

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

HW 50LO D

Harvard College
Library

The Gift of
LUCIUS NATHAN LITTAUER
Class of 1878

IN MEMORY OF HIS FATHER
NATHAN LITTAUER

ס פ ר

שאלת חכם קנה אברהם

יען אשר ראיתי ושמעתי שמקנת מאחינו בני ישראל בחשיכה
יתהלכו ומשמים כעיורים, ולא ידעו צפיתרון דברים. איזה
אסורים ואיזה מותרים. לכן עשיתי ע"פ אלפי צי' כל שאלה
ושאלה השייך לאותו אות, והתשובה תחת השאלה, וכולם
על איסור והיתר נסדרת, וכל המבקש יכול למוציא תשובה
במהירות, וגם כתבתי וסדרתי על כל שאלה ותשובה באות
ובזכות זה יגן עלינו ה' לצלות:

זאת לדעת לכל מי שיגיע הספר שאלת חכם קנה אברהם
לידו, בלי חתימת ידי, גנב הוא מאיתי, מאת
חיים משפחת הלוי האכשטיין ממדינות
אלט פרייסען.

Herausgegeben

von

J. M. Hochstein.

לפרט וגם כל העם הזה על מקומו יבא בשלום לפ"ק.

Danzig, 1849.

Im Selbstverlage des Herausgebers.

Preis 15 Sgr.

Feb 6184.460

HARVARD-YENCHING LIBRARY
GIFT OF
JACOBUS N. LITTAUER
1900

ח ק ר מ ה :

אצרך ה' מי שנתן ליעף כח, אשר יגעתי ומנחתי טעמן וריחם
 בריח הניחות, לכל מי שיש בו מוח, ושם ימנאו בו מנוח, למשיבת
 נפש ורוח, בכן ירח מגיד לקראת מגיד להגיד לאדם מה שיחו כי
 בעל העצב"דה מחזיר על עבודת"ו, הלא כבר קדמתי אודני לפומי,
 ללמד ידי לקרב אצבעותי למלחמה של תורה, ואיש מהיר במלחכתו
 לפני מלכים יתיצב מלכי רבנן ושמעו מלתי ואחותי באזניכם ואחוס
 בארש מלולי סעפי ישובני שפתים ישק משיב דברים נכוחים, למי
 יור"ה דע"ה, ולמי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים, ותעלזנה
 כליותי בדבר משרים. וזה חזיתי ואספרה בהיותי בארץ פלניא
 ובארץ אשכנזי והיתי בכמה ישובים ובכפרים ויש להם שו"צ והמה
 מ"צ שהורה להם איסור היתר והיתר איסור צע"ה וסן כל ראתה
 עיני, ושמעתי או לענים שכך רואות ואזנים שכך שומעת, ושאלתי
 להם ה' ולא ידעו ולא יבינו כלל וכלל, ומהראוי היה להציע דברים
 הרבה מזה הלא לעצור במילין א"א אך קצר המצע מהשתרע. וכן
 ויקם אברהם מעל פני מת"א זו וילך הולך ונסוע עד דנהירין ל"ה
 שבילי"ן דנה"ר ד"א. ואבא היום אל העיו"ן, והחכמה מעיו"ן
 חמנא. ולקטתי לקוטי בתר לקוטי הלא כבר אמרו חז"ל משיכלו
 בה הנמושת מתורין בלקט, וזה לקטתי (מע"ז, והש"כ, ומשאלת
 תשובת במלקט ורהיט ודק"ו במדק"ה היטב מאוד עד כי חדל לסב"ר,
 כי אין מוסב"ר קר"א, הלא לבני מערבא וגם רבים קמים עלי
 בנקה והפצירו כי ופתחו וענו בקול רם ואמרו: הלא דבש וחלב
 תחת לשונך ומדוע מנעת חסדיך ואמונתך? הלא מימך מים
 מתוקים הם השקני נא מים מי באור"ך לרחם דין על התועים
 בדרך ונלאו לחפש אחר חיפוש? ויהי בדברים אלי יום יום וצטלתי
 רצוני מפני רצון אחרים ומלאתי לבי לגלות פלטרין וטרקלין, ובוודאי
 הגדולים אשר מלאה כל הארץ כבודם לא צריכין לדידי ולדכוותי,
 רק ליתן חלק לאכול מפותרי לבני אדם שלא עמלו בזוג"ו בו כל
 זרכו. בכן קמתי ועליתי במקום אשר יבחר ה' וסדרתי כל דין
 ודין על מכונו על דרך שאלה ותשובה בקצרה בלישנא קלילא למען
 ירוץ כל הקורא בו, וזה חמש שנים או יותר אשר תקעתי אזהלי
 אזהל של תורה ב"בה"מ עד שמנחתי מרגליות טובה שהי' תלוי'
 בצווארו של אברהם, וקראתי שם ספר זה **קנה אברהם**.
 ע"ש הפסוק קנה אברהם מאת בני **ח"ת ר"ת חכמי תורה**
 באשר מכל זאת קניתי מאת חכמי תורה. לא חדשתי ולא הסופתי
 שום דין מעצמי ח"ו או לחלוק על שום פוסק. הלא אנא הלא
 בר חלא לגבייהו לא חכימא אנא ולא חזאי אנא ולא יחידאי אנא

אלה גמירנה וסדרנה דבר דבר על אופניו, וגם יש זה לכל שאלה
ושאלה תשובה נדר. ובמטותא מניינו שאל תתשריני דבר זה
פעמתי כל זה להתפאר עלי באתה מקומן של שבתיים ח"ו סה"ד
במרומים שכוונתי רק לשם שמים ולהפיר מעול הגדולה הנמש
בעו"ה בעולם. וגם באתי לפרש שמות הגאונים אשר צתוכם
לקטתי, ואלו הן: (רמב"ם) (מהר"ק) (הרא"ה הר"ן) (הרשב"א)
(סמ"ק) (סמ"ג) (אז"ה) (אגור) (האגודה) (ספר התרומה) (צית
יוסף) (הגמ"מ) (רמ"א) (ד"מ) (רש"ל) (הישי"ש) (ב"ח) (לבר"ש)
(בית הילל) (ס"כ) (ט"ז) (פר"ח) (מנחת יעקב) (תשובת מהר"ש
מורינא) (תשובת הרא"ש) (תשובת הר"ק) (תשובת רשב"א) (תשובת
מריק"ש) (תשובת מהר"י הלוי) (תשובת מהר"י מייק) (תשובת דרכי
נועם) (תשובת תורת אבות) (תשובת מנחת כהן) (תשובת דבר
ריבות) (תשובת מהר"ל) (תשובת מהר"ם מריטענבערג) (תשובת
רמ"א) (תשובת ב"ח) (תשובת חלקי מחוקק) (תשובת ריכח מים
חי) (תשובת לקט הקמח) (תשובת מהר"ם לובלין) (תשובת מהר"ם
שאקטין) (תשובת שער אפרים) (תשובת שארית יוסף) (תשובת
באר עשק) (תשובת עבודת הגרשוני) (תשובת פני יצחק) (תשובת
משאת בנימין) (תשובת אוהל מועד) (תשובת בית יעקב) (תשובת
נחלת שבעה) (תשובת חות יאיר) (תשובת דברי שמואל) (תשובת
אמונת שמואל) (תשובת חכם נבי) (תשובת שנות יעקב) (תשובת
פרס שלמה) (תשובת מט"ה יוסף) (תשובת חינוך בית יהודה).
ונוסף על זה שאר חידושי דגים מהגאונים המשורסמים. מהגאון
הגדול מהרר העש"ל זל"ה. ומהגאון הגדול המחבר מגן אברהם
זל"ה. ומהגאון מהרר נפתלי הכהן זל"ה. ומי שאיש הלזה
אשר יראה חידושי דהגאונים הנ"ל ולא יתן עידיו ודקנתיו עליהן.
ולמה לי לטרוח הרבנים על הסכמותיהן טרחה שלא לצורך. ובהראותי
את ספר קנה אברהם להגאונים פנו פיהם זאמרו הספר הזה
אין צריך הסכמה. כי מי יתן הסכמה לסגאונים הנ"ל זכרונם
לברכה לחי' עולם הבא, בעבור שלא חוססתי ולא גרעתי עליהם
שום דין מענמי ח"ו. ואף גם זאת באתי להזהיר על מ"ץ שביטויים
ללמוד זה הספר קנה אברהם לכל הפחות שלשה פעמים. בשנה
מפני איזה מכשיל ח"ו. ולמה זה המ"ץ יגרע משאר שוחטים
ובודקים שלא לנסות אותם בדינם, אם יכולי לעמוד בניסיון? בכן
צריך היושבים על כסא הדין לחקור ולדרוש אחיהם ולנסות
בכל דינם. ובזכות זה יהיה לנו ברכה וחיים, מן השמים כפל
וכפלים. וזאת לעלות לטוב ולירושלים, במהרה בימינו אמן כ"ר.
כה דברי המלקט אברהם כהרר דכ"ה"ל ינו מקהלת אשטעני בפולין
קטן.

הקדמה מן חכמתך המורשם :

אמר יצחק, אלפי נשיא ישראל, הם קדר טהורה עמי ושלי
הכל. דעת לא כי חף לשתי פי יצד ויחל. מי זאת הכתובה,
זה ספר יפה, עליהם להרעם, דברי נחמה, רוח סמקס וספרים
ממנו נחמה, ונעני הסרים והפחוס, אשר לנס אחרי ד' במשכמה
דברים נדרים חכמה, על פי סלכות, וסנה ספר הלא נדעם עעם

אחת בשנת **צבאות**, וזה יומר ממנה שנים, וקפצו הרבה קונים
לקנות אותה כעל פז, ואדרכמונים חף אם היו בעולם עשרת מוכנים,
הכלו לטמיונים, ולא נמנה לפילו ביד מי שיש לו ספרים מלא ביה
חף שרנסה ליתן צרור הכסף תליפתו, לא יענה תאותו, אך זה
עשרים שנה מלאתי שגאת לידי תחת ספרים ישנים שקנת, וראתי
שזה הספר קנה אברהם הוא דבר שיש צורך לעולם זו, ופתחתי
ועיינתי וראיתי שסו רק דפים קרועים ועש כלם שכמעט לא
היה רשומן גיבר. ועתתי ועמלתי להעתיק אותם, ואלקי אברהם
היה לי בעזרי, וגם סוספתי כמה ובמה הנחות מספרים, ויותר
סהיה חסר הלכות שחיעה, ועמלתי כל דין ודין על פי אלפי ד'
דרך משל שאלה התוחב בק סולבת בקדרה של בשר ממנה נחמה
כך עד אות מ' בדי להקל על המעיין, וקראתי שמי ג' עליו

שאלת **חכם** במסד' חיים, וגם שמי ושם אבי. כי אותיות חסם
המה אותיות חיים כ"ה חסה, למען חסי שמי לא נעדרת רק
למזכרת וגם שם המהבר תהיו לזכר עולם חסי דיק ספסות
ד' צק'. והנה זה אכתוב בראי מילתא, דהנחיו במאמר דרוב שפתי
ישנים, והנחיו (באם כ' נחמה פרק האשה רבה) חזל רבי אליעזר
אמר למענתא ד' מדרשא ולא אמרה נחמה דר' צ' יוחנן שמוע רבי
יוחנן אקדו וכו' דר' מה טעמא קסיד כולא הלי. דארי' ארי
מה דכתיב אגודה בחלפך עולמים, וזי אפשר לו לאדם לגור בשני
עולמים. אלא אמר דוד להקב"ה, רבס' יחי דאון שיאמרו דבר
שמועה מפי צד"ה כדי שיהיו שפוטיו דובסם בקד' דארי' ששם
ר' סב"ל כל ת"ח שאמרים דבר שפוטם מפי צד"ה שפוטת ד' צ'
ארי' בן נעידא ולי תמחא שמעון נאדא אולי בקמלס, וחכך ביון
העוב הולך לדודי למישרים דרוב שפתי ישנים בכחך של עננים,
כיון שגמיה אדם להנחיו עליו חיד דובס, חף ת"ח ביון שאמרים
דבר שמועה ופיהם סב"ל שפוטתם דובסם סקד. ודארי' לכתב
אמרו מלי קראת ולמה לא דכילי שפוטק אגודה בחלפך עולמים
שמוס נחמה סחא דר בשרי עולמות נחמה שפוטת בחסל דסיס
זית המודים דמו ססילי סולי החס' דר' אף לפי דבסו מוח

וגם נבין כל לאחיו מהו? אצל שחינו יוכלין לומר שמרבה לת"ח שאינו הגון דאם יאמרו שמועה מפיו נהכרח הוא חי שהוא דבר טבעי, ולזה הביאו פסוק וחך כיון הטוב שהוא ג"כ דבר טבעי וסדרתי, כן הוא שכל ת"ח אפילו שאינו הגון, אם שאמרו דבר שמועה מפיו שיהיו ש"דבק. אמנם מראה שאדרבה משם ראיה שפתיחתיו דובבות נקצר. דאם אחת אמר דאין לו תועלת ח"כ יאמרו שמועה מפייהם כיון דסוף כל סוף אין להם תועלת. אלא ודאי הרצון בזה הוא שלא יאמרו שמועה מפייהם, דאם הגיעו לומר חע"פ שבעל השמועה הוא ת"ח שאינו הגון אפ"ה יהיו שפתיחתיו ד"כ והיינו ריבויא דכל דקאמר רש"י, ולהכי הוצרך למילף לי מקרא וחך כיון הטוב, דמקרא דדוד אגורה היינו אומרים נצדיק בדוד דוקא מיירי, אבל באומרא כיון הטוב כדומר של ענבים משמע שהיא דבר טבעי כולל לכל ת"ח בן שיהיו הגון ובין שלא יהיו הגון וזה נכון.

אמנם עתה לפי דרכנו יובן גם כן ובין ג"כ דברי הת"ק איירי בלשון יחיד כל ת"ח וכי מפיו וכי ואח"כ נהביאן קרא דובב שפתי ישנים אמר בלשון רבים שמועה מפייהם. **והביאור** לפי ע"ד, דמפסוק אגורה שאמר דוד אין ראיה, אלא נשקת"ח שהוא בעל המימרא שחדש כמו דוד שחידוש רוממות אלה, אבל אם ת"ח אי אמר משם ת"ח אחר וזאתו אחר אמרו משם ת"ח אחר עד עשרה דרי צריך לדעת אם יהיו כולם שפתיחתיו דובבות נקצר, או בעל המימרא דוקא. לזה אמר כל ת"ח שאומרים שמועה מפיו את זה ריבם באמרו כל ת"ח לומר לך דכולם יחד, ולזה אמר מאי קראים חדוש גדול כזה כל ת"ח שאומר שמועה מפיו אפילו שהם רבים והמימרא היא אחת דכולם יחד, לזה הביא מפסוק וחך כיון הטוב איירי אם הת"ח במחדש חדוש בתורה שיהיה כיון הטוב כדומר של ענבים ולא די לעצמו אלא לסיבת שמועתו ועל ידו דובב שפתי ישנים רבים מפי עפר יקנה כי חידוש אומרו וקשומעו מפיו ואח"כ אמר אותו מפי השומע וכלה רבים וכולם חיים וחינו דובב שפתי ישנים בלשון רבים. אך למה אמר שפתי ישנים ולא שפתי ת"ח או שפתי חכמים לומר לך אפילו שאותן השומעים אינם ת"ח כדאזכיר לחדש דבר תורה רק המה בעל בתים משכילים ששומעים הדרשה של הת"ח בבית הכנסת או בבית קמדרש ונותן לבס' עליה לעובדה ולשומרה לזכרון בן עיניהם ואח"כ אם ישאלו אם פי בעל הבית הזה מה דרש החכם וענה ואמר כך וכך דרש, ואח"כ אותם ששמעו מפיו סוללים ואומרים אותה שמועה מפיו הב"כ שהוא הנד שברו איתו להיות שפתיחתיו דובבות נקצר. ולזה אמר דובב שפתי ישנים חע"פ שאותם האומרים אותה שמועה

הם כישנים ואין להם פה פתוח בתורה לחדש מדינם כלום אפ"ס דובנים וחיים. לזאת אמרתי פ"י העתקה הזאת גם אנכי חי לעולם כנ"ל. כי דבר צורך בעולם, כי אחר נייר לבן ודיו מובחר חזרתי, על רוב הונאות לא חסתי לזכות את הרבים כונתי ושלא ינא ח"ו דבר בלתי מתוקין מתחת ידי ולמען כל הרואה יקלסו, לבן אל תחוסו על כספכם. קחו כסף מלא ידכם, לקנות זה הספר הנכבד להנות בו בגרונכם. ובזכות זה נזכה כלנו לביאת יובלנו שי לו, ולחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, ונזכה ליום שטוב כלו, לעלות בריכה ג' פ' לבנין זבולו, שיר חדש להללו, כס דברי המעתיק והמדפוס, יום כי טוב ז"ך שבת, ל"פ. שמחו צדיקים ב"ה והרבינו כל ישרי לב ליבראת עולם על יסודו וגבולו לפ' חיים ממשפחת הלוי הנקרא האכשטיין, המתגורר פה פיר לעטנען.

ומחמת חסרון הסכמות. כי שלא לצורך הוא. כ' כל בהקדמה. א"ע"פ"כ אביא רק אזכרה אחת, מרבינו הגדול הגיבור והנורא, אשר אמר בתורתו הקדושה: ארור מסיג גבול רעהו, ואקום שיהיו די בזה, לבל ירום איש את ידו להדפיס את ספר קנה אברהם בלתי רשיון מאתי.

עור אזהרה:

מודעת זאת בכל הארץ, מפקדת המלך י"ר"ה, אשר לא ירום איש את ידו להדפיס את ספר גדול או קטן, בלי רשיון המחבר או באי כחו. ומלבד זה הוא עובר על מצות מ' מה' הקצ"ה לא תסיג גבול רעהו ודי בזה

לפר' ארור מסיג גבול רעהו לפ"ק.

1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 26

[illegible]

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the situation.

CONFIDENTIAL

קנה אברהם

שאלת חכם

אות א'

א' שאלה) אותו ואת בנו אסור שחט ביום אחד, ואם עבר
ובחט מהו?

התשובה) אסור לאכול האחרון ביום ההוא משם קגסי אך ליה
קגסי' ולאחרים מותר (כ"כ ש"כ בשם הרן).

ב' שאלה) אותו ואם בנו אינו אסור אלא לשחוט ואם שחט ונמנע
הראשון טריפה מהו?

ה) לוקין על השני אם שחט, דהא לא נתנבלה בשחיטתו אבל
אם נתנבלה בידו מותר לשחוט השני ביום, מיהו אם
נתנבלה בידו באחת מהדברים שאנו מחמירין בו כגון שהיה
במעוט בתרא וכו' צפי וגתא דרובתא, אין לשחוט השני
אחריו (כ"כ הב"ח והסו"ק, וסו"ק מס"ס אם שחט לוקה
עליו):

אפרות.

ג' שאלה) אם נמנע אפרות בהביאה והוא חי אם מותר לאכול?
ה) אסור משום שרץ שורץ על הארץ (טור) שגם שריצת בתוך
הקליפה מקרי שריצת, (כתב הב"ח ע"ז) ומשום שקץ אין
לא יכלו עד שיגדלו הכנפים.

אבר מן החי.

ד' שאלה) אם חתך מן הבהמה לאחר שחיטה חתיכה בשר והיה
מפרסת מהו?

ה) אסור לאכול אותה חתיכה משם דבתיב לא תאכלו על הדם
ודרש' רז"ל שאסור לאכול ממנה קודם שחטה. ואונות
ואונות של ריאה, סחומת הזה למעלה וסחומות וסחומות
למטה, האונות סחם עדים, וסחומות סחם חמש דהיינו שלש

אונות לצד ימין ושני אונות לצד שמאל, אך בצד ימין יש אונה קטנה והיא נקראת וורדה, ועמדת תחת האונות בצד ימין. ה' שא' אם היתה בצד שמאל רק אונה אחת והיתה באונה כענן סדק והיתה גדולה מדין אונה וגררה כשתים מזד אחד ארוך מחזירתה ומחמת זה נראה כ"צ מהו?

ח' כשירה, וה"ה אם חסר אחת מהאונות ואחד מהאונות גדולה במראה ובמשך כל כך כשני אונות ג"כ כשירה ודוקא אם דבוקא לאומה, אבל אם לשאר אונות נריך סדק. ו' שא' אם הים בצד ימין שני אונות גדולות והשלישי נכרת ע"י חותוך גמור שהיה כדי להכשיר על ידי רק שהים בצד שמאל שלש אונות גמורת מהו?

ת' כשר, אבל אם הים בצד אחד של הריאה חסר אונה אחת אלא שבסוף האומה שנאותה נד היתה בלוטה גדולה כמו אופס טריפה, והטעם דכל מה שלמטה מן הוורדה מקרי שלא בדרי דאונה, וכן ד' אונות בימין ואחד בשמאל ג"כ טריפה (עין בפמ"ג).

ו' שא' אונות הדבוקות להדדי ואין בהם סדק מהו?
ת' יש להבדיל אחר הסימפיות אם יש צ' סימפיות בוודאי שני אונות וכשירה.
ז' שא' אונה אחת חסרה ואין בה אלא כטרפא דאסא לאחר נפיתה מהו?

ח' כשירה, ודוקא אם אונה האמצעי אז כשרה, אבל אם אונה התחתונה נתקטנה כך סוי חליף וטריפה.

ט' שא' אונה דקיימה בדרא דאונה ונוטה לצד חוץ מהו?
ת' כשר בין מקמלי ובין מגבאי.

י' שא' אם יש ה' אונות בכל צד מהו?
ת' כשר, אבל יותר מחמש טריפה, אך (מהרש"ל ז"ל פ') דבשר, אפילו יותר מחמש אונות.

יא' שא' אונה הנוטה לצד חוץ ואינו עומדת בשוה עם שאר אונות מהו?

ת' טריפה' אבל אם שרשה עומדת בשוה כשאר אונות כשירה.
יב' שא' אונה העליונה של ימין אם נמצא עליה יתרת יותר מטרפא דאסא מהו?

ת' כשר, ודוקא מחזיה למעלה לצד הגרגרת ששם דרכה להתפצל. אבל למטה מחזיה לצד שרשה של אונה דינה כמו בשאר ריאה דאס רחב ואין דרכה להנפצל.

יג' שא' אטום בריאה טריפה אינו מראה יש לאטום צריאה?
יד' אם אינו עולה בנמפה, בנפיתה אפילו יש לה מראה ריאה טריפה

אם שני נמחים או שני טיגרות סמוכין להדדי כשר, אבל סורבא היונא מהן טריפה.

ר"ד שא"ל כד תדע ותיכיר אם היא חטום?

ח"ל אם תראה במקום חטום חוט אדום ונמשך מעט במקום חטום אז בוודאי חטום הוא וטריפה.

פ"ו שא"ל אופתא טריפה כד תדע ותכיר אם הוא אופתא?

ח"ל אם נמצא אחר שחיטה הריאה נפיחה כמו עיקר חריות של דקל טריפה.

פ"ז שא"ל מאינתי חל האבלות?

ח"ל האבלות חל אחר הקבירה, ודווקא כשקוברין באותו מקום,

אבל כשמוליך את המת לעיר אחרת תיכף כשיצא חוץ לעיר

חל האבלות (ש"ך בשם הרמב"ן וז"י) ונ"מ לענן הקובר את

מתוערב הרגל (ש"כ), ועוד יש נ"מ דכתב (בשע"י ס' שע"ד)

דנשתרצב המנהג שאין א"צ ואם הולכין אחר בניהם הראשון

לבית הקברות עכ"ל, וא"כ אם אירע בן בערב הרגל אין

למנות מעט שיחזרו פניהם מללות, אלא ג"כ עד שאומרים לו

שקבר, ונ"מ אם אירע כן שאומרים שנקבר הוא קודם בין

השמשות זמן מה שא"צ עוד למנות שצעהו אבל אם אומרים

לו שנקבר והוא בין השמשות נריך למנות אחר הרגל שצעה

לז"י.

(הגה כתוב בספר לחם הפנים ז"ל מצאתי ר"ת של אב"ל. א' אב

אם אחיו אחותו אשתו. ב' בנו בתו המה שצעה מתים. ל' יש

על אלו נריך להתאבל עליהם שלשים יום).

י"ז שא"ל אשה יולדת זכר שאירע לה אבל ויום שנת שתלך לבהכ"נ

היא יום ד' לאבלה אם מותרת לילך לבהכ"נ וכד יתנהג?

ח"ל (כתוב בתשובת נ"ש ס"ו י"ן וז"ל) יולדת זכר שאירע לה אבל

ויום שנת שתלך לבהכ"נ היא יום ד' לאבלה האשה הזאת א"צ

לשנות מקומה לבהכ"נ ותלכש בגדי שנת אפולי היא חוץ שצעה.

מ"מ תילך בעיטוף, ואחר שנת מינה השצעה אך השלושים

מתחילין מן הקבורה והצעל יקרא לתוחה בשנת זו משום

שהוא חיוב, עוד כתבא חד ששכב על ערס דוי בחולי קבר

אם נודע לו ולא נהג אבלות חייב להשלים השצעה אם היא

בתוך שלשים, אבל שלשים מונה מיום המיתה או מיום

השמועה.

י"ח שא"ל אובין שיש לו בן למוח איך יתנהג?

ח"ל אם אפשר להקוברים שיתפללו מחלה בבוקר ולקבד את המת

קודם שיוצאים מביהכ"נ יקברו את המת תחלה בכדי שאבי

סנן יתא יכול לברך בכדור להכנסו וכו', ואם אי אפשר לקברו

קודם שיתאזים מצית הכנסת ימול הכן צדד"ג קודם עלינו
 והסנדק יצרך להכניסו והאונן מותר ליכנס לצדד"ג רק לא
 יצרך הצרכה להכניסו (ס"ג סי' שח"א צ"ד) .
 י"ט ש"א' לאונן צפורים איך יתחבב ?

ח"א צפורים ליל י"ד ישמע המגילה מאחר ואסור צפור ויין וזיוס
 אסור בהנחת מפילין אפולי אחר חקצורה, ואחר יציאת
 ביהמ"נ יקצרו את המזל ואחר הקצורה יקרא ק"ש ויתפלל
 את המגילה או ישמע מאחר, אבל צפור ויין מותר. אונן
 זיוס י"ד וט"ו (ח"ר סי' תרנ"ו ופ"ט, יותר עיי' ש"ע אורח
 חיים בהלכות פורים, ח"כ מנחת ביסר ח"ח בסיומו קל"ג
 צ"ח דלא כתשצת נ"ט), וז"ל ח"ד יולדת חבילה ג"ב ח"ג
 להשלים וגם חולה זיוי שבעס וח"כ הצריח גומר הימים של
 אבל הנשואים משום דבמלוי ג"כ נהג חבילות קצת ודי לשבת
 דעולה ואינו מפסיק וס"ה יולדת ח"ג להשלים רק גומרת
 הימים הנשואים, (יותר דינו חבילות עיי' צ"ד ה' חבילות) .
 כ' ש"א' כיצד צדיקות הסכין ?

ח"א צדיקות הסכין צריך להיות קודם שחיתם ולאחר השחיתם
 חתמתי רוחתא דבולכס וצבובאס חצורא ואטופרא, על צורא
 נגד החט ועל הטופרא נגד הקנה וזין הכל יהיו י"ג צדיקות,
 (ורמז על זה ממאמר המלך שאל ושחטם בזה). ז"ה צמטריא
 י"ג זרמז שקודם השחיתם יבדוק הסכין י"ג צדיקות, וגם
 לאחר שחיתם צריך לבדוק את הסכין י"ג וג"כ נרמז צמקחא
 הכל ושחטם בזה ואכלתם רש המיבס הזאת בזה נפרס לפניו
 ולאחרייו, בדק הסכין אחר שחיתם וגמלא פגם הכל אסור
 אפולי. מנאל תתקן בהמפרקת אפ"ה טריפה דחיישין שמה
 בערה ראשונה חיתום, אפולי בעוף שעורה כך אפ"ה הכל
 אסור ואפילו נגע בעצם המפרקת דכל ספק בשחיתם אסורה .

(סג"ה) כתיב צ"ס דבר שמואל סימן ר' שאך קפידא ופיקפוק
 לפדיק הסכין באיזה חצבע חסן שירצה וירגיש בו הפגומה כי לא
 סורו לנו חס ירא צורת, כ"א חצירא וחטיפרא וצ"ג רוחות .
 (אך בעלי החוקרים מטבע אמרו כי מחכמת היגירה צאדס היה
 שצבראו צו ה' חצבעות ציד להיות משרתים לחומשת החושים כל
 סבע ואצבע משרת לחוש שלו דסימו הדול לקנה הפס האצבע
 לנחירם, ואמה לחוש המשוש לשמש בכל חלקו הגוף צדיות ארוך
 מכלס, קמיצה לקנה העין, וחדת האזן הקטן שצבולס וסוף לקנה
 האוזן, ומחלמות הטבע שכל חצבע הולך לחוש שלו בצבולס עכ"ל
 פנן הובא בס' שלחן ארבע) ומה"ט כתוב כנ"ל דאין לבדוק הי"ג
 דקמלת הסכין אלא באומה סוף חצבע האצבע שהוא משמש לחוש

המימוש בווידאי ירגיש הפגימה בזה יותר מכל שאר ד' אצבעות
וגד הטבע עד כאן סג"ס .

ד"א' שא' בדיקות הסומנים לאחר השחיטה כיצד ?
ח"א' תוקף א' גודל על השפוי כוצע ומתוך הדוחק יפלטו חסימנים לחוץ
ואז יכול לראות אם נשחטו רובן וגם אם עביר שמיטה , כי אם
לא יכנסו החסימנים לפנים לאחר שהסיר אצבעו הוי שמיטה
וטריפה, בדיקה הזאת צריך להיות קודם שיזרוק העוף מידו, אבל
אם לא צדק תחלה צודק אח"כ ואז אם נמצא הקנה נשחט
רוב טריפה שדרכו להתקרב ברוחבו ואם נמצא הושט נשחט
רוב כשר שאין דרכו להתקרב ברוחב אלא באורך ואם שכת
ולא צדק טריפה דלא סמכין ארובא .

ד"ב שא' ביעה במקום חרוץ של אונה העליונה מהו ?
ח"א' טריפה לפי שיש שם סיפניות וחיישינן לכמות הסימפונות .
ד"ג שא' בועות תרי דסמיכי להדדי , או בועה בשפולי קריאה ,
או ביעה מעבר לעבר אם עלה הקרום כ"כ שאינו ניכרת
מהו ?

ח"א' כשר .
ד"ד שא' ביעה העומדת בין ב' אונות כסדרן וגסרכו מהו ?
ח"א' כשר אפילו נסרכו לאונה כיון דקיימו במקום רובותייסו :
ד"ה שא' ביעה העומדת בין אונה לאומה שנסרכו מהו ?
ח"א' טריפה לפי שהיא ברוחב הגוף , ב' ביעות דסמיכי אלהדי
טריפה :

ד"ו שא' בועה גדולה בין אונה לאונה והיה צידה סרכא יוצא
מבשר סריאה שהוא בין אונה לאונה מהו ?
ח"א' טריפה כיון דהציעא גדולה היא המפריד בין זה לזה ולא
סותמו סיטב לכך היא טריפה .
ד"ז שא' בועה צקנה של הלב ?

ח"א' כשר , דאין בועה וסרכא אסרת אלא קריאה , בועה בשפולי
קריאה ואין חוט כשר מקיף אותה טריפה , אבל של מים
זכים אפולי ואין חוט כשר מקיף כשרה , כיון לחוט כשר א"ס
ממראה קריאה (ט"ז) .

ד"ח שא' בועה תרי דסמוכי או בשפולי או מעבר לעבר וע"י קפיחה
עלה קרום של ריאה ומכסה הבועות ואינו נכרת מהו ?
ח"א' כשר , אך שתהא לקרום מראה ריאה אפולי ניקב וצא ליחה
כשר , וה"ה ביעות שאינו סמוכים זה לזה ויש בהם מים
עבורים וסרוחים כשר אם אין נמוחי קריאה .

ד"ט שא' בועה של מים זכים וסרכא תלוי יוצא ממנה מהו ?

ח' לפי הט"ז טריפה, ולפי הש"כ בשר, אבל בסמוכי טריפה,
וה"ה זיעה העומדת על הגזשיות טריפה.

ל' שא' אם עור הזועה משתנת למראה הריאה מהו?

ח' כשר, דחסרון מזפנים לא שמי חסרון, זועה זאונה העליונה
של ימין במקום חרוץ טריפה, אבל זאונה העליונה של שמאל
יש לה זדיקה אך אם סרכא כנגדה טריפה, אם קרום מכסים
עליה כשר.

ל"א שא' זועה שתחת הוורדא במקום הדק ויש שם סמפיות מהו?
ח' טריפה, אם יש שם חוט כשר מקיף כשר, ואם הוורדא עומדת
עומדת על הזועה טריפה משום דהוי כמו זיעה הנכרת מעצר
לעצר, וה"ה סרכא היוצא מתוך הזועה ואינו דבוקה למקום
אחר ג"כ טריפה.

ל"ב שא' זועה מעצר לעצר ויש בה מים זכים ולא שפכו אהדדי מהו?
ח' כשר ואפילו זעכורים וסרוחים, דלא חיישינן משום נומחי
הסומפונות.

דיני טריפות בבני מיעים אות ב'

ל"ג שא' בני מיעים (י"ל) הדקין שנקבו מהו?

ח' טריפה ואפולי ליחה שבהן היה דבוק כ"כ עד שאינו יכול להוציאה
אלא ע"י הדחק לא הוי סתימה וטריפה.

ל"ד שא' אם חלב טמא סותים הנקב?

ח' אינו סיתום, אבל חלב טהור סותים הנקב, ואין שומן טהור
סותים אלא שומן של אותו אבר שדבוקים בו בתלדות, אבל
שומן של אבר אחר אינו סותים (כ"כ ש"כ וט"ז וב' תשא')
ואם הנשר סותים ניקב הדקין הוי סתימה (ש"כ יט"ז).

ל"ה שא' אם הנשר של אבר אחר סותים הנקב מהו?

ח' לדעת הט"ז הוי סתימה, ולדעת הש"ך אינו סותים, ולזה
מסכים (הפר"ח) (ומנחת יעקב) מסכים לדעת הט"ז.

ל"ו שא' השימן שעל המיעי לקיבה, שהיה תחילת בני משע"י אסור
באורך חמה, אם השומן שעליו שאסור באכילה אם השומן
שעליו שאסור באכילה סותים הנקב מהו?

ח' (כתב צת"ש ש"א סי' ע"ז) לענין סתימות הנקב סמכין המקלות
הגאונים שפרשו שהוא בסוף המיעיים לפחות מסתים קסתים,
(וב"ח ופר"ח כ) דסוף המיעי אע"ג דמיכל לא קאכלינן ומ"מ
סותים, ומיהו אם יש נקב זמיעי הסומך לקיבה ויש נמי
נקב בסוף המיעי וחלב שלהן סותמים דטריפה ממ"נ דחד
מנייהי שאינו סתם (פ"ח) וטרפשא דליבא וחלב שעל הכרכשתא
אינו סותים (ש"ע) לפי שאינו מהודיק בו שפיר.

ל"ו שא' בני מיעיים שנתמסמסו מהו ?
 ח" טריפה אפילו זכ"ש. לפי שאין אנו בקיאים , לכן כל שנשנתו
 מראיתו טריפה (נה"מ) (וכן הוא ברע"א סי"ג) .
 ל"ח שא' הדרא דכנתא שניקב אחד לחזירו מהו ?
 ח" כשר שחזירו מגין עליו , ואז"ל אם ניקב לכנתא שהכנתא חלב
 טהור וסותם (ש"ע) ואם הנשר סותים הנקב של הדרא דכנתא
 דינו כנ"ל .

ר"ט שא' מחט שנמצא בדקין מהו ?
 ח" טריפה , (והז"ח) מכשיר בהפ"מ. (ומהרם טקטין) פתוב נמי
 לסכשיר בנמצא , ולהטריף בתחוב ובנמצא קורט דם מבחן
 יש להטריף אפילו בזהמות של ישראל (פר"א) ואם ראנו שעשה
 מקנת נקב יש לאסור אפולי בהפ"מ (ט"ז) ואפולי בנמצא .
 ט' שא' אם נמצא בשרת אדומות בבני מעיין מחמת שאכלם עצב
 (שקורין כלב) ?

ח" יש להכשיר בזהמות . (ת"ש משאת בנימין סי' י"ט) .
 ט"א שא' סרסס היוצא מן הדקין מהו ?
 ח" כשר , אף שסרסס למקום אחר , חלחלת והוא מעי אחרון
 והרעי יוצא ממנה והוא נקרא ג"כ כרכשתא אם נקבו בזהמות
 טריפה וחלבו נמי אינו סותים כמ"ל , ודוקא שנקב לחלל
 הבטן , כרכשתא שנמצאת נקיבה ובפנים והיה במקום עד
 כמו חטוטרת יוצא לחץ והיה נקב וכנס לתוך אחת עוביו ,
 אבל לא היה מפולש כלל ונראה כי העור שהיה לצד חוץ סי'
 עיקור העור של הכרכשתא שהיה גוון של העור ונקלף
 כל השומן שעליו ולא היה ניכר ורושם כלל אלא העור שלם
 והכשירוהו הלכה למעשה , (תשובת רד"י) .
 ט"ב שא' בזהמות שיש לה מעי יתרה מתחילתו ועד סופה עד שנמצא
 ב' מעיים זה כנגד זה ?

ח" טריפה , אבל אם המעי חוזרת ומתערבות עם המעי ונעשה
 אחד אין זה יתרת וכשרה , זה הכלל להכשיר , ג' דברים ,
 א' שיהי ברחוב ברחוב אצבע קודם שמתחילין להנפיל , ב' י'
 שאין האורך הענף היוצא יתר מאצבע , ג' שחוזר ומתערב
 למטה סמוך לבית הריע ברוחב אצבע , ואם חיסר אחת משלוש
 אלה טריפה (רש"א בת"ח ופר"ח) .

דין ביצים ודיניהם אות ב' .

ט"ג שא' ביצת נבילה וטריפה מהו ?
 ח" ואפולי נגמרה כולה אסורה , ואם נתערבו באחרות ואינו
 ניכרין לפי דעת (רמ"א) לא הוי דבר שבמנין אלא דבר שאינו

כימחר נכר לעולם אלא בזמנין, אצל צינים שדרכן למחר
לפעמים בלא מנין לא מקרי דברים שבזמנין וצטלה, (והש"כ
בסי' ק"ט) פסק דאינו צטלה (וכ"כ רש"ל וז"ח) (והלח"כ כמ"ש
הת"ח) דצטלין, (והטו"כ סי' ק"א ס"ק א') דהפ"מ יש להקטיל
דצטלה (וכן כתב בתשובת מנחת יעקב ע"ש).

מ"ד שא"ל צינה שהיא ספק אם היא של טריפה או של שחיטה מהו?
ח"א אפולי בלא תערובות מתרת, ואפולי ידעין בוודאי מאיזה
תרנגולות היא אך שהוא ספק אם התרנגולות הים נכלה או
או שחיטה דהיינו שנתכלה שיש ספק בשחיטה דק"ל שהיא
אסורה אפ"ה הביעה מותרת (ש"כ) וכ"ש אם היא ספק אם
הביעה היא מתרנגולת נכלה או מתרנגולת שחיטה ופשט
וכפירה.

פ"ה שא"ל צינה שהיא ספק אם היא של טריפה או של שחיטה מהו?
ח"א אסורה דצינת טריפה אסורה מדאורייתא לכמ"ש הש"כ ס"ק ח'
ואם נלערב באחרות דדין כמו צינה דוודאי טריפה נכ"ל
(מנחת יעקב).

מ"ו שא"ל תרנגולות שנשחטה ונמצאת טריפה אם הצינים שלה
מותרת?

ח"א צינה שלה שווים לחלב שנתחלבה מזהמה ונמצאת טריפה
למבואר ס"א.

מ"ז שא"ל הבה תרנגולות על זנבה והטילה צינתה קודם שנגמרה,
או ע"פ סיבה אחרת מהו?

ח"א אם אין הצינה מעורבת בגדיו מותר (בה"י) ואם היא מעורבת
בגדיו אסורה, וכל שהיא אדומה ויש בה שורייקא סומקא
אף שאינו מתערבת באשכל אסורה.

מ"ח שא"ל אפרוח שגולד מצינה נכלה או טריפה מהו?

ח"א מותר (ש"ע וי"א דלא נהוגין בן, ולבתחילה יזכר, רמ"א
והטו"כ) טעם נכון ע"ש, (והש"כ ופרי"כ) דאין להחמיר
באומרות מה שהאין מותרים לרעת הש"ס.

הלכות בשר בחלב.

מ"ט שא"ל איזה ביטל בשר בחלב איסורין מדאורייתא?

ח"א בשר בהמה וחלב, ודוקא דרך ביטול, ואם היא מבוטל כמאכל
בו דרוסיה אינו אסור מדה"ת, לכן בשר בהמה וחלב שנתבטלו
ביטל גמור אסור מד"ת ואסורה בהנאה, אצל בשר חי ועוף
או בשר בהמה וחלב שלא נתבטלה אלא כמאכל ב"ד דהכי אינו
אסורין אלא מדרבנן ולכן הם מתורין בהנאה.

ב. שאל' צינים הנמצאים בתרגומות או בשאר עופות לאחר שחיטה
אם מותרים עם חלב או בחלב ?

ח' לפי (הצ"ה) חסור אפולי כשהן גמורים וקליפתן קשה כמו
שנמכרת בשוק, אבל (הט"ז בסק"כ) זאם שהקליפה החיצונה
היא קשה אין להחמיר בזה לכתחילה, אבל בדעבד כ"ז שנגמרה
הקליפה אפולי הקרום לבן לחוד סגי ואין עליו דין בשר כלל
(ש"ע, והש"כ בסק"י כתוב) דלכתחילה אין לאכול בחלב אפולי
אותן שנגמרו בחלבן וחלמון וקליפה רכה ומעורת חסורה אפולי
דעבד, ומ"מ יש להקל בזה ג' ובהפ"מ, ואוסן שנגמרו בקליפתן
הקשה מותרין לאכול עם חלב.

נ"א שאל' אם אכל אותן הצינים המעורת בגדין ואין לה אלא חלמון
אם מותר לאכול אחריו חמאה וגבינה ?

ח' מותר. (כ"כ רמ"א, ופר"ח כתב) דאין להקל כלל בזה.

נ"ב שאל' בשר וגבינה שנגעו זה בזה מהו ?

ח' אפולי מלוחים או שניהם אינו מלוחים או אחד לה ואחד

יבש סגי בהדחתן, ואם שניהם יבישם אפולי הדחה לא נריך
(ש"כ ול"ה) ואם שניהם מלוחים ולחים צריכין קליפה מקום
נגיעתן.

נ"ג שאל' ואם אחד הוא מלוח ואחד תפל מהו ?

ח' המליח מותר בהדחה והתפל נריך קליפה (ש"ע, וש"כ) וי"א
דבכל מליחה אנו משערינן צם' (ועיין לקמן צם' ק"ג כיצד
נוהגין רמ"א).

נ"ד שאל' בשר וחלב שנגעו זה בזה מהו ?

ח' אם הבשר מלוח כ"כ עד שאינו נאכל מחמת מלחו שניהם
חסורים, עד ס' והוא שנמלח כמו שמלחין לקדרה ושזה כדי
שעיר מליחה.

נ"ה שאל' גבינה קרה. שנפל ע"ג בשר עלי חם מהו ?

ח' הגבינה נריך קליפה מקום בלע פעם אחת טעם בשר (תשובת
חות יאיר).

נ"ו שאל' אם החלב לבדו הוא מלוח מהו ?

ח' (כתוב ת"ח) צם הפוסקים דהחלב מותר, נוהש"כ הניח בצ"ע
משום דהסמ"ג איתא לאיסור, ולפי (הפר"ח) החלב שרי
והבשר חסור.

נ"ז שאל' כיצד היא מלוח שאינו יכול לאכול מחמת מלחו ?

ח' דהיינו שמליחתו כ"כ כמו שמולחים לקדרה (ר"ל איינגעזאלצען)
ושזה כדי שיעור מליחה לקדרה הוי רוחות למיין בשר בחלב.

נ"ח שאל' בשר לאחר מליחה והדחה ואח"כ נמלח לקיום ומלח

כ"כ כמו שמולחים לקדרה ושהם כדי שיעור מליחה, ואח"כ
נפל לשם הגבינה מהו?

ה'א' האיציר הוי רוחות לאסור הגבינה, (וכן נראה דברי הש"כ)
(ו"א) לדאחר ששה במלחו שיעור מליחה לא מיקרי אח"כ
רותח, ולצורך גדול כגון בערב שבת ובהפ"מ ולסעידות מזוה
יש לסמוך על המקילין, אבל בלאו הכי אין להקל (רמ"א)
(ופר"ח"כ) דאין להקל כלל בדין זה ואף בהפ"מ באשר (הרמב"ן
והראב"ד והרשב"א והר"א והר"ן). כולם סברי דלא פסק
כח המלח כלל אף אם ששה במלחו יום שלם או יותר, וכן
הוא דעת שאר פוסקים, ומי יקול ראשו נגדס אף בהפ"מ,
וכל שלא נמלח כ"כ מחשב צונין, ואפולי במלח משני צדדים,
(ו"ח) דאין לנו בקאין בזה יטוב להחמיר אפולי במליחה לצלי
במקום שאין הפ"מ (רמ"א) ומלוח בעין מלוח לאורחא אפולי
לאחר הדיחו כ"ז שלא ששה או שראו במים דינו כרוחות
לאסור כדי קליפה ואין חילק בין המלוח עליון ונפל תחתון
או להיפך.

נ"ט ש"א' אם מלח הרבה צער בכלי אחד ומלח גם בכלי אחרת
אוחית ואחר ששהו הכל שיעור מליחה ויותר לקחו וערבו
כל הצער עם האוחית מהפכו הכל ממעלה למטה ומטה
למעלה עד שנגעו הכל זה בזה ונמנא אח"כ שאווצא אחת
היה טריפה ואין ס' אפולי כנגד אווצא אחת מהו?

ה'א' יש להחיר בכה"ג בהפ"מ וסעידות מזוה (וכתוב ת"ה וש"כ)
ומיהו בתוך שיעור מליחה לעולם אסור אפולי בהפ"מ וסעידות
מזוה, ולאחר שיעור מליחה כנ"ל אין להקל אלא בהפ"מ
ובסעודת מזוה, (ש"כ ס' ק"י"א ע"ה).

ס' ש"א' צער צונן שנפל לתוך חלב רותח. או חלב צונן לתוך צער
רותח מהו?

ה'א' בכה"ג התחתון הוא חם וקי"ל תתאי גבר אפולי החתיכה למטה
שהיא ואינו רחצה כמו החתיכה עליונה אם אין ס' בהיתר.
נגד האיסור שנפל לשם הכל אסור, (ש"ע) ודוקא שהרותח
שנפל לתוכו הצונן הוא חם כל כך עד שהיה סולדת בו, אבל
אם אינו חם כ"כ אינו אסור אלא כדי קליפה, ומיירי שנטלו
מאש הוי כמו חם לתוך חם (ת"ח פ"ז מ"ה).

ס' א' ש"א' צער שנאסר מחמת בליעות (שאר חיסור) חלב שלא היה
ס' בצער נגד החלב, ואותו צער נגע בצער אחר מהו?

ה'א' אותו צער הוא באסורו כצראשונה והשאר שנגע בו צריך

נִיטְלָה אֶפּוּלִי בָּלָא רוּטֵז (רש"ל ומנחת יעקב ועיין בש"כ סי' ק"ה סקו"ז).

ס"ב שא"ל בשר שנאסר מחמת זליעות שאר איסור שנגע בשאר חתיכות בלל רוטב מהו?

ח' אינו אוסרת לשאר החתיכות (רש"ל וא"י) וכן דעת כל הפוסקים, אבל אם נגע לשאר חתיכות תוך הרוטב כל מה שהיה בקדרה מטערפינן לזבל, ואותו החתיכה באיסורא קאי והאחרות צריכין קליפה (תפ"י) ואם נגלה עם שאר בשר (עיין לקמן סי' ק"ה).

ס"ג שא"ל בשר גלי זונן שנפל לחלב ונאכל מחמת מלחו מהו?

ח' (שערים והרא"ש והטור ומהרי"ל ושאר פוסקים) סוברים אפולי נאכל מחמת מלחו צעי קליפה, ואם יש בצשר בקעים או שהוא מתובל בתובלין אפולי היא חי כולי אסורי (ולדעת הראב"ד והר"ן) דאם הגלי זונן או לעולא א"צ חלא דחיה, ונאכל שהוא רותח צריך קליפה, ואם יש בו בקעים או מתובל בתבלין והוא רותח כולי אסור, (והדעת הא"י והגהות מרדכי והש"ק ומהרי"ק) דאם גלי זונן צריך קליפה, אבל מתובל בתבלין או יש בקעים והיא גלי זונן אסור, אבל צחי לא

(וכן הוא דעת הסמ"ג ורש"ל וצ"ח ושאר פוסקים) (אברמ"א בהג"ה) דהכא מיקל בהפ"מ, (והש"כ) דנ"ע להקל כיון דהרבה פוסקים סוברים כן אפולי צחי (והפח"כ) לדינא אין להקל

בהפ"מ וחי אית באפולי, ומיהו גלי זונן יש לסמוך על המקילין בהפ"מ ע"ש, וה"ה באפוי ומבושל תשוב גלי למר כרותח, ולמר כזונין (ש"כ ועיין צסי' ק"ח ס"ג).

ס"ג שא"ל בשר שנפל לתוך החלב זונין ואח"כ נפל אותו החתיכה בתוך תבשיל אחר של בשר מהו?

ח' מהני אותו חתיכה עצמו לצרפה לס' לזבל החלב שבה שבה לתבשיל ואז מתחיל האיסור ומתחיל ג"כ הדיטל בכל מה שבקדרה, ואפולי אם הגבי' אותו החתיכה לזדה בעודו רותחות לא דמי לאיסור הדבוק ולא נאסר (ט"ז בשם אור"ה).

ס"ד שא"ל צללים או ירקות שזלועים בצשר, דהיינו עצמו או שנחתכו בסכין של בשר עצמו דק דק ובשלם בקדרה חולבת מהו?

ח' אם ידוע כמה בשר הוא זלוע בצללים ובירקות אין צריך ס' חלא כנגד הבשר דלא אמרינן חו"כ (רמ"ח) (וכתוב בתשובת מהרם לוצלין סי' כ"ה) דאי איכא ס' בצלל נגד הבשר הזלוע בצלל אז גס הצלל שרי, אע"פ שלא נמחה ונתמעך, אבל חלא אם לא נחתוך הצלל דק חלא שנחתוך במקום א' מבוחר לקמן שא"ס' ר' נגד מקום הנטילה (ט"ז).

פ"ה שא' צלל שנחתך בסכין של איסור מהו ?
ח' אז אפולי דאיכא ס' צריך להפריש הצלל מתבשיל ע"י סינון
או בענין אחר .

ס"ז שא' צמר רותח דהיינו צעודו על האש או מיד בשחוסר מן
האש , או בכלי שני או אפולי על (טעללער) כ"ז שהוא
חס כ"כ עד שסיד סולדת צו שחתכו צסכין חולבת מהו ?
ח' צריך ס' צצמר נגד כל הלצ הלכצ שחון לקחה דכל החותך
חינו מדקדק (הרש"ל וט"ז) והסכין נעשה נבלה , והצמר צריך
קליפה אפולי דאיכא ס' צצמר (רמ"א) ואי ליכא ס' צצמר
כל החתיכה אסורה (רמ"א וט"ז) משום דוחקא דסכינא
דסוף דבר גוש (וכ"כ תש"ל) דצדצר גוש כגון צמר וכיוצא בו,
או חתיכה דג או אורז ודוחן שאינו צלילין אין חילוק בין
פ"ר או בין כ"ש כל זמן שהיא חס כל כך שסיד סולדת צו
איסור (ש"כ) .

ס"ז שא' צלל שנחתך דק דק בסכין של צמר מהו ?
ח' צריך ס' צצצל נגד כל הלכצ הסכין , דמינ הסתם דרך החותך
לחתוך בכל הסכין (כנ"ל צס' ז"ד) , אצל אס ידוע צוודאי עד
כמה נגע הסכין א"צ בתבשיל ס' אלא כנגד מקום החתך
הסכין .

ס"ח שא' צלל או צנון ושאר דברים החריפים שנחתכו צסכין של
איסור מהו ?

ח' נאסר כלי , וכן נהוגין לכתחילה , וצדיעצד אין לאסור רק
נגד הנטילה , דצצר האסור מחמת חריפות אינו אוסר יותר
מכדי קליפה (ט"ז וט"כ) מסיק דאינו צריך ס' אלא כנגד
(וכ"כ צל"ח וצת"ח) דלא נעשה נבלה רק עוצי הנטילה , וכן
דעת האחרונים ואפולי איכא ס' צצצשיל צדיך להסיר הצלל
מן התבשיל (ט"ז ס"ק ה' וט"כ) דנעשה נבלה (וכ"כ הגאון
ומ"ח) ואם חתך דק דק צסכין של איסור צריך לשער צתבשיל
ס' נגד כל הצלל כולם משום דקי"ל חתיכה נעשה נבלם בכל
איסורן (צס"י וט"כ ס"ק ט') אף הצלל גדולה מסכין .

ה' בשר וחלב .

ס"ט שא' צלל שנחתך צסכין אך שהיא ספק צאימה סכין או של
איסור או לאו מהו ?

ח' אזלינן לקולא (רמ"א) . יבתיב הש"כ ס"ק י"ב דרמ"א) קיצר
כאן קצת (שצנהגותי) לא היתר (מהר"י) צספק אלא (הקריין)
מעט דהרצה פוסקים אינם אוסרים אלא א"כ שהסכין היא
צ"י , וכן יס פוסקים אינם אוסרים אלא צצנון ולא צצמדי

אחרונה, וא"כ צננון סיכי דידע שהסכין היה צ"ל אלא שמסופק
אם חתך הצנון או לאו, דאי הוי חתך צ"ל הוי אפור לכ"ע
ספיקא לחימרא .

ע' שא"ל צרי' דהיינו נמלה או עוף טמא וגיד הנפש ואבר מן החי
כל הכי איתא צ"ל חיותא דחמי מן החי, ואם נתערב
צמיני שלא צמיני מהו ?

ח' אפולי נתערב אחד בין אלה אינו בטלה אלא אם נתערב בהיתר
אם מבירו זרקו לתוך ושאד החתיכות עם הרוטב נגד האיסור
כולם מותרים ואם אינו מכירו אז החתיכות בעין אסורות
והרוטב אסורה עד ס' דהיינו אם יש בשאר חתיכות הפשרים
עם הרוטב ס' נגד האיסור או הרוטב שרי .

ע"א שא"ל צרי' שנתערב בין היתר וגתרסק או נחתוך ממנה אבר
אחדו אם שם צרי' עליו או לא ?

ח' ו"ל אין שם צרי' עליו וצטלה אפולי נתרסק אבר אחד שאין
הנשמה תולד צ"ל ואם היא שלם לגמרי דק שפסל ממנו קצת
ע"י ציסל כמו שרגילין קצת להתפרפר ודאי חשוב צרי' וס"ס
אם נסרתה או אז נשתנה גורתו מיקר. צרי', אבל אם נפרד
ממנו קצת מגופה ומשדרתו יכ"ס ראשי ואפולי רוצה שלם יש
להחיר (צ"י ס"י ק"א ובשם מהר"א) .

ה הערובת דין בריה .

ע"ב שא"ל צריה שנתרסקו צמתיני שהיה מתבון להרסקו מהו ?
ח' אפולי הכי הוי צרי' ואינה אם היא שלו, וכן למי שרסק
בשילוי, אבל אם נתרסק שלא צמתינו עד שנגעל שמו או לא
חשיבי אפולי אם בצד נתערב וגאסר תערובתו ואפ"ה נתבטל
ורמ"א וכן הדיון בזה"ל ס"י ק"א) .

ע"ג שא"ל צרי' שהיה ספק, דהיינו שהוא ספק למורה אי מוקפי
צרי' צו לא, וה"ה אם ספק בתערובת אם באיפוד
היה זה"ל או לאו מהו ?

ח' ספיקא דרבנן הוא ולקולא (ס"ז, אך המנחת יעקב ב') דאם
דאם הוא ספק למורה אז אי מקרי צרי' או לאו לא הוי
ספיקא דרבנן דהו מקרא מסדון הדיעה (במ"ג הפוסקים,
ובדברי הט"ז בעמנו צדיני ספיקות צ"ס ק"י) אלא ע"כ ספק
מירי דספק למורה אם היא הצרי' נתערב עם שאר חתיכות
קטנה בזה אמרינן ספיקא דרבנן לקולא .

ע"ד שא"ל אם היה ספק או נחתך או נתרסק מזהבא אחת או
וצרי' אחת שנאכלה שזו מהו ?

ח' אין תולין לומר של איפוד נאסר גמטול וזה' בולן סותרת,

אלא אותו שנחתך בלבד מותרת ממ"נ (ועיין בט"ז ס"ק י"ג הטעם).

ע"ה שא"ל אם היא זדאי דרי' וספק האיסור כגון ביצת ספק טריפה מהו?

ח"י אסור (ט"ז) וה"ה בספק איסור דרבנן יש חומרא בדבר שיש לו מתירין דווקא ולא בשאר איסורין, ביצת שיש בו דם לא מקרי דרי' כלל (ולדעת הגה"י) אפולי אפרוח צביצת אפרוח צביצת לא מיקרי דרי' (וכן הסכים הפר"ח) וכן עי"ה משום דאין בעינן דרי' כשמה וליכא אכל לדעת (הש"ע) משמע דביצת שיש בו אפרוח מקרי דרי' (והמנחת יעקב) מוכיח בפולפלתא דאפולי דם בעלמא הוי דרי', זאם נתערב אותו ביצת אפולי באלף לא בטל 'ע"ש (ואף ה"כ) מסיים שאין להקל בגד (הב"י ורמ"ח).

ע"ז ש"ל ביצת שגולדה צי"ט או בשבת דאסורה בו ציום. והטעם הדבר שיש לו מתירין היא, ואם נתערבה בשבת או צי"ט מהו? ח"י אפולי באלף לא בטל בין שנתערבה כשהיה שלימה או טריפה אינו בטלה, ואפולי ואם היא ספק אם גולד צי"ט או לאו מ"מ כיון שיש לו היתר אינה בטלה.

ע"ז שא"ל ביצת ספק טריפה אם מיקרי דבר שיש לו מתירין? ח"י וי"ל אינו נקרא דבר שיש לו מתירין אלא כשהמתיר לעתיד לבא, או אם המתיר בידו לעשות בלא הפסד כגון ביצת שגולדה צי"ט שיהי' בודאי יבא לידי היתר, כגון ביצת ספק טריפה דאפשר שיכול להיות חוזר להיתר, כגון לחזור ולטעון העוף ביצת' או שהעוף יחי' י"ב חודש דכל זה אינו בודאי שיבא לידי היתר לא מיקרי דבר שיש לו מתירין (ת"ח) דחיישינן שלא יבא לידי היתר.

ע"ח שא"ל ביצת טריפה שגולדה צי"ט ונתערבה מהו?

ח"י אע"ג דלאחר י"ט ג"כ אסור מכה טריפות מ"מ נסתלק איסור הכולל דהיינו הגולד וכל זה שאפשר למיעבד מותר בהיתר כגון עדיין אף דלא יהי' מותר לגמרי, וכן הוא (צ"ג) ומאריך לזכות סדרות החולקים לדברים נכונים (מנחת יעקב). ע"ש שא"ל ביצת שגולדה צי"ט שני דזקו דבר שיש לו מתירין אי מהני ס"ס?

ח"י ויש לומר דלא מהני ס"ס (ת"ח) אכל (הפר"ח) כתב דדבר שיש לו מתירין אפולי מדאורייתא שרי בס"ס, והכי נקטינן ונקמן (צ"ס) ק"י בהג"ח פסח רמ"ח דעוב להחמיר במקום שאין הפ"מ, (אך הש"פ כתב וצ"ע לדינא) אם יש להקל בהפ"מ וצ"ל אוקא בס"ס אכל באיסור דרבנן ויש בו ספק אע"ג דבעלמא

אמרינן ספק דרבנן לקולא מ"ז דדבר שיש לו מתירין אפולי
מדאורייתא שרי בס"ס, והכי נקטינן ולקמן (בס"י ק"י בהג"ה
פסק רמ"א) דטוב להחמיר במקום שאין הפ"ח, (אך הש"כ
כתב ונ"ע לדינא) אם יש להקל בהפ"מ וכ"ז דוקא בס"ס אבל
באיסור דרבנן ויש בו ספק אע"ג דבעלמא אמרינן ספק דרבנן
לקולא מ"מ דדבר שיש לו מתירין לא אמרינן הכי (רש"ז א).
פ' שא"ל בשר שנאסר מחמת בליעת איסור ונלחו עמו בשר כשר
זהו?

ח"א אם היה הצליעה מדבר המפעפעים אוסרת לחתיכה הכשירה
עד ס' כנגד איסור הצליעה שהאיסור עצמו יוצא ומפעפי
(וכן כתב האו"ה והש"כ) אבל אם הצליעה היה מדבר שאינו
מפעפעי אינו אוסר לחתיכה הכשירה, ואפולי קליפה לא צ"ע
(ש"ע).

ס"א שא"ל המזלזל ביצם הרבה בקליפתו ועירה כולם בפעם אחת
ונמנא אחד מהן שנאסר מחמת קורט דם, או מחמת
אפרוח שנתוכה מהו?

ח"א צריך להיות ס"ח ביצם נגד אותו הביצה, ולענן צירוף קליפתו
הגם (לדעת הרמ"א והש"כ בס"י נ"ט ולדעת הפ"ח) אין
לצדפים (אך הגאון מנחת יעקב) ראה דברי כולם ומשיג
עליהן בראיות ברורות ומאריך ומסיק לדינא דמצטרפים,
ואם יש כ"ה ביצים כנגדו מותרים כי קליפתו של כ"ה ביצים
עולם למכין ז' ביצים והוי לי' ס"ח ביצים וצטלי.

ס"ב שא"ל אם הוציאם מקדרה אחת לאחת ע"י כף ונמנא אחת
לאחת ע"י כף ונמנא אחד מהם נאסר מהו?

ח"א כולן אסורות משום דחוישינן שמא הוציא האיסור בראשונה
ונאסר הכף ואח"כ נאסרו האחרונים מחמת הכף וה"ל ספיקו
דאורייתא (ט"ו).

פ"ג שא"ל אם לא אירע אותן לקערה אלא נשאר בקדרה ועירה
המים מהם מהו?

ח"א אסורים דחוישינן שמא היה הביצה האיסור צט
ונאסרה הביצים שאללה דעד הנהשהי' המים מולי
לכל הביצים הי' כולם מסייעין לצטל משא"כ כשעירה
שאר הביצים מסייעין לצטל מאחר שע"י הלחלוחות מ

אוסרים ויהא גם אחרונים הנוגעים אח"כ בצותו שנוגעים
בצינת האסורה וכלן אסורת אפולי הם מאה (או"ה) ומ"מ
הקדרה שנתצטלו בהן אין לאסור דמעמידין הכלי על חזק
תו (רמ"א) ומ"מ אין להחמיר אלא אחר מעל"ע (תערוכת
מהר"ל מ" קמ"ב).

פ"ד שא"ל אם נמצא דם על הביצה בת יומא מהו?
 ח"ל אם נמצא בחלבון אסורה, וכן חלבון שלא במקום קשר דמיוגין
 לאוסרו מ"מ לא מחמירין כולי האי זביצה בת יומא דהיא
 אסור מכה גזירה, ודלא (בש"כ, ב"כ מנחת יעקב), אבל אם
 נמצא דם על הביצה שאינה בת יומא יש לאסור כל הביצה
 ואין חילוק בין חלמון לחלמון (רמ"א) וסייגו בהפסד מועט,
 אבל בהפ"מ אם נמצא בחלבון יש לאסור הכל, אבל אם נמצא
 על החלמון חוץ לקשר הביצה מותר (פר"ח) אך נוטלים כדי
 קליפה גם הדם בשזרקו לחוץ.

פ"ה שא"ל בניה סטרופות בקצרה ונמצא דם על החלמון של אחד
 מהם זהו?

ח"ל אע"פ שזרקו החלמון הריא חסירות ואחר שהן טרופות וסחלמון
 הוא דם ומתערב יחד (ש"ע) ודלא (כהרש"ל) שמיכל ואינו
 נכנס דבריו, וכן הוא דעת (אחרונים וסמ"א, וכ"כ הש"כ)
 דאין לסקל בה"ג, ואי איבא ב' נגד החלבון פשיטא שמוותרים
 דהא אפולי חד בתרי בטל (מ"מ).

פ"ז שא"ל אם היה ספק אם היה על החלבון מסו?
 ח"ל אף שתפשת סמנהג לאסור כל הביצים בנמצא דם עליהן, מ"מ
 היינו דוקא לאסור אותו הביצה, אבל לא לאסור הסטרופות
 וזבולן שרי, וכן הוא דעת (הרמ"א דרש"ב וסל"ח) אם מתערב
 חד בחד פשיטא דלא מיקרי סטרופות וכאלו הוא גוף של
 איסור ואינו מתבטל אלא חד בתרי (רמ"א זט"ז, והש"ב) הבין
 דעת (רמ"א) דאף מתערב חד בחד בטל ע"מ, אך יש לדחות
 סברה (הש"כ) משום דזענין רוצא דמינכר דהיינו נפל באיסור,
 וכן היא דעת (מ"צ ומ"י), אבל גפרח"ב דמדי דסגי ליה
 ליה ברובא בכל דהוא גמי וסגי, ואם מתערב שלא במיני
 אסור בהפ"מ :

דין בי'שלו עכום.

פ"ז שא"ל ביצה שנלח או בשלו עכו"ס מהו?
 ח"ל אסורה משום דאכולמא כשהיא חי הוא אכילה ע"י הדחק
 ולאו שמי' אכילה (ט"ז).
 פ"ח שא"ל נכרי שביטל לחולה בשבת אם מותר לאכילה לבריא
 במונאי שבת?

ח"ל ו"ל מותר (רמ"א, וסר"ש באר) חלילה ותם, כי לא הותר
 לחולה אלא בעת הצורך לו דסייגו בשבת אם סימנא לבריא
 ותם, כי לא הותר לחולה אלא בעת הצורך לו דסייגו בשבת
 הא ומ"ש חזר לאיסורו, והאיך יעלה לומר שמוותר לבריא

נזקן כהט"ז, וכן כתב במנחת יעקב) ומי בעל דברים יגיש
להתיר זה שאוסרים, (אף שהט"ז) מפסק (על הט"ז מ"מ
נראה עיקר כמ"ט הט"ז).

פ"ט שא"ל אם עשה ישראל אש והנכרי בשלו לגמרי מהו?

ח"י שרי (ת"ח) אכל (לדעת הט"ז) הוא אסור, (והמנחת יעקב כ')
דאין להחמיר בכה"ג, וה"ה אם היה ישראל מחמה בגחלים
או נופח שרי, ואפולי התבשיל נתבשל בלא זה, ומ"מ הוי
סיוע, ואפולי אם כבר נתבשל כמאכל בן דורסי שרי ע"י סיוע
כנ"ל.

צ"ש שא"ל אם מותר לאכול קטניות שלוקים ומבושלים ע"י נכרי?
ח"י וי"ל הותר ואפולי בשלם בעצמו בכליהם מ"מ שרי דסתם כליהם
של נכרי אינם צ"י (מר"א מפראג, וכ"כ הרמב"ם וכ"ל בתשובת
מהרי"ט נהלין סי' ס') ומהאי טעמא מותר לאכל מרקחת של
נכרי (מדרבי), ויותר דינו של ביטל נכרי (עיין בש"ע בסיומן זה).

דינו בוקא דאטמא .

צ"א שא"ל שלשה פרקים יש צרגל (דהיינו) התחתון שנוגע על
הארץ בשעת הילוך ונקראת ארכובה, והשני הוא פרק
אמצע ונקראת שוק ונמות הגידין, והשלישי המחובר
לגוף ונקראת ענף הקלחת, ואם ענף הארכובה נשבר
מהו?

ח"י צבל מקום שנשבר כשירה כן היא גרסת (הרמ"א ויש"ש) .

צ"ב שא"ל ענף הקלחת שנתק ממקומו במקום חצירו בגוף, והיינו
בוקא דאטמא דשף מדוכתא מהו?

ח"י טריפה, דחיישינן שמא עכול ניב' ואין אנו בקאין בזה (רמ"א,
וכהט"ז) אפולי שלא נפסקו לגמרי אלא קרומים עדיין רק
שנתעכלו טריפה, ומכ"ש נפסקי לגמרי ויעכול ניב' . (והט"ז)
משיג ואינו מטריף אלא באיפסוק באיעכול כזה ובאשר שאין אנו
בקאין באיעכול ניבא אפ"ה לאמטריפין אלא באיפסוק ניב' הא
לאו הכי לא מטריפין דלא (כצ"ח) אלא (כרש"ל ורש"א, וכ"כ
הפר"ח) דאילא איפסיק ודאי לא איעכול ניב' וכל שיעוכל
ודאי איפסוק :

צ"ג שא"ל ענף הקלחת שנחתך או שנשבר מהו?

ח"י לעולם היא טריפה, ואם נשבר וחזר ונקשר היטב שבר אל
שבר יחדיו ידבקו, אם היא סמוך לגוף דהיינו ד' אצבעות
בגסה או ב' אצבעות ברקה, ונעוץ לפי גדלו ולפי קטנו הרי
זה טריפה (רמ"א) כוון דאין הטרופות תלוי' מנד שצירות

הפסוק "אלה מלכות דורשכל נבי" . אבל אם היה ראוי מן
הנזק שצריך, והוא שהיה למקומו הראשון ונתחבר שכל אל
שבר יחדיו ידבקי וזה הוא כשורה אפילו עדין היה עם במקום
השני ויכיר עדין. פאפצרה צמידה, (ישא"ט, אך בדברי מהרא"י
במ"ח ב' קפ"ד) נראה דפליג אהא וסביר ליה כל מקום
שנקשר קשרה אפילו לא נקשר במקומו הראשון, והב"ח שומך
על דבריו בהפ"מ.

צ"ד שאל אם יהיה השירה בקולמוס ונתבדקו צאצאו שיפוע שלא
נתכוונו ממש כמו שהיה מתחילה רק עוקן אחד פמשך
קצת למטה וזה למעלה מה?
מ"ל נשירה (כן כתב הב"ח).

ד"ן גרמה.

צ"ח שאל מה לשון הגרמא והיה מקום הפסול?
א"ל הגרמא הוא לשון הכרע, שמכריע הסבין ממקום הכשר למקום
הפסול, בין למעלה בין למטה, וצ"ל צורב מקומות הפסולין
בשחוקה, שיש למעלה ח' בקנה ואחד בחשט, ושנים למטה
אחד בקנה ואחד בחשט, ואלו הן למעלה דקנה בין בזהמה
וח' בין בעוף עד שפוי קצב, שאם שחט למעלה מחוטי
הגרמה אפילו נשחט הוא גרמא וצריכה, ולמעלה בושט בין
בהמה וח' ועוף עד תורבן בושט ולמעלה בקנה.
צ"ח שאל בזהמה או ב' שרוב עגם גלגולות נתרופץ, דהיינו
שנתבסס (פי' הכתה) מכות רבות ולא נפתחה בין ברוב
הקפי', דהיינו מאמצעות למעלה, שהיה למטה מעינים
בין ברוב גובה דהיינו ממקום שמתחיל לשיפוע והוא למעלה
שנתייחס?

א"ל טריפה נש"ע, שזה הש"ס נראה פי' שמתחילה נאמן סימן
והטעם שמתחיל אצט"ס טריפה וזהו מן האמצעות של גובה הראש
והמעלה דפול למטה מן העינים לזר הארץ ומאותו מקום
למעלה עד הקרנים צל עוקם שיהיה החציתם כהיקף סיפויגיל
ההיקף, אלא דה"ל מזה שלש דהיינו מן העינים ולמעלה לזר
הקרנים אם נתבסס דבר אחר וקצת גובה ג"פ נעשית טריפה
אבל למטה ממקום שמתחיל לשיפוע אין שום סביר לאסור
(כ"כ הש"ס).

גרמא אמה ג'.

צ"ח שאל מהו לשון הגרמא שפסול הכחשה?
א"ל הגרמא הוא לשון הכרע, שמכריע ממקום הכשר למקום

לפסול, בין למעלה ובין למטה, וקצלנו ארבע אקמות הצולסין
 לשתיטה, שנים למעלה אחד בקנה ואחד בזט, ושנים למטה
 אחד בקנה ואחד בזט. ואלו הן למעלה בקנה בין בהמה
 ובין בחי' ובין צעוף עד שפוי הכובע, שאם שחט למעלה מחוטי
 הגרגרת אפולי משכיו הוי הגרמא ועריפה, ולמעלה בזט
 בין בהמה וחיה ובין צעוף עד חודצן הזט דהיינו מקום
 שתוכן בו מתרחב, או עומד במקומו הוו תורצן אשט,
 דזט עצמו אם חותכין בו מתכווץ וסותם החלל על כן אם
 אם שחט משכו בתורצן הרי זה גרמא, ולמטה בקנה בהמה
 וחי' עד מקום שתמשוך אונה העליונה השמאלית, והיונו כל
 אורך הצוואר שתמשך בהמה צווארה לרעות כדרכה, ואם
 שחט בקנה במקום הזה ה"ז גרמא, ולמטה בזט בהמה וחי'
 מקום השחיטה עד שיעיר הזט, ויתחיל להיות פריס פריס
 כמו הכרם, ולמטה בזט צעוף עד גגו של זפק, והסימן
 שהגג איך לו רק עור ולבן. וצנף שאין לו זפק, כגון אוחה
 עד נגד התחלת חיבור החגפיים לגוף.

גבי שחיטת

צ"ז שא"ל גבשושת שנמנא חללת האווזית על ראשים ומחתיו יס
 בענם נקבי דקות מהו ?

ח"ל כעירה דהכי רבי תייהי (נ"ג, והפר"ח מחמיר).

צ"ח שא"ל אוזיות שלאחר שמסירין הנזות מעל ראשיהם נראה העור
 כפוף לתחת כעין גומא והעור על הגלגלות שלם כאשר
 יפשוט העור נראה סדק בגלגולתא ומגיע עד הקרים של
 מוח והקרים קיים מהו ?

ח"ל כשר דהכו ריביותהו.

צ"ט שא"ל אם נמנא על הריאה גבשיות מהו ?

ח"ל אם הגבשיות היא עגול למעלה ורחב למטה כשר, ואם להיפך
 טריפה ואם נמנא על הגבשיות שום ריעותא אפולי רעותא
 כל דהוא טריפה.

גבינות

ק' שא"ל גבינות שנעשה מחלב בהמה וגמאלת לאחד מהם מהו
 טריפה מהו ?

ח"ל אם היא טריפות שאפשר שלא לידע לה עתה כגון ניקב קרום
 של מוח וכיוצא בו מותר דלמדין דהא היא דנטרפה ש"ע,
 דש"ל בא"ה שלו (כתב) ורובא לאסור כל מה שנעשה מחלבה
 תוך ג' ימים היא טריפה יהיו מה שיהיו, והוא חמרא
 גדולה נגד משמעות הפוסקים (אכ"כ הש"כ צ"ק ס' ופר"ח)
 חלל אש ידוע שקודם שחיטה נעשה כגון שאגלד פי המכה

דוודאי ג' ימים הם שנטרפה אזי כל הגזירות הנעשות תוך ג' ימים לשחיטה אסורה, אבל מקודם ג' ימים מותרת .
ק"א שא"ל אם היא טריפות הבא מן הבטן כגון יתרת האונה או אופתא או חסר או חלק מהו?

ח"ל אזי מטריפין למפרע כל הגזירות שנעשה ממנה לעולם אסירות ואינו מועיל (והב"ח ש"ע ורשל"כ) דאף שנטרפה הבמה כה"ג מ"מ אם חי י"ב חודש תלינן שנעשה לאחר שנולדה ומה שנעשה קודם י"ב חודש מותרים (אבל השכ"כ) ואוסר כל מה ממנה למפרע כל ימי חי. ק"ב שא"ל אם היא ספק טריפה, כגון שאנו אוסרים אותה מספק מחמת שאין לנו זקילין בדדיקה כגון סירכות וכדומה מהו?

ח"ל כל מה שנעשה גזירה ממנה תוך ג' ימים לשחיטה אסורה ומקודם לכן שרי (ש"ע) . וכן נהגין אם אין הפ"מ, אבל (הש"כ בס"ק טז"כ) אפולי דוודאי סירכות שנעשה טריפה ע"י י"ש להתיר הגזירות שנעשה קודם ל"ג ימים דומיא להוגלד פי המכה עיין לעי"ל .

ק"ג שא"ל אם היה הבמה טריפה צעדר עם בהמות אחרות ונתערבה חלבה עם חלב האחרות מהו?

ח"ל הולכים צו אחר ס' (ש"ע) אם יש ס' בהמות צעדר כל כמה דלא ידענין ביה דוודאי שהחלב הוא מן הטרפה יותר מחלבה מהאחרות אמרינן סתמא איכא ס' כנגד חלבה ומותר (רמ"א) ואע"ג דאיכא למחיש לשאר בהמות שמא יש אחד מהן טריפה מ"מ לא חיישינן דרוצי בהמות בחזקת כשרות הן (ש"ך וט"ז אפר"ח) דלא (כפרישה) וה"ה אם אין שם ס' בהמות אחרות רק שאנו יודעין שיש בהמות אחרות גשוחת מזה ואפשר שיש ס' בחלב אחרות נגד חלבה כשרה (ט"ז) ודין אחת לכלם היינו שנטרפה מספק או דוודאי טריפה (פ"ח) .

ק"ד שא"ל אם נעשה גזירות מחלבה ונתערבו באחרות מהו?
ח"ל אפולי בחלק לא בטל (רמ"א) דהיינו שנעשות גזירות מהם ר"ל מחלבה עצמה, אבל אם נתערב מתחילה חלבה ואח"כ נעשה גזירות מהם דבטלה, דבצר נתבטלה החלב במתערבות (ש"כ) ואם היא ספק אם הגזירות נעשה מחלבה בפני עצמה או ע"י תערובות חלב אזלינן לקולא . (והרש"ל כתב) דגזירות לא הוי דבר חשוב, (והט"ז בס"י ק"ח ס"ק ד' כתוב) ומשיג עליו ואמ"ק דכאן דנתערב חלב מבמה טריפה דהוי איסור מחמת עצמו הוי ראוי להתכבד, אבל גזירות הבלוע מאיסור כגון שהועמד מחלב טריפה לא הוי חתיכה הראוי להתכבד וצטלו .
ד"ת שא"ל . סתם גזירות על עכו"ם במקום שידוע שמעמדין צעור

קיצתה בהמה של עכו"ם אם נתערב בגזירות אחרת
הכשירות מהו?

ח' יש לה חתיכה הראוי להתכבד , כי האיסור בעד וחלז יש
כאן ואינו בטילה , ובמקום שידוע שאין מעמדן בעור קובת
בהמה של עכו"ם הוי חתיכה הראוי להתכבד :

ק"ו שא"ל בהמה שהיא טריפה זודאי ושהה וילדה אחר שנטרפה מהו?
ח' גם הולד טריפה, אע"ג דקי"ל טריפה אינו יולדת אמרינן מעשה
ניסם היא. אפ"ה היא טריפה וגם ולדה.

ק"ו שא"ל אם היה בדיר ספק דריסה ונחלזו ע"י עכו"ם גם
בהמות כשירות?

ח' אם יש ס' נגד החלז מדרוסה יש להכשיר , ולא מקרי מנצל
איסור בתחילה (עיין בתשובת מהרס לוצנין) .

ק"ח שא"ל בשבט שינקת מן הטריפה אם החלז הנמנח בקיבה מותר?
ח' וי"ל החלז הנמנח בקיבה כלול אסור , והקדוש שבה מותר
שהוא כפרש בעלמא .

ק"ט שא"ל הבהמה שינקת מן הטמאה או עוף שנתפטמה בשרצים מהו?
ח' מותר, אבל לכתחילה אין לקנות אם היא ידוע (ש"ע) .

ק"י שא"ל בהמה שאכלה מדבר מאכל איסור , והאיסור הזה אסור
לן אפילו בהנאה ונתפטמה כך כל ימי' או שרוב גידולם
הוא באכילה זה מהו?

ח' אסורה , אבל אם נתפטמה בדבר שאסורים לנו רק באכילם
ומותרת בהנאה אז היא מותרת דמעוכל כשרוף הוא (כ"כ
הש"ך) (וכתוב עליו הגאון מנחת יעקב דדבריו מסתדרים) .

ק"א שא"ל מניקת אימתי מותרת להנשא?

ח' עד כלות י"ב חודש חוץ מיום הלידה ויום שנתארסה וחודש
עיבור עולה לתינק ואינו עולה למנין כ"ד חודש (כן הוא מוסכם
לדעת הש"כ והט"ז בשם רוב גאוני פוסקים) . (והרמ"א בש"ע
סי' י"ג כתב) חילק שזעזע הדחק עולה ואין יונקין לתינק
רק עד סמוך לכ"ד חודש .

אות ד'

ק"ב שא"ל איזה דרסה?

ח' כגון שהניח הסכין על הצוואר ודחק לאטה כמו זונן , וכן אם
שחט בסכין קטן שאינו כמלא שני צווארים עם העור והמפרקת
הפולסה ובהוצאה לחוץ או שחט בסכין שיש לו עקת , וכדי
שלא יבא לידי חלדה תחז דבר כדו בראשו הוי דרסה , או
הניח אצבע על הסכין בשעת שחיטה הוי ג"כ דרסה , ומי
שידיו מרתתין אסור לשחוט (עיין יו"ט ה"ש) .

ק"ג שא"ל רצו בדרסה אם נחתך או נשבר הערקוס עלמו , (הערקוס

הוא עם קצון מותר ששם לארבעה זקוקין אותו קינעל
ובאשכנזי קורין אותו עשיר) אך אם נחמד או נשבר זה
שעשיר מהו?

הוא (ב"י ד"מ) דבמר, וכן כתב (הרמ"ל) (והראש) פסק
דנחתוך תוך העדקום טריפה, ולדמא נראה להחמיר כיון
מסמא חסור דאורייתא (שמות מנחת יעקב). (והס"כ) מטרף
אפילו נחתפא סבר על סמך יחיד ידבק, בין דמיקר טעם
משום חשש נמוס הגידין, (והס"ח דסב) אם נחתוך בערקס
נפלא בבסמא טריפה מלך שנית מצא עצמו אם אין עוד ונשפ
חופין רובו, אבל לא מחמת נמות וגידין כי אם חזק גמות וגידין
ואין נמוס גפוסקסן. אבל נחתוך בין פרק לפרק ים למחוסק
בפשיטות, ולא גלוי לן בין מר ונשך חופין רובא או לאו,
אבל גמול טריפה (וג"כ ה"כ זכ"ה וז"ה ד"ה ק"ו).
ק"ו שאל נשך הענק נמוס גמות וגידין בצמק ונקשר ומתפא
יפה מהו?

הוא פריש (רמז ז"ג) ובסמא נחתוך ונקשר ים לעין ולנמוס
אחר עצמות וגידין, בין דסם חזק ג' והם גדולים, אבל אם
גידין שסור בין דם ריעותא גדולה כל כך וגם גידין בדיקום
גריב שפוסקס ים לאסור גם בבסמא (ובתנ דש"ל ז"כ) אם
נשך למעלה מעצמות וגידין וניקשר יחיד ים לשקל (כ"כ)
בסמא (סמ"ח) אפילו אין הסמא יחיד בדקום. ז"ה
משום נחתוך ימלך האזר משום אבר סמולדל. (ורש"ל
בסב) אם יש נפח בעצמות וגידין גריב סמולדל לחפד הנפוח
ויעיין בו אם יש רקבון וימות ואיכא למחוס גפוסקס אחד
מהקטין או יש לאסור, ומשמע מדבריו דגלף ריקבון אין לאסור
אפילו נשמה הנשך מבמות שהיה (ט"ז). (כמו הלבוש)
דוקא גריב דם הרב עד כמעט אין הגידין גברים מפני
דסם, אבל נרירות דם מעט למה געריף פשחין וזאין שום
ריעותא בגידין.

קט"ו שאל אם נמלח אותו אבר שאסור משום אבר סמולדל עם
שאר נשך מהו?

הוא (דעת הט"ו) להקל מכל נוגי במלתא, ובגישל או בגלי בפ"ה
אין לבדוד דעת או לאורחיק דחקאי (והפרי"ב) אם לא חתכו
ונתקל עמו או גלס עמו גריב ששים לבטל, ואם אין ס'
בגלף סמא חסור (וכן דעת אחרונים).

קט"ז שאל באיזה מקום נחתוך גמות וגידין?
ח' נעם האמנני מנפגים לגד החל סוג, ולא לגד חזק, וכן
נחתוך (גם"ל) ונעלם אין ק"ג, למעלה מחז' הענם כצוף

קמן הן בזהאם, וחי' ששק' למער' וכל' לשער' וכל' פתח' לפי
גדלו וקצו ב"ו מהם קמים יחי' לס"ג, ונמקום שמתחבבין לא
הי' נה"צ, וחי' שחיו בקי' לשער' ישער' גרועי' וחסע' ונחל',
(ורש"כ) ב' אלצעות מן המקום דמתחילין.

ק"ץ שאל' מהם ממות והגידין ים פמק?

ח"ל חמשה עשר, אך חמו' חן בקלין בדיקתה וכו'.

ק"ץ שאל' אם האב יש לו דריסה בזהמות או בעגלים?

ח"ל לפי (ש"ע) חן לו דריסה בזהמות או בעגלים, אבל יש לו דריסה

בדיקה ואפולי בגדלות פדוקה: (ורש"כ) מחמיר באלו בנסה,

(ואב"ח ורש"ל) מחמיר גם בעגלים במקום שחיו ופ"מ.

(והע"ז) מקיל לגמרי באלו בנסה, (עכ"כ הנחין מחמיר משה

אבד דק"ק ווילנא מור"ם וישי"ט). (ורש"כ) בתב' עבשי' נחמין.

לחיסור דריסות האב גם בנסה ואין לטות.

ק"ץ שאל' חולדה כמה יש לה דריסה?

ח"ל חן לה דריסה ב"ח בעופות ואפולי בצוף גדול, ובכל חן לו

דריסה אפולי בצוף, ואם ביקב עד התלל דינו בקוף שיקב

לתלל: תחולים (סקורין קאנט) שהם בגי' תרצית ואין

חוששין לדריסותם (ש"ע) וכן, דעם (בהישי"ט) באשר שאינו

מאביר בזה (בש"ע) שלו.

ק"כ שאל' עוף שצא לפננו וזווארו מליכלך דם מהו?

ח"ל חסור דחיישנין לניקבת. הוושט, ואין אנו בקיין בדיקת

הוושט כלל, וכל מקום שמזכיר הלשון בדיקה בגין בנפילה,

ושזורה ודריסה, בדורות הללו ליכא למקים אבדיקה שפיר

לית ליה תקנתא אלא שמשקין י"ב חודש, ואם ביקבה היא

עד שתתעבר ותלד דוקא וצריך לידע שלא היסה מעוברת

כשטרפה, ואם היתה מעוברת צריך להשהותה עד שתחזיר

ותתעבר ותלד פעם שנית (פר"ח) ופשיטא דגזי' בזהם לקבה

כמי' מהני' שחי' י"ב חודש ולא יומי' (פר"ח) אף שהשם מעוברת.

ק"ץ שאל' חרנגולות או שאר עוף שחיה ספק טריפה אם גמרה

להטיל כל הביצים של טעונה הראשונה ושתיה כ"ח יום

ואח"כ חזרה להטיל ביצים, וכן אם לא הטילה ביצים

מעולם אם שהתה ב"ח יום אחד פקולה דה' פקת טריפה

ואח"כ פקולה מהו?

ח"ל בטירה, ועוף אשר צריך שיט' י"ב חודש.

ק"כ שאל' אם מותר לשהות לכתחילה ספק טריפה י"ב חודש?

ח"ל חסור לשהותה לכתחילה דחיישנין לתקלה, ודעוף ח"ל לכתחול

אלא כ"ח יום לא חיישנין לתקלה בזמן מעוט בזה (מסד"י

ד"מ ת"ח) אבל (בהי סי' פ"ו כתוב) דגם בצום אין חששין

אלא ימבור לנכרי וסנכרי ימתנו לאלתר כדי שלא יחזור וימכרנו
לישראל, אבל אם היא וודאי טריפה וניכר לכל מותר לימכור לנכרי
אפילו חי זה הכלל דבר שהוא וודאי טריפה אפולי היא חי כמה
שנים לא יוסר אסירו ממנו .

קכ"ג שא' דבר שהיא וודאי טריפה אם שהה י"ב חודש וילדה
אם הולד הולד ממנה יהי באסורה ?

ח' גם הולד ממנה היא באסירה (ב"י) ונשבר הגף של עוף
סמוך לחיבורו שהיא טריפה משום ניקבת הריאה אף שמארינן
ימים אסורה ואף בילדה איכא למחיש שמה אחר שנתעברה
ניקבת הריאה והי טריפה וגם הביצים אסורות , משא"כ
בשמיטות ירך או גף של עוף מהני י"ב חודש (כן כתוב הב"ח) .

קכ"ד שא' דבר שנפל בו נמלים כיצד יעשה ?

ח' יחממו עד שניתך ויסננו (ש"כ) ולא מקרי מבטל איסור
לכתחילה שאין כוונתו אלא לתקן הדבש (ב"י) אבל למרקחת
של דבש שנפל בו נמלים אסורים אפולי לאחר י"ב חודש שהדבש
דרכו להעמיד הדברים הנטמנים בתוכו (ש"ע) ואפולי בשומן
ובחמאה ובשאר שמננות אין להקל לדעת (הומ"ח) אך לפי
דעת (הי"ש"ש) שמעמדן החמאה או השומן רחוק מן האש
עד שנימס אח"כ מסננין ומה שבידו ללקט קודם נימוס ולסוניה
משם יקח משם .

קכ"ה שא' דבר שנשלו במחבת של בשר ב"י והרקיבו כשהוא חם
לתוך קערה של חלב ב"י מהו ?

ח' מותר משום דהוי כ"ט בר כ"ט דהיתרא (ש"ע) וגם בקערה שרי
(ש"כ) ואפולי הבישל של דבש מותר לאכלו בחלב , (מ"כ ופר"ח)
ואפשר שמיירי הכא במשקה (שקורין בל"א מעד) בהכ"ג הוי
נטל"פ (ש"כ) .

דין דגים שנחבשלו בקדרה של בשר אם מותר בחלב .

קכ"ו שא' דגים דותחים שעלו בקערה של בשר ב"י אם מותר
לאכלן בחלב ?

ח' מותר דהוי כ"ט בר כ"ט דהיתרא , דהא אין ממשות בשר יש
בדגים רק הצמח לתן טעם בקערה ועכשיו הקערה נותנת
טעם בדגים ועדיין כולי היתה היתר וטעם קלוש כזה אין בו
איסור, אבל בדבר אסור אפילו כמה פעמים כ"ט בר כ"ט אופי
הכל (ט"ו) כגון שעלה בשר בקערה חולבות דהוי טעם ב"י
לאיסור דהיינו מחלב לקערה ומקערה לבשר , וכש' אם הטעם
אחד הוא באיסור כגון שנכלע צלי איסור כה"ג אוסר אפולי
כ"ט בר כ"ט (מ"י) .

קב"ח ש' דגים שננלי בקדרה של בשר אם מותר לאכלן בכותח מהו?

ח' ויש"ל מותר דהוי נ"ט בר נ"ט דהיתרא, ואם נתבשל בקדרה של בשר פשיטא דמותרין לאכול בכותח משום דהוי נ"ט בר נ"ט. דהיתרא מנשר לקדרה ומקדרה למים, וממילא לדגים, ואם הקדרה לא היה רחיצה יפה בוודאי אי ליכא ס' בדגים נגד השומן שעל פני הקדרה אסור לאכלן בכותח (רש"י וס"ע), אבל מסתמא אמרינן בכל הקדרה יש בתבשיל ס' נגד השומן הדציק (או"ה). קב"ח ש' צינה שנתבשלה במים בקדרה חולצת אם מותר לתת אותה למולייתא תוך התרכגולת?

ח' ויש"ל מותר אפולי לכתחילה, ואפולי צינה קליפה שנתבשלו במים תוך הקדרה חולצת אם הקדרה היה רחיצה יפה דהיינו מסתמא אמרינן שהיא רחיצה יפה (כמס"ל בסמך) אז מותר ליתן אותו צינה למולייתא של בשר, אבל אם נתבשלה הצינה בקדרה עם בשר ואפולי שנתבשלה בקליפתה אסורה לאכול בכותח (ש"ע).

דין דבר שיש לו מתירן סימן ק"ב.

ק"ל ש' כל דבר שיש לו מתירין, כגון צינה שנלדה בשבת או צי"ט דאסורה בו ביום, ואם נתערב בשבת או צי"ט מהו? ח' אפולי בחלק לא בטלי בין שנתערבה כשהיה שלימה או טרופה אינו בטלה, ואפולי אם היא ספק אם נולד צי"ט או לאו מ"מ כיון שיש לו היתר אינה בטלה.

ק"א ש' אם נתערב שום מתערבב ז' לתערובות אחרית? ח' (כהצ"ח דיש להחמיר, וכן דעת (הש"כ וט"ז ועיין סי' ק"י). קליב ש' אם עשו ממנו תבשיל שאינו מינו ואינו ניכר אלא בטעמו מהו?

ח' בטל בשישים (ש"ע) וגרסה דהכא אזלינן בחד שמה ולא בחד טעמו ואם הוא שום בשמה אע"ג דלא שום בטעמו ה"ל חק במינו ואינו בטלה, ואם אינו שום בשמה אע"ג דשום בטעמו ה"ל שלא במינו ובטלה (ש"כ ושאר פוסקים). ק"ג ש' אם לבנו המאכל או נתנו לתקן הקדרה, כגון שמלאו התרכגולת מהו?

ח' אינו בטלה (רמ"א) וגרסה, דה"ה אם טחו פת או חלת עם צינה שגולה צי"ט אסור לאכול צי"ט אותו הפת מאחר שהוא צעין על החלות ויניח עד למחר, ואם רוצה לאכול החלות

ב"ט ח' יתמוך בדי קליפה זיגור מה שיהא צמק על החלום
 וינחה עד למחר והשחר מותר לאכול ב"ט (ולדעת הפ"ח)
 דמירי דלחזותא עבד במירי דרבנן, כגון ביהא שכולה ביה
 ואין חסורא חלל מדרבנן לאו מילתא היא, אבל ביהא שכולה
 ב"ט אחר שבת חסורא מן התורה אין להקל בשום דבר,
 ואפי"ן אם לבנו מאכל בביצת כזלס וטריפה, ואם יש ב"ט נגד
 שביצת סתבטל טעמו כבר חף דלחזותא עבדא במלס שארי לא
 חסרו חלל מדברי סופרים.

אות ד' דבר שיש לו מחירין.

קל"ד שא"ל כלי שנאסר מבליעות חיסור ואותו כלי נתערב באחרת
 ואינו ניכר מהו?

חלל ברוב ואין רבין אותו בדבר שיש לו מחירין (ש"ע), וכתיב
 בת"ר בן ג' דחף הרש"א) שהוא בעל דין זה לא היתר חלל
 בכלי חיסור שנתערב בכלים של היתר דהוי מין זמין, משא"כ
 בכלים של חלל עם כלים של בשר דהוי מין זמין. בשאינו מין לא
 אמרינן כלל דבטל חד ברוב ואין להקל בהם כלל, ואף
 דיעבד יש לאסור ואף בשא"כ יומא אין להתירם כלל,
 (והכ"ח וגם ב"ת מ"ד) מחמיר בבשר וחלל להסיר כלי אחד
 לחמורא (ובן משכים בש"כ, וצ"הס"ז) חף לספרת הש"ס
 דכלים מין זמין שנתערב מ"ח אין להשאטתם זמן מרובה
 דחיישינן שמה יערב התבטיל מכל העלים יחד ויאכלם וכבר
 נתבאר (בש"ע ס' ק"ו) דיבש ביבש אסור לחבול ביחד ע"כ
 יכשיר כולם מספק, (ופר"ח) מחלק אם האיסור והיתר בלוע
 מכלים מין זמין מותר להשתמש בהם כיון שאינו ב"ט, אבל
 אם האיסור והיתר תבולעים בכלי מין זמין שיש לו חף להקל
 ואחרי חלל בן יומא.

קל"ה שא"ל אם שייך דבר שיש לו מחירין דבר שנתערב מתקלקל
 אם ישנו עד זמן היתירו מהו?

ת"ל ר"ל דלא שייך למימר דבר שיש לו מחירין (נדעת דש"ל) דאפולי
 מתקלקל השיב דבר שיש לו מחירין (וסמכתא יעקב כ')
 דאין לזי מפסיק הש"ע (ובן כתב בס"ח).

קל"ז שא"ל אם אין מחשבת חיסור בהתערבות חלל טעמו דמיא
 שניטל משם האיסור ואינו נשאר שם רק הטעם מה
 שפלט מהו?

ת"ל אותו טעם אינו חסור לאסור בשבילו דבר שיש לו מחירין
 (דמ"ח) חלל (הפ"ח) מסק דאפ"י והתירו שלם שם האיסור

א"כ' ע"כ לא בטל (וכן כתב רמ"ח) דאין חילק אלמנא
 אינו בטל הכי נקטינן (פר"ח).

קל"ט שאל חמיכה על בשר שלא הודם ולא נמלח ג' ימים וא'
 מיקרי דבר שיש לו מתירק חס מחצית בזהרוב?
 ח"ו וי"ל קצת רבתי מקלץ בזה בכה"ג (מנחת יעקב).

קל"ז שאל איסור שלא היה ניכר קודם שנתערב, כגון עגבים
 שחלא מהן יין בשנת בתוך היין כלל שהיה שם קודם
 שנת מהו?
 דהא אע"ג דדבר שיש לו מתירק אפי"ה בטלה.

אות ד' דין הרהרות בשר פ"י ס"ט

בב"י ידוע שהבשר צריכה הדחה דוקא במים, אבל אסור לערות
 ולהדיח במי פירות (וכן פסק הס"ח והט"ז).

קל"ט שאל חס איך לו מים מהו?
 ח"ו אסור לערות ולהדיח במי פירות, אבל הדחה אחרונה מותר
 בהפ"מ, ומיהו צדיעבד אפולי הדחה ראשונה מותר, (ג"ב רמ"ח
 ופר"ח).

ק"ט שאל (זה שייך לזאת גימט' דג טמא שנמלח בין דגים שנפסלו
 עמו ולא עירה כולם בפעם אחת אל הקערה מהו?
 ח"ו הכל מותר ב"ז שאפשר שהיה שם ס' נגד מעט המים שנשארה
 בקדרה (רמ"ח וט"ז, אך הס"ח) אסור.
 קט"א שאל חס עירה כל הרוטב לבלי אחד והדגים תוך בלי אחד
 מהו?

ח"ו איך לאסור רק אותן הדגים הממוכים לו בגניעתן במקום
 שנמלחו והשאר מותר.
 קט"ב שאל חס הוציא הדג הטמא מהקדרה ע"י בף חס הכף
 נאסר?

ח"ו וי"ל הכף נאסר ואסור להחזירו לתוך הקדרה, אע"ג דאיכא
 ס' בהכף נגד האיסור דאין משערין ס' בכלים (במ"א הרה"ח)
 ג' ע"ש) וכן הדין חס הוציא בף מקדרה שאר אסורים שאינו
 פתוחים אסור להחזירן (ס' חס) ואפולי חס יש בתבשיל הרבה
 בקדרה שהיה ס' כנגד הכף אפי"ה אסור להחזירו לשם דאין
 מתבטלן איסור לכתחילה, (מנחת יעקב), ואם מתיר לקדרה
 אריק ס' בתבשיל נגד האיסור, ולא כנגד כל הכף, דלא חסרינן
 בכלי חמיכה גמא גמא, ודווקא בכלי של עץ ומתכת בודש,
 אבל צינן או של חרס דעת רמ"ח בסי' נ"ח דיש להחמיר
 דחמיכה נעשה נבלה וצריך ס' נגד כל הכף.

קמ"ג שא' אם היה גם מעט תנשיל עם האיסור תוך הפך כשהוא יאמר
האיסור והחזיר הכף לתוך הקדרה מהו?

ח' צריך להחזיר בתנשיל ס' נגד האיסור ונגד מעט התנשיל שהיה
שם והכף לעולם חסור, (זה שייך לאות ד').

קמ"ד שא' אם בשלו עם אותו שנגרר הדם מהו?

ח' בין שנגרר הדם בין עור לבשר ובין בשר לעצמות צריך שיהיה
ס' בלוחות החתיכה עצמה נגד הדם, ובאם שאין ס' בלוחות
חתיכה נגד הדם שעליו אזי חסורה לבשלו עד שיחתוך אותו
המקום שנגרר וימלחנו יפה אבל מותר ללגלג בלא חיתוך ומליחה
בין בשפיר ובין על הגחלים חתיכה נעשה ככלה וצריך ס'
נגד החתיכה עצמה, ואף דאיכא ס' מ"מ החתיכה חסורה
כמו בלב (זה"י ס' ס"ו) (עד כאן שייך לאות ג' ולאות ד',
וכאן וס' לד לא"ה).

קמ"ה שא' נמצא דם צביצה במקום שאינו חסור כולה ולא זרק
הדם, ושכח וטרף הצביצה עם הדם?

ח' מותר, (רמ"ה) ואם ערבו במזיד לבטלו חסורה.

קמ"ו שא' אם שיצר צינים יחד צקערה ולא טרפס יחד, וניכר
חיזה מהן הכשרים מהו?

ח' לא יקח מתחילה הצביצה שהדם עליו אלא יקח החלמונים
הכשרים מהקערה כל אחד ואחד בפני עצמו ולא ישאר צקערה
אלא אותו הצביצה שהיה הדם עליו ויזרק עם החלמונים.

קמ"ז שא' נמצא דם צביצה ששמוהו על החמין להסתמק מהו?

ח' מותר כיון שאין במקום צינה רוטב מותר כל החמין (ש"ע).

קמ"ח שא' צינה שהי' תחת התרנגולות מהו?

ח' (כתב הרש"ל בשם הגאונים) שאם שהה התרנגולות ג' ימים
על הצינים חסורים משום שקץ (והצ"י) רוצה להסיר, אך
הש"כ והפרי"ח מביאים ראיות ברירות לאיסורא.

אות ה' המסס ובית הכוסות

קמ"ט שא' המסס (שקורין סידור) ובית הכוסות (שקורין סוויב)
אם ניקב אחד מהם במקום חיבורן מהו?

ח' כשרים, אפולי הנקב מפולש מזה לזה כשרה, דללאו הכי
הם שופכים אחדדי (ש"ע) אם ניקב בשאר צדדים שאינו דצוקין
יחדיו, אם הוא ניקב מפולש טריפה ואפולי ניקבו שני העורות
צמקום שזכב ע"ג המסס ודצוק שם בשומן, והשומן סותם
הנקב אפ"ה טריפה דחלב עמאה אינו סותם.

ק"נ שא' אם נמצא קץ או מחט תחוב בלחך מהן ואינו תחוב
מעבר מהו?

ח' יג' אוסרין בהמסס (רמ"א) ואפולי אין צו קורט דס מצחון ,
 ואס אין צו קורט דס לא מצפנים ולא מצחון ואינו ניקב לנר
 כשרה (ש"כ ס"ק י"ד וס"ק) ואס יש צו קורט דס מצפנים
 ואין צו ק"ד מצחון , (הכ"ח) אוסר אפולי בהפ"מ , (והש"כ)
 משיג עליו להטיר בהפ"מ , וכן נראה (בל"ח) ונראה דעת
 (הרמ"א) , ואס נמצא בבית הכנסות יש להקל שא"צ לבדוק
 אחר קורט דס מצחון , (ש"כ , אבל הרש"ל , וב"ח וט"ז) סברי
 דהפכין וזודקין אותו מצחון כנגד המחט אס נמצא קורט
 דס סביבות הנקב כשרה , ואס נמצא עליו חלודא דינא כנמצא
 קורט דס , וכן אס נמצא חלודה ובחון נגד פי המחט אז אס
 ניקב מנד אחד הרי כאולי נמצא ק"ד וטריפה (רמ"א) אבל
 (מהרש"ל כ') דבניקבה מנד אחד חלודה אינו מעלה ואינו
 מוריד , וחלודה באמצע מחט כשר , (מהר"מ וב"ח) מטריף
 בכל ענין .

קנ"א שא"א אס נמצא מחט בבית הכנסות צד פנים לחוד וליכא
 ק"ד מצחון מהו ?

ח'א כשרה אף שלא בהפ"מ , ואס סרובה למקום אחר הוי כקורט
 דס וטריפה , ואפולי אינו תחוב כלל , וכן משמע (בתשובת נמח
 נדק סי' נ"ט) ודוקא תחובה המחט בצרם וגמלאה סירכה הוא
 דטריפה , אבל בנמצא מחט או קון מונח כך בצרם ולא
 תחוב צו כלל אע"פ שבית הכנסות נסרך למקום אחר כשרה ,
 (תשובת נמח נדק' וכן הפר"ח) .

קנ"ב שא"א אס לא ניקב מעצר לעצר והודח וגמלא , או שנאבד
 ולא נדק אחר קורט דס מצחון מהו ?

ח'א יש מקילן , ויש לסמוך עלייהו (רמא"כ בהפ"מ , ודעת הט"ז
 בסיק י"ג) דטריפה , (והש"כ בס"ק כ"ה כתיב) דנאבד משמע
 שנאבד הבית הכנסות והיה יודע שלא היה נקב מצחון , אבל
 (הרש"ל וב"ח ובה"ג) מטריפין , (אבל הגאון מהר"מ רנקש ל'
 להיתרא בכה"ג (והיסכים עמו הגאון מוה' מענדל אב"ד דק"ק
 פ"פ) ושאר חכמים , (והגאון מנחת יעקב כ') דכל מקום
 דנריך בדיקה , ואס לא נדק אסורה .

קנ"ג שא"א אס נמצא קון או מחט באחד מהן וניקבה מעצר לעצר
 מהו ?

ח'א צודקים אותה אס נמצא קורט דס סביב המחט וכ"ש על
 המחט אפולי מצפנים לחוד כמי טריפה (ט"ז) ואס לא נמצא
 קורט דס כשרה , ואס נאבד המחט או ההמסס ובית הכנסות
 קודם הבדיקה כ"ז שהיה יודע שהיה תחובה לעצר אלא הבדיקה

והפירוש ומוספיקו אם היה נקב מעבר לעצמו או לאו והאבדה
 ע"פ

קרי' שאל מחט או קון הצמחים בהם או צנית הכוסות בחללו
 ולא נתחב בו כלל מהו?

ה' כשר בכל ענין וא"ל בדקה, ואם נמצא קורט דם מבחוץ הרי
 הרי זה טריפה (ש"כ וט"ז).

וקרי' שאל אם נמצא מחט בדופן בית הכסות באורך שאין יכולין להבין
 באיזה פונה הקופה, דהיינו שהמחט מונח בדופן בית
 הכסות לארכו של מחט מהו?

ה' טריפה אפילו מדר אחד מצפנים אסור כיון דחללו רחצ אי
 דרך האושט עייל על הפרש מיבצי ליה לאשתכחי. (ורש"ל וד"מ
 והגהות ש"ד) ואין זה עיקר דינו, ומיהו אם תחוצ הוא מדר
 או מבחוץ לאורך הדופן בית הכסות יש להטריף.

קנ"ו שאל אם נקב לדר חוץ ולא ידעין אי ממחט קח אחי או לאו
 מהו?

ח"י. להכשיר (ת"ח וזה"ש) פסק לחומר, (וזה"ש"כ משוג עליו וכן
 העת הפר"ח).

קנ"ז שאל מחט שנמצא בחלל הקיבה או בדרם מהו?
 ה' דינו כמחט שנמצא צנית הכוסות, וקטן הממצא מחט ברכם
 יש להחמיר לאסור על פיו אם הוא חריף לכוין בדבר (ס"ע)
 וטעמ"ס אין נאמן בזה (ט"ז).

קנ"ח שאל אם הדחו כלים של בשר עם כלי חולצת תוך כלי ראשון
 שאין במים חמים כל כת שהים"כ מהו?

ח"י אין בו כח להפליט ולהבליע כלל אלא דמסתפינה להקל בכלי
 ראשון שעומד אצל האש כל שהוא חם, (כ"י דש"ל) ויש להחמיר
 היכלא דאין הפ"ס (ב"י סי' ב' ובתורה ואו"ה כ') דאין אסור אלא
 ח"כ חם כ"כ שהים"כ וכן עיקר (ט"ז) ואם נותן אפר במים
 קודם שמדיחן הכלים אע"פ שזמן דבוק בהם מותר דע"י אפר
 געשק עותן טעם לפגם (רמ"א וזה"ש"כ) מתמה עליו (וכתוב
 ס"ט"ג לפי זה יש להחמיר אם נפל צורית (שקורין זייף) לתוך
 התבשיל, משום שהצורית נעשה מצפר וחלז והעפר כ"ע ל"פ
 היא, ומ"מ הנה צ"ע, (והגאון המחבר נמח צדק בס' טו
 כתב) בפשיטת דג"ל"פ הוא (והמנחת יעקב כ') עליו להלכה
 למעשה, ומ"מ בזה שנתן אפר במים לאחר שהוחמי דשמה
 בשלה קלה כזו אין נותן טעם לפגם, (והפר"ח) מתיר, דוקא
 בהפסד מדומה.

קנ"ט שאל קערות של בשר שהדחו ביורה חולצת זהמים אחי כ"כ
 ס"י

אז תפוצץ שלא יהא צומן בצאוס אחד מהן אז מניסם פיה בן
 ומה חוסר זה אז זה ושיניסם חסורים (רמ"א) משום דמניס
 קבלו טעם מבשר ואלו ונחשלו המים וחצרו ואוסרים להם, (ש"כ)
 ואם היה אפר בתוך המים (עיי' בשאלה ד' בסמוך).
 ק"ס שאל' אם הדוח כלים של בשר עם בלי חולבנה בכלי אחד ואגיהם
 ב"י מהו?

הכל חסור וכן נהגין (רמ"א) ואין חילוק אם הדין קערות
 עם קערות, או כפות עם כפות, או טענר עם טענר, דלא
 ואמריק דמה ששחמם בכלי שני אינו חסר. להצידו דכיון
 שכן נהגין שנותנין עליו בשר רותת ע"י ערציו ועל די פידאות
 הרבה בלע האיסור בכולי, וכ"ש כפות שרגילין להתנוב בכלי
 ראשון, אבל אם היא בצירור שלא נשחמם בזה תוך מעת לעת בכלי
 ראשון אינו חסר ודיעבד (שכונן בסוף אזה, וע"כ רמ"א).
 ק"ס שאל' כלי בשר וכלי חלב שהידחו יחד בכלי אחד, ואחד מהם
 אינו ב"י מהו?

הכל כל הכלים מחזרים (רמ"א) דאזתו שהוא ב"י פשיטא דאזתו
 שיהיה לא קיבל טעם אלא מחצתו בלי שהיה איתו ב"י. והוא
 נעלם, ואזתו שהוא אינו ב"י כמי שרי דהא קיבל טעם מן
 בשר ב"י ועדיין היה הותר משום שהוא איתו ב"י (ש"כ וט"ז)
 ואם יש שוין בלאחד מהן אם השוין דבוק באזתו ב"י אז הכלי
 שהשוין דבוק ב"י שרי ואשני שאינו ב"י ואין שוין דבוק באזתו.
 (נ"ח וזהו ד"י).

ק"ס שאל' ואם השוין דבוק באזתו שאינו ב"י מהו?
 ה"ל כל הכלים חסורים, ואם יש ס' זמים נגד השוין הדבוק יש
 להם דין מקונמת. (ת"ת מהר"א, וכן היסביוו האחרונים).
 ק"ס שאל' ואם שניהם אינים ב"י ויש שוין בשניהם מהו?
 ה"ל הכל חסור, ואם יעטרפן שוין הדבוק של כלי אחד עם
 הדחה יהי' ס' נגד השוין שיש נחבדו, וכן בכלי שני איכא
 ס' בדבוקי עם צירוף מי הדחה כנגד הדבוק שנחבדו הוי
 ליה כחולו שאובם מקטחים והכל שרי (נצח יעקב).

קסד שאל' אם שניהם אינו ב"י ויש שוין רק בלאחד מהן מהו?
 ה"ל אז הכלי שיש בו שוין שרי, והשני שאין בו שוין חסור,
 ואם יש אפר תוך המים ע"ל.

קס"ה שאל' אם הדוח כלי בשר עם כלי חולבנה בכלי אחד דהיינו
 בזה אחר זה דקוי צ"ע צ"כ א"ז שחורף כל' בשר
 עם כלי חולבנה צידה תוך כלי שני מהו?

פד' אצל שרי (רמ"א) ואם לילתם ליה מאכלות (עיי' אצל ארשל
 חשב' על' אם וכאז דאם ליה לצלח' אסור וזהו חסור אפילו

בכלי שני, ויש לחוש דהלכלוך יתמחה בתוך המים ויהא נחשבים כגוף איסור, אכן כיון שהיה קצת כמו חומר ארץ המורה נריך לחקור זאת, אם היה מלכלכות עד שיתברר לו ממילא שהיה מלכלכת אבל בעירוי אם עיריו עליהם דקמל שהעירוי מצליע ומפליט עד כדי קליפה ודאי איסור כשירי מאכל דנריך המורה לשאל אם היה שם שיורי מאכל, (ט"ז) מכריע למעשה דבעירוי יש לאסור שניהם, אם היה שיורי מאכל משניהם, ואם אחד הוא מלכלוך והשני נקי אז נאסרה הנקי ושאינו נקי שרי, אבל (הש"כ בס"ק ב' כתב) במקום שאין הפסד מרובה יש לאסור גם שאינו נקי.

קס"ז שאל' אם עירוי בכלי שני מהו?

ת"ל אם הוחמו מים ביורה או קדרה שאינו של צמר ולא של חלב כגון יורה או קדרה חדשה או שלא נשתמש בו אלא ירקות או שאינו בן יומא ועירה ממנה מים רותחים על הכלי צמר וכלי חולצות ביחד, הכל שרי ואפילו שומן דבוק בהם דאין עירוי כלל ראשון ממש שיעשה הכלים שמערה עליהם ובלעו זה מזה (רמ"א) (והש"כ כתב) דדברי רמ"א אלו הם דברי (אור"ה) והא דאזה מתיר בכה"ג אפילו בשומן דבוק בהם היינו נושם דאזיל לטעמו דס"ל עירוי אינו מצליע ואינו מפליט אפילו כדאי קליפה, אבל לדון דקמ"ל עירוי מצטל ומצליע ומפליט עד כדי קליפה נראה דאם הם נקיים ודאי יש להתיר מטעם ג"ט ברכ"ט, אבל אם היה שם שיורי מאכל משניהם אסורים (ש"כ וכן מסכים הט"ז ע"ש).

קס"ז שאל' אם עירוי מים רותחים מכלי של איסור על כלים כשירים מהו?

ת"ל (כתב הש"כ) דנ"ע דיש פעמים לאסור הכלים מטעם דאין למימר כ"ט ברכ"ט, ויש פעמים להתיר דיש לומר דאפילו מצטל לא מצטל כל כך שיפליט מן הכלי ויבליע לכלי, ומ"מ כתב במקום שאין הפסד מרובה יש להתיר, ומ"מ אין לאסור אלא הכלי שגא קלוח העירוי עליו (ש"כ בשם הת"ח).

קסח שאל' אם נמצא כלי חולצות בין כלים של צמר או איפכא ולא ידענין אם הודה בניהם יחד מהו?

ת"ל לא מתקינין אסורא ולומר שהודחו יחד (רמ"א) ואפילו רגילין באותו בית להדיח בכלי ראשון נחמתי ס"פ שמה לנו הודה עממן, ואח"ל הודה שמה לא היתה בן יומא (אור"ה) אבל אם היה בן יומא אין לסמוך להתיר דאין ס"פ וכן עיקר (פר"ח).

דין הבשר בלילה

קע'ג שא' אלי המזופה באדר מצפנים אס צריך לטובל בצרכה?
ח' וי"ל דא"צ לטובל בצרכה רק לטבלם בלא צרכה, אצל אס הוא
מזופה גס מצחין צריכה צרכה (פר"ח) ועוד לטבלם עם בלי
אחרת בצרכה (או"ה וש"כ).

קע'ג שא' ישראל שנתן כסף לאומן נכרי לעשות לו ממנו צלי אס
צריך טבילה?

ח' וי"ל דאין צריך טבילה (ש"ע) ויש חולקין דיש לטובלו בלא
צרכה, (רמ"א) (והב"ח) משיג עליו (והש"כ וט"ז ס"ל כרמ"א)
(ופרחס"ל כש"ע) ואס מקנת הכסף שנעשה ממנה הבלי הוא
של נכרי צריך טבילה וצרכה (רמ"א ויש' יש' וש"כ).

קע'ג שא' כלים שנפלו למים קודם הטבילה אס צריכין טבילה
אחרת?

ח' ויש שאינם צריכין טבילה אחרת.

קע'ג שא' אס שכה ולא הטביל הכלים מערב שבת או מערב י"ט
מהו?

ח' ישאז בו מים במקוה ועולה לו לשם טבילה, והצרכה אינו
מעכבת, או יתנונו לנכרי לשום מתנה ואח"כ ישאלנו ממנו
ומותר להשתמש בו (ש"ע) ולאחר שבת צריך טבילה עם כלי
אחרת שצריך טבילה, וצרכה אחת עולה לשניהן.

אות ר' דין וורידין

קע'ג שא' אס שחט העוף ולא שחט הוורידין מהו?

ח' אין חשש בזה, ומ"מ במקום שנוהגין לזלות שלם אע"פ יש דעתו
בשעת שחיטה לנתחו אבר אבר הואיל ודרכו בכך חיישינן דלמא
יזלנו שלם ולכן צריך לשחט אכ"פ ב' וורידין או לנקדם בשעת
שהוא מפרכת שעדיין הדם חם כדי שינא, הדם (ע"ס כ"ב).

קע'ד שא' אס הוורדה שינתה מקומה אפילו פורתא מהו?

ח' טריפה, ואס הוורדה לא נמצא בתוך הכים ינפה הריחא
וינתנה לתוך הכים ואס נשאר בתוך הכים ע"י נפיחה כשר
ואס לאו טריפה משום שנתה מקומה כל אלו טריפה אצל
הוורדה. שינתה רחוקה הפוכה (וסיומן ותכחש שרה).

קע'ה שא' אס הוורדה נחלקה לשנים צדודי שני חלקים, אחד
עומד באונה הסמוכה לאונה השני עומד במקומו
בדרכו בעוצי אצבע מקו?

ח' כשירה וכלכד שיש לבל אחד תואר וורד ושאינה הפוכה אבל
אם אחד מהם הפוכה אז שאין לה תואר וורד או שאין אחד
גדולה טריפה, אצ"פ שהקטנה אין לה תואר וורד.

קצ"ו שא"ל אם הם טוים והאחד יש לו תואר וורד מהו?
ח' טריפה, שני גנבים בשורש אחד כרוחב אלכע מתחילת השורש
עד הפיגל בבסמה דקה אחד ושנים בגסה כשרה, אבל פחות
משיעור זה תרי נינהו טריפה וכן אם הוורדא נתקטנה רק
שורש ניכר כשירה, ודווקא שהשורש בערוני אלכע, ואצ"פ
שאין לו תואר וורד.

קצ"ו שא"ל אם העינוגתא דוורדא משוכה כחונה ולא עגולה מהו?
ח' טריפה ודווקא וורדא, אבל איכות פעמים משיכות ונפעמים
עגולות וכשירה.

קצ"ו שא"ל עינינתא דוורדא שאין לה כים מהו?
ח' טריפה, וכן ב' כיסים ג"כ טריפה, אבל במקום הפ"מ ב'
כימין כשר (ש"כ).

קצ"ו שא"ל עינינתא היתרה שיש לה כים ואין לה תואר וורד
מהו?

ח' כשר דיש להחשיבו ליתרת מקמחא דכשרי (כ"כ הס"כ).
ק"פ שא"ל ואם יש ב' וורדת בשורש אחד שאינו כשיעור עובי
אלכע ואין לה תואר וורד רק ע"י צירוף מהו?
ח' כשר דחשיב כחדא.

דינו וישט סימין ל"ג.

קפ"א שא"ל שני עורות לושט, החיצון אדום וספנימי הוא לבן,
ואם נתחלפו מהו?

ח' טריפה, ואם החיצון אדום כראוי רק הספנימי נתאדם מעט
אין לאסור מחמת ספק דרוסה בן הסבמת הגדולים, (וסלכוש
וג"ז) ואין לנו להטריף אלא שנתאדם לובא.

קפ"ב שא"ל ואם השני עורות של הושט לבנים מהו?
ח' כשר, (רש"ל בשם כמה גדולים).

קפ"ג שא"ל ניקב אחד מהעורות של הושט מהו?
ח' כשירה, אבל אם ניקב שניהם טריפה, ואם ניקבו משני
רמות כשרה, אבל אם ניקב מרוח אחת ואפילו זה שלא
כנגד זה ואפילו עלו בו קרום ונסתם טריפה, וזיינו סניכר
שהקב צא מגד חולי (רמ"א) ונחיתק חפולי אינו ניכר אם
חולי (תוס' וסרמ"ס).

קפ"ד שא"ל אם ניקב מחמת קוץ או מחמת שחט מהו?

ח' טריפה חסילו לא ניקב חלל אחת מהם ג"כ טריפה, ואם הוא ספק אם מחמת חולי או מחמת דבר אחר דהיינו קץ או מחט טריפה, (ט"ז וש"כ) ואם תחב מחט או קץ בזשט מבחץ במקום ידוע מהני בדיקות הוושט מזד פנים, אפולי לדין, והיכא שנואר מלכלך דם לא חשיב מקום ידוע (ש"כ). קפ"ה שא"ל נמצא קץ בוושט לארכו או לרחבו ואין תחוב בו כלל מהו?

ח' כשירה (ש"ע) שאפשר שלא היה שום ניקב בעולם (ש"כ) והיינו דווקא אם אין עליו קורט דם מבחץ (רמ"א) והטעם משום דדרך בהמות לאכל קונים והילכך כל כמה דאין תחוב בו אין לנו מחזקינן רעותא, ודווקא שנמצא הקץ לארכו והיינו דרך אכילה, אבל לרחבו אנו חיישינן (כ"כ הש"כ).

קפ"ו שא"ל אם הקץ תחוב בו קצת בתוך העור דופני הוושט מהו? ח' טריפה, אע"פ שהוא שלם מבחץ, ואפולי נתחב ולא ניקב עור הפנימי משני צדדין מיקרי נמי תחוב וטריפה (ב"ח וש"כ) ואפילו אין עליו קורט דם אסור לדעת (הרמב"ם ור"ן) אבל לדעת (הרשב"א והריף ורמ"א) כשירה, ואם אין עליו קורט דם מבחץ ויש קורט דם מצפנים כשירה (והט"ז כ') דאסורה, וכן נראה עיקר להחמיר, דיש לומר גם בחיצון יש קורט דם ואינו ניכר, אבל אם אין קורט דם לא חיישינן שניקב הקץ וחזר לאחוריו (כמ"ש הרא"ש דרבותא נקט מבחץ).

קפ"ז שא"ל וושט הנמצא מצפנים כמין טלחי עגול וניכר בצד החיצון מהו?

ח' צריך לבדוק עורת הוושט ולחלקן, ואם יהיה הריעותא בעור הפנימי לחוד והחצונה דריאה וניקה כשר (כן הסכמת הפוסקים) ואם היה הטלחי בחיצון טריפה. (מיהו יש להחמיר על ידי בדיקות הוושט).

קפ"ח שא"ל אם ניקב קרום הפנימה וקצת ניכר מצפנים במקום החיצון שאנו מפרידין העורות בין הדבקים, ולא נמצא שום ריעותא בחיצון מהו?

ח' לדעת (מר"ב) כשר ואינו כמו חולה, (ולדעת חוספות) כשאין ניכר שום חולם בחיצון, (וכן דעת זכר ראה מרביותו ספסקו) וכן הלכה למעשה, וכן גוסגין כל צעלי סוראה וסמוך על (הט"ז) בהפ"מ להחמיר אפולי בניקב עור החיצון דהוי כמו מחמת חולי אין ממהין, (וסתמדר א"ש סי' לד') מחמיר כדעת ה"ח (והפר"ח מתיר כדעת ט"ז).

ק"ט שא' אס תקנו לבדוק הוושט למעלה ממקום השחיטה בלחיצה
ואירע שזרקו ראשיהם שלא בדקו מהו?
ח' כשירה, ודווקא בדענד כשירה.

אות ז' דין זפק.

ק"צ שא' זפק שניקב גגו דהיינו כל מה שנתמח עם הוושט
כשמושך הצוואר והוא סוף הוושט עד מקום שכלה
שפיעי של זפק (רשנא) אס ניקב מפולש במשהו ולמטה
ממנו מהו?

ח' כשירה, ניטל הזפק אפולי ישתייך בו כדי שיוכל המאכל לעבור
מן הוושט לקורקבן טריפה, (רמ"א וט"ז) ניקב בשר המעי
שבין זפק לקרקבין טריפה, דיש ספק דשמא שייד לקרקובין
ונקיבתו במשהו (ט"ז) אבל אס נמצא קוץ או מחט במעי זה
ולא נראה שום נקב מותר מכה ס"ס (ספר ז"ה) וכ"כ הפר"ח
מיהו יש להטריף בזה נמצא הקוץ תחוב מצפנים בצד אחד,
אע"פ שלא נמצא בו קורט דס (עיין ספר דברי שמואל סי' רע"ח).

אות ח'.

קצ"א שא' חלדה כינד הוי חלדה?

ח' כגון שהכנים הסכין בין סימן לסימן ושחט ממטה למעלה, או
אפולי שחט התחתון כהלכתו מלמעלה למטה וחזר והו ציח (יא)
הסכין ושחט העליון, וכ"ש כששחט שניהם מלמטה למעלה כיון
שהחליד הסכין טריפה, והחליד הוא לשון כחולדה המטמנת
בארץ. וכן אס החליד את הסכין תחת העור או תחת צמר
המסובך בצואר הבהמה או תחת מטלית הקשור בצוארה או
שהמטלית מדובק בו ושחט שחיטתו פסולה ולכן יש לזהר בדבשים
או בעזים שיש להם צמר מסובך בצואריהם לתלוש הצמר
המסובך שלא לבא לידי חלדה, וכן צעופות אס יש חשש מחמת
הניצוץ יתליש מקודס. ולכן צריך שיסחוט עם במנע הסכין,
ואס חס על העור שלא יעשה קרע גדיל ושחט בראש הסכין
ומתכסה מהעור ה"ז ח' חלדה וטריפה, וכל חלדה טריפה בין
במעוט קמח ובין במיעוט. בתרא בין בקנה ובין בושט לפי
מנהגמנו (כרמ"ח סי' כד' סע' ז').

דין חוט השדרה.

קצ"ב שא' חוט השדרה הוא עד פי פרסה השלישית ועד בכלל שמשם

ואילך תש כחה וירכים מעמידין אותם ונפסק הרוז היקף
עור החופה את המוח מהו ?

ח' טריפה, ולא מטריפינין בנקבים הסמוכים זה לזה בהיקף
ובצירוף רובה אלא דוקא בנפסק רז במוקס אחד (פר"ח)
ואם לא נפסק רז העור, אע"פ שנפסק כל המוח שצפנים,
או נפסק וגשזר השדרה ולא נפסק המוח כשירה .
קצ"ג שא' בהמה שסכהו אותה במקל והלך המקל על פני אורך
השדרה מהו ?

ח' לא חיישינין שחא נפסק, ואם יש במקל קשרים חוששין למקום
הקשרים, וכן אם נפסק המקל בשעת הכאה יש להחמיר
(פר"ח) ואותו בהמה צריך זדיקה משום דוסיק אצרים, וצריך
לזדוק במקום שהוכה בו, ואפולי הלכה צריך זדיקה בחוט
השדרה ב"ה"ג (דעת הרמבם ור"י) .

קצ"ד שא' ענם השדרה של תרנגלות שהוא מעוקה ועז ונראה
שגשזר הענם עם הצצר וחזר ונקשר מהו ?

ח' אם חזר ונקשר היטב יש להקל בהפ"מ ולומר שלא נשזר
המפרקת ורוז צצר, אבל אי ידעינין שגשזר המפרקת ורוז
צצר אף שהחוט קיים הוי כבלה, ולא כדעת הט"ז (תשובת
שבות יעקב) .

דין חוטין האסורים משום דם :

קצ"ה שא' אם לא נטל הורידין וצטלם מהו ?
ח' צריך ס' בזהו החתיכה עצמו נגד החוטין (וכ"כ הא"ר צטס
כמה פוסקים) שאם אין בו ס' אז חמירין חתיכה נעשה כבלה
וצריך ס' נגד החתיכה ואין משערינין בכל מה שנקדרה (וכן
כתב הט"ז צס"י כב') אכן להני דעות דסצרי דלא חמירין
בשאר חסירין חתיכה נעשה כבלה כ"א בצצר וחלז להס
מטטרפים כל מה שנקדרה ולא (כשך צס' כב' סק"ח) דס"ל
דאין דנין איסור דצוק בצדין (מנחת יעקב) (ובסי"כ) גבי
וורידין לקולא דאין צריך ס' דק נגד הדם שבהם וגבי חוטין
צריך ס' נגד החוטין עצמן .

קצ"ז שא' אם נימוח הגדין או הוא שלם ואינו מכירו מהו ?
ח' צריך ס' כנגדו (ת"ח כלל מ"א) גופו של גיד אינו אלא כעץ
בעלמא ואינו נותן טעם אעפ"כ התורה אוסרתו ולכך אינו
אוסר תערובתן פליטתו (ס"ע) והקנקנים והשומן יש בהם טעם
ולכך אוסרין תערובתן פליטתן (רמ"א) וצריך ס' נגד שומנו
ומשמע דכל הקדרה מטטרף, אע"פ דליכא ס' צריך עצמו נגד
השומן שבה (והש"כ כ') וצריך צריך עצמו ס' נגד שומנו כשאר

כל איסור דצות, אבל אין להחמיר (וכ"כ ה"ח) (והוצא במנחת
יעקב) (ובספר מנחת כהן) מחיר התערבות בכל גווני ואפולי
בפחות מ"ס אבל בשעת הדחק דוקא (פרי חדש).
קצ"ח שא"ל ירך שנגלם עם שומן הגיד שהוא מדרבנן מהו ?
ח"ו נריך קליפה (ת"ח כלל ל"ו) (וכ' הש"כ) דהו לענין דינא אבל לפי
מנהג דעת (רמ"א) דבמקום שאין הפסד קצת יש להנריך ס'
אפולי במליחה וכ"ש בצלי ולדעת (בה"מ) דוקא בהפסד מרובה
הוא דאיכא להקל (והגאון מ"י) מסיק דדבר שומן אפולי
שהוא דרבנין ואפולי בכחש אם יש בו סרך וגרסא דבר שומן
נריך ס' במליחה וללו רק במקום הפסד קצת יש להקל רק
אם הוא כחוש גמור והוא דרבנין או סני בקליפה אפולי בלא
הפסד, ודבר שהוא מדאורייתא אף אם הוא כחוש נריך ס'
ואין להקל כי אם בהפסד מרובה, אבל חוטי הצואר א"צ ס'
כיון דבזהמה מנתחת לנתחים (ש"כ) (אם נלן או מלחן אם
החוטם נתנאר צם' סד' ובס' מה').

דין איזה חלבים מחורים .

קצ"ח שא"ל אם לא הוסר החוטין והקרומים האסורים ומלחם אם
הבשר מהו ?

ח"ו יש להקל ולהתירו ע"י קליפה דאין שייך למגור משום חלב
שמן דמפפפע דכל הקרומים אינם אלא חלב כחש (רמ"א)
ואם נמלח גם שאר בשר עמו (עיין סי' סג').

קצ"ח שא"ל אם נתבשל עם הקרומים והחוטם האסורים מהו ?
ח"ו אם יש ס' בחתיכה עמו נגד איסור שבו אז השאר שנתבשל
עמו כשרה, ואותו חתיכה אסורה, ואם אין ס' בחתיכה עמו
נגד האיסור אז החתיכה נעשה נבלה ונריכים ס' נגד כל
החתיכה, ויתרת הכבד נריכים לנקר מין צ' נדדים דילמא
אחי למטעי (רמ"א).

ר' שא"ל אם נמלח היתרת הכבד בלא גיקר מהו ?
ח"ו א"צ אלא קליפה, ואם נתבשל עמו נריך ס' בחתיכה עמו,
ואם יש ס' בחתיכה נריך ס' נגד כל החתיכה עמו אז השאר
מותר ולעולם א"צ אלא נגד הקרום שצד הכבד, ולא נגד
הקרום השני (ע"ז ס' ק"י ע"ש), אם נבלה הטחול בלא גיקר
אם יש ס' מותרת (ת"ח כלל לא) (וב"ח כתב) מיהו סיכא
דאיכא ס' נריך קלופס סניג לחלב הטחול, ואם הוא ספק
אם יש או לאו אסורה כל הטחול, (ולדעת הפ"י) כשרה שיש
צו ס' נגד האיסורו (והט"ז כ' צס"ג ע"ד) דמן הדן הים אסורה
עד שיהיה הטחול וחלב כשר ואם יש צם ס' נגד סניקור,

ועליו (כ' ה"י) דע להיחזק, חזק בשר שנמלח עמו כפי בקליפה
 דלא אמרינן בשאר איסורין חתיכה נעשה נבלה אלא בודאי
 איסור, דהא אמרינן חתיכה נעשה נבלה בשאר איסורין אינו
 אלא חומרא בעלמא.

דין חתיכה שנפל חלב עליו.

ר"א שא"ל חתיכה בשר שמקנתה תוך לרוטב ומקנתה חוץ לרוטב
 שנפל עליו חלב מהו?

ח' בזה הם דעות מחולקות (רש"ל) פצירא ליה דאפולי אותו
 החתיכה עצמה שמקנתה הוא תוך הרוטב אפ"ה גרידן דחוקא
 ס' נגד החלב באותו החתיכה עצמה ואין מטערפין שחר
 חתיכות לס' לבטלו. (ור"י סדר) דאפ' מקנתה הוא חוץ לרוטב
 אפ"ה שחר החתיכות מטערפין לס' לבטל החלב (וט"ז) נקט
 הילכתא (כרש"י), ואם ליכא ס' בחתיכה עצמה אז החתיכה
 נעשה נבלה וכיון דמקנת חתיכה מונחת תוך הרוטב אז
 הרוטב מוליך לשאר החתיכות ולכן נריך לסיות בשאר חתיכות
 ס' נגד כל החתיכה כולה.

ר"א שא"ל אם מיד כשנפל החלב עליו ניעור כל אם שנקדרה ויהיו
 העליון למטה או מיד כסהו להקדרה ולא ניעור עד
 סופו או לא היה מכוסה עד סופה אלא שניעור או כסהו
 מתחילה מהו?

ח' מטערפין כל מה שנקדרה לס' לבטלו והכל שרי בדאיכא ס'
 נגד האיסור שנפל עליו (רמ"א ט"ז רש"ל ופר"ת).
 ר"ג שא"ל אם לא ניעור או כסהו מתחילה אלא לבסוף ניעור או
 כסהו מהו?

ח' אז אמרינן החתיכה נעשה נבלה ונריך להיות בשאר החתיכות
 ס' נגד כל החתיכה, ואי איכא ס' אז שחר החתיכות מותרים
 ואותו החתיכה אסורה כיון שליכא ס' בעצמו נגד האיסור
 שנפל עליו (רמ"א) במאוד נראה שהוא מסופק איך"ל (כרש"י
 או כר"י) ולכן כתוב דאם יש ס' בקדרה נגד החלב אינו
 באסור רק אותו החתיכה לבדה כאשר שליכא ס' בעצמו ושאר
 חתיכות שנקדרה מותרים (וכ"ה ש"כ) שהחתיכות שנגעו בחתיכה
 נרכי גטילה (והש"כ ופר"ת כ') בשם כל המחזרים דקמ"ל (כר"י)
 ומטערפין כל מה שנקדרה לס', ואם יש ס' בצירוף שחר
 החתיכות וודאי כשרה, ואפולי בלא ניעור וכיסה ואותו
 החתיכה עצמה (לדעת פישע) הוא באיסורה (אך הש"כ נס"ק
 ג' בשם אור"ח כ') דגם החתיכה עצמה חזר להחיות וכשרה.

ר"ד שא"ל אם היה החתיכה פולה חוץ לרוטב וגפל עליו טיפת חלב
ולא היה ס' בחתיכה עצמה נגד החלב מהו ?

ח' אז נאסרה החתיכה אם אח"כ ניעור החתיכה עם שאר
החתיכות או שחתיכה חוץ לרוטב היה מונח ע"ג חתיכה אחרת
שמקנתה תוך הרוטב ומקנתה חוץ לרוטב וגפל טיפת חלב על
החתיכה העליונה שהיא בולה חוץ לרוטב ואם ניער הקדרה
או כיסהו לקדרה אז צריכין ס' נגד כל החתיכה (ש"כ בשם
הר"י ור"ח).

ר"ה שא"ל אם כל החתיכה בולה הוא תוך הרוטב רק פי החתיכה
למעלה נראה חוץ לרוטב וגפל עליו טיפת חלב מהו ?
ח' מנערהפין לס' גם השאר שנקדרה, מיהו צריך לנער או לבסות
הקדרה מיד כשגפל החלב לשם (ת' פ").

ר"ז שא"ל אם גפל טיפת חלב לתוך המרק או על החתיכה בשר
שבין החתיכות ולא נודע על אחת חתיכה שגפל מהו ?
ח' אין שייך החתיכה נעשה נבלה וכל מה שנקדרה נכנס לספק
(ש"כ) ולכן אם ניער הקדרה מתחילה מיד כשגפל האיסור לשם
ויש בכל הקדרה ס' נגד האיסור הכל שרי, והיינו ע"י
נתנות מים זוגניים (כמבואר בסי' ז"ה) ואם לא ניער מיד
אז צענין להיות ס' בכל החתיכה ובחתיכה ס' נגד האיסור
ואז הכל שרי, ואם ליכא ס' בכל החתיכה וחתיכה הכל
אסור.

ר"ח שא"ל חתיכה שנאסרה מחמת בליעות חלב (דהיינו) שלא היה
ס' בחתיכה נגד האיסור שגפל עליו ונעשה נבלה, ואח"כ
גפל אותו החתיכה תוך שאר חתיכות בשר מהו ?

ח' ואפילו שגפל חס לתוך חס כל כמה דלא נתבטל אחד עם שאר חתיכות
אינו אוסרת לשאר החתיכות אלא כדי קליפה משום דאין כאן
איסור מחמת עצמן רק מחמת איסור הצלוע (ט"ז) ואם
נתבטל עם שאר חתיכות אם היא מכירה ויש ס' בשאר
החתיכות נגד אותו החתיכה אז משליך אותו החתיכה לחוץ
ושאר הכל שרי, ואם אינו מכירו אם אותו החתיכה לא היה
ראוי להתבטל אז בטל דרוב, אבל אם אותו החתיכה ראוי
להתבטל הכל אסור, ואם יש ס' ברוטב ובחתיכה נגד אותו
החתיכה בשר שהיה חס"ל החתיכות אסורים והרוטב שרי
(היינו) ע"י נתנות מים זוגניים, ואי ליכא ס' אז אפי' רוטב
אסור.

ר"ח שא"ל אם נתערב איסור לח בסימור לח ואח"כ נתערב אותו
תערובת בסימור אחר מהו ?

ח"א דלא אמרינן לה בלה חכ"ג אלא כשנתערב איסור בלה
 בהיתר יבש מטעם החשיבות כי החתיכות איסור הוא ניכר
 ומובדל ונעשה נבלה אצל לא כשנתערב איסור לה בהיתר לה
 כגון י"ג ביין כשר (ש"כ וט"ז) ואין צריך ס' בתערובות של
 אלא כנגד איסור שפול (רמ"א) ואין חילוק אם ההיתר ב'
 הוא לה או יבש אפילו שלא במקום הפמ"י (ורש"ל כ') דזהו
 דוקא אלא כשנתערב שלא בדרך זיטל, אצל אם הוא דרך
 זיטל שהוא בנחתות טעם שנתערב שם האיסור ואח"כ נפל מן
 הדוטט לתבשילן היתר צריך ס' נגד כל הדוטט שפול ולא סגי
 לחשוב במה נבלע בשיעור רטוב זה מן האיסור לפי ערך,
 אצל לה בלה כגון יין ביין (ס"ל הט"ז הג"ל), וכל זה דוקא
 בשאר איסורין אצל לא בבשר וחלב אפילו בלה יש להחמיר
 (רמ"א) (והש"כ כ') אינו משום חומרא אלא בכל מקום בזה
 בבשר וחלב אפילו בלה אמרינן נעשה נבלה.

ר"ט שא"א אם נשפך חלב או שאר איסור רותח ע"ג קרקע הכירה
 והעמידו עליו קדרה חמה של בשר מהו?

ח"א אם אין הקרקע כירה ליחה מהנשפך רק שחלבה שפיכה היא
 נבלעת בקרקע הכירה הכל כשרה דליכא למיחש למידי דהוי
 כמו שני קדרת שנוגעת זו בזו שאינו אוסרין בניגעתן, אצל
 אם הקרקע כירה היה עדין לחה מחלב שנשפכה כשהעמיד
 עליה הקדרה של בשר אז אם הקדרה של חלב השפיכה היה
 עומדת אצל האש והוא חם פשיטה דהוי ככלי ראשון ואז אפילו
 אם העמידו עליו קדרה של בשר צוננות הכל איסור הקדרה
 והתבשיל (ש"כ) ואם אינו עומד אצל האש לא הוי אלא ככלי
 שני ואע"פ שהיד סולדת בו התבשיל שבתוכו מותר והקדרה
 אסורה (רמ"א) ואפילו דליכא עפר במקום שהעמיד שם הקדרה
 בתוך חלב שנשפך, דאי איכא עפר נעשה החלב שנשפכה על
 על העפר נותן טעם לפגם (כ"כ ז"ל ומנחת יעקב) (ורש"ל
 כתוב) דאם הקדרה רותחת מחמת האש אף התבשיל נאסרה
 היכא דליכא ס' בהתבשיל נגד מה שתחתיו מהשפיכה ומשמע
 שם אפילו הנשפך היה צונן אפ"ה איסור כיון שהקדרה רותחת
 מחמת חום האש (ש"כ) (אצל הט"ז) מחלק, אם נשפך במקום
 שהכירה חמה כל כך שהיד סולדת בו הוי חלב שנחוצה כלפי
 ראשון ואוסר (ומהר"ם) דמתיר מיירי בנשפך במקום הכירה
 שאינו חמה מחמת שאין היס"ב, (וכן גראה הלכה למעשה
 ע"ש).

ר"י שא"א נר של חלב שעשוי כנר של שעווה אם נפל טיפה מנר
 על הכלי מהו?

ח' הרי הוא כרותח ונריך הגעלה, ואם נפל על הצדל הסכין
נריך הסכין נועצת עשרה פעמים בקרקע קשה (ט"ז) ובשאר
סיפות שנפלו על הכלי איכא דעות מחולקות, אך (ספר"ח כ')
טיפה רותחת שנפל על הכלי אם הוא חם כ"כ שהים"כ אסור.
וה"א שאל חלב מהותך חם פיו הנר שקורין (קרייזעל או לאמפע)
שהוא דולק מחלב מהותך דהוי רותח מחמת אור שנפל
ממנו טיפה על הכלי מהו?

ח' אז הכלי נריך הגעלה, אבל (הש"כ כ' ופ"ח) אם נפל טיפה
מפיו של (האלאמפע) שהפתילה דולקת הוא דנריך הגעלה,
לאפוקי נטף מנד אחד מן הכלי שהפתילה בתוכו לא מיקרי
רותח לאסור מה שכללי.

ר"ב שאל חלב מהותך רותח בקדרה אבל האש שנפל ממנו טיפה
על הכלי מהו?

ח' סגי בגרירא כיון דפסק הקילוח לא חשיב עירו (ט"ז בשם ת"ח)
(כתב הפ"ח קדרה של חרס שקנה מן הנכרי חדש ומנא
בדופני מבחון חלב מהותך אסור גם מה שנתבשל בה אפילו
ביום אחר שנגררה החלב וגם אסור להחזירה לנכרי שאל
ומכרנו לישראל אחר, ואם נשאר עליו החלב מותר להחזירה
לנכרי) (כתוב הסמ"ע בקונטרס שלו שלא ליתן נר חלב
לשפחות נכריות כי אינם נזהרים שלא תוטף על הכלים) (עוד
זאת אחרת אם נפל נר הדולק על הכלי או אפילו אם הסיר
הפחם חרקו על הכלי לא אמרינן שכבר נשרף החלב, אלא
עדין יש בו לחלוות וכלי אסורה, כן כתב הפמ"ג) (והכר"פ
כתוב הנרות שעושין מחלב שעמד ימים רבים ומוסרוהו טרם
שנעשה מהם הנרות הוי נ"ט"ל ומוחר) (כתב בספר חיקי דעת
זה לשונו היכרחתי עפ"י ראיות ברורות היתר גמור להצעיר
השפופרת של טאבק משלהבת של נר חלב והטעם דמותר
להנות משלהבת, רק שנריך ליזהר שלא יטיף חלב לתוך הפייק)

דין חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו.

ר"ג שאל חלב שחלבו נכרי ואין ישראל רואה מהו?

ח' אסור אפילו אין בו חשש, כגון שאין שום צמח טמאם בעדר
או אסור, ונריך ליראות מתחילה חליבה, ונריך ליראות בכלי
שלא יהיה בה דבר טמא ובדיעבד אף אם לא ראה בכלי
שני (ש"ע).

וה"א שאל חלב של נכרי שנתבשל בכלי של ישראל, אם החלב אסור
הכלי כשאר איסורין?

ח' ויש"ל חוסרת הכלי (וכתב הע"ז ס"ק י"ד) החומר יותר מכלים
שנתבשלו בהם צער נבלה שיש כאן חשש איסור דאורייתא
(וכתב ח"ה כלל מ"ה) דאפילו לא נתבשלו בכלי אלא שהיה
כבוס שם מעת לעת חוסרת הכלים (ועיין ג"ת מהרם
מרויסענבורג ס"ר רט"ז).

ר"ח שא"ל אם יש בתבשיל רוב נגד הכלי מהו ?
ה"ל הקדרה שרי , ודוקאי בדיעבד ולכתחילה אסור (ח"ה וס"כ).
רפ"ז שא"ל אם לא היה בתבשיל רוב ונאסר הכלי אם בשלו אח"כ
בה מהו ?

ח' נריך ס' (כ"כ הע"כ ומנחת יעקב) חמאה של נכרי יש מקומות
שנהגו היתר לאכילה והיכי דנהגו ונהגו (מנחת יעקב).
ר"ז שא"ל הסולך למקום שנהגו לאכלים למקום שאין אוכלים אם
מותר להביא עימו חמאה ולאכול שם ?

ח' ויש"ל אסור , והסולך ממקום שאין אוכלים למקום שאוכלים
הרשות בידו אם רוצה לאוכלה אוכלה מ"מ המחמיר תע"ב
(רמ"ה).

ר"ח שא"ל פרה חולבת וינא ממנה דם עם החלב מהו ?
ח' אותו חלב אסורה והכלים שעמדו בה אותו החלב אם עומד
בתוכה מעל"ע נאסרו הכלים (ת"ש נ"ש ס"י ד') ואם נתבשל
אח"כ תוך מעת לעת אותו הכלים והמאכלים אסורים .

דין חתימת בשר המשלח ע"י גברי .

ר"ט שא"ל מי שהפקיד או שולח לישראל ביד נכרי חתיכה דג או
בשר או יין מהו ?

ח' אסורים כי אלו האסורים מדאורייתא ונריך לחתום בשני
חתימות (ש"ע ופ"ח) ונכון הדבר ליכתוב ולהודיע לחבירו צורת
החתום (ש"כ) .

ר"ב שא"ל אם חתום בשני חתימות כראוי ולא סיכר החתום
וכראה שנעשה בכונן על ידי אדם מהו ?

ח' אם היא דבר שיש לחוש שמה החליף ונהנה בחולפו אפילו
היה בו דראשונה כמה חתימות והם מקולקלים אסור , ואם
אינו מוכח דעל ידי אדם נעשה הקולקל בחתימות כ"א על ידי
עולטול כה"ג שרי (ת"ח וס"כ ומנחת יעקב) ולא בטלבו"ש
דדעתו להחמיר .

ר"א שא"ל מי שנקחו לו כל אשר לו ביד עכו"ם ואח"כ הוציא
לו ומנא בקדרותיו בשותן של אווזא ואמר ישראל
שמכירו בטביעת העין פאשר סיגחם מהו ?

ח"ו מותר (האגודה) וכן הדין בחזיות מלאה שומן חוזה צלי
 חותמות והיה לו בזה ט"ע ומלא מלאות וסתומה במגופה כמו
 שהיה מתחילה ולא נראה בזה שום שינוי ג"כ מותרת (בת"ש
 כ"ט) נמשך להיתר להיות שאין הנכרי עושין שומן חוזה ואפילו
 עושין הא"י לו ט"ע ומלאו מלאות וסתומה במגופה כמו
 שהיה מתחילה ולא נראה בזה שום שינוי, וכן הישראלית לקחה
 מהשומן שנקדרה ע"י כף ומכירה הגומא שהיתה זו כמו
 שהביחה מותרת (ב"ח יאו"ה) שאפילו בלאו הכי יש לה ט"ע
 בגומא (פר"ח).

רבי שא"ל אם ישראל נותן תבשיל לנכרי בקדרה להוליכה צדיתו
 של נכרי אם הקדרה מותרת?

ח"ו ויש"ל הקדרה חסורה, ואם הדיח הקדרה, אבל אם לא הדיח
 ויש קצת משיורי המאכל מותר, ודוקא אם החזירו זו ביום
 דאם לא זו ביום חיישינן שמא בישל הנכרי תבשיל אחר כזה
 ויחזורני, (וכתוב הש"כ) דוקא בכלים שדרך להשתמש בחמין,
 אבל כלים שדרך להשתמש בצונן וודאי סגי בהדחה, מ"מ אין
 לסמוך על זה להתחילת אלא דדיעבד (פר"ח).

רבי שא"ל השולח דבר לחבירו וכתב עליו אות א' מהו?

ח"ו ויש"ל אות א' חסוד כחותם וז' אתיות חסדים כ"ז חתימות
 וא"כ להודיע לחבירו צורת האתיות דסתם עכו"ם אינו בקי
 ליכתוב, ובמקום העכו"ם יודעים ליכתוב אין צלחות סימן
 אלא למי שמכיר הבת.

רבי שא"ל אם מפתח וחותם הוי שני חותמות או לא?

ח"ו ויש"ל דהוי כשני חותמות, ודברים שאין צריכים אלא חותם
 אחד אם לא היה אלא מפתח לא חשיב חותם (ש"ע)
 ודיעבד יש ליסמוך על (ר"ת) דמפתח הוי כחותם אחר.
 (ב"ח וט"ז) (אבל הש"כ משיג דצענן חותם אחת אפילו
 דדיעבד.

רבי שא"ל אם שלח דבר בשק ולא הפך התפירות לפניו וחותם
 א' מהו?

ח"ו לא נמשך זה החותם לחתימה אחת אלא א"כ התפירות לפניו
 ואז מסיגי החתימות השק במקום חותם אחת (פר"ח) ואם
 שלח דבר וחותם גם השק בהפיכות התפירה הוי ל"י צ'
 חתימות.

רבי שא"ל ואם שלח בשר לחבירו ע"י נכרי וניקרינה כיכר לישראל,
 דגון ירך שצריך לחטט אחר הגיד וכמו כן חוטין שצריכין
 לנקרו ועליו חותם מהו?

ח' כשר, חבל (לדעת אר"ם ות"ח) חשמע דוקא צדיענד, חבל
לכתחילה לא (ולדעת הטור והר"ן והראשנה) אפילו לצחילה
(וכן עיקר פר"ח).

רבי שא"ל השולח ע"י נכרי תרנגולות שניכר בה ניקר הגיד של
הנוואר כדרך שישראל עושין מהו?

ח' מותר, ואם יש לחוש שהחליפו אסורין.
רב"ח שא"ל השולח גבינות ציד נכרי ונמאץ החותם מקולקל וניכר
שצוודאי נפתח החותם מהו?

ח' אם מכיר קנתם והם טובים שבהם מותרין הכל, ואם החליפו
היו לקח הטובים שבהם.

רב"ח שא"ל נכרי שאמר לישראל אל תאכל מזה כי השלכתי בו חלב
מהו?

ח' אינו נאמן (ת"ח כלל ל"ב ס"ט).

ר"ל שא"ל ישראל שעשו גבינות בבית נכרי וחתום בחותם דפוס
של עץ ושכח הדפוס בבית הנכרי מהו?

ח' אין חוששין שמה זייף או שמה החליק בשומן של חזיר, כי
אין נכרי מכשול וישראל בדבר דאית ליה פסידא, והני צענין
שאין לחוש לאחליפו כגון שעשה ישראל בהם חותם אחד,
והני דוקא במקום שאין דרך להחליק הגבינות, חבל במקום
שדרכם להחליק אז אסור אפילו חתם בחותם של ישראל
ויש לו סימן מ"מ עדין יש חשש להחליק פניהם בשומן של
חזיר (מנחת יעקב).

ר"ל א שא"ל חתיכה של בשר שלא הודח ולא נמלח ג' ימים אי מיקרי
דבר שיש לו מתירין אם נתערב באחרות?

ח' ויש"ל קצת רבואי מקילין בזה בכה"ג (מנחת יעקב).
ר"ל ב שא"ל אם חתיכה הראויה להתכבד אינו אסורה מחמת עצמה
אלא שנאסרה, מחמת שקיבל טעם מאיזה אסור ונאסר
מחמת שלא היה ס' נגד האיסור שקיבל?

ח' אין לה דין חס"ל חלל אם אסורה מחמת עצמה, כגון נבלה
או בשר ובחלב, חבל אם נאסרה מחמת שקיבל טעם מאיזה
איסור לא הוי חס"ל ובטילה ואפילו חתיכה שלא נמלחה דאין
איסור מחמת עצמה חלל מחמת דם הבלוע בה, וא"כ כל
חתיכה שלא נאסרה רק כדי קליפה אין לה דין חס"ל (רמ"א)
(ועיין בשם ופר"ח) דכתבו דמ"ד צדק ונתב, דאי בשאר
אסורין מאי אריא כדי קליפה אפילו נאסרה צולה אין לה דין
חס"ל ו"ש.

ר"ל ג שא"ל כבד של חזחז פטומה שנתהפכו ללצץ מחמת שחזחז
אין יש לה דין חס"ל.

וַיֵּשֶׁב יֵשׁ לֵס דִּין ה' ה' ל' (עֵינַי בְּלִבּוֹ) עוֹד שׁוֹמֵן עַל אֲוֹתָא
 (דַּעַת הַטָּיִל) אֵף בְּנִחְתָךְ מִקָּרִי חֶסֶד ל' (וְהַטָּיִל ב' כ'). דִּלָּא מִקָּרִי
 ה' ח' ל' כְּשִׁנְחַתְךָ (כְּתוּב ב' ל' ח) שְׁהִיָּה מַעֲשֶׂה לִפְנֵי בַעֲדֵי שׁוֹמֵן
 עַל אֲוֹתָא וּפְסָק דִּלָּא מִקָּרִי ה' ח' ל' (וְכַתּוּב עָבֵן הִיָּה דַעַת
 רַש"ל וּמִנְחַת יַעֲקֹב וְהַר"ח וְכֵן עֵינָר).

אורח ט' .

רַח"ל שֶׁא' אִם נִמְנָא אַחֵר שְׁחִיטָה טַעַת נִפְרַשׁ מִהַגְרָגְרָת מַהוּ ?
 ח' טְרִיפָה, מַטַּעַם כָּל סַפֵּק בְּשְׁחִיטָה פְּסוּלָה .
 רַח"ל שֶׁא' וְלִמָּה אֲסִיבִינָן מִסַּפֵּק נִסְמָךְ אֲרֻבָּא , רִנָּה שְׁחִיטָה
 הַסְמִינִים הֵמָּה דְרֻב ?

ח' הֲלָא יִסּוֹד מוֹסֵד הוּא דְכָל סַפֵּק בְּשְׁחִיטָה אֲסוּר, וְהַטַּעַם מִשּׁוּם
 דְּבִהָמָה בְּחִיטָה בְּחֻקָּת אִיסוּר עוֹמֶדֶת שְׁאִינָה זְכוּה , וְאֲסוּר
 לֵאחֲלָה . וְאִין אִינוּ יִכּוּלִין לְהוֹצִיא אֲוֹתָהּ מִחֻקָּת אִיסוּר עַד
 שִׂידֵעַ לָן בְּזִירֹר שְׁנִשְׁחִטָה בְּשְׁחִיטָה רְאוּיָה כְּדִינָה , לָכֵן אֲסוּרָה
 מִסַּפֵּק דְּאֲוִרִייתָא , וּמַטַּעַם זֶה אִם נִמְנָא אַחֵר שְׁחִיטָה טַעַת
 נִפְרַשׁ מִן הַגְרָגְרָת, וּסַפֵּק אִם נַעֲשֶׂה קוֹדֵם גִּמְרֵי שְׁחִיטָה אוֹ
 אַח"כּ בֵּין כְּנֻגָא עַל הָאֲרֵץ וּבֵין נִמְנָא עַל הַסִּבִּין בֵּין חֲתוּךְ
 וּבֵין שְׁלֵס, אוֹ שְׁנֵי נִדְדֵי הַחִיתוּךְ מוֹנְחִים עַל שְׁנֵי נִדְדֵי הַסִּבִּין
 וְחֻקָּתָא עֲלֵיו בֵּין בְּאֹרֶךְ הַטַּעַת וּבֵין בְּרֵחוֹ הוּא סַפֵּק בְּשְׁחִיטָה
 וְאֲסוּרָה . וְאִין לוֹ בֵּן שׁוֹם נָד לְהִיתָר ב"ה בְּנִמְנָא מִיעוּט
 הַטַּעַת וְשֶׁאֵר הַגְרָגְרָת הוּא שְׁלֵס (כְּמִבּוֹאֵר בַּס"ת ס"י ב"ד ס'
 כ"ד).

רַח"ל שֶׁא' טַעַת שְׁמֵכָר בְּשַׁר שְׁלָא הוֹדָח וְלֹא נִמְלַח יוֹתֵר מ"ג יָמִים
 אַחֲרֵי שְׁחִיטָה ?

ח' אִם לֹא הִגִּיד . לְהַקְוִים שְׁלָא יִבְשְׁלוּ בְּשַׁר הַסּוּחַ וְלֹא יֵאָכְלוּ
 אוֹתוֹ כ"ה לֵיל אֵשׁ, הֵנָּה מֵאֵד הַדִּין אִין לְהַעֲבִיר הַטַּעַת מֵאוֹמְנָתוֹ
 (תַּשְׁבּוּת עֲבֻדָּת הַגְרָשִׁמ"י) .

רַח"ל שֶׁא' טַעַת שְׁכוּחַ מִשְׁחָק בְּקוּבָא ?
 ח' מִיִּגְדָּה כָּשֶׁר, אֵף אִם ה' כ"ד רֹוִים לְגִדּוֹר גִּדְד לְהַעֲבִיר אֵת
 סְבֻדָּק דְּשׁוֹת זִידָס (תַּשְׁבּוּת לִק"ט ה' ק"מ ח').

רַח"ל שֶׁא' מִוֹתֵי שְׁכוּחַ מִיָּקֵל בְּדִין אֶחָד הַמְּזַכֵּר בְּפִסְקוֹס לְסַחְמִיר
 לְפִי שֶׁכֶּךְ גִּרְמָה בְּדַעְתּוֹ , אִם עוֹתֵר לִיתֵּן לוֹ לְבַתְחִילָה
 לְמַחְשֵׁי ?

ח' מוֹתֵר לִישְׁחוּט כְּאַחֲרִים עוֹמְדִים ע"ג , וְאִם מִקְבֵּל עֲלֵיו שְׁלָא
 יִנְשֵׂה זֹאת עַד מוֹתֵר לְשְׁחוּט אֲחֵרֵי בִּינוּ לִכֵּן עֲלָמוֹ (תַּשְׁבּוּת
 בֵּית יַעֲקֹב ס"י ז"ו) .

ר"מ שאל טעם שפסד סיף מסליון מן צד נקמות ונתן לאדם
לתקני לסכין של שחיטה אם מותר לשחוט בו או לא?
ח"א חסור לשחוט בסכין זה דקמ"ל חרצ סרי הוא כחלל ומטמא
לכשר שחוט בו אך יש דמותר לשחוט בו דסבין גמסר ע"י
טבילה.

ר"מ שאל אם מותר להטבח לימכור הדם שמקבל לתוך הכלי אחר
שחיטה?

ח"א (בתב ספר"ח) שאין למחות ביד המסבין סיתר. שלא חסרו
חז"ל אלא לשחוט תוך הכלי היינו עיקר שחיטה ותחלת שחיטה,
אבל לאחר שפילק השחוט ידו תו לא חייב למרחית העין
שיאמרו שקבל הדם לזורקו לעכו"ס כן כתב ספר"ח (כתב
בתשובות חות יאיר דף רכ"ו וז"ל מי שהעבירוהו מהיות שו"ב
ע"י עד אחד אם קצת רגלים לדבר, אך הוא יודע בעצמו
ששקר ענה בו אם רשאי לשחוט בצינו או כנולד למקום אחר
שאינם יודעים מה שנעשה לו אפילו אמת הוא שנכשל בשוגג
הוא, או שהעבירוהו עפ"י עדות ב' עדים מהו? וכתב שבאין
רואין ויודעים שרי ל"ל לשחוט, אחר שאין כאן חשד אפילו
לרואים שרי בשחיטה זו הסניח קום איסור רק מה שהעבירוהו
אם עתה יראה השם ונוהר למה שנאסר לו עכ"ל חות יאיר).

רמ"א שאל יכול האב לסמוך את בנו בשחיטה?
ח"א יכול לסמוך מאחר שדעד אחד נאמן באיסורים (הלכות קטנות
ח"א סי' לח"י סי' קכ"א).

רמ"ב שאל טיגרי בשפולי הריאה ואין חוט בשר מקיף אותה?
ח"א כשר, אבל טיגרי הבאים מחמת מוגלחצ בענין חוט בשר מקיף,
וה"ה תרי טיגרי דסמיכות להדדי וקרום אינו מבסב עלים
ג"כ כשר. ודוקא ע"י דיקא שינקב הטוגרי ומראה לבן ואין
בה טיפה ליחה, וגם טיגרי הסמוכה לבוע ומראה לבן מצפנים
ג"כ כשר.

רמ"ג שאל מה בין טיגרי לבוצא?
ח"א טיגרי אינו נפרד כלל מבשר הריאה, ובוצא יש לס כים בפני
עצמה תרי בימות הסמוכין זה לזה כשר אפילו מלא מים
זכים, וה"ה סירכא היגזאה מטיגרי ג"כ כשר, טיגרי הניכרת
מעבר לעבר כשר (לפי סמ"ז וז"ב).

רמ"ד שאל איזה מראה יש לטיגרי ונמלים?
ח"א למראה מוגלה ואינו חסור משום חטום, ואיכא סימנים
מיוחדים לטיגרי ודבוקים למקום אחר עריפה.

רמ"ה שאל טעם שנתן מחלל גבית מהו?

חז' בזה יש לחלק, אם מחלל שבת במלאכה דאורייתא אסור
לאכול משחיטתו אבל אם מחלל שבת דהיינו מקח וממכר
וכיוצא בו דבר שאין אסורה אלא מדרבנן כשר (ת' ב"ש ע"ב
ס"ק ס"ח).

רמ"ז שא"ל אם מותר להיות שוחט ובזדק בהמות עצמו ומוכר
לאחרים?

ח"א אם הוא מוחזק בכשרות שהוא ירא שמים מותר, ומ"מ אם
אירע לו הוראה בשחיטה אסור מדינא להורות לעצמו, כיון
דנחית הבהמה בחזקת איסור עומדת, אבל בזדיקות הריאה
מותר להורות לעצמו דכיון דנשחטה הותרה.

רמ"ז שא"ל שוחט שאמר בהמה זו טריפה, ואח"כ אמר שהיא
כשרה?

ח"א אם נתן אמתלא לדבריו כדי שלא יקחו את הכשר וישאיר לו
לדור ליקח ממנו נאמן, ומ"מ להחמיר לעצמו (ש"כ ב"ד סי'
קפ"ה).

רמ"ז שא"ל ואם צדק חיזה שוחט ונמצא שא"י ה"ש מהו?
ח"א (הרמ"א מחלק) דאם נטל פעם אחת קבלה ע"כ פעם אחת
היה יודע ולכן מקמינין אחזקתו ואמרינן השתה הוא דשכח,
אבל אם לא נטל קבלה מעולם וא"כ לא היה לא חזקת יודע
מעולם לכן כל מה ששחט לו למפרע טריפה, (ב"ח וס"כ) (אבל
שאר אחרונים מחמירין לאסור הכל) אף למפרע אפילו נטל
קבלה (ט"ז ופר"ח) (וכר"פ) מכריע דאם שכח הלכות שו"ב יש
להקל ולומר כפי שרגיל לשחוט בלא שהיה ודדסה כן עשה
תמיד מחמת הרגל נעשה טבע אבל אם שכח להרגיש פגימת
הסכין יש להחמיר.

עוד מחלק (הכר"ו פ') בין הלכות שחיטה ובין הלכות הזדיקות
הריאה אבל הלכות שחיטה אם אינו ידע יש לאסור אחת
מחמת חזקת איסור שאינו וזוה ולכן אמרינן למפרע, אבל
אם אינו יודע דינו זדיקות הריאה א"כ יש להבהמה חזקת
היתר שחיטה דנשחטה היתרה אפילו לא נטל קבלה לא אמרינן
למפרע, דלא יהיה אלא נאדסה הריאה דכשר, ואפילו במקום
דאמרינן למפרע מ"מ שפזרה עליהם מעט לעת דהוי גותן
נעים לפניהם וס' להקל, אבל האמאל שנתבשל שחי עדן בתוך
מעט לעת אסור (כן כתב הפ"ו ע"ש).

רמ"ט שא"ל טרפס הכד נשחט צו מחט מהו?

ח"א טריפה, ופדפס יצד שדק מעולם היכא דלא משחט ידא
דטבחא או שהיה צאקס דנשחט דא דטבחא אך שיש שם
חוטין לבנים סביב הנקס צדקרה נעשה מחיים טריפה,

ואפילו שסיח נדד הכבד וסכנוד סגתמו נמי טריפה, חבל ואם
בסתמו ע"י סירכא או ע"י חלב סמחים יסי, כמו שיהיו בשירה,
(הש"כ והרמ"א) וחנר הכבד. שניקב במקום שפרוס על סדופן
בשירה.

דין טחול.

ר"ג שא"ל ניטל הטחול מהו?

ח"א בשירה, אם ניקב בסמוכי טריפה יש מי שכתוב כל מה שדבק
לכרם ביקרא קרום העצ ולא יחר (ש"ע) ואף שזמקום דיבוק
נדד העצ יש ג"כ קצת דק השפה ח"מ בכלל סמוכה היא,
ואם ניקב טריפה (ט"ז) זכן היא בת"ש מהר"י סלוי).

רנ"א שא"ל אם ניקב הטחול נקב שאינו מפולש מהו?

ח"א אם נשאר תחתיו בעצמי דינר זהב והוא פחות מחצי עוביו
של אותו הטחול במקום עצ בשירה, (רמ"א) (ובת"ח עלל כ"ו
כ') דסתימות שאר בשר לא מהמי לסתימות אחר אחר (וב"ע
דש"ל) (וכתוב הט"ז בסי' מ"ג ס"ק א' להלכה) וגם הקדמם
שעליו לא מיקרי סתימה ואינו ממסרף לשיעור עד"ז (זהש"כ
ובה"ב) משיג על הט"ז (וגם מהר"י סלוי בחוב) בפשיטות
שקרום הטחול ממטרפין, חבל אם לא נשאר תחתיו בשיעור
עובי דינר זהב ה"ה כמפולש וטריפה, ואם ניקב במקום
בשירה, וכל הקצבים שהם בשירים היינו שאין מחט לפני
דפעת הב"ח דאם נמצא בעובי הטחול נדד חוץ בשירה, ואם
נמצא מחט בקולשי נדד חוץ אפילו נשתייר בעובי דינר זהב
במקום הדבוק טריפה, (חבל הש"ע זט"ז משנין) עליו יכתבו
בנמצא מחט בכל גוונא ה"ז טריפה, אם לא שנמצא המחט מנד
חוץ דאז חוששין לנקב שאר אברים ובשירה.

רנ"ב שא"ל טיקרע או גימוך הטחול במקום העב מהו?

ח"א טריפה, (רמ"א) וסיינו בשמתחיל מבחון והולך לפניו, חבל
אם סטחול שלם מבחון ולקויו מבפנים אין חסור (ט"ז) וכן
בראש דעת מהר"ל (ויפכר"ח ב') והכי נקטינן להקל (וה"מב"י)
כתוב דלמעשה אין להקל אלא ח"כ בהפ"מ יש לסמוך (על
הרש"ל וט"ז) לזרוף להם משום דניקבת הטחול חידוש הוא
דניטל כילו כשרה ואין לך בו אלא חידוש.

רנ"ג שא"ל ואם נפחתה מראותה במקום עצ מהו?

ח"א טריפה, (רמ"א) (ו"כ הרש"ל וב"ח וט"ז) סיינו כשהבשר
לקוי מחמת סאינו דאז טריפה אם מתחיל מבחון והולך
לפנים, (ע"ש מה שכתבתי לעיל בשאלה ג') דאם מתחיל
מבפנים אין להקל אלא ח"כ בהפ"מ.

רנ"ד שא"ל אם נמצא מים בטחול עבירין וסרוחין מהו ?
 ח"ל אם הנשר שלם סביביו כשר (רמ"א) (וכ' הש"כ והט"ז) שצריך
 כעובי דינר זהב אפילו במים זכים .

רנ"ה שא"ל אם נמצא שני טחלים מהו ?

ח"ל כשירה, (ש"ע) ויש מחמירין אם נמצא כעין טחול צדד עז וטוב
 להחמיר אם לא בהפמ"ד (רמ"א) (אצל הרש"ל וצ"ח וי"ז כ')
 דיש להחמיר אפילו בהפ"מ (ולדעת הש"כ צם"ק ו' נראה)
 דעתו להכשיר בהפ"מ, אך אם עיין היטב (צס"י מ"ו ס"ק י"ד)
 דשם נראה שגם הש"כ צעזעמו מעלה להחמיר ע"ש, ונשאר
 מקומות יש פוסלין בטחול בניקב, ולכן אם נמצא שני טחולים
 ואחד מהם ניקובה בצמוכי כ' הצ"צ סי' נ"ה) שאם ניכר
 איזה מהם הוא עיקור ואינו ניקבה כשירה, ואם אינו ניכר
 הרי זה טריפה מספק. (והפר"ח כ') דבכל גוונא טריפה
 (וכן כתוב ר"ש ע"ש).

רנ"ו שא"ל טחול העוף אם ניקבה מהו ?

ח"ל (לדעת הש"כ והצ"ח ורש"ל וט"ז) כולם כאחד שראוי להחמיר
 לעזמו. (והפר"ח) מטריף לגמרי. סחול שנצלי צלי ניקור
 (עיון צס"י ס"ד ס"ע ג').

רנ"ז שא"ל אצל העגלים נמצא על פי רוב שיש להם נקבים בטחול
 נקב במקום עז מהו ?

ח"ל כשר שהוא ניכר שנבראת כן (ופסק הגאון מו"ה חנוך ז"ל ה"ה
 להתיר) ולא לסמוך על סברות הט"ז (פני יצחק כתוב הגאון
 ה"ל יש לו סברה היותר נכון, וגם השני המאורות הגדולים
 מסכימים עימו ה"ה הגאון מהר"ם והגאון מו"ה מנחם מענדל
 יצא הוראה זו להתיר, וכדי המה לסמוך עליהם אפילו שלא
 בשעת הדחק ת"ש עבדות הגרשיני).

רנ"ח שא"ל טלפים שלא נחתכו מן הרגלים ומלחו כך מהו ?

ח"ל כל החתיכה שבתוכן חסורה, ואם נתצטל כך אע"ג דליכא ס'
 נגד אותו קחתיכה מ"מ מטריפין בה שאר דברים שבקדרה
 עד למנין ס' כנגדן, דכלא"ה יש פוסקים הרבה דמתירין אף
 אותו החתיכה, ונחוגין עכשיו להחמיר אף ברגל אוחז, ויש
 אומרים שא"צ ס' כלל ברגלי עופות.

דין טיפה של איסור או של חלב שנפל על בשר.

רנ"ט שא"ל טיפה של איסור כגון דם ודכוותא שנפל על חתיכות
 בשר ואותו בשר נגע בשאר בשר מהו ?

ח"ל קמ"ל דאין חתיכה בלוע מאיסור אוסר חבירתה בלא רועז,
 אבל כשהן תוך הרועז ואותו החתיכה שנלע האיסור מקצתה

תוך הרוטצ ומקצתה חוץ לרוטצ מטרפינין כל מה שנקדרס,
א"ש בכל הקדרס ס' השאר חתיכות כשרה וצריך קליפה במקום
שנגע אותה חתיכה והחתיכה עצמה אסורה (וכן כ' הט"ז)
דכאן בשאר אסורין מסתברא שיש לסמוך על (הרמ"א) שאין
נעשה נבלה (כר"י).

ר"ם שא"ל טיפת חלב בין חס ובין זון שגפל על הדופן חוץ לקדרס
שעומד אלל האש מהו?

ח"א חס הקדרס מכוסה לא שאנו לן בין שנפלה כנגד התבשיל ובין
שנפלה במקום הרקן ובכל גוונא דאיכא ס' נגד הטיפה סגי
מ"מ כשאין הטיפה מפעפע מזפתים אינו אסור, ואם מפעפע
ונכנס לפנים כיון שהקדרה מכוסה ההכל עולה מהשוליים
לפיו ומערבת הטיפה בכל הקדרה ומתבטלת ז"ס (פר"ח) ואם
הקדרה מגולה חס נפלה הטיפה כנגד הרוטצ בין שגפל על
הדופן שכנגד האש ובין שגפל על הדופן אחרת לעולם אי
כאולי נפל תוך הקדרה ואי איכא בתבשיל ס' נגד הטיפה
המאכל שרי (ש"ע) מ"ג היא אי מפעפע תוך הרוטצ הרי
נתבטל הטיפה זס', ואם אינו מפעפע תוכו ממה נאסור,
ומ"מ יערה התבשיל מיד צד השני שלא כנגד נפילת האיסור
ואל יניח להצטנין כך מאחר שנפלה הטיפה כנגד הרוטצ
שמה יפעפע ביותר (ולדעת הת"ח) משמע שהקדרה נאסר לנשל
זה דבר היתר (והש"ל כ') אף הקדרה שרי מן הדין לנשל זה
בשר עוד אלא לכתחילה אסורה להשתמש בו אפילו בשר, ולזה
מסכים גם (הט"ז וש"כ וכן נראה עיקר) (והש"כ כ') דהקדרה
אסורה ואם עירה התבשיל צד שגפל הטיפה לשם כיון שיש
ס' בתבשיל נגד הטיפה שרי (רש"ל)

ר"ם א' שא"ל חס הקדרה מגולה ונפל הטיפה במקום הריקן ואיכא
למחיש דשמה מופעפע בקדרה עד סמוך לרוטצ ואין
בתבשיל ס' נגד אותו מקום הריקן דהיינו ס' פעמים
ס' א' פחות מעט נגד הטיפה מהו?

ח"א הרי נאסר מקום הקדרה ותקנתו שינחנו כף עד שיצטקן (ש"ע)
ולא מהני שינקב הכלי מתחתון, וכן לא מהני עירה צד השני
דשמה ינענע בקדרה (ש"כ זסס גדולים וט"ז) וכשיצטקן יערה
אותו צד השני, וכן ראוי להורות (וכן כתוב הש"כ מהרא"י
דהיה' אחרון וגדול הדור ואיזן וחוקר כל המנהגים וכ"כ רש"ל
פר"ח).

ר"ם ב' שא"ל ואם הקדרה חדשה היא או קדרה ישנה ואינו צן
יומא ונפל עליו טיפות חלב או טיפת דבר איסור מהו?

ח"א אין הקדרה נעשה נבלה בכל ענין ואין צריך ס' אלא נגד

הטיפה שגפל (רמ"א) נוהס"כ כתוב עליו חס עירוב דדיעבד
כ"י ז"ל נגד הטיפה לחוד, חבל מ"מ לא יערה לבתחילה.
רמ"א שאל חס הקדרה ישנה הוא ובן יומא ויש בתבשיל ס' פעמים
ס"א פחות מעט נגד הטיפה מהו?
חז"ל חין לנהוג חיסור וזהו מותר לכ"ע ומ"מ ימתן עד שינטק
ענין כתוב בפר"ח.

רמ"א שאל חס נפל טיפת חלב על דופן הקדרה שעומד נגד האש
וגם הקדרה עדין עומד ע"ג האש שאל האש שורפו
ומייבשו וגפל חלף דבר מועט?

חז"ל חס התבשיל שרי אפילו היבא דליכא ס' (ולדעת ת"ח שרי) (חבל
ס"כ כ' גסס חו"ה) שהקדרה חסורה, חבל לאחר שסולקי
הקדרה מאש אפילו סכא עדין רותח מ"מ חינו שורפו ומייבשו
הטיפה (ט"ז) חץ שגפל עליו דבר מועט, וס"ה חס עומד חבל
האש רק שגפל עליו טיפות הרבה חין להתיר התבשיל חלף
לשגפל נגד הרוטב ודחליכא ס' נגד החיסור שגפל עליו (ס"ע)
ויערס מיד התבשיל ממנה ביד אחר שלא כנגד הטיפה (רמ"א)
ואל יתחו להנטקן (ס"ב) והקדרה חסורה (רמ"א וס"ב) ובשעת
הדחק כגון צע"ש וס"ה לצורך חורחים או צפס"מ או לעני
כפי ראות עיני המורה בכל זה יש להתיר בדחיה ס' נגד
טיפה לתוד (ט"ז) ואפילו נפלט שלא כנגד הרוטב ואפילו שלא
כנגד האש (ס"ע) ואם צריך התבשיל מיד או צע"ש שאין לו
פנאי להשקות ח"ו להמתין עד שינטקן (ס"ב וט"ז) ובמורה
יחמר להשאול מחיזה טעם שמקיל עכשיו.

רמ"א שאל קדרה שנאסרה מחמת שגפל עליו טיפה תלך במקום
הרוטב חס עבר וזיגל בה תבשיל אחר מהו?

חז"ל דינו כמו בראשון (רמ"א) וס"י ז"ל נגד הטיפה (ס"ב).
רמ"א שאל חס הנאסר הקדרה מחמת שגפל עליו טיפס שלא כנגד
הרוטב וזיגלו בה תבשיל אחר מהו?

חז"ל צריך להיות בתבשיל השנים פעמים ס"א נגד הטיפה (ואם אפילו שלא
היה בתבשיל הראשון ס' פעמים ס"א דנאסר התבשיל הראשון
אפילו הכי התבשיל השני מותר, ואי ליכא בתבשיל השני ס' פעמים
ס"א הכל חסור (מגלת יעקב).

רמ"א שאל חס חממו מים בקדרה של גשר וגפל עליו טיפה חלב
נגד הריקן הקדרה?

חז"ל ואם בשלו בו גשר חך מעט לעת אפילו לא היה ס' במים
נגד הטיפה הנשר שרי (ט"ז) ס"ק כד עיין סס בטעם) חבל
חס נפל הטיפה על דופן הקדרה עד פה"ס אפילו חס חין
ס' במים נגד הטיפה, הקדרה מותר להשתמש בה משם שכן

פעם שנתבטלים בם ויפח ס' בתבטל נגד הסיפס שלא אמרינן
מגו דנאסר דבר המאכל מאסו גם הכלי, אלא דדבר מאכל
משל"כ גבי מים כח"ג לאמרינן
רש"י שאל טיפת איסור שנפל על הקדרה עד המים מהו?
ח"א אם אין במים ס' נעשה נבלה ואיסורים הקדרה (פני ינחק)
ואם נישלו בו בשר תוך מעט נעת התבטל שרי (א"ר).

דין טריפות שאירע בבשר

רש"י שאל דבר חשוב שנתערב במינו או שלא במינו אם אסור
בכל מהו?

ח"א ויש"ל אסור בכל שקוא (ש"ע) ואפילו נתערב ק"ש חוץ אלף
של היתר הרי כולן אסורות, ודברים חשובים מהם אסורים
בהנאה אם נתערבו אפילו באלף בולס אסורים גהנאה, וכן
הוא מוסבים בכל הפוסקים.

ר"ע שאל אם היה נענין שום לתוס שיחזור הכספי ומכרנו לישאל
אם מותר למכור לכרי?

ח"א ויש"ל מותר למכור לכרי חוץ מדמי איסור שבה (פמ"ט) בהל
ר"נ בר"י קל"ד ע"ט) אם יש ספק אם הי' דבר חשוב או לא
אזלינן לקולא (ב"ס רמ"א ב"ק ח' וצ"ח ב"ש"ע איזו הספק
דאזלינן לקולא).

רש"י שאל כל דבר שבמנח היינו שאין מוכרין אותה אלא במנח
אם הוי דבר חשוב?

ח"א ויש"ל דהוי דבר חשוב ואפילו אם נתערב בין אלף ואיגו מפיחו
איגו בטלה ומסיקו דיגו ב"ק ג"ל.

רש"י שאל אם שחטו הרבה בסמות במקולח ונמלא אחד מהן
טריפה ונתערבו ולא גודע איזה החתימה מהטריפה
מהו?

ח"א כל החתימות שנמצאו קודם שנודע הטריפה מותר שלא נפל
ספק בקצוץ אלא לאחר שפירוש ביון שהרוב בשר כשה היה
שרי, והטעם (כמ"ס חר"ן ע"פכ"ק) והרי גקעונן (פר"ח).

רש"י שאל אם נמכר הכל וידוע הטבח מי שקנה באחרונה מהו?
ח"א אותו החתימה הוא לבדה טריפה ואם אינו יודע מי שקנה באחרונה
אם כל הקונים צאו לשאל פי המורה כלחת הכל טריפה,
ואם צאו בזה אחד זה הכל שרי (שמ"ט) (ופני ינחק כתוב)
אם נלקח הכל מהחנות קודם שגולד הספק טריפה גרוא
שהכל מותר (ובן כתוב ספרי חדש).

רש"י שאל אם החתימות בולן סיו בחזקת מוכרים בשר שחיטת ואח"כ

נמצא שרוב החנויות היום מוכרים בשר טריפה ואינו
יודע מהיזה מהן לקח מהו?

ח' אז מה שלקח קודם שנודע התערובות אסורה, אע"ג דדין
הקובע בין לקולא ובין לחומרא, ומ"מ ליכא למימר הכי מרובא
פרוש דהא רובא מוכרין בשר טריפה והוי ליה ספיקא
דאורייתא ולחומרא (פר"ח).

רע"ה שא"ל אם נתערב תרנגולות טריפה בין הכשירות ונמצא בינא
בניהם ולא ידענו מהו?

ח' הבינה מותרת דאין כאן תערובות וודאי רק בתרנגולות ולא
גזרינן שיקח התרנגולות מהקבוצים (או"ה ש"כ ומנחת יעקב).

רע"ז שא"ל דבר שאינו בטל מחמת חשיבותו כגון בעלי חיים וזרי'
חתיכה הראויה להתכבד ודבר שיש לו מתירן וכיוצא
בזה שנתערבו עם אחרים מהו?

ח' אם נחתוך אחד מהם או נתרסק מותר (עיין סי' ק"ח).
רע"ז שא"ל ספק טריפות שנתערב באחרות מהו?

ח' כולן אסורות עד שיבי' בהיתר כדי לבטל האיסור, אם היא
מהדברים המתבטלים שכיון שהספק הראשון היה בגופא אין
להיתר מכה ס"ס (ש"ע) (וי"ח) הטעם משום דספק הראשון
הוא איסור מדאורייתא ולא נוכל לומר עוד ספק שאין כאן
איסור רק שנתערב באחרים לא מיקרי ס"ס (רמ"ח).

רע"ה שא"ל אם היה ב' ספיקות אם היה כאן איסור כלל ונודעו
שני הספיקות ביחד מהו?

ח' מתירן הס"ס בכל מקום אפילו באיסור דאורייתא, כל העולה
בס"ס זהו דכל מקום שהספק הראשון הוא אסור מנד שהוא חשוב
ואינו בטל ברוב שאע"פ שהעיקר הוא מדרבנן כמו בספק
בינא שנולדא זי"ט ושזב נתערבה לא מהני זי' ס"ס כיון שאין
הספקות מענין אחד, אבל בענין שיחיו השני ספיקות ע"י
תערובות ונודע בנתיים לא מועיל ולא מוריד ששום דבר מס"ס,
וכן אם יש ב' ספיקות אם יש כאן איסור לגמרי אז מהני בכל
גזרי רק שיש חוליק בין ס"ס (ש"ע).

רע"ה שא"ל תערובות שהיא איסור וודאי והוא חשוב אי אמרינן
זי' ס"ס?

ח' ויש"ל אין אמרינן זי' ס"ס עד שנתערב בשלש תערובות, אבל
לא בשנים תערובות אבל אם הספק איסור נתערב לא בעינן
רק ב' תערובות והוי ס"ס והיא לקולא (ט"ו).

ר"פ שא"ל ריאה טריפה שנמצאת בין ריאות הכשירות ואמר הכדוק
שהוא יודע באותו סירכה ונשגגס נמערבה אותם

ריאה עם הכשרות ולא היה כנצנים ערצוניה והוא
והוא חומר שמן כנש זה היא הריאה מהו?
ח' הכנשים אחרים מותרים (ש"ע).

דין גיחת טעם לפגם.

רפ"א שא"ל כל דבר איסור שנתערב מעט תוך היתר והוא צעמו
מיטעם ומשובח ופוגם לתרעבותו או שאינו פוגם כ"כ עד
שקץ באכילתו אלא פוגם קצת מתחילתו ועד סופו מהו?

ח' מותר ואפילו שאין כח באיסור לבדו לפגום כ"א ע"י דברים
שמסייע כגון שפיל לקדרה שיש בו מלח או תבלין מדוכין ואלמלא
המלח או התבלין שבה לא היה באיסור לפגם אפ"ה מותר
(ש"ע) וה"ה איפכא כשהוא פוגם מפני שאין שם מלח או תבלין
ואלו היה שם מלח או תבלין כראוי לא היה פוגם מותר כיון
דהשתא מיהא פוגם (ש"כ בשם הש"ס).

רפ"ב שא"ל אם השבית ולבסוף פוגם או פוגם ולבסוף השבית מהו?
ח' לעולם בשעת שמשבית ולאחר שהשבית אסורא, אבל קודם
שהשבית אע"פ שאפשר שמשבית אח"כ מותר, כיון דהשתא
הוא פוגם (והפר"ח כ') בין פוגם ולבסוף השבית, או השבית
ולבסוף פוגם לעולם אסור עד שיהא תחילתו וסופו פוגם.

רפ"ג שא"ל האם הדבר הוא ספק או כ"ט לפגם מהו?

ח' הולכין להחמיר ומשערינין ב"ס (כ"כ הר"י כנתיב י"ז) ומ"מ
מסתברא דמין במינו ואיכא רובא בהיתר כגד האיסור דדאורייתא
בטל ברובו והוי לי' ספיקא דרבנן לקולא.

רפ"ד שא"ל דברים החשובים כגון דרי, או חתיכה הראוי להתכבד, או
דבר שזמנין וכ"ה"ג דגופו אינו בטל אפילו בחלק אם נריכין
להיות פגומים צעמם?

ח' ויש"ל צריך שיהיו פגומים צעמם ואע"פ שפגומים התבטל כ"ז
שאינו פגומים צעמן אינו בטלים אפילו בחלק, (רמ"א) (והט"ז)
יהי טעמא למילתא דכשהן צעמן פגומים וסרוחים אז בטל
השיבוטיהו אפילו נתבטלו ואינו מכירן אף גופן בטל כרוב דעלמא
דעיקר חומרא בתערובות ע"י ציטל יותר מכיבש הוא משום טעמא
וכאן ליכא טעמא דאסורא, דכבר האיסור מוסרה והוי כאולי אין
כאן ממשות האיסור אלא טעם לחוד, אבל אם הם צעמם משוברים
אע"פ שנותן טעם בפגם במאכל זה גופו לא בטל אפילו בחלק כיון
שהוא ברין או כיוצא בו מדברים שאינם מתבטלים, והוי הכל כגוף
האיסור בלא זאת.

רפ"ח שא"ל אם נפל איסור מרובה לתוך היתר מועט אי אמרינן
נותן טעם לפגם.

ח"א ויש"ל אין אומרים נ"ל מותר עד שיפגום לגמרי שאין ראוי
למאכל אדם (ש"ע) אבל אם נתערב איסור מועט אם היתר
מרובה כ"טל"פ הוא ומותר (ש"ע) ואין לחלק בין נמחא ללא
נמחא דהא טעם כעיקור דאורייתא, וכיון דטעמו פגום לא
חשיב טעם ובטל, א"כ ה"ה גוף איסור גמי בטל (ש"ע)
בגס ת"ח).

רפ"ז שא"ל אם אין שם ממשות של איסור אלא טעמו כגון שפיל
איסור גדול לרועב מעט וזרק האיסור מן הרוטב מהו?

ח"א מותר אם פוגם קצת אפילו איסור מרובה והיתר מועט, ויש
מי שחוכך לומר שאם הגדול האיסור ממדתו של היתר עד
שהוא משגיח יותר כשאכלו בגדול מדתו ממה שהיה פוגם
בהפסד מועט אסור עד שיפסול למאכל לאדם (ש"ע) (והט"ז
כתוב) יש מי שחוכך (פני יצחק) דפליג על מה שכתב תחילה
אם יש שם גוף האיסור ובטל צדו מהני פגומה קצת, וזה
ס"ל דאפ"ה אסור דהא נהנה מגוף האיסור (ובע"ז).

רפ"ז שא"ל אם נפל איסור לתוך היתר נ"ל ואינו מפריז כדי
שירקו מהו?

ח"א אין אומרים נ"ל מותר אלא עד שיפגום לגמרי שאין ראוי
למאכל אדם והיינו דוקא באיסור המשובח או באיסור הפגום
שהיה משגיח ויעיקרה הוא דאמרינן אם פגום ב"כ עד שאינו
ראוי למאכל אדם, אבל זבוגים ויתושים ננשחים בל שאין
רובא דהיתרא לנשול קווי ליה באיתא לאיסורא בעין ואפי'
שהסריח ואינו ראוי למאכל אדם מ"מ מנז עשמו הוי מקריח
ומפני מה אסרה תורה, אלא ע"כ להורות דאי נתערבה וליכא
דוב דהיתרא אסור לכ"ע (מ"ז ופר"ח).

רפ"ח שא"ל דבר שאין נותן טעם לא לשבח ולא לפגם מהו?

ח"א אם הוא דבר שיש לו טעם בפני עצמה וגם טעמו נרמש
בהיתר אך שאינו כ"ע בתבשיל לא לשבח ולא לאיסור נדון ס'
כנגדו לנשול, ואי ליכא ס' כנגדו אסור וש"כ (משא"ז אם
הוא דבר שאין לו טעם בפני עצמו והוא בעץ ודאי דאינו
אוסר דין צדד הפגם, דחידוש הוא וצדדית תבטול היא ואינו אוסר
על נזון הפגם על ש"כ דאוסר אפי' כ"ה"ג מ"ב ועד"ח).

רפ"ט שא"ל איסור שנפל לתוך היתר ונ"ל אם התבשיל והקדרה
מתערב?

ח"א ויש"ל התבשיל מותר והקדרה אסורה (גרמ"ח) לפי שיש לחוש
שהאיסור יתן טעם לשבח בתבשיל שנתבשל בקדרה (פר"ח). אם

בשלו בזה אח"כ חוץ מעת לעת נאסר התנשיל השני אם לא היה
 בו ס' נגד האיסור הראשון (רמ"א) משום דהו כדנר שתחילתו
 פגום ולכסוף השביח ואין צריך ס' נגד כל הצלוע בקדרה
 כיון דהיה פגום לא נעשה גבלה (ש"כ) אבל אם נעמד התנשיל
 הראשון בכף ואח"כ תחבו לכף לתנשיל שני לא נאסר הקדרה
 כל תנשיל השני דהואיל והתנשיל שרי הקדרה גמי שרי דהו
 כ"ט בר נ"ט דהתרא (א"ר"ה וט"ז).

ר"צ שא"ל תנשיל שנפל סס איסור פוגם ונפל אותו תנשיל בקדרה
 אחרת, ובאותו התנשיל היה האיסור בעין מהו?
 ת"ל אין צריך ס' אלא כנגד האיסור, ולא שייך לומר הקדרה
 הראשון נעשה גבלה וצריכי ס' נגד התערובות, דהא הראשון
 שרי (א"ר"ה וד"מ).

רצ"א שא"ל קדרה שהיא בלוע מבשר וחלב ונאסר, ואח"כ נתחמם
 בה מים תוך מע"ל"ע מהו?

ת"ל השיבא בת יומא עד שתשהא מעת לעת משעה שקוממה בה
 המים (ש"ע), אבל לא קי"ל הכי אלא לעולם אנו חושבין
 מע"ל"ע משעה בישל בתוכה האיסור.

רצ"ב שא"ל אם שומנינות ובשר פוגים את הסוגין?

ת"ל ויש"ל פוגם, וה"ה לחלב (תשות סבות יעקב ס"ר כ"ו ע"ס,
 בפעשה חלב ובשר ציץ נט"ל"פ ודבש בשומנינות אינו נט"ל"פ
 (ת"ח) ושאר דברים שהן נותנין טעם לשבח או לפגם ע' ש"ע).
 רצ"ג שא"ל אם בישל בקדרה של איסור שאינו צ"י מאלל חריף,
 כגון תנשיל שקוצו חומץ או תכלין או שאר דברים
 החריפים מהו?

ת"ל איסור, אבל אם היה האיסור דבר חריף ואח"כ שהה"ה הקדרה
 מעת לעת ובשלו בו היתר שאינו חריף מותר, דאין התריפות
 הראשון מסוי ליה לשבח (פ"ח).

רצ"ד שא"ל אם בישל דבר חריף בקדרה של איסור שאינו צ"י
 ואח"כ שהה"ה מע"ל"ע משנתבשל בה הדבר חריף מהו?
 ת"ל מותר, וכן אם בישל דבר חריף בקדרה של בשר צ"י אם בשלו
 בו אח"כ חלב חוץ מעת לעת משנתבשל בה הבשר אע"פ שאינו
 מע"ל"ע משנתבשל בה הדבר חריף, מותר, אבל כשנתבשל
 בה בתחילה דבר איסור אפי' נתבשל בה אח"כ דבר שאינו
 חריף אם היה צ"י מוגין אח"כ מע"ל"ע, מתבטל השני (פדלעיל)
 ס' נ"ד ש"כ ס"ק צ"ב) סתם כלי של נכרי בחזקת אינו צ"י.
 רצ"ה שא"ל אם עבר ונשתמש בה דבר היתר שאינו חריף בכלי של
 נכרי מהו?

ח' מותר, אבל אם היה דבר חריף כנ"ל, וודאי אסור, והא דאמרינן סתם כלי של נכרי אינו צ"י ושרי התבטל הטעם משום דהוי ליה ס"ס, ספק שנשתמש בו היום, אם נשתמש שמה נשתמש בדבר שהוא פגום וא"צ לשאול אם היה צ"י ואם שאלו לו ונודע שהיה צ"י נהיך לשאול מה שבישל בו, ואם היה דבר שאינו פגום צודדי או שאינו יכול לדע אם הוא פגום אין ראוי להתירו, מאחר שאין כאן ס"ס (רש"ל) (ומתשובת מהר"ל בן חביב) נראה דאפי' אומר שהיה צ"י לא סמכינן אדיבורי (ש"כ) אכן אם הנכרי אומר כן לפני תומו מעצמו בלא שום שאלה ונראים הדברים שלא נתכוון על ישראלי וה"ה אם מהמין ליה אז יש להתמיר ולאסור התבטל (ט"ז).

רצ"ו שא"ל אם חממו פ"ס בכלי של נכרי ללוש בהם את הפת אם מותר ללוש בו ?

ח' ויש"ל אסור ללוש בו משום דדבר זה מיקרי לכתחילה קואיל עדין לא התחיל להנאה שלו הוחמו לשתות (רמ"א) ומשמע הא אם החמו לשתות מותר (ש"כ).

רצ"ו שא"ל מי שנתן כלי לאומן נכרי לתקן ולא עשה בו סימן, ושהוא צבית אומן נכרי יוס ?

ח' אם לקח מן האומן אותו יוס שנתנו לו ועבר ישראל והשתמש בו יש אוסרים המאכל כמו בכלי שהוא צ"י, אך במקום צורך גדול יש להקל (רמ"א) והיינו בהפסד מיוחד (ש"כ) אבל אם לא לקח הכלי מן האומן באותו יום עד לאחר זמן דנוכל לומר אף שנשתמש בו האומן בצד נפגום ונשתהה מעת לעת או שנשתהה אצל ישראל מע"לע אחר לקיחתו מן האומן אזלינן לקולא ואין חוששין, אבל אם היה הכלי צבית אומן לפי שעה אפי' שהי' א"צ (דלא כצ"ח) שגריך שהי' מע"לע (מנחת יעקב) וה"ה כלי מתכת שנתן לתקן או לנפותו צבדיל א"צ לכל זה דהציפו במקום הגעלה (פר"ח).

אות י' דינו שחיטה בי"ט ודינו יחרת ודינו יבש ביבש.

ש"ב שא"ל אם מותר לשחוט צי"ט ?

ח' מותר, רק מה שגריך לאותו יום, ולכן אסור לשחוט אחר סעודת שחרית ציוס ראשון דאסור להכין מי"ט לחצירו, וביום פני ג"כ אסור לשחוט אחר סעודת שחרית דאסור להכין מי"ט לחול, ואם חל י"ט ערב שבת, מותר לשחוט אחר סעודת שחרית לצורך שבת אם הניח ערב תבטילין.

ש"ג שא' צמח צריך לזכור אם רוצה לישחוט צ"ט.

ח' צריך לזכור בכל אלה הדברים הנאמרים פה, ראשון שיבדוק הסכין קודם השחיטה. ואם מצא בו פגמים אסור להשתח' הסכין ואסור לשחוט בו, אם לא ע"י שיכרוך מטלית על מקום הפגמה, אבל יזהר מאוד שלא ידחק המטלית ממקומו בשעת שחיטה, ונכון שלא יעשה זה אם לא לצורך גדול מאד.

ובשנית צריך לזכור להכין אפר לכסות, ובשלישית צריך לזכור שזאת יכול לשחוט את העוף ויפנה לו מקום בלא תלישת הסוגית או צמר בכבשים ובעזים אסור לתלוש צ"ט, אבל אם אפשר בענין אחר ויש לחוש שיבוא לידי שהיו או חלדה, מוטב למרוט אותו גם צ"ט. (אך בש"ע א"ח כתב צפ"י יש שמותר כי היא דבר שאינו מתכוין מותר).

ש"ד שא' כגד יעשה בכסוי דם עוף צ"ט?

ח' אם יש לו עפר תחוח שהכין מערב יום טוב יכסה בו. ואם אין לו עפר מוכן ויש לו אפר כירה מוכן מעי"ט יכסה בו. ואם אין לו אפר אחר רק אפר כירה שנקרף צ"ט אז אם אם כבר נתקרר האפר אסור לכסות בו משום מוקצה, אבל אם עדיין הוא חם כיון דראוי לטלטל את האפר לנלות בו ביצת מטלטלין אותה גם לכסות, רק שצריך לזכור שלא יהיו בו ניצוצות דאם יהיו בו ניצוצות יבוא לידי כבוי בשעת כסוי ואסור לכבות צ"ט.

דינו יתיר בריאה.

ש"ה שא' אם קודם נפיחה לא הוי יתרת כט"ד אלא לאחר נפיחה מהו?

ח' טריפה, דבהמה בחייה הריאה נפיחה היא אבל אם חסר אונה אחת ואין ביתרת אלא כטרפא דאסא כשר אפילי קודם נפיחה לא הוי כט"ד אלא לאחר נפיחה ג"כ מטעם זה משום דבהמה בחייו וכו' ודווקא באונה אומציה.

ש"ו שא' אם יש באונה העליונה של ימין יתרת יותר מט"ד מהו? ח' כשר, ודווקא מחניה למעלה דדרכו להתפצל שם, אבל למטה מחניה טריפה כמו בשאר הריאה.

ש"ז שא' אם יש יתרת תחת הוורדא נגד החריץ מהו?

ח' בשעת הדחק והפסד מרובה כשריה (לפי דעת הש"כ). ש"ח שא' אם לא חסר אונה ונמצא אונה אחת בסוף שפולי אותה מהו?

ח' כשר דזה מקרי בדרי אונה אבל צריך להשלים החסרון הוי

למטה מן החדר השלל וזרי דאונס מקרי. זס הכלל פדק
שעיל להכשיר ואינו מעיל להסיר.

והנה שאלה אם היתרת עומדת בדרי דאונס ונתעקמת לגבה מהו ?
ואם היתרת עומדת בדרי דאונס, ולמטה בשרש שלו אחר כפיחה
לד גבס כטרפה דאסא טריפה, אבל אם הוא מושרש בראוי
בדרי דאונס רק החד בולס לגבה אחר הכפיחה אפילו כערפא
דאסא כשר.

והנה שאלה יתרת היא בכל מקום כשר הן מגבא וכן מקמאי ?
ואם יתרת רק כשר מקמאי ולא מגבא והטעם כי היתרת היא
אונס בפני עצמה ויש לו שורש חזק ודריבו לעמוד וקופה ומתחכך
בגלגלת אבל מקמאי לא שייך חובך, אבל אצל אונס העליונה
של מין מתניה ללד חוד הוא להפוך.

דינו יבש ביבש.

והנה שאלה איסור שנתערב חד בתרי דהיתרה ואינו גדולים כל
אחד ואחד כמו האיסור אף אם נרפו תרי דהיתרה
להדדי הם גדולים מחתיכות איסור אם זה מקרי רוב
ובטל או לא מיקרי רוב ואינו בטלה ?

והנה שאלה דלא מיקרו רוב אלא דלריך להיות הסתיר כפל מאיסור
(וכן כסב בתשובת מגחת כסן ומגחת יעקב) ואז חד בתרי
בטל, והיינו דוקא כשנתערב מין במינו, אבל אם נתערב מין
בשאינו מינו ואינו ניכר האיסור כגון שנתחבך לחתיכת דקות
שאינו ניכר בין זה לזה או ששחט כמה מינו בזהמות או עופות
ואחד מהן נשחט שלא כהוגן ואינו יודע איזהו. או שני דברים
חולקים בשמן ושזין במראה ונתחבך לחתיכות קטנות שאינו
ניכר אינו בטלה כס' ואפילו הוא איסור דרבנן ואפילו יבש
ביבש צריך ס' לבטלו (מגחת יעקב) וספיקא לקולא (רס"ל
זכ"ח ופ"י אחרונים) משום דהא דלריך ס' אינו אלא מדרבנן
בש שטעלה (ס"ה) אבל לה בלח בשאינו מינו צריך ס' מדאורייתא
פי' מה דקמ"ל דטעם בעיקור מדאורייתא ומין בשאינו מינו
א"כ ס' אלא מדרבנן (והנפקותא נבחר ס' ז"ח ע"ה).

והנה שאלה חתיכות איסור שנתבשל עם חתיכות היתר ע"י מים או
ע"י משקים אחרים והוא עדין לה מחמת הכיסול רק
שליח האיסור נבלע אלא עומד בפני עצמו ונתערב ואינו
מכירו אם זה ניקרא יבש ביבש ?

חד זי"ל ניקרא יבש ביבש (כי חת"ה) לאפוקי דבר נימח, ואם
הוא מין במינו מיקרי לה בלח דכיון שנתבשל יחד ע"י המרק
וארצות שנתבשל סעס האיסור בסיחור ומיקרו לה בלח, ומהא

טעמאל זריכץ תדווייסן, דעיינס ענד לח זאל זיך צוהאלן זאגן
ס' זין חתיכות והמים לזעלן וזיך שיה' בחתיכות וזיך
דוב נגד חתיכות האיסור וזו הכל שרי, ואי זיכאל ס' אף
דאזיאל דוב אס' הכל אסור זיך לח עלה (ש"ע).

ש"ד שא' אם חק בחתיכות רח ז"ס ס' כמד האיסור אה"ו?
 ח' כל החתיכות אסורות והרמב"ם ז"ל חזק שחזק ה"כס אה"ב
 בלה (כ"ח"ט כ"ד) ואם חזק חזק בשלחו חזק אה"ג
 נריך ס' חתיכות של יותר נגד האיסור (כ"ח"ט)
 ש"ד שא' אם טרע התערובות של יבש ביבש חד בתרי מקודש
 שנתבשל מהו?

ח"א חסוד לצען בקדרה חחם אלס כל אחד ואחד בקדרה אחרת
ואין לערצ התצטילין יחד וטוב שלא לאכלן שששתם יחד, ויש מי
שאסור לאכלם לאדם אחד תפילו בזה אחר זה (וכן יש מצוה
לצתחילת פר"ח ורמ"א).

ש"י שאל הקדרות שבישלו בתוכן אם הם מותרים להשתמש בהם
ביום 13

ח"א ויט"ל אוסטרין להשתמש במקומו ביום אפילו כל אחד בפני עצמו חס"ל לא לאחר מעת לעת כולם מותרין.

ש"ס' שא' אס לא נודע תערוכות עד אחר בשולן או תוך הדיש' ומוס' (דעת ה"ב"ח) שאס בשלו בשתי קדרות מותרין לחלץ (א"ר) ס"ס' משיג) ודעתו נ"טס' ברה"ג דמטרפין התבשיל משיג קדרות למנין ס' כגדו (כח"ס צסי' קי"א) בשני קדרות של אדם אחד מטרפין נצטל צסי' (א"ב"י פוסק דב"א כ"ג) וד"ס ע' אלא צריכא ל"ג, דגם לאחר שתבשל ח"ט נצטל הכל ומיקרי יבש ציבש (ע"ש) שמסיק לדיכא ע"י פולפולא.

ש"ו שא"ל חס קמח במקום חיקרי לה בלה ?

תל-ויס"ל מיקרי לה בלה (נ"ח וס"ו) בשלמות פסח וס"ז חמשה
פסח (פר"ח ומנוחת יעקב) אחר ודורן זמנים ושמישים ציונה
בהם חפילו הם דקים מאוד מיקרי יצט ביצט (מנחם יעקב)
ביצט עם שלמים מיקרי יצט ביצט, ואם הם שמישים
השמונים סוף דקים זמערבין יחדיו מיקרי לה בלה, אבל
שמנונים בכל חד אחד למדה קוד מיקרי יצט ביצט, ואם
הם שמישים עיקרוא לה בלה, וכן עיקר (עד"ה).

ש"ה שא"ר דין מלכות פסוקי חזק ונחמה יבסס זמני יבסס

מאות פסוקים הם חסד וחסד המאמר הכתוב (והקריאה י"י ד"ג) אשר
יבוא ליד חיים או עוף אשר יחל. ועוד את דמו ובשרו בעפר.
זהו בקצרה דומה להם שחם קטנים דברים בארבעה אלפים את
דם. אבל מקשה עליהם רחמים על דם הטהור את הענין

נחמאמר הכתוב בצדק תאזה (דברים י"ז ט"ז) על הארץ
תשפכנו כמים.

ש"ט שא' מי יכסה ?

ח' מלות בסוי היא מזה בפני עצמה, ואם לא כסה השוחט מוטל
על כל ישראל לכסות אבל נהגו השוחטים סלסול בעצמן שאינן
מניחין לאחר רק השוחט מכסה דם בעצמו ואם חטף
אחר לכסות הוי בוגד בירך ואם לא שנתן לו השוחט רשות.

ש"כ שא' מתי יברך ומה יברך ?

ח' יכסה מיד אחר השחיטה ויברך עובר לעשייתו אשר קדשנו
ז"ו על כסוי דם בעפר ואם לא כסה מיד יכול לכסות כל
זמן שרצונו ניכר. ומי ששוחט עוף בפעם הראשון יברך
שהחיינו על הכסוי, אבל על השחיטה לא משום דמזיק לבדיו
(עיון ב"ד ש"ע סי' כ"ח ס"ק ד') שדמה טעם הש"כ והחזיק
טעם הש"ע).

שכ"א שא' כסהו ונתגלה מהו ?

ח' כסהו ונתגלה פטור מלכסות כיון שכבר קיים המזהב, - אבל
כסהו הרוח ולא הוא ואח"כ נתגלה חייב לכסות דאין דיחוי
אבל מזהב.

שכ"ב שא' כמה מכסין ?

ח' מכסין באפר המגדלת נמחין, ובאפר כירה ובזהב שחוק (ש"ע
י"ד סי' כ"ד).

שכ"ג שא' אם לא כסה דם הנשחט מהו ?

ח' הנשחט מותר באכילה, אבל ראוי לקנוס להשוחט המזלזל
בכך ולאסור הכשר עליו.

שכ"ד שא' אם שחט ונתגלה בידו מהו שיכסה ?

ח' אם געשה נבלה גמורה, כגון שלא שחט רוב הסיומן. או שהיה
שחי' גמורה או שנפסל באחת משאר הלכות הפוסלות פטור
מלכסות, אבל אם לא געשה נבלה גמורה רק דאנו אוסרים
אותה מספק, כגון מזהב פגומה בסכין לאחר שחיטה דאנו
אוסרים אותו מספק דלמא בעור אפגם, אבל מ"מ אין לנו
יכולים לעקור מזהב דאורייתא דלמא לא איפגם רק אחר השחיטה
והוי שחיטה ראוי או שחתך כל המפרקת לשנים דאנו אוסרים
אותו מספק, או שחט ח' דאין לכסות דמו עד שיבדוק הריאה
דשחא ימא טריפה, ואם נמא ספק טריפות צריך לכסות
בלא צרכה, דכל ספק צרכות להקל, אבל מזהב כסוי אין יכול
לבטל משום ספק, אבל הצרכה אין מעכז המזהב ויש לחוש
שיעבור על לא תשא לכן יכסה בלא צרכה.

שכ"ז שא"ל כיצד יכנס דם תיה ועוף ?

ח"ל צריך שיתן אפר דק או אפר תחוח למטה קודם השחיטה ויתן מקצת דמו של הנשחט לתוכן ואח"כ יתן עפר תחוח או אפר כירה למעלה ויצרך ויכסה .

שכ"ז שא"ל כיצד יכסה .

ח"ל יכסה ביד או בקתא של הסכין אבל לא יכסה ברגל שלא יס' מנות בזויות עליו וסמכו חז"ל זה על המקרא (ושפך וכסוי) במה ששפך יכסה שלא יכסה ברגל , ואסור לכסות בלחץ של הסכין שלא יפגוס אותו . שחט מאה עופות או ששחט חי במקום אחד ועוף כיסה אחד לכולם , השוחט וגזלע הדם בקרקע אם רשימו ניכר חייב לכסות, דם הניתז ושעל הסכין אם אין שם דם אלא הוא חייב לכסות וגורר אותו ומכסהו כדי שיתן עפר גם למטה אבל אם יש דם אחר א"צ לכסות .

דינו טריפות בכליות .

שכ"ז שא"ל אם חסרה כוליא אחת מהו ?

ח"ל בזה רבו המחלוקות בין הפוסקים, יש מהן גרסי חסרו כשירה, ויש שאינו גורסים או חסרו דם"ל חסרה טריפה (והמנחת יעקב) מפשר דבר ולהשוות כל הפוסקים דאזתן שגורסים או חסרה ופי' דגם חסרה כשרה , מיירי שנחסר ע"י גיטלת בידים או שנצרה כן הוא דכשרה . ואזתן שלא גרסו או חסרו משמע דם"ל חסרו טריפה מיירי שנחסר ע"י חולי (כמ"ס צש"ע סי' ו') (וגם הש"כ וע"ז כתבו וכן הלכה למעשה) .

שכ"ח שא"ל ניקבה או נחתכה הכוליא עד מקום החרץ מהו ?

ח"ל כשירה (ש"ע) (ובספר ת"ח כתוב) עד הלובן ועד בכללי (ש"כ ופ"ח ומ"י) החרץ היא חלב לובן שתחת המתניים שנכנס לתוך הכוליא שהגידים מעורים שם והוא חמצי הכוליא .

שכ"ט שא"ל לקחה הכוליא נפוח שנעשה בשרה כבשר המת שהבאיש אחר ימים, שאם תאחז במקצתו ותמסמם ויפול ויגיע חולי זה עד הלובן שבתוך הכוליא ?

ח"ל הרי זה טריפה, (ש"ע) אע"פ שהתחיל מוצפנים (רש"ל) ובעינן שיגיע לתוך הלובן, וכל היכא דלא מטי ללובן גופא כשרה (ש"כ וע"ז ופוסקים) (ובת"ח כ') לכתה הכוליא אפילו באחת מהן והלוקי מגיע עד הלובן דהיינו הלובן שבתוך שבה מוד הכוליא טריפה . ואם לקחה מקום החרץ לחור נמי טריפה (והמנחת יעקב) מוכיח דאינו לאסר אלא דוקא שמתחיל מנחת למקום החרץ ולא ניכר כלל (והפוסקים הראשנים פסקו לאסור) .

ש"ל ש"א' אם נמנח בכוליה ליתחם אפי"ע שאינו מרחיקה לו שנתחם
מדי עכורים מהו ?

ח"י ודרי זה מדיפה, והוא שמגיע עד העצב (ש"ע) ת"ח בתוך כלל כ"ט
דין ז' כתוב) אפילו שלא הגיע ללחון נמי שר"פ במים עכורים
(וכן כתב אר"ה ורש"ל וט"ז וש"כ ומסיים שט"ז זקן עיקר זקן
לח"כ כ"ח) וכן ראוי להורות. (אבל ספר"ד כתוב) דדינא
ש"ע דנריך ליתחם עד הלובן. (ומיחו סרס"ל כתוב) אם לא
שיתחם מרחוק ב"פ לא מרחקים לר"ך שגיע עד הלובן, ואם
מרחקת בזה מים שמרחיקת דע ולא עכורים וא' מרחיקת במרחק
דש"ל מדיפה (דש"ל דמ"ח) זקן דעת (יס"ל של שלמה אם היא
ספק אם הגיע סלקותא עד החרין או עד הלובן, כגון שגטלה
בגל קודם הצדקה היא ספק דאורייתא ולחומרא (ז"כ ב"ש)
מסר"ש מרחיק ודבריו ריבית ע"ש).

ש"ל ש"א' אם נמנח בזה מים זכים אפילו בשלקיפות ואפילו הגיע
ללובן שבה ואפילו על הלובן מהו ?

ח"י כשירה (ש"ע ורמ"א וט"ז) נמנח בזה דם דינא במים זכירה,
(אבל סרס"ל) ומחמיר.

ש"ל ש"א' נמנח בכוליה חברים מהו ?

ח"י בערס (בסג"ד), ש"ע דהיינו מקום הלובן כולו צריך דא'
במרה אפי' במקום שחרין, וכן נראה עיקר (פ"ח).

ש"ל ש"א' ואם הקטטה מחמת חולי עד כפול מהו ?

ח"י גריפה ועד צלל. וסימן לדבר אם היא בתקופת מחמת חולי
ואם היא מלה מלאה חזין שום חלל סביבותיה ולא ריקת כלל
אז ניקר שמחמת צדייתה בך שזי. ואם נמנח שם חלל ניכר
שעלמנה מחמת חולי ומדיפה.

ש"ל ש"א' אם היה ג' בליות או יותר והקטטו היחידה ונשאר
שתיים כעלמנה מהו ?

ח"י בשירה, (ש"ע) (ועתה כ"ח) קלשק משמע שכוליה השלישית
הוא עומדת בשם שם השמים. אבל אם עומדת זו חלל זו
ולקחת אחת מדיפה. (זס"ג) משת על זה. (ופר"ח בשם
רא"ב כ') ח"ק אם נמנח כוליה יתירה כל שיש לקחת בכוליה
אחד מהן ס"ז מדיפה יסגי בקטיק. סימא מרחש פוסל בכוליה
(ש"ע) דהיינו שמגיע עד הלובן (דש"ל) (וט"ז) משת על (הת"ח)
דמרחק מרחק ידוקה שקורק געטל כשירה (ות"ח ע' כלל
פ"ט דין) (הש"כ וט"ז) משת על (הת"ח) מרחש געטל היא
מדיפה, ומרחש בלילה ודוק גרין בשירה (זקן כתוב שמנחת
יעקב שם חמא שגמון מהר"ש מפרשנו דירק סכרתי בשירה.
(זכ"ח ופר"ח מטריף בכל גוונא כ"כ ת"ח) ויותר כתוב (הש"כ)

הלובן הכוליא יש עליו קרום מלמעלה ולפעמים נחנף אוחס
קרום משחר נוסה לדיותא . ותחת אותו הקרום מונחין
הלובן לכן כשאר כוליא כשירה .

שליח שא' אם יש טריפות בכוליא של עוף ?
ת' אין להטריף בכוליא של עוף (ש"ע) וכן כתוב (הש"כ) מהאי
טעמא (היתר מהר"ש מפראג) התרגלות שנפחה כוליתא
כזינת התרגלות שחורה כדיו (וכן כתוב הפר"ח להקל יותר
בכוליא של עוף מכוליא של בהמה .

דין כבד .

שליח שא' ניטלה הכבד מהו ?
ת' טריפה חלה ח"כ נשתייר כזית במקום מרה וכזית במקום
חיותא שהוא חלוי' זו , (ובספר תה"כ כלל פ"ט) מיתי כפי
היש אומרים כזית במקום חיותא שהוא דבוקה בכליות, והלכה
נריכין שנשתייר ג' זיתים באלו ג' מקומות דסיינו כזית במקום
שהוא דבוקה בכליות, וכזית במקום מרה, וכזית במקום דבוקה
בטרפשא (כ"כ ת"ח) (ובספר מ"ב כתוב) שעיקור מקום חיותא
היא במקום שהכבד תוליו ביתרת ואותו זיתים מועלים להכשיר
אפילו בשור הגדול , ובעופות הכל לפי גדלו וקטנו (ובס' בה"מ
כתוב) יש לסמוך על דעת (המכ"י) אכן בעוף יש להקל אם
נשתייר ב' זיתים ח' במקום מרה, ואחד במקום שדביקה בלז.
(עיין בתש' שבות יעקב סי' כ"א) .
כבד של עופות הם נחלקים לשני חלקים וחלק אחד הוא גדול
יותר , ואם נטל החלק הקטן ונשתייר חלק הגדול כשרה, בכל
ענין , ואם ניטל הכבד ונשתייר הקטן ז"ע לדינא (ספר מ"ב
סי' ק"ג) .

יבש הכבד עד שהוא נפרכת ציפורין אם נשתייר השני זיתים
כשר .

שליח שא' אם גם השני זיתים יבשו, או הכבד צרי' וקיים ואותו
השני זיתים נתיבשו ?

ת' טריפה, נימקם הכבד דסיינו דם יוצא מנשר הכבד והוא גרם
דעת (רמ"א וז"ח) להטריף. אף שאותן זיתים בקיומם וטובים,
אבל (הש"כ וט"ז וז"כ וכמה גדולים) פוסקים חולקים ואומרים
דאינו שייך להטריף משום דסופו לינקב, והם כתבו כהדי' אם
נשתייר אותם שני זיתים הראוים כראוי כשירה . (וכ"כ הפר"ח)
ומסיים בדבריו וסכי ניקטינ .

שליח שא' כבד שהיה נפוח ועבה וניקב מהו ?

והוא יס' אצ"יין צריחא חס' נמנא לצ"ה כחמד גפן טריפה, ואם היה
האדומה צמרה דהדר צרי' גשס' חס' פני יצחק.

של"ט שא"ל כד שהיה קשה בלשון, וגם אותן צ' דברים נתקשו
מהו?

ח' טריפה, (ולדעת הפני יצחק) יס' להקל בהפ"ו או לנורח שבת
צ"ט (וכן כתוב הו"י"ט).

ש"ס שא"ל חס' בעקר הכד ממקומות הרבה ומעורבת בערפסיהן
מכאן ומכאן ואותן גימט' שלמים הם וכל אחת ואחת
במקומו מהו?

ח' כשר, אבל חס' אותן זיתים מחלקטים כרועה או מרודד
טריפה, בכל דינס כ"ל, ואם בעקר הכד ומחזור מעט
בטרפסא כשירה (כ"כ הרש"ט).

ש"ס א"ש"ל כד על צופות פטימות והיה בלד המהמא המהמא על
החשט והקורקוצן ודבק צמו צים של בשר ומחופה צעור
זהו צמח צמח קצת מבשר הכד וקרעו הדים ונמצא בתוכו
שצולת שזעל שלמים וגם מחקבים ומעצולים מהו?
ח' טריפה (סן בנצב א"ל ח' כ"ח צ"ח צ"ר ק"א).

ש"ס א"ש"ל מחט שנמצא בכד בין שבה לפני שלש זבין שבה
לפני חתוך מהו?

ח' חס' הדל העז שלו לצד חללה הכהמה הפילו כולי טמון בבשר
הכד טריפה, (ש"ע) שאנו חוששין שמה נכנס דרך הוושט
לרקין ויגח מהרקין לחלל הכהמה ונקבו ומשם נכנס לכד.
(ש"כ צ"ס והטור).

ש"ס א"ש"ל חס' הדל הכד הדק שלו כלפי חוץ ואינו טמון בבשר
הכד חלל חודא יוגא לתוך חלל הכהמה וראש העז

נכנס בתוך הכד מהו?

ח' כשר (ש"ע) (הש"כ צ"ס הט"ו) נמשך אחר דברי (הרשב"א).
(אבל הר"ן פ' ח"ט מסיק) היכא דמחט יוגא לחלל בגוף טריפה,
(וכן פסוק מהרש"ל), "מיהו (בסמ"ק ואר"ה והגהות ש"ד) כתבו
כולם כחחד (כרשב"א). ואם חידה פונה לצד חלל בגוף טריפה
החוששין צ"ס צפנים צד מקום יצטר ואמה צמח צפוצ דרך
צד החוששין שמה עם צמחיו נקצ' והקנה פפורש לצד צמחיו
כ' משה צד צמחיו (ש"ס צ"ס צמח צמח) (וכן צמח צמח צ"ל וצ"ח)
והיה חס' אמת פונה לצד צמחיו הצד צ"ל עיני הוא
שהיה שאלו צמחיו דרך פיומחן לא היה חס' צ"ל לצמחיו
לגמרי ולמחצ בעובי הכד. (ש"ע). צ"ל צמח צמח חס' אבל
במחט דקה אין חילוק חס' צ"ל חס' צמח צ"ל צ"ל חלל

הבהמה לעולם טריפה. (ט"ז) ואפילו היא כולה בתוך הכבד שהרי היא ראוי לניקב ביד העז שלו (ט"ז).

שם"ד שא"ל שיעור מחט גסה כמה?

ח"ל כשיעור גרעין של תמרה (ט"ז) וגרעיני תמרה שנמצא בכבד כשירה, אך גרעיני זית הנמצא בכבד טריפה (זכ"ח).

שם"ה שא"ל חתיכות הכבד לאחר שנלחו ונשלו מזה מחט בחוכה, והמחט היתה באופן שראשו עגולה?

ח"ל כשר. (כן פסק ה"ז ס"ק ק"ף) מחט דהו ס"ס. (זכ"ח) מחמיר והכלים שנחבשו הכבד יש להקל ולהשתמש בהן כאשר ימתין עד שאינו בן יומא.

שם"ו שא"ל התליע הכבד במקום מכה ובמקום חיותא מהו?

ח"ל כשירה. (ט"ז) ואפילו אם ניטלה כל הכבד ולא נשתייר רק שני זיתים ואולי שני זיתים התליע כשירה. (רש"א ות"ח זכ"ח) (אבל הר"ל כתוב) הא דכשירה בהתליע במקום מרה ובמקום חיותא היינו כשיש בין הכל ליד נקב התולעים בזית בשר במקום חיותא ובזית במקום מרה ע"כ. לכן אם נטלו כולו אותן השני זיתים שנשתייר והתלועזו אין כאן שני זיתים לבד התולעים וטריפה (הש"כ והרא"ה).

שם"ז שא"ל מחט שנמצא בסימפון גדול שבכבד והוא סימפון הקנה שנכנס בתוכו, וכן אם נמצא בסימפון גדול של הדיחא מהו?

ח"ל כשירה, ומבואר בפוסקים דאפילו איתא הדיחא עליה לפנני א"ז בדיקה וכן עיקר (פר"ח) (וכן כתב ה"ז בשם רש"ל) אפילו תחובה בכבד כשירה.

שם"ח שא"ל מחט שנמצא בטרפס הכבד מהו?

ח"ל טריפה. וטרפס הכבד שניקב מפולג היכא דלא מתחמם ידא דנחמא או שהיה במקום דמשתמם ידא דנחמא אך שיג גס חותין לזיגס סביב הנקב דכידר שדעשה מחיים טריפה, ואפילו שהוא ביד הכבד והכבד סותמו גמי טריפה, אבל אם נסתמו ע"י סירכא או ע"י חלב טמא יהיו כמו שהיו כשירה, (הש"כ זכ"ח) וחזר הכבד שניקב במקום שפדיש על הדופן כשירה.

שם"ט שא"ל נמצא שני כבדים בהמה או בעוף מהו?

ח"ל טריפה, דכל יתר בנטייל דמי וזהו ליה ביטל הכבד. (וכתב הר"ל) אם היתה מתחילת גמטה אחרת קצת במקום חיותא עמט דכשירה. (וכן כתב ה"ז בס"ק ק"ד) (ולעומת הש"כ) שכל מקום שנמצא שני כבדים טריפה, אם נמצא יסר הכבד תלוי ועומד במקום טבד ואחרות תלוי ואינו בדיקה לגמרי לבדד ואחרת טריפה (ע"ז ס"י כ"ה ס"ק"ד).

דין צליית הכבד .

שנ"ג שא"ל אם נמלחה הכבד בכלי שאינו מניקב מהו ?
ח"י עריפה, (מנחת יעקב) ואם נתבשל הכבד בלא צלוי אף שנמלחה
 והודחה כראוי כשאר בשר נהוגים לאסור הכל (רמ"א) (וכתב
 הרש"ל והובא בש"כ סק"ט וז"ל) כבד שנתבשלה בלא מליחה
 שרי בדיעבד דפולטת ואינו צולעת. אבל אם אין בתבשיל ס'
 נגד הכבד אף הכבד אפילו נמלחה כיון שנאסר התבשיל מדם
 הכבד נעשה נבלה דאסרה הכבד משמנות של התבשיל עכ"ל.
 (והמנחת יעקב כ"ת ז"ע) אם יש ס' בבשר וצרוטב נגד הכבד
 אז הכבד אסור והשאר כשירה. כן הוא בהרבה פוסקים,
 ואפילו המחמירים אינו מחמירים אלא דוקא בשלא נמלחה
 קודם בשילה, אבל אם נמלחה קודם בישלה, גם הם מודים
 דבתמעט דמו, ואם יש ס' כנגד השאר מותר ע"כ.

שנ"א שא"ל אם לא הודח הכבד אחר צלייתו ונתבשלה מהו ?
ח"י מותר. ומכ"ש במקום שנהוגין שלא להדיחה כשאוכלין אותה
 אין להחמיר (מנחת יעקב).

שנ"ב שא"ל שפוד שגאלו בו דבר איסור ולא נתלבן השפוד וחזרו
 וגאלו עליו אח"כ כבד או בשר מהו ?

ח"י שניהם מותרים אפילו אם הכבד מלמעלה, אבל אם היה כבד
 הודח ונמלח והודח ואח"כ חזרו ונמלחו שניהם יחדיו, אם
 הכבד מונח למעלה על הבשר אז נאסרה הבשר אפילו בדיעבד.
שנ"ג שא"ל בשר ששהה במלחו ונתערב בתוכו כבד והכבד אינו נמלח
 כלל מהו ?

ח"י (הכשיר הגאון מו"ה וואלף שפירא) דה"ל כעבור נמלח והטמא
 ספל.

שנ"ד שא"ל בשר שנמלחה ולא הודחה הדחה הראשונה מהו ?
ח"י כ"ע מודים דכשירה לצלוי (ופני יצחק ב' ד"ז"ע למעשה).

שנ"ה שא"ל עוף שגאלו עם הכבד מהו ?

ח"י צריך קליפה סביב הכבד (רמ"א) ואפילו שאינו דבוקה (ש"כ)
 ואם לא קלפוהו ובשלו אותו אח"כ אפילו קליפה ח"ז אח"כ
 (הש"כ).

שנ"ו שא"ל אם נתבשל העוף עם הכבד מהו ?

ח"י אם אינו דבוקא אז מטרפין הכל ל"ס לצטלו, ואם היא דבוקה
 בין בחמורים ובין העוף שלימים והכבד דבוק בו אז הסתייבה
 נעשה נבלה וצריכה ס' נגד כל הכבד שפיה דבוקה בו ואף
 דאיבה ב' מ"מ הכבד אסור (רמ"א) (וכ"כ הש"כ) (והפר"ח
 כתב) לרדן ליכא חילוק בין אם היא דבוקה לחמימי דבוקה

כלל גוונא דאיכא ס' נגד הכבד הכל מותר אפילו סכנד עצמו
ע"ש.

שנ"ז שא"ל עוף שמלאוהו ביצים ונמצא בו לב או כבד מהו?
ח"ל דינו כמבישלת וזריכה ס' בעוף עצמו בלא המולי (רמ"ח)
ודוקא אם האיסור היא דבוק אז אין מטריף המוליתא לס'
אך צריך להיות בעוף עצמה ס' נגד האיסור, ואי איכא ס'
בעוף לחוד אז הכל כשר (כ"כ הש"כ בס"י זה ס"ק כ"ד וכן
כתב הפר"ח) אך אם אין האיסור דבוק אז מטריפין
המוליתא אף שנחבא האיסור בתוך המוליתא אפ"ה לא מיקרי
דבוק. וימי שלבו נקפו יחמור. במילו ביצים אכל לא העוף.

שנ"ח שא"ל כבד ששרה במים מעת לעת מהו?

ח"ל (לדעת הנ"ל) הכבד אסורה. (ופר"ח כתב דחומרא יתירם
הוא, וה"ה אם עירה ממנה המים תוך מעת לעת ושופך
עליו מים אחרים) (התיר הגאון מהר"ש מפראג) ומ"מ אם
נשרה הכבד מעת לעת במים ואיכא ס' במים אז גם הכבד
מותרת כמו בבשר. (ובתשובת באר עשק ס' מ"ו כתב) דאם
שרה הכבד מעת לעת במים וליכא ס' במים נגדה אפ"ה סכנד
שרי והכלי אסור.

דינו בחל

שנ"ט שא"ל אם מותר לבשל הכחל בקדרה, וה"ה לטגן?
ח"ל ויש"ל אסור לבשל הכחל בקדרה אפילו בלא בשר ואפילו
נתייבש (ש"ע) (ורש"ל כתב) אפילו לאחר גלי אסור לבשלו,
ובדיעבד מותר (לפי הט"ז).

שס' שא"ל אם לא נלאו ובשל הכחל לבדה בקדרה בדיעבד מהו?
ח"ל קרעו שתי וערב או טחו בכותל מותר (רמ"ח) ואפילו בדליכא
ס' ואם לא קרעו שתי וערב ולא טחו בכותל. אסורה אפילו
בדיעבד עד שיהיו ס' במים נגד הכחל וכחל מן המנין, דהיינו
שא"ס ס' אלא נגד אותו שינא מן הכחל. לכן אם יש ס' במים
אם הכחל כנגד המוהל היונא מן הכחל אז הכחל הוא כשר
ושרי לאכול.

ומיהו דעת רוב הפוסקים להכשיר בכה"ג אפילו בשלם לבדה
וליכא ס' אפילו שלא ניקרע שתי וערב (ט"ז ופר"ח).

שס"א שא"ל אם בישל הכחל אם שרר בשר מהו?

ח"ל אפילו קרעו שתי וערב וטחו בכותל בעינן ס' דהיינו (הט"ז
בס' ק"צ כ') דסגי בם' נגד החלב היונא ממנו. (והש"כ כ'
בס' ק"ד) דצריך ס' נגד כל הכחל, ואף דאיכא ס' עם סכחל
נגד הכחל. הצער מותר והכחל אסור (ת"ח וע"ז) ואי ליכא

כ' אם קרעו שתי וערב וטוחה צמותל אז יש להקל בהפ"מ
 (רמ"ה) (והב"ח) משני על הרמ"ה וכתב דאפילו קרעו שתי
 וערב וטוחה צמותל אם צמלו עם נשר דזיעבד אפילו בהפ"מ
 הכל אסור, (ועליו כתב הס"כ) דלא ירד לסוף דעתו שארי
 סדסס פוסקים מתירס דזיעבד, וסדסס פוסקים מתירן אפילו
 למחילס, וא"כ צוודאי יש לסמוך על כל סגך רבואת דזיעבד
 ובהפ"מ (וכן מצנב סמנחת יעקב ופר"ת) ואם לא קרעו שתי
 וערב וטוחה צמותל אין להקל בדליכא ס' ואפילו בהפ"מ ואי
 איכא ס' נגד הכחל אז הנשר מותר והכחל ע"כ פ' אסורה
 (מ"ג ס' ת"ו בשם הטור).

שם"ב שא"ל כחל שנפלה לקדרה שאין בו ס' עמו נגד הכחל ואם
 נאסר הכחל ואח"כ חזרה ונפלה לקדרה אחרת מהו?
 ח' אין הסחל מנטרף לשיסס (רמ"ה).

שם"ג שא"ל אם נפלה מתחילס לקדרה ונתצטלה צם' ואז אין הכחל
 נאסרס אלא ממוס מראית עין ואם חזרה ונפלה לקדרה
 אחרת מהו?

ח' מנטרפין גם הכחל לס' (ש"כ) מ"מ נראה דאם נפסס הראשון
 הים הכחל שלס ולא היה ס' כנגדה לצטלס, ואח"כ קרעו
 שתי וערב וטוחה צמותל ונפלה לקדרה אחרת וליכא ס' כנגדה
 נעשה נבלה חו לא מהני קדועס שתי וערב וטוחה צמותל ואין
 להתיר אפילו. בהפ"מ אכל אם היה ס' בנפילס הראשונס אע"פ
 דסכחל בעצמס היה נאסרת מ"מ אם נקדעת שתי וערב וטוחה
 צמותל ואח"כ נפלה פעס שנית יש לסתיר אפילו בדליכא ס'
 כנגדה אם היה בהפ"מ (מנחת יעקב).

שם"ד שא"ל אם צלחו הכחל בלא קרועס שתי וערב וטוחה בכתל
 אסור?

ח' אם צלח לחוד שרי ואם נללי עם נשר העליון מותר והסתחון
 אסור (רמ"ה).

שם"ה שא"ל אם צמלו הסחל עם חלב אי מנטרפין חלב הכחל
 למחר חלב שציתל צם לביטל נשר הכחל?

ח' ויש"ל דאין מנטרפין דמדינא אסור דוודאי כחל נשר גמור היא,
 ואם אפוס עם חלב צחור אחד הוי כדין שאר נשר בנחלב
 שנאסר צחור אחד.

שם"ו שא"ל אם נמלחה הכחל עם הסגר מהו?

ח' אפילו בלא קרועס שתי וערב וטוחה צמותל ואפילו על הצנח
 דזיעבד בעל ענין שרי (ש"פ). שפור שנגלה עליו הכחל אפי'
 מנחת וסודח כשארי נשר לקדרה אין צריך סמסוד לינן אחר
 צמיתו, ואם לאו לא אפילו נמלחה לגלי הספור צריך לינן.

דין גיטוי הקדרה .

שם"ז שא"ל כיסוי הקדרה שהיא אינו ז"י וביא על חלצ וביסא גת
הקדרה של גשר מהו ?

ת"ל יש מחמיר בביסוי אפילו שהיא אינו ז"י דינה כמו שביסא ז"י
(אך הגאון ומ"ח זרמ"א וע"ז וס"כ ופר"ח ומנחת יעקב) כולם
כאחד קתבו דאין להחמיר בביסוי יותר מבשאר כולם, אם היא
אינו ז"י ואפילו בלא נודד הקדרה והמחלל מותרת וביסוי
חסור ,

שם"ח שא"ל אם לקח כיסוי דגמה מקדרה של גשר גתנו אותה
על קדרה של חלצ מהו ?

ת"ל אם שניהם חמים כ"כ שהיכ"ל בו ויש מחלל בשניהם , אז
הביסוי והקדרה של חלצ חסורים (דמ"א) ואי ליבא בתגשיל
החלצ פ' נגד הביסוי אז גם התגשיל חסור .

שם"ט שא"ל אם הביסוי נזקקת והקדרה היא הם מהו ?
ת"ל אפילו איש קצת לחלוחית אינו נאסר הלכא דוקא שגמחיל
לקציע מתחתיו עד שהיך סולדת בו בהציעה ואז נאסר הביסוי
והקדרה , ואם אין פ' בתגשיל נגד הביסוי נאסר גם
התגשיל .

שם"י שא"ל ואם הכוסוי חס והקדרה טון מהו ?
ת"ל הכל שרי רק המחלל נריך קלופה, ואם אפשר לקלס , ואם
אי אפשר לקלפו הכל שרי (דמ"א) ומשמע דאפילו אקדמה
עזמה שרי, לבתחילה כשמקנחו או מדיחו למעלה במקום שנגע
הביסוי אע"פ שלחלוחות היה שם שרי (ד"מ וז"ח) (ובש"ס)
פתח ז"ע במה שמתירן הקדרה זכס"ג, ומאריך קצת צדדיית
צדירות לאסור הקדרה צ"ש לבתחלות על הכוסוי, אבל בביסוי
יבשה פשיטא דלכ"ע הכל שרי ואפילו הקדרה (וכן סו"א דעת
דש"ל) .

דינו החיבת כף חלבת בקדרה של בשר .

שם"א שא"ל תמוז כף חלבת בקדרה של בשר או איפכה מהו ?
ת"ל אם הכף ז"י דהיינו ששימשו בו בכלי ראשון מיד מעת לעת
משערינן בם' בכל מה שנתחז מן הקף בקדרה, ואפילו אם
היא כף של מתכת ח"ו ס' חלל כנגד מה שנתחז בקדרה,
ואם שמשו בגלי ראשון מיס אינו מחשבו מעת לעת . אבל
בכף של איסור אפילו שמשו בו בגלי ראשון של איס קחשזין
מעט לעת קטלח היה ס' קידם כנגד הכף (ש"ס ק"ק ז' ע"ט)

ואם אין שם ס' עכשיו לבטלו הכף והקדרה אסורה מזה
תחיבת הכף.

שע"ג שא"ל אם היה ספק אם נתערב כילו או מקצתה מהו ?
ח"ו צריך ס' בתבשיל נגד כל הכף, (הסמ"ק) (והרש"ל פסוק)
בספק צריך לשער ראש הכף והיה העגול ולא בית יד.

שע"ג שא"ל אם תחז הקתא של הכף מתכת לתוך הקדרה מהו ?
ח"ו צריך ס' בתבשיל נגד הקתא (בשם מנחת יעקב) לא פוקי אם
רונה להכשיר אותה צריך להכשיר כולה (ש"כ ופר"ח).

שע"ד שא"ל כמה היה שיעור ס' שאין אנו יכולין לשער בנתחז
כף חולצת בקדרה של צמר או איפכה ?

ח"ו ויש"ל דע שהכפות המזוין זיניני אם תחז כל בית קיבל של
הכף חלב בתבשיל של צמר או איפכה בקדרה של (א' קווארט
וחצי) אז היה ס' נגד. ועץ הפרור שהוא גדול יותר צריך
לשער יותר. ואם יש (חצי שעפף) בקדרה הרי ס' נגד הכף
ובזה תוכל לשער כל השיעורים, וכן דעת כמה וכמה פוסקים,
ואם יש ס' כנגד הכף לבטל התבשיל והקדרה מותרים. והכף
אסור להשתמש בו בין עם חלב ובין עם צמר ובין עם שער
דברים דהא כף נעשה נבלה, ואי ליכא ס' בתבשיל נגד הכף
הכל אסור הכף והקדרה והתבשיל אפילו שניהם מקונחים
יפה (ט"ז ס' ס' ק"ה) ואם נשפך מן הקדרה וספק אם הים
ס' כנגד הכף אז לא (עיי' בס"י ז"ו).

שע"ה שא"ל הכף שנאסר מחמת התחיבה כנ"ל וחזרו ותחזו בו
בקדרה של צמר או בקדרה של חלב מהו ?

ח"ו כל זמן שהוא צ"י משעת התחיבה ואפילו אינו צ"י משעת ביטול
כיון שסיתה צ"י משעת התחיבה נעשה נבלה ואסרת אח"כ
אפילו בדיעבד עד"ס. ואם אין ס' הכל אסור בהנאה ואפילו
הקדרה (ש"כ ה"ג ה"ס ואו"ס ופר"ח ומנחת יעקב). ואם
ביטל באותו הקדרה אח"כ כשאינו צ"י ישליך דמי הקדרה
לנהר והתבשיל מותר (א"ז ומהרא"י רש"ל וס"ז וש"כ) אבל
הכף שנאסרה מחמת תחיבתו לקדרה של היפוכו אם חזרו
ותחזוהו לתוך צמר או לתוך חלב לאחר מ"על"ע של תחיבת
האסרת הכל מותר משום דג"על"פ הוא, אבל לכתחילה אסור
לתחזו (ש"כ).

שע"ו שא"ל התוחז כף חולצת בקדרה של צמר ואין הכף בן יומא
מהו ?

ח"ו הקדרה והתבשיל מותרים והכף אסור בין עם צמר ובין עם
חלב, ומ"מ בדיעבד אינו אסור (ש"ע תש' פני' יצחק) אם חזרו
ותחזוהו למין התחובס הדיאשונס דהיינו לתוך התבשיל של

בשר הוא דאינו אוסר זדיעבד, אבל אם חזרו ותחזקו למין
 היא כל שהוא בלועה ראשונה דהיינו לתבשיל חלב כל זמן שהיה
 ב"י לתחיבות הנאסרו אוסר התבשיל החלב עד שהוא ס' בתבשיל
 החלב נגד הכף (ש"כ וט"ז) אבל אם תחזקו לאחר שנאסר
 בשר דברים כגון במים וירקות דיותר זדיעבד אפילו תוך
 מעת לעת מתחיבה הראשונה שנאסר בה (ש"כ).

שע"ו שא"ל אם תתן כף חולבת תוך קדרה של בשר נזקין או לקערה
 שהיא כ"ש מהו?

ח"ל אינו אוסר כ"א בדבר גוש, כגון בשר ודגים ואורי ודוחן דמערין
 הם מן הקדרה אם הים"ב דינו לעולם ככ"ר. ואם האורח
 והדוחן היה גלולים כעין רוטב דינו ככ"ש. דהפ"מ רש"ל ופר"ח.
 שע"ח שא"ל כף של בשר שאינו ב"י שניער בה כזית חלב דאז טעם
 הבשר נטל"פ וניער בה אח"כ קדרה של בשר מהו?

ח"ל א"ל אלא ס' כנגד הכזית חלב כיון דהבלועה לא נעשה נבלה
 אבל אם ניער אח"כ חלב מותר זדיעבד לפי שהבשר שהיה
 בו קודם שניער בה כזית חלב פעם הראשון כ"טל"פ. ואם
 היה הכף ב"י כשניער בה כזית חלב פעם ראשון אם הבלועה
 נעשה נבלה אף עם ניער בה אח"כ קדרה קטניות זריזין בתבשיל
 ס' נגד הכף. ומיהו אם ידענין בזירור כמה איסור בלע הכף
 א"ל ס' אלא כנגד מה שנבלע (ש"כ בסי' ז"ק י"ז ע"ש).

שע"ט שא"ל אם בשלו מים בקדרה חדשה ותחבו בו כף חולבת
 ובתוך מעל"ע של תחיבה זו חזרו ובשלו בו מים ותחבו
 בו כף של בשר ושתי כפות היה ב"י ובשום אחד מהן
 לא היה במים ס' נגד הכף מהו?

ח"ל אסור להשתמש בקדרה זו לא בשר ולא חלב, (ש"ע) ומיהו
 אם עבר ובישל בו בשר או חלב מותר דהוי כ"ט בר נ"ט (פי'
 מן הכף למים ומין המים לקדרה) ושניהם דהיתר עדין (גרמ"א)
 (אבל הש"כ בס"ק ט"ו כ') ומאריך קצת בדבריו ותוכן דבריו
 הוא דבאמת לאחר תחיבות הכף הראשון שהיה של חלב אין
 אנו מתירין להשתמש בקדרה לתבשיל של בשר, אך מ"מ אם
 עבר ובישל בתוכו בשר אז הקדרה מותר לבשל בו בשר לעולם.
 אבל לאחר שעבר ותחבו בו הכף של בשר פעם שנית מותר
 לבשל בו כתחילה בשר תוך הקדרה לעולם. וכן הדין להיפך
 אם תחבו פעם הראשון כף של בשר ואח"כ נתחבו בו כף של
 חלב דהדין כהנ"ל.

ש"ס שא"ל קדרה של בשר שנשלו בה ירקות או מים ותחבו בו כף
 של חלב מהו?

ח"ל אם שניהם ב"י דהיינו שהקדרה נעשה ב"י ע"י בשר צעין

מתבטל בו צריך להיות ס' בתבטיל כנגד סקף ולא מתבטיל
ואקדרה מתרים והכף חסור ואם ליכא ס' בתבטיל כנגד
סקף ואפילו היה שניהם מותרים אפ"ה הכל חסור (ט"ז בס"י
ג"ה ס"ק ח').

שפ"א שאל אם אחד מהם אינו צ"י וליכא ס' בתבטיל מהו?
ח"י נהוגין להחמיר לאכול המאכל כמין כלי שהוא צ"י (רמ"י) ורבו
דעת בסאי פרישו ים גורמים זמין הכלי, כלומר שאוכלים בלא
חמה וחלב ושומן, ואוכלים המאכל זמין הכלי שהוא צ"י כלומר
אם סקף או הקדרה הוא צ"י אז אוכלים עם הפלים פשו
שהוא אותו צ"י, אם חלב בכלי חולבת ואם בשר עם סבלים
של בשר (וכן כ' הי"ט ש"ס ומ"ט) דאכלים אותו רק חבלין (וספר"ח
כתב) דגם היצת כמין הכלי סגורם (רמ"א) נמי פרישו סבי
הא דאכלים אותו המאכל אם סבלים כמין הכלי שהיא צ"י
(וספר"ל כתב) דאכלין אותו מן הקדרה אם סקף חדש
(וט"ז כ') בלשר שהיא חומרא בעלמא ים לכהוג (רמ"א) ומ"מ
לכתחילה ים להקפיד לערותן התבטיל לכלי שהיא בלואו צ"י
דוקא. (והש"כ משיג וכתב) דאם סקף של חלב ואינו צ"י וימא
והקדרה היא של בשר וצ"י אז מותר לאכול התבטיל לכתחילה
עם בשר, וכן להפיד (וכ"פ אור"ה) (וכן כתב רמא בס"י ג"ה ס'
ע"ב) וכן אם היה הכלי שמתבטיל בזה או בכלי צ"י לפגם
שלא היה צ"י נהוגין היתר לכתחילה עם מין הכלי, ואם הם
אינו דבר מאכל אלא מים הויאיל ואינו מאכל חסורים (ש"כ
בס"י ק"י).

שפ"ב שאל אם הכף לא היה מקונחתה ואינו קאי בשעתא לקדרה מהו?
ח"י אז צריכין לאכול (כמ"ס רש"ל) דאכלין אותו מן הקדרה דוקא
ע"י סקף חדשה (תשובת מנחת יעקב) והכלי שאינו צ"י נאסר מן
הכלי שהיה צ"י, דהיינו אם סקף היה צ"י וסקדרה אינו צ"י
נאסר הקדרה מן הכף, וכן להפיד ואסורים להשתמש בהם
אפילו שאר דברים (ש"כ ואין זה אלא חומרא בעלמא כי
מדינא הכל שרי (רמ"א ש"כ וט"ז).

שפ"ג שאל אם תחב כף בקדרה שאינו מינו צ' פעמים ולא נודע
בנתיים מהו?

ח"י אין צריך ס' אלא כנגד סקף פעם אחת (רמ"א) (ולדעת צ"ח
ורש"ל) צריכים ס' נגד כל תחיצה ותחיצה (וט"ז וספר"ח ומ"י
כתב) דאין צריך ס' אלא כנגד פעם אחת ואפילו כתב צו
במה פעמים. (וכן משמעות קאור"ה) אפילו כפל דבר איסור
לקדרה אחת צ' פעמים א"צ ס' אלא כנגד פעם אחת.
שפ"ד שאל אם לקח מתבטיל לחצו ע"י סקף שאינו מינו וחזר

ושמאלו ספק אם התגשיל לקדרה?

ח' נריך ס' גם נגד אותו התגשיל משום שנעשה גזלס תוך הכף
(ע"י ס' ק' ז' ס' ס' ב').

שפ"ה שא' מים או ירקות שגשלו בקדרה חדשה או בקדרה ישנה
שאילו ז"י ונתחז בו ז' כפות של שני אסורין בנת
חת מהו?

ת' אז כל אחד ואחד מסייע לזבל חצירו מאחד שאין שום איסור
הוא בעין אלא הטעם אמרינן ממ"כ מותר דהא ז' מינו כלים
הקדרה הוא כלי חרס והכף הוא כלי עץ (או"ה).

שפ"ו שא' איסור שנעשה עם היתר מעת לעת מהו?

ח' הכל אסור, אפילו בצונן דמקרי כזוש, וכזוש הרי הוא כמזושל
אבל בפחות מעל"ע סגי בסדחה (ש"ע) (וב"כ או"ה) חלז תפל
בכלי צר ז"י או איפכא, או שהם דבר היתר בכלי איסור
ז"י ע"י כזוש הכל אסור. אם שריו' דבר האיסור בצלי של
היתר מעת לעת נאסר הכלי, ואם שריו' בו חת"כ דבר היתר
נאסר כשהם מ"ע ל"ע (וכן כתב קמ"א) ששמע בשם הגאון
מ"ס יעקב מלובלין. וכן היא צב"י הלכה למעשה).

שפ"ז שא' איסור חס או קר שנפל על הצלי שאלל האם מהו?

ח' אינו אסור אלא כדי קליפה שהוא כרוחב אצבע (ש"ע).

שפ"ח שא' חתיכה צר כשר שנלקט עם חתיכה צר טריפה מהו?
ח' אם יש ס' בחתיכה הכשרה נגד האיסור נריך קליפס מקום
הנגיעה (ס"ע).

שפ"ט שא' כוליא שנלה בחלבה מהו?

ח' אסורה, (וכן נהגין) ואין לשנות (רמ"א) ואם נתגשלה כד
אפילו לא נמלחה או לא נלה מתחילה מ"מ הוי איסור דזוק
מעשה נלה ונריך ס' נגד כוליא (רמ"א וס"כ).

ש"צ שא' צר שנאסר מחמת בליעות איסור ונלאו עם צר
כשר מהו?

ח' אם היה הצלועה מדבר המפעפעים חוסרת לחתיכה הכשרה,
עד ס' כנגד האיסור הצליעה שהאיסור עצמה יוצא ומפעפ
(וכן כתב האו"ה וס"כ) אבל אם הצליעה היה מדבר שאינו
מפעפע אינו חוסר לחתיכה הכשרה ואפילו קליפה לא צרי
(ס"ע).

שצ"א שא' גבינות שנעשה בדיעבד בדפוס העכו"ם מהו?

ח' אף שנמלחו בהן מותרים. (ש"ע) וס"ה אם נמלחה היתר צאח
כלי איסור ואפילו אינו מניקב מותר, דאין מליחה ברוח
כ"כ להפליט מה שנלע בתוכה (רמ"א) ואפילו איסור דאורייתא
שנלע בקלי (רש"ל) ולכתחילה אסור בכל ענין.

שצ"ב שא"ל מלח ותכלין שהם נקערה של צער אם מותר ליתנם
בחלב ?

ח"ל ויש"ל מותר. וה"ה אם היה בכלי של איסור דמסתא אמרינן
שהכלי היה נקי (ת"ח).

שצ"ג שא"ל מלח הצלוע מדם כגון שנמלח ב"י צער ונתנוהו לתצטיל
מחו ?

ח"ל אם יש ס' בתצטיל נגד כל המלח מותר (ש"ע) ולא סגי בם
נגד הדם ולא ידעין כמה דמא בלע.

שצ"ד שא"ל אם הודח כלי צער עם כלי חולצת בכלי אחד דהיינו
בזה אחר זה דהוי כ"ט בר כ"ט, או שהודח כלי צער
עם כלי חולצת ביחד תוך כ"ט מהו ?

ח"ל הכל שרי (רמ"א) ואפילו היה מלוכלכת (ט"ז) אבל (הרש"ל
משיג) על זה וכתב דאם היה מלוחלוח מצער וחלב אסור,
ואפילו בכלי שני, ויש לחוש דלוחלוח יתמחה בתוך המים ויהיו
נחשבים כגוף האיסור, אכן כיון שהוא קצת כמו חומרא אין
המורה צריך לחקור זאת. אם היה מלוכלכת עד שיתצטרך לו
ממילא שהוא מלוכלכת. אבל צעירו אם עירו עליהם דקמ"ל
צעירו מצליע ומפליט עד כדי קליפה וודאי אסור כשיירו
מאכל דצריך המורה לשאול אם היה שם שיורי מאכל (והט"ז)
מכריע למעשה דצעירו יש לאסור שניהם, אם היה כשיורי
מאכל משניהם, ואם אחד הוא מלוכלך והשני נקי אז נאסרה
הנקי ושאינו נקי שרי אבל (הש"כ בם"ק"ב כתב) במקום שאין
הפ"מ יש לאסור גם שאינו נקי.

שצ"ה שא"ל אם נמצא כלי חולצת בין כלים של צער או איפכא ולא
ידעין אם הודח צניהם יחד מהו ?

ח"ל לא מחזקין אסורא ולומר שהודחו יחד (רמ"א) ואפילו רגילין
באותו הבית להדיח בכלי הראשון מחמת ס"ס. שמה לא הודח
עממן. ואת"ל הודח שמה לא היתה ב"י (או"ה) אבל אם הוא
ב"י אין לסמוך להיתר דאין ס"ס וכן עיקר (פר"ח).

שצ"ז שא"ל כלי שנאסר מצליעת איסור ואותו כלי נתערב באחרת
ואינו ניכר מהו ?

ח"ל בטל צרוב, ואין דנין אותו בצער שיש לו מתירין (ש"ע) וכתב
בתשי' בן לב דאף (הרש"א) שהוא בטל דין זה לא היתר אלא
בכלי איסור שנתערב בכלים של היתר דהוי מין במינו. משא"כ
בכלים של חלב עם כלים של צער דהוי מין בשאינו מינו לא
אמרינן כלל דבטל חד צרוב ואין להקל בהם כלל. ואף דיעבד
יש לאסור ואף כשאינו ב"י אין להתירם כלל. (והצ"ח וגם
בת"ח מ"ב מחמיר) בצער וחלב להסיר כלי אחד לחומרא

(וכן מסכים הש"כ) (וכתב הש"ז) אף לסדרת הש"ע דכלים
 דכלים מין זמינו שנתערבו מ"מ אין להשקותם זמן מרובה
 דחסיקין שמא יערב התבשיל מכל הכלים יחד ויאכלם וכד
 נתבאר (ש"ע סי' ק"י) דיבש זיבש חסור לאכל ביחד א"כ
 יבשיר כולם מספק (ופר"ח) מחלק אם האיסור והיתר בלוע
 מכלים מין זמינו מותר להתמש בהם כיון שאינו ז"י אבל אם
 האיסור והיתר הצלועים בכלי מין בשאינו מינו אין לסקל
 אפילו אינו ז"י.

אות ל' דין טריפות חלב.

שצ"ו שא"ג חללים הם בלב ואם ניקב לאחד מהם מהו?
 ח' טריפה אפילו הכים של הלב סותם את הגקב ג"כ טריפה,
 דכיון דהוא עש' ככובע לא מהדק יפה. ושומן הלב הפותם
 (לדעת הב"ח) הוי סתימה וכשירה, (אך הש"כ) דוחה דבריו
 (והט"ז) מסקים לדברי הב"ח) ומסיק מ"מ קשה להקל (שרמ"א
 ואו"ה) אחרים.

שצ"ח שא"א אם ניקב ולא הגיע לחלל אפילו ניקב נקב מפולש מנז
 לנז ולא ניקב לחללה מהו?

ח' אם היא מחמת חולי כשר (ש"ע וז"ח) ואם היא ע"י קץ או
 מחט טריפה (ש"ע) לב שנמלח והודה ונפל לזיר (עיין ס' ע'
 ס"ק ט"ו).

שצ"ט שא"א נמנח מחט בלב ואינו ניכר מבחון מהו?

ח' טריפה (ש"ע) ה"ה אם נמנח צטרפשא דלבא טריפה (ש"ע),
 ואם נמנח בסימפון גדול שבלב וקופא לבר לנז חלל הלב אם
 אם ראש המחט כגרעינה של תמרא כשרה (רמ"א) (והרשב"א
 בת"ה כתב) צתה דמחט שנמנח בלב טריפה ולא חילק. (וכן
 הוא בישי"ש) מיהו צנמנח בסימפונא רבא וקופא לנז חלל
 הצקמה וליכא הוכחה דהיתה בנז לגואי וחזרה משמע לדברי
 הכל כשרה (ש"כ) ופר"ח) מכשיר בכל גוונא אף בחודה לנז
 חלל הצקמה כיון דמשתכחא בסימפונא רבא כאן נמנח כאן
 היה.

ח' שא"א מחט הנמנח תקוע בלב מהו?

ח' אם יש היכר מבחון בדופני הצלעות שידוע שצא המחט לנז
 פנים יש לעיין אם תקוע מקצתו עדיין לדופנו ולא עבר לחלל
 הלב בנקב מפולש ואפילו קופא לבר ואפילו במחט דקה כשירה
 (רש"ל) לב תרנגול שקיה עליו כיסוס מלא מים והלב כולא
 בתוכו וקלפוסו לבדקו ולא היה בו נקב וכשירה (מהרי"ק)

אם נמצא עמם בתוך חלל הלז (הנ"ח מתיר) (והט"ז אוסר) אם
סופו לינקב כמו מחט. (והפר"ח כתב) דאין בה צדיק להחזיר
רק אם נמצא בשורים. (אשכנז בספר שערי שמים) שיש מין
שורים שיש להם עמם בלב ע"כ (והפר"ח) סומך עליו לפי שהוא
בקי בחכמות הטבע וצריך לנו שהעמם אינו מחמת קישוי הדם
אלא שכך הוא התולדה בידי שמים.

ד"ר שא"ל ניטל הלז ביד או מחמת חוליא מהו?

ח"א טריפה, וכן קנה הלז ומוזק גדול שניקב לחלל במשכו טריפה.
אם שומן הלז דבוק בלב ואדוק מאד, כך תעשה ותפרד אותו
בסכין אם נמצא קורט דם בעוצי אפילו לא נתפשט עד לחללו
טריפה, ואם לא נמצא ק"ד כשירה (ט"ע).

ח"ב שא"ל אם נימלח הלז בלא קריעה מהו?

ח"א קורט לאחר מליחה וכשרה. דה"ל כמו חתיכה עז ושאר בשר
שנמלחו עמו (ולדעת הש"כ בס' ק"צ ס' ק"ז ובס' ס"ק י"א)
משמע דבין חלז דבוק ובין שאינו דבוק צריך קליפה מקום
שנגע הלז ששעת מליחה. (אך המנחת יעקב כתב) במקום
שהיה דבוק כגון שנמלח עם הלז העוף והלז היה דבוק בו
לא זורקין הלז והעוף צריך קליפה סביב מקום שהלז היה
דבוק שם. אבל שלא במקום הדבוק אין צריך קליפה (וכן
כתב מנחת יעקב).

ח"ג שא"ל אם צאלו הלז כמו שנמלח בלא קריעה מהו?

ח"א חסור משום דעל ידי ציטל בלוע ולא שייך לומר גבייהי כ"ז
כ"פ (ט"ז) ונתבטל כך עם שאר בשר צריך שיהיה נתבטל ס'
נגד הלז (רמ"א) אבל (הרש"ל כתב) דאם נתבטל הלז בלא
מליחה כלל ובלא קריעה הוא דצריך ס' נגד כל הלז. אבל
אם נמלח ואין שם אלא דם הכנס ויכול לשער כמה דמא
נפק מיניה א"ל ס'. אלא נגד דם הכנס זעליו (כתב הט"ז)
דדבריו מסתברים) ומ"מ למעשה יש להחמיר (כרמ"א) להצריך
ס' נגד כל הלז בכל גווני ואף דאיכא ס' נגד כל הלז אפ"ה
הלז חסור (רמ"א ש"כ ט"ז כ"כ דעת ישיב והמנחת יעקב כ')
דאיכא דהלז דבוק זיש בו ס' נגד דמו הסומך (על מהרש"ל)
צערב שבת או בהפ"מ או סעדת מזה לא יפסיד עש.

ח"ד שא"ל אם נתבטל העוף עם הלז שלו שנאסר או שלא נמלח
מהו?

ח"א מותר דאין עוף שאין בו ס' נגד כל לבו (ט"ז) והיינו אפילו
בלא רגלים וראש יש ס' עדיין נגד הלז.

ח"ב שא"ל אם נחתך העוף ל"ז או ל"ג חתיכות ואין בחתיכה שהלז
דבוק ס' נגד הלז מהו?

חל אם בעוף כלי צקדרת סכל שרי חלל חמרים צה חתוכה
נעשה נלה (צה"י זכ"י דברי הס"כ ס"ק ס"ו חת העין ודלל
צמח"י ל"י זפר"ח ובחשבת חבדי אהרן) משמע דלפניו בלל
ראש ובלל רגלים וכנפי' נמי איכא ס' צעוף נגד הלצ. (וכתב
הט"ז) היכא דאיכא על דל לסכל בגוף יש עוד שאר דברים
צקדרת שיש ס' בצגד הלצ דק שאר דברים ס' נגד הדבוק כח
שהוא נעצמו חומרא חין להחמיר צה"ג חף שספר שראש
זהרגל והספרי (וכן כתב בדרישה) ומ"מ צריך קליפה בזקום
שהיה הלצ דספד שס.

מז'מח' חס' חין העוף שלם ותמצ'ל חתיכה מעוף עם דג' שלו
מח' 2

חז"ל איכא ס' בזהריתא צנז הלז מותר, ואזי ליפא ס' אז טריכין
 א' נגד כל החתירה (צנז ס' חז"ל) ואזי חז"ל דמזן רק
 מתבטל כך תוך המציל לא צעיק ס' חז"ל כנגד הלז ואז
 דכל שרי חז"ל הלז שאסורה (כגון) ולב קטן שקודין עדיפה
 הדין) שמתא צעוק צמחלי פסק (בעל מנחם אברהם ד"ר) שיעור
 פירו וסכל שרי.

ח"ו שאל אבותי מהפסטה עורה אם יש בה ס' כנגד לבנה?
ח"ו גלפי רס"ל וס"פ) אף. בה ס' נגד לבנה, (אבל הס"ו פה להקל)
(והפס"ח והמנחה יעקב פתח) דנ"ע לדינא ומ"מ גמרת המקילין
אם יש ס' בלוחות החתיכה שהלכ דבוק נגד דמו סג"י, א"כ
נראה פשוט דים להקל היכי שהפסטה עורה ואפילו תתגלה
אם כ"כ אחרת צריך קלסיה (ס"ז בס"י פ"ג).

דבר אחר [אחרי] שכלל זמנא בצומה לב דבוק זהאזרח היה
צטלה ממנה רחקה ורגלים ובעינים מקו ?

ח" (כתב העבודות הגרסוני) שהוא יורה חף אם חסר האותיות
האם צדק והנשאר הוא ס' גרד הלכ האותיות כשירה. אז"מ אין
להקל אם לא שש: פוד יחיה וזר היסוד צגון מתחלה בסוף אז
מזטרפין המולידתה לא, והציקל צהפ"מ לא תפסיד.

[illegible]

חומר וזכרית בעלמא. אך הרקנטי פ' לך לך כתב ח"ל,
בעבור כי הזרית היא דוגמא ללך לכך תותכין ג"כ חידוד הלל
בראשיתו להעביר משם כחת הטומא. וזהו ומלתא את ערלת
לזכרם.

ח"ב שא"ל אם מותר לשחוט מסוכנת?

ח"א לכתחילה יזהר שלא יאכל מזהמה מסוכנת, ואם יש לו זהמה
מסוכנת אפילו אוכלת מאכל בריאים רק שמעמידים אותה
בגדרה או במקל ואינה עומדת. שחטה ולא פרכסה הרי זה
נבלה ולוקין עליה כשאוכלים אותה. ואם פרכסה ה"ז מותרת
וצריך שיהיו הפרכס בסוף השחיטה ותמשך עד אחר השחיטה
אבל מתחילת שחיטה אינו מועיל. וכיצד הי הפרכס זהמה
דקה וחיו בין דקה ובין גסה שפשטה ידה והחזירה. או שפשטה
רגלה אח"פ שלא החזירה או כפפה רגלה בלכד ה"ז פרכס.
אבל פשטה ידה ולא החזירה אינו פרכס, כי אין זה אלא
שיצא נשמתה קודם לכן, ואם היה פשוטה וכפפתה גם זה
אינו פרכס וזהמה גסה בין ביד ובין ברגל בין פשטה ולא
כפפה. ובן כפפה ולא פשטה ה"ז פרכס. ובעוף נקרא מסוכן
כל שרואין שהוא חולה ואינו הולך כשאר בריאים, וצריך דוקא
פרכס, ופרכס דידה הוי ג"כ דפרוף צעיניו או בגפו או
בזנבו בשבט בסוף השחיטה ומושך עד אחר השחיטה.

ח"ב שא"ל אם אירע מסוכנת ביום טוב?

ח"א אם אירע בזהמת ישראל שנעשה מסוכנת ב"ט ויש לחוש אם
ימתין עד הלילה תמות. ויש הפסד ממון היתורו לשחטה
ב"ט, אף אם אין לו יותר פנאי רק כדי לאכול כזית גלי
(שאינו גריבה מליחה) מבית טביחתה קודם שתחשך אפ"ה
מותר.

(אבל המדקדקים מחמירין על עצמן שלא לאכול מזהמה
מסוכנת וזה מידת חסידת אבל איסורה ליכא.

ח"ב שא"ל מיה שניקבה ואין הכד סותמה מהו?

ח"א טריפה, ואפילו ניקבה סמוך לכד (רמב"ם), ואם כד סותמה
כשרה (ש"ע) אם נסרבה המרה למקום אחר כשרה (רמ"א)
(ועיין בשו"ת מנחת יעקב בסי' ע"ז) ומבאר דין מרה ודקין
שנסרכו להדדי דיש להחזיר בדעת הרוב, ואין לדמות סירכתן
לסרכת הריאה ולומר אין סירכא בלא נקב. וכן הוא בסרבה
פוסקים. (והפר"ח כ') דאין לסמוך על זה וטריפה דלא
(כרמ"א).

ח"ב שא"ל מיה שנתרוקנה והכים תלוי במקומה מהו?

ח"א כשרה שתולין דרך סימפון נשפך המרה שלא דרך נקב. (כן

כתב בספר אוהל מועד), רק שצריך לגפח אותה, ואם אחר
הנפילה לא ימצא שם נקב טפי איכא למיתלי. שנשפוך דרך
סומפון מלומר שהעלה הנקב קרום ואינו גיכר (פר"ח).
ה"ג שא"ל איזה דריו בזהמה וחיות שאין להם מרה כלל ?
ה"ל ויש"ל כגון חילים שאין להם מרה כלל (כ"כ בפסקי תוספות
דמסכת חולין סימן קי"ג).

ה"ד שא"ל באיזה מקום יש מרה לנבי ?
ה"ה ויש"ל כגון בזנבו דהיינו למטה סמוך לזנבו. ואם אין להם
מרה כלל (כתב מנחת יעקב) ז"ע לדיבא, מאחר שי"ל שיש
קצת שיש מרה לחיל.

ה"ו שא"ל אם חסרה המרה כיצד יעשה ?
ה"ז קורע הכבד שתי וערב ומדיחו מן הדם שהוא נעין על החזקתה
וטעמו בלשוננו במקום הראוי להיות מרה, ואז אם יש בו טעם
מרה כשירה. ואם לאו ילכו על הגחלים ולא ידחטו אתה
לליתו עד שיטעום תחילה עם טעם מרירות כשר ואם לאו ריפה,
ה"ח שא"ל ואם נמצא שתי מרות מהו ?

ה"ט טריפה ואם אחת נראת בשתי נוקבין אחת מהן אם שופכין להדדי
ואח"כ נפתח אחת מהן ועולה גם שניהם אחת היא וכשירה
ואם לא טריפה, ואם ניקבה ולא עלתה רק הטולי מים באחת
מהן ונתמלה גם השני ג"כ כשר ואם הם שני מרות במקום
דבוקן בכבד כמו רחב אצבע כשירה, ואפילו דלא שפכו הדדי.
וה"ה אם מתחילה הם שתיים ובסוף הן מתערבות ונעשה אחת
כשרה. מרה שניקבה ויכול לתלות בסבין או בידו דעבחה כשר
דתלינן ביה.

ה"י שא"ל הנה שתי מרות אחת הנה ואחת הנה וסימפון אחד
שופך מרה לשניהם וכשזוקפים אחת חזרת ליחה למקום
הסימפון מחלק מרה ושופך לשניהם וכשהן שופכת בדרך
שהם עומדת בחיו הבהמה אינו שופכת להדדי מהו ?

ה"כ יש להכשיר בזהמות ישראל (ש"ע) (והרש"ל) מכשיר לגמרי כיון
בלאו הכי קצת פוסק' וכשירן בשני מרות, וכן (מור"ם) ובזמן שאינו
שופכת וליכא מרירות בכבד הרי זה טריפה, אבל אי איכא טעם
מר בכבד בשירה כמו שכתבתי מדין מרה שחסרה (פר"ח) (אך ש"י
דוחה ע"ש).

ה"ח שא"ל גרעיני תמרה שנמצא במרה מהו ?
ה"ה כשירה, אבל גרעיני זית שתמצא במרה טריפה, וכ"ש אם גמלא
מחט או קון (ש"ע) ואין חילק בין קופה לבד או לגי' (והרש"ל
והפר"ח) מכשיר במחט, ומיהו רק בזהמת ישראל גבפ"ח
ובהמות ע"ס אין להקל (כ"כ הפר"ח וק"ם של שלמה).

דינו נקיבת המוח .

ח"ט שא"ל המוח יש לו שני קרומים ואם ניקב התחתון ניקב מופלש מהו ?

ח"א טריפה . ואם ניקב העליון . דהיינו שהמוח מגיע עד הפילין והפילין הם בכלל ניקבתו במשהו וזה הקרום העליון , (לפי דעת הי"ש"ט) משמע שהוא טריפה , (וכן כתב הרש"ל וב"ח) אפילו בהפסד מרובה (אך הרמ"א) מטריף בשאינו הפ"מ (וכן כתב הפר"ח) להקל בהפ"מ . ע"כ שהמוח מונח בתוכו יש בו חלל גדול כמו קדרה ויש על פי כלפי האוורז כמו פילין וכל מה שיש בתוך הקדרה עד הפילין בכלל מוח וניקבת קרומין במשהו וטריפה , ומשם ואילך נידן כחוט השדרה וניקבת קרומיו ברוז (כח"ט לקמן) .

ח"ב שא"ל המוח שניקב מעט ממנו או נתמעך והקרום קיים מהו ? ח"א כל שאינו ממוסמם עד שכיוצא בו כחוט השדרה אלו היה יוצא למעלה מידו היה נכפף ונופל כשירה , אבל כשנתמסמם אין חילק בין הרבה או מעט ולעולם היא טריפה . חב"א שא"ל נשפך כמים דהיינו צענין שצחוט השדרה אם מעמידו לא היה מעמיד מהו ?

ח"א טריפה , וכן עיקר (וכך העלה הש"כ ודלא כב"ח ע"ט) . חב"ב שא"ל אם נתמסמם באופן שהמוח מקיפו סביב והוא נתמסמם באמצע מהו ? ח"א פסירה . (כ"כ פר"ח) .

חב"ג שא"ל אם נמצא מים בתוך הקרום או המים מונחים בשלחופת מהו ? ח"א כלל זה נקט בידך . אם המוח יקוף המים או השחולפת והיה סביב בכל גדריו שלא יהיו מגולים כלל אפילו להקרים כשירה . ואם המים או שלחופת מגולים לקרום או שהוא ספק מגולה טריפה .

חב"ד שא"ל אם השלחופת או המים מונחים בין הקרום והגולגולת או בין קרום לקרום מהו ?

ח"א טריפה (ט"כ) ואם פתחו הראש קודם שידעו הריעותא דאקראי עד שנפל הספק אם המוח מקיף או אם השלחופת טריפה . (ט"כ) .

חב"ה שא"ל אם נמצא תולעת חוץ לקדרה כגון צחוט מהו ? ח"א כשירה . (ט"ע) .

חב"ו שא"ל אם אין ריעותא ניכר בקרום ובמוח מהו ? ח"א כשר , ואע"פ שפי התולעת כלפי חוץ ויש קצת הוכחה שהיה על המוח אפ"ה כשירה . ומטעם ס"ס דשמא נתהפכה ולא

הגיע מעולם לשם. ואת"ל הגיע שמה לא ניקצ הקרום דהא
הין כאן שום ריעותא בקרום (עד"ה).
תכ"ז שא"ל אם לא בדק מתחילה הקרום אם יש בו ריעותא או
לאו מהו?

ח"י יש לאסור אפילו חוץ לקדרה ריש לחוש שהיה בקדרה (ע"ש).
תכ"ז שא"ל רחיה שהיה לבנה כעץ מהו?
ח"י טריפה. וסימניך למראות הפסילות (ד"ם כ"ב ל" ר"ת)
דיו: מוריקא: כשיתא: בישראל: ביצה: כל אלו מראות
טריפה.

תכ"ט שא"ל אם מראות פסילות זו מקום למקום מהו?
ח"י כשר, אבל אינו זו בין הקדומים ועומד במקומו טריפה, ואם
מראה פסולה עומד על הצועה כשר, כיון דמשתנת מראה כל
שעה ושעה. וה"ה אם נמצא בריאה מראה כדוי והנפיחה
נהפך למראה אדומה ג"כ כשר, דהאי שחר אדום היא.

ח"ל שא"ל איזה מראית כשירות?
ח"י מראה כבדא, אדומה, ירוקא, לאזור. וסימניך כ"א ד"ל
תאכלנו. ולבין ביצה טריפה. דוקא אם המראה הפסולה
במראה לבין ביצה לאחר בשילה, פי בעודה חי היא זכירות
וגלילה. אבל בחלמון ביצה הין חילק בין קודם שנתבשלו ובין
אחר שנתבשל, וטריפה.

ח"א שא"ל מה בין מראות פסילות למראות הכשירות?
ח"י מראות כשירות בליבין קצת די, ומראות פסילות בליבין פולה
אז כשר הריאה.

ח"ב שא"ל אם המראות הפסילות נהפכו למראות הכשירות ע"י
נפיחה מהו?

ח"י כשר, ולא צענין למראה ריאה. ואם יש על הריאה קליפות
כמו נתק והריאה שלימה תחת הנתקים לשר.

ח"ב שא"ל מראה אדומה וכנגדה יש מכה בדופן מהו?
ח"י טריפה. ואם משתנת למראה ריאה כשר, ואם בא כלב או
נכרי וגטל הריאה והלך לו אסורה, אבל בהפ"מ או בגדיים
ועלאים וחיות שאין סירכות מזויות בהן מותרת, וה"ה אם
בא אכז"ם או ישראל והוסיף הריאה קודם הבדיקה והיא לפניני
מותרת. ודוקא במקום הפ"מ (דהיינו) שגריך לנפת הריאה
ובודקין אותה.

דין מעיים יחידה.

ח"ג שא"ל בהמה שיש לה מעיי יתרה מתחילתו ועד סופו עד
שנמצא ב' מעיים זה כנגד זה מהו?

ח' טריפה. אבל אם המעי חזרת ומתערבזת עם המעי אעשה ח' אין זה יתרת וכסירה. זה הכלל להכשיר ג' דברים ו"א שיהיו ברחוב המעי ברחוב אצבע קודם שמתחילין להתפצל, ב' שאין באורך הענף היוצא יתר אצבע. ג' שחוזר ומתערבז למטה סמוך לבית הרעי ברוחב אצבע, ואם חיסר אחת משלש אלה טריפה (ורשב"א בת"ח ופר"ח).

דין מלינות הראש.

חל"ד שא"ל אם לא מלחן קודם ומלגן והמים הם בכלי שני מהו? ח' מותר אע"פ שה"ס ב"ג, ודוקא בדיעבד, אבל לכתחילה אסור אם הים"ב (ת"ה) ולכבוד אורחים או לצורך שנת וי"ט מותר להניח בכ"ש אפילו הים"ב ואפילו לכתחילה. (וכן כתב מהר"ם יפה) אפילו מלגן תחילה בלא מליחה שרי.

חל"ה שא"ל אם מלגן בכלי שני תולדת מהו?

ח' מותרת אפילו בת יומא מתרת הבלי, והעוף והיינו אם עירז המים תחילה, אבל אם עירז המים על התרנגולות (לדעת הט"ז) משמע דתרנגולות לריך קליפה. (ולדעת הש"כ) משמע דאפילו קליפה לא צרי אפילו ראשה למטה ע"ס).

חל"ו שא"ל מלג ב' עופות וממלאה אחת טריפה מהו? ח' השני מותר (ש"ע).

דין מליחה.

חל"ז שא"ל צמד שנמלח ולא הודח תחילה מהו?

ח' (לדעת רמ"א) אפילו דלא נמלח אלא לגלי, ולא שהם במלחו שיעור מליחה מ"מ אסור לקדרה ומותר לגלי, (ולדעת רש"ל וב"ח) אסור אפילו לגלי. ואם שהם שיעור מליחה (לב"ח) אסור אפילו בהפ"מ, ומליחה והדחה שנית לא מהני. (ולדעת רמ"א) בהפ"מ או בע"ש וא"ל להכין אחרת כסירה, והיינו ע"י הדחה ומליחה שנית (ש"כ) ומכ"ש כשלא שהם שיעור מליחה דיש להתיר בהפ"מ חו בע"ש. (בשר שנמלח ונפל לציר עיין לקמן).

חל"ח שא"ל אם נמלח אותו החתיכה עם שאר חתיכות בשר שהודחו קודם מליחתן מהו?

ח' חל"ה ה"ל צעמו אסורם וחתיכות אחרות שרי (רמ"א) דלגבי אחרות מקרי דם פליטה וככלע כך פולטה (ש"כ וס"ז).

חל"ט שא"ל מי ששכח ומלח החתיכה או לאו ובישל אותה מהו? ח' (דעת הט"ז גמק' כ"ד) דלא סו' ולא ספיקא דרבנן ולקולא (והמחבר ספר חובי. דעת. באת"ל ס' ק כ"ה כתב בשם מנחת

יעקב דאסור באשר שהיה מין בשאינו מינו וטעם לעיקר דאורייתא ואז כשנשכח ובנשכך מאחר דאין כאן שום ספק שכבר נתחזק האסורה ואסור (זה"י) (ופר"ח) משיג וכתב (כזה"י) אלא וכמ"ש הט"ז הנ"ל).

ח"מ שא"ל היה לפניו חתיכה של בשר שנמלח וחתיכה שלא נמלח ובישל אחד מהם ולא ידענין איזה מהם שבישל מהו? ח"ז אמרינן בוודאי אותו החתיכה שנמלח בישל וכשרה (כמ"ס בש"ע סימן ס"ו ס"ד וכן כתב הזה"י) אסור להשתמש דברים אחרים בכלי שמעריין זה בשר דחיישינן שמה לא הודח יפה מדמו, ודוקא דבר לח בצונן או יבש ברותח הא דאסור מיהו דדיעבד שרי דהא הכלי שרי ואין כאן אלא גזירה (ט"ז סק"ה).

חמ"א שא"ל בשר שנשרה במים מעת לעת מהו? ח"ז אסורה דהוי כמבושל ואסור אפילו לגלי (רמ"א) ואפילו הדחה ומליחה שנית לא מהני בין שהיה מלובלך בדם או לא (ש"כ) בשם כל האחרונים ובשם ש"ה ומסד"א האגור ורש"ל תר"ח) ואם יש ס' במים מותר עכ"פ לגלי ואפילו הוא מלובל בדם (ש"כ) ולדברי ש"כ בם' ק' ט' דאפילו לקדרה שרי.

חמ"ב שא"ל הכלי ששרי זה הבשר מעת לעת מהו? ח"ז הכלי אסור בין שהוא של מתכת ובין של עץ ואבן (ש"כ) ומנחת יעקב) ומ"מ אף שנאסר הכלי מותר לחזור ולשרות זה (רמ"א) דהא אין שורין זה הבשר מעת לעת ואינו בלע או"ס. חמ"ג שא"ל אם מותר לשרות זה הבשר שנמלח כבר והודח כהוגן מהו?

ח"ז ויש"ל אסור משום שנכנס בכלי אסור, ומיהו דדיעבד שרי דהא לא נעשה כבוש עד אחר מ"ע ל"ע ואז הוי כ"ט ל"פ (ש"כ והזה"י כתב) דאין להקל בזה ודלא בדעת האחרונים (וכן נראה דעת הפר"ח).

חמ"ד שא"ל אם שהה בכלי מעת לעת רק מי הדחה לחוד מהו? ח"ז אין אסור מאחר שהדם מעורב במים, ומיהו אם אין ס' במים נגד הדם אין להחיר כ"א בהפ"מ.

חמ"ה שא"ל בשר ששרה במים ונקרש הבשר עם המים ונעשה קרח ושהה עם קרח כמה וכמה ימים בלא מליחה? ח"ז אין לאסור הבשר דקרח לא חשיב מים והיינו שנקרש קודם כ"ד שעות ששרה בתוך המים, ואם שהה שם ג' ימים דאז לבשלם אסור ולגלי שרי. (מנחת יעקב).

חמ"ו שא"ל אם הביא בשר מלא קרח שאין ראוי למליחה ונריך לשרות במים פושרין, אם מותר להשים בכלי שני עה"ד סולדת בו?

ח" ויש"ל (צת"ח כלל ט"ז פתב) לכבוד שנת אז לאורחים מותר
לשרות בכלי שני אפולי שהים"ב. (והש"ך ז"ס ס"ח ס' ק"ל כתב)
ליזכר לכתחילה שלא להניחו רק במים שאין הים"ב אסר
ליזכר ע"ש. (ומשמע דס"ל הש"ך כדעת הת"ח הג"ל).

חמ"ו שאז צר שנמלח ונקרש קודם ששהה שיעור מליחה מהו?
ח"ל אס נפטר אח"כ טוב למלחו פעם שנית ולהשותן שיעור מליחה.
חמ"ח שאז אס לא מלחו פעם שנית, ושהה שיעור מליחה אחר
ההפשה ונתבשל מהו?

ח"ל מותר דדיעבד. (ש"ך זסס מהרש"ל).

חמ"ט שא"ל חתיכה צר שלא נמלח אלא מחד אחד מהו?

ח"ל אסורה אפילו דדיעבד (רמ"א) היינו דדיעבד משמע שכבר
בישלו, אס לא בישלו עדיין אס הוא לצורך דהיינו במקום
הפ"מ, אס הוא תוך מעת לעת למליחה הראשונה יחזור
וימלחנה שאז כיון שפולט עדיין הוא פולט מה שבלע מחד
השני ומיירי שלא הודח עדיין מליחה ראשונה. אבל אס הודח
אחר מליחתו מיד נסתמין נקבי הפליטה ולא מהני מליחה
אחר כך (ש"כ וב"ח) (וט"ז) מיקל אפילו אחר שהודח. ואפילו
אחר י"ב שעות ואז מותר לבשלו. אחר ה' ד' ו"ש שנית
אפילו שלא לצורך ושלא בהפ"מ (ט"ז ומנחת יעקב).

ח"ג שא"ל תרנגולות שלא נמלחו אלא מחד ח' מהו?

ח"ל לכ"ע אסורה דהרי החלל מפסיק צניהם. (זה ברור פר"ח).

חג"א שא"ל עוף שלא נפתח ונמלח עם הלב והכבד והמוח מהו?

ח"ל יס לנלות אותו עוף (תשובת אפרים סי' נ"ט. וכן בתשובת
הראש הלוי סי' מ"ד) אבל שאר עופות שנמלחו עמו מותרים
בבישול (תשובת הראש הלוי) (ופר"ח) מתיר אפילו אותו עצמו
בבישול (וביתשובת נחלת שבעה סי' כ"ד) נוטה דעתו להחמיר.

חג"ב שא"ל צר שנמלח ונתבשל בלא הדחה אחרונה מהו?

ח"ל אס יס בקדרה נגד הדם והמלח שעליו, דהיינו שיש בקדרה
כ"כ כמו החתיכה זה שלא הודח אז מטורפין כדי שיהיה ס'
נגד הדם והמלח שעליו ואז הכל שרי, דהא החתיכה עצמה
בדאי ה"א שלשים נגד הדם והמלח שעליו, ואס יס
בקדרה כ"כ כמו החתיכה עצמה ועולה למזין ס' (רמ"א ז"ח
וט"כ וט"ז), אבל הקדרה עצמה פשוטה דאינו מטורף (כמ"ש
בס' ז"ט ט"ז) ואי ליכא ס' בקדרה נגד הדם ומלח שעליו
אפילו שלא הושה אלא בכלי שני שהים"ב כל מה שיש שם
אסורה, מאחר שיש שם מלח וניר אפילו בכ"ש מנשל (רמ"א)
וכ"ש משמע אפילו קדרה ששמו בו הצער, (ט"ז) (והרש"ל כ')
דאין לאסור בשביל המלח שבו (וכן הוא דעת הט"ז) (והש"כ

פתוז) דצט"מ יש להקל כמ"ש הרש"ל. (וספר"ח כתב) להקל
אפילו בהפסד מועט (והגאון מנחת יעקב כתב) לאסור בכל
ענין, ואין להקל כנגד (או"ה ורמ"א).
חנ"ג שא"ל אם הוא ספק אם הודח הדחה האחרונה או לאו ובשל
מהו?

ח" (כתב הע"ז בשם ק"י) דכשר דאינו אוסר אלא מדרבנן (וכן
היא בשו"ת ז"י ס"י קע"א) (ש"כ) משיג וכתוב לאוסר. אבל
אם הודח הדחה אחרונה רק פעם אחת ונתבשל מותר
דדיעבד סגי בהדחה פעם אחת (כמ"ש בת"ח כלל ט"ו דין כ"ב
פני ינחק).

חנ"ג שא"ל כשר יבש (פי') שלא הודח אחר מליחתו ונתייבש אח"כ
ונתבשל בלא הדחה אחרונה?

ח (מותר דדיעבד (ת"ח כלל א') והגאון וכוח מים חיים ש"כ)
דטוב להחמיר דיש לחוש לפעמים שלא נתייבש יפה ולאו אדעתא
ולכתחילה צריך להדיחו במים אפילו בכ"ר ובמים פושרין,
ויזהר שלא יהיו המים חמין כ"כ עד שהים"ב. ואם נכבש
במים מעט לעת זין בחמין ובין בזמן אסור (מנ"י).

חנ"ה שא"ל המלח שעל הכשר לאחר מליחה הוי כדס ואסור למלוח
בו פעם שנית (רמ"א) ואם נתייבש היטב מהו?

ח" (כתוב הש"כ בשם האפ"ר) דמותר. (והמנחת יעקב כתב) דאין
להקל, ואם עבר ומלח פעם שנית בזה מלח שנמלחו בו פעם
א' אין הכשר נאסר משום דס. (ת"ח כלל ט"ז דין י"א) (כ'
הש"כ) וגרסא דוקא אם נתבשל מיקרי דעבד. אבל אם לא
נתבשל עדין ידיחנו ויחזור וימלחנו. (והמנחת יעקב כתב)
דדעת (רמ"א) שכתב דעבד דוקא אם לא נתבשל עדיין דאז
יש לו תקנה שידחנו ויחזור וימלחנו. משא"כ אם נתבשל כך
אסורה משום דהוי ליה כלא נמלח כלל.

חנ"ז שא"ל כותי שנתן הכשר בקדרה ויודע שהודח אך לא ידענן
אם הודוהי ג' פעמים מהו?

ח" לא נאסר הכשר ר"ל התבשיל דדיעבד סגי בפעם אחת.
(תש"י ומ"ח).

חנ"ז שא"ל אם לא ידעינן אי הודח או לא הודח כלל מהו?
ח" נאמן במסיה לפי תומו כגון שמסיה לפני אחרים שמספר דבר
אחר ומתוך אותו ענין נמשוך הסיפר שהודח. (כן היא דעת
מנחת יעקב, ולא כהצ"ח) (והש"כ כתב) מ"סל"ת. דהיינו מספר
לפני אחרים שלא שאלוהו אם הודח והסיה לפ"ת דסידה נאמן
אבל היבא שנתכון העכו"ם לחבצ ענמו לב"ב ישראל וודאי לא
מהני מסיה לפי תומו.

חז"ל שאלו הם ידע העכו"ם שדרך ישראל להדיח, והיה שם ישראל
קטן או ישראל יוצא וכנס מהו?

ח"א אפילו מסל"ת ח"ז וכשרה, דוודאי הדיחו דמרתת העכו"ם
(רמ"א)

חנ"ט שאל צער שלא הודח ולא נמלח ונתבשל מהו?
ח"א צריך ס' נגד החתיכה ונגד הדם שעליו (מנחת יעקב).
ח"ב שאל צער שהודח ולא נמלח ושומרו בקדרה שמקנתה חס
והיס"ב מהו?

ח"א צריך ס' נגד החתיכה ונגד דם שעליו (מ"י) והחתיכה ענמה
אסורה (ש"ע) ואפילו איכא ס' נגד החתיכה אסורה. (כ"כ
רמ"א) דהרועב מבלבל הטעם החתיכה וגורם שהדם בתוכו
פורש ממקום למקום, (ש"ב) (וכן נראה דעת הט"ז) וטעמו
לפי שנתבשלה החתיכה בדמה (ויותר כתב הט"ז) דהיינו בשאר
צער דיוכל הכי לאפשר שמהר להתבשל, ונש"ס גם החתיכה
הדיח נאסרה, אבל צער שור שהוסס בכ"ג צ"ר לאחר
שהסר מן האש שאינו ממהר להתבשל כ"כ גם החתיכה מותרת
(והמנחת יעקב כתב) להחמיר אפילו בצער שור (כמ"ס הרמ"א).
ח"ב שאל תרנגולות שהוא חלילה מהו?

ח"א יש לחוש שפי' הדם ממקומה למקום אסורה. אף בשעת הדחק
אפילו בפ"מ (ט"ז בשם ת"ח) (והש"כ משיג) דהיכל שאין
חלולין ואין בו בני מעיים מותר בדאיכא ס'. וכן הוא דעת
(רמ"א ופ"ח) (והמנחת יעקב כתב) דמ"מ יש להחמיר אף
פאין בו בני מעיים דהא עכ"פ יש בתוך העוף הריחא שלו
שדבוקה בללעות ושאר דברים קטנים ויש לחוש שכלע מהם
למקום אחר.

ח"ב שאל אם נשפך התבשיל ואינו יודע אם היה בו ס' מהו?
ח"א הכל אסור משום דהוי מין בשאינו מינו דהיינו דם בצער והטעם
בעוקר דאורייתא אבל אם נתן צער שלא נמלח תוך כלו
שני אף שהיס"ב אינו ממשל אבל אם פלל להתבשל חריף כחומץ
ונ"ר נאסר אף בכ"ס (פני יצחק).

ח"ג שאל צער ששהה ג' ימים בלא מליחה וסדחה ונמלח והודח
עם שאר צער כדינו מהו?

ח"א השאר צער שרי אפילו לבישל אף בדליכא ס' וחתיכה ענמה
אסורה אפילו לזלי (ט"ז ופר"ח ס"ק מ"ז) (אך בר"מ צידדושי
הגדלתי על חלק י"ד מאריך קצת, וכתב בשם ת"ח כלל סי'
ק"י דגם אותו החתיכה שרי לזלי).

ח"ב שאל אם נתבשל אותו החתיכה עם שאר צער מהו?
ח"א אי איכא ס' בשאר חתיכות נגד אותו החתיכה. ואם שאר

חתיכות שרי ואותו חתיכה אסורה. זהו ליכא ס' הכלל אסור
(ש"כ וט"ו) וכן היא בתשובת תורת אמת ס' קע"ט ובתשובת
ב"י.

הס"ה שא"ל בשר שזהה ג' ימים בלא מליחה והדחה שנמלחו ע"ש
שאר בשר שבזר נמלח והדח בכלי שאינו מניקב מהו?
ת"ז אסור גם שאר בשר בדליכא ס' דאמרינן לחומרין שחל יצא
דס' שנתקשה ע"י מליחה ואוסר שאר בשר. (וט"ז ס"ק ל"ב).
אך בתשובת בית יעקב ס' קע"א כתב דמייירי היכא שלא
נמלח הבשר שזהה ג' ימים מתחילה. אבל אם גם נמלח
מקודם אותו בשר בכלי שאינו מניקב אפשר להתיר מטעם
(ש"כ רש"ל והציאו הט"ז בס"ק הכ"ל) דמ"מ שרי.

הס"ז שא"ל בשר שהוא ספק עם עזר עליו ג' ימים בלא הדחה
ומליחה מהו?

ת"ז מותר לכתחילה לבשלו ע"י הדחה ומליחה כשאר בשר (תשובת
מנחת יעקב).

הס"ח שא"ל בשר שזהה ג' ימים בלא מליחה והדחה ונתערב אותו
החתיכה בחתיכות אחרות מהו?

ת"ז צ"ל ברוב (ש"ע) (תש' פני יצחק) חד בתרי בטל (רמ"א) (והש"כ)
רובה לפשר הדבר ברוב דהכא פרישו בטל בם' ע"ש. מ"מ לא
מחלט הדבר שיהא דוקא צריך ס' אלא מניח הדבר בנ"ע,
כי הבשר שזהה ג' ימים בלא מליחה הוא חומרת הגאונים
ז"ל דהגאונים לא גזרו כל כך, וכן הוא לפסק הלכה למעשה
כשני גדולים הסורים (בס"י והפד"ח) דאין צריך ס' בלש"ג
אלא ברוב.

הס"ח שא"ל חוזית שנפסטה עורותיהן לשומן וזהה ג' ימים בלא
הדחה ומליחה מהו?

ת"ז יש לגרר היטב הבשר שעודני עליו והעורות מותרים ע"י הדחה
ומליחה כדינו, וה"ה בצינא, אבל בשאר שומן אפשר דדינו כשאר
בשר ממש שאר שומן אינו רך כ"כ כשומן האוזנית (תשובת
שנות יעקב ס' כ"ח).

הס"ט שא"ל אם שרץ במים הבשר תוך ג' ימים מהו?
ת"ז מותר להשהות עוד ג' ימים אחרים פחות חצי שעה, (והש"כ
כתב) לאו דוקא חצי שעה אלא פחות מעט.

ת"ע שא"ל טבח שמכר בשר שלא הודח ולא נמלח יותר מ"ג ימים
אחר השחיטה ולא הגיד להקונים שלא יאכלוהו ע"י ביטול
והקונים ביטלו אותו הבשר ע"י הדחה ומליחה בשאר
בשר מהו?

ת"ז מזה הדין אין לה ענין משפט להעבירו משום גדר מילתא

אָנעײַן-ב״ח נ״ש ס׳ כ״ה) זעכלים שצטלו צוהן א״ל הכשיר למפרע
(תשׁ עבודת הקודש).

חע״א שא״ל צער שחל יוס ג' שלו צעצת מהו ?

ח' אסור להדיחו אפילו ע״י נכרי, ובי״ט אס ניקרו מגידין וחוטין
מע״י מותר להדיחו בי״ט (מגן אברהם ס׳ שכ״א וש״כ).

הע״ב שא״ל אוזנית שהודחו תוך ג' ימים כשהן שלימם שלא נפתחו
מהו ?

ח' (הורס הגאון מהר״ם מפראג) להפשיט עורותיהם ומותרים
בבישול, והשאר ינלנו.

הע״ג שא״ל צער ששהה ג' ימים בלא מליחה וסדחה שנמלח עם
שאר צער לסוגי דמים מהו ?

ח' הצער שנמלח עמו כשירה והוא צעמו אסור, וצדיעבד יס
להתיר ע״י שיחזור וימלחנו לפי שהמלח מוצאי כל דם הבא
ממקום אחר וכבול כך פולטו. (ופר״ח) (ודעת האגור) אס
לא נתבשל עדיין אותו הצער מותר לגלי אף שנמלח עם שאר
צער. ואם נתבשלה אסורה, וט״ז צס״ק ל״ז משיג) על מורה
אחד שהורה כך ומסיג דעתו לאסור אף לגלי.

הע״ד שא״ל צער ששהה ג' ימים בלא מליחה וסדחה ומלחו כדינו
והודה ואח״כ מלח אותו בכלי שאינו מניקב ולא שהה

שם שיעור בבישה ונמצא שם ציר מהו ?

ח' צער לגלי (רש״ל) אבל אס שהה שם שיעור בבישה אז אפילו
לגלי אסורה.

הע״ה שא״ל כבד ששה ג' ימים בלא סדחה מהו ?

ח' מותר לבשל אחר הגלי (ש״ע ס׳ פ״ח) (ובתשובת נמח צדק ס׳
קכ״א) כתב אסור לבשלו אחר הגלי (וכן כתב המנחת יעקב).

הע״ו שא״ל צער שנמלח בכלי שאינו מניקב מהו ?

ח' אותו החתיכה הנוגעת בציר אסורה אפילו לגלי אפילו לא
נמלח רק מעט כדרך שמולחין לגלי, ואפילו שלא שהה שיעור
מליחה רק מעט שניראה ציר אפילו לא היה תוך ציר אלא
מעט מצטרו ואפילו דאיכא ס' נגד הציר אסורה. אבל שאר
חתיכות שאינו נוגעים בציר אלא מונחים על החתיכה הנוגעת
בציר מותר (רמ״א) (והש״כ) (והט״ז) אפילו קליפה לא צעי
לפי (הט״ז).

הע״ז שא״ל אס נתערב אותו חתיכה שנוגעת בציר עם שאר חתיכות
מהו ?

ח' בטל צרוב (רש״ל וש״כ וט״ז ומ״י).

הע״ח שא״ל אס הניח אוזא שנמלחה וסדחה כראיו על האוזא
שלא נמלחה, ומלחה האוזא העליונה והיה זצ ציר

ממנה וגם אחריה קצת מתחתונה צתוך אותו ציר בכלי
שאינו מניקב מהו ?

ח' (הט"ז) ב"ק ס"ד הורה שאין לאסור רק מה שמונח בציר .
(והש"כ) ממה על הט"ז שאיסור מה שצתוך הציר , לדעת
המנחת יעקב אין אסור כלל .

תע"ט שא"ל כלי שאינו מניקב שנמלח בו צער להוסיף דמו אם מותר
להשתמש בו ?

ח' ויש"ל אסור להשתמש בו אפילו לאחר שהודח (ש"כ) ואם עבר
וגשתמש בו אם היא דבר יבש צריך קליפה , ואם היא דבר
לח צענין ס' נגד הקליפה מן הקערה (רמ"א) (ולדעת הש"כ)
אין חילוק אם הקערה קר או חם , דס"ל דאף לאחר הדחת
הקערה הים רותחת מתוך המלח שבה (ע"ש ס"ק ס"ד. והט"ז
ב"ק ל"ט) דדין קערה זו כדין שאר כלי טריפה ששמו בו
היתר ושייך לדין תחאה גבר .

תפ"א שא"ל אם מותר לחזור ולמלחו צתובו לאחר שניקב מהו ?
ח' ויש"ל מותר אפילו בלא ניקבה . אם הצער ששהה כבר במליחתו
והודח (רמ"א) רק שלא ישהה שם מ"על"ע , דאם ישהה שם
מעט לעת נאסר מחמת כבישה (ט"ז) (ולש"כ) אפילו שהה
מעט לעת מותר דדיעבד , אבל לא לכתחילה דכל כ"על"פ אסור
לכתחילה .

תפ"א שא"ל צער ששהה במלחו שיעור מליחה וקודם הדחה האחרונה
נתנה בכלי שאינו מניקב ?

ח' אם הודח פעם אחת לאחר המליחה שרי דדיעבד סגי בהדחה
אחרונה אפילו בפעם אחת (ש"כ) ואם לא הודח כלל . (לרמ"א)
מה שצתוך הציר צעי קליפה אפילו דדיעבד ואפילו בדאיכא
ס' נגד הציר . (ורש"ל) אסור כל מה שהיה תוך וגם מעט
למעלה ממנו כדי קליפה .

תפ"ב שא"ל אם נתערב אותו חתיכה באחרות מהו ?
ח' אפילו חד צתרי בטל (ט"ז) בשם רש"ל) (והמנחת יעקב כתב
דדעת רש"ל) אסור מה שצתוך הציר היינו ששהה כל כך עד
כדי שיתן אותו על האור וירתיח . אבל אם לא שהה כשיעור
זה גם רש"ל מודה דאינו אסור . אלא כדי קליפה ומה שמחין
לציר לעולם כשר אליבא דכ"ע והכלי שנת בו הצער הזה אם
נמצא ציר בכלי אז גם הכלי נאסר . (והמנחת יעקב כתב)
אפילו בציר מועט ז"ע לדינא .

תפ"ג שא"ל אם הניחוהו הצער הזה בכלי חולצת שמלוכלכת קצת
מהו ?

ח' הרי הוא כרותח אם אין שם ס' אסור . ואם יש ס' צריך

הקליפה (מנחת יעקב) ואם יש שם מצט מים אפילו מים כל
שהוא מצטין כה הציר, ואפילו הציר הוא רוב. (והמנחת
יעקב ד"ע לדינא). אבל אם הכלי אינו מלוכלך אע"פ שהוא
צ"י שיהיה משום דאין מליחה לכלים. (ובן היסכים דש"ל וז"כ
ושאר פוסקים והמנחת יעקב) ומ"מ אם היא הפ"מ ואית בו
ג"כ צורך סעודות מאד יש להקל מאחר שזה שיעור מליחה
(רמ"א וז"כ וט"ז ב"ק מ"ג).

הפ"ד שאל' אם מותר לחתוך בסכין מן הצמר שמוכה במלחו מהו?
ה"ל וי"ל (דמ"א וז"כ) מתירן לאחר שזה שיעור מליחה ובסכין
של איסור אסור לכתחילה לחתוך בו מן הצמר, ודיעבד בשר.
והסכין בשר שנחתך בו הצמר ממונו צריך הדחה או כיצו
בקרנע עשרה פעמים בזה אחר זה, ויכיל דהודח הצמר פעם
אחת אחר מליחה מותר (כן כתב פרישה וט"ז).

דין מליחות הרבה חתיכות ביהר ובשר שנפל לציר.

הפ"ה שאל' אם היא ספק אם נמלח החלב עם שומן?
ה"ל ברובא סגי דאין צמינו ומדאורייתא בטל, אך מדרבנן אינו
כשירה אלא ב"ס' הוי ספיקא דרבנן ולקולא (תשובת עבודת
הגורשני ותש' צ"ז סימן ע"ג).

הפ"ו שאל' אם נמלח בשר שחיטה כשירה עם בשר טריפה מהו?
ה"ל אם אין ס' זהיתר נגד האיסור הכל אסור ואפילו האסור
כתום והכשרה שומן דאין לנו בקאין בזה, אבל אם יש ס'
זהיתר נגד האיסור מותר, ואי איכא ספיקא אם נמלח בשר
שחיטה עם בשר טריפה או נכלה הוי ספיקא דאורייתא
ולחיימרא.

הפ"ו שאל' אם נמלח החתיכה עם חלב מהו?
ה"ל אם יש ס' כנגד החלב מניקח החלב מן הצמר, והבשר אין
צריך מליחה אחרת אפילו שהוא חלב גמור.

הפ"ז שאל' אם נמלח עם שאר בשר וליכא ס' בצלותו חתיכה ענמו
כ"א בהגטרין שאר חתיכות למנין ס' מהו?

ה"ל (לדעת הרמ"א) אותו חתיכה אסורה שאינו מנטרין שאר
חתיכות למנין ס' ושאר חתיכות מותרים. (אבל הט"ז כ' ב"ס'
ק"א ס"ק צ"ה לפי המנהג) אינו מנטרין גם שאר חתיכות
עד ס' ולהתיר גם אותו חתיכה. (והפ"ח כתב ב"ס' ק"ה
להורות הלכה למעשה) שאם בחתיכות הנוגעת בחלב יש ס'
נגד החלב בזה יש להתיר שהרי האסר מתפשט ומחלק בכל
החתיכות הנוגעת בו וצדון הוא מנטרפו. לטעמו אלא שצריך

ליטול כדי קליפה אחותן. מקומות שידעו שגנעו בחלב. ובמקום
הפ"מ אם יש צם' סחתיכות שגמלה ס' נגד החלב. דהיינו
דליכא ס' חלא נהאטרפות המצעת בחלב עם חתיכות שגנעו
באותו חתיכה שהחלב דנוק בה יש להסירה. וס"ס בשעת
הדחק והוא שיקלוק כל המקומות שגנעו בחלב.

הפ"ט שא"ל אם אינו יודע איזה צד סחתיכה גנע בחלב מהו?
ח"ל אין צריך קליפה והכל שרי ואפילו שגנעו הדגה חתיכות דהיינו
רוב החתיכות הכשירות שגנעו בחתיכות. איסור ולא ידעין
צ"ל איזה שגנעו הכל שרי אפילו בלא קליפה. וחתוכה
פנתבשל עם החלב נהבאר בס"ד בעמ"ס
ח"צ שא"ל צר שגמלה אם מותר להשקותו במלחו לאחר פליטות
כל צידו, דהיינו י"ב שעות?

ח"ל ויש"ל לכתחילה איסור ובדיעבד שרי.
הפ"א שא"ל צר שגמל לציר או גפל ציר עליו מהו?
ח"ל אם לא הודח ולא נמלה הבשר מתחילה וגפל לציר הוי כחתיכה
שגמלה בלא סדחה (ונתבאר לעיל צם" ס"ט ע"ש) (ובסוגיות
ש"ד ואו"ה צם' מרדכי) מתירין על ידי שידחנו ומלחנו (ופ"פ
רש"ל וצ"ח וט"ו ס"ק כ"ט) ומיירי שגפל לציר שהוא בתוך הכלי
ואם נמלה הבשר קודם שגפל לציר בזה הם דעות מחולקות.
ומיאו אם לא הודח הדחה אחרונה אז דעת (סרש"ל זט"ו) כל
כמה שלא הודח באחרונה פולט צירו מעת לעת ואם גפל תוך
ציר מעת לעת ולא שטה כדי כבישה כשרה על ידי סדחה
ומליחה שנית ואפילו במקום שאין הפ"מ.

הפ"ב שא"ל אם נתבשלה בלא הדחה ומליחה שנית מהו?
ח"ל (דעת רמ"א) דמותר במקום צריך גדול (והובא צם"כ ס"ק ל"ז
ודוקא שגפל לציר שיש לה מקום לזוז פי' שהוא בכלי מנוקב,
אבל אין לה מקום לזוז אף קודם שיעור מליחה איסור ולא
מהני לן אח"כ מליחה (ת"ח וס"ב) ואם שטה שיעור מליחה
אפילו נפל לציר בכלי מנוקב לא מהני סדחה ומליחה, אבל
מה שחזק לציר מותר (ת"ח).

הפ"ג שא"ל צר ששטה במלחו שיעור מליחה וגם הודח הדחה
אחרונה ואח"כ חזר וגמלה אותו הבשר עם צר שגמלה
עכשיו לנאת דמו מהו?

ח"ל (הגאון ג"פ ס"י ח' ובגאון מנחת יעקב) סברי אף שהודח הדחה
אחרונה אפ"ס כל מעת לעת פולט צירו ודוקא שהמליחה ב'
פעם אחת בלבד. מעת לעת של מליחה ראשונה הכל שרי. אבל
אם נעשתה לאחר מעת לעת של מליחה ראשונה אם אותו
צר שנמלה עכשיו פעם ג' איסורם אפילו לנאת.

שנמלח עימו כשרה כשרה . זהו דאסרין הנשר שנמלח
שנים הנ"ל היינו דוקא שאותו הנשר היה נתונה למטה תחת
הנשר שנמלח פעם הראשון , אבל אם היה למעלה על הנשר
שנמלח פעם הראשון אזי לא נאסר אותו נשר אלא כרי
קליפה . (מנחת יעקב)

חצ"ד שא"ל ציר שנפל ע"ג קרקע ועדיין הקרקע לא ונפל עליו
נשר שלא היה עדיין שיעור מליחה ?

ח"א אותו הציר שנגע פני הקרקע צריך קליפה ומה שלמעלה ממנו
כשרה (רמ"א, בת"ח, וש"כ, ובתשובת מ"צ ס' ס"ד) פסק להחמיר ,
(והמנחת יעקב) מכריע באשר שיש מנהג הנשים שאחר הדחה
ראשונה קודם המליחה מניחין הנשר ע"ג הדף עד שיזוז ממי
הדחה מעל הנשר כדת וכדין וא"כ נתלכלך כבר הקרקע ממי
הדחה שבו קודם המליחה ואח"כ כשנוטף ציר קמאי קמא
צטיל ואין כח באותו ציר לאסור ולכך שרי אף מה שהיה
בתוך הציר , אבל אם נמלח הנשר שלא במקום שזבו מים
מתחילה צריך קליפה במקום שהיה על פני קרקע במקום הציר .
חצ"ח שא"ל נשר שנמלח ונפל למים שנתאדמו מפני שהודיחו בזה
נשר מהו ?

ח"א כשרה , אפילו אין המים ס' נגד הדם כשרה . וה"ה ציר שנפל
תוך המים ואח"כ נפל נשר לתוכה כשרה דהמים מצטלים כח
הציר אף . אם אין במים ס' נגד הציר (רמ"א) ומ"מ צריך
להיות רוב במים מן הציר (ועיין ט"ז וש"כ ומנחת יעקב) .

חצ"ז שא"ל נשר שנמלח בלא הדחה ראשונה ונפל לציר מהו ?

ח"א לא מהני הדחה ומליחה שנית כיון שיש דם צעין עליו שלא
הודח וגבלעת בנשר צעת המליחה ואינו יוצא אח"כ (ש"כ וט"ז) .

חצ"ו שא"ל אם נפל דם צעין על החתיכה שנמלחו מהו ?

ח"א נאסר הנשר כולם , אע"ג דלא שהתה עדיין כשיעור מליחה
באסור הנשר כולם אם אין ס' בנשר נגד הדם שנפל עליו
הציר הוא מדרבגן ואמרינן כבולעו כח פולטו משא"כ דם
דאורייתא הוא (מנחת יעקב) .

חצ"ח שא"ל לז שנמלח זהודה כדינו שנפל בציר מהו ?

ח"א כשרה משום דשעי ולא בלע (ש"ך בסי' א"ך ס' ק"ג) .

דין מליחות הראש והטלפים והמוח .

חצ"ז שא"ל הו"ל ונהוגין לכתחילה ליטול המוח מתוך הגלגלות
ולחתוך שתי וערב ויש מסירין הקרום . אם לא הסיר

המוח קודם מליחה ומלחו כך מהו ?

ח"א לכתחילה אסור ובדיעבד אם חתיו שתי וערב סגי . אפילו לא

הסיר המוח קודם המליחה ואפילו בשלו כך (רמ"א) (והש"כ כ') דפרישו דדיעבד הוא אם מלחו דדיעבד אפילו לא בשלו עדיין ולא הסיר הקרום סגי בנחתכו שתי וערב וא"ל להסיר המוח אבל אם בשלו שרי בלא חתיכות שתי וערב, ודוקא אם ניקב העצם נגד הקרום קודם מליחה והניח למטה הניקב (ש"כ בס"י כ"ח ס"ק ח').

תצ"ח שא"ל אם מלח הראש שלם בלא ניקבת העצם או שניקבו ולא היה מניח למטה בשעת מליחה?

ח"ה הקרום והמוח אסורים ושאר הראש מותר (רמ"א) לפי שהעצם הגלגלות מפסיק בין דם שצמחו לבין הבשר, ולפ"ז נראה אפילו שאר בשר שנמלח עימו ופלט כזר כל דמו וצירו צענין דלא שייך לומר כבלעו כך פולטו אפ"ה שרי (ס"כ).

תצ"ט שא"ל אם בלאו הראש ולא אוחזי אבית שחיטה או אחרירין ולא רץ מידי מהו?

ח"ה הקרום והמוח אסור והשאר מותר (רמ"א).

ת"ק שא"ל אם בשלו הראש שלם ולא רץ מידי מהו.

ח"ה הראש נעשה נבלה כאשר שבוודאי אין בראש ס' נגד המוח והקרום. ואם נתבשל אם שאר בשר צריך בתבשיל ס' נגד כל הראש. ואי איכא ס' נגד כל הראש אסור והשאר מותר (כן נראה ממשמעות הש"כ בס"י ס"ח סק"ו וסק"ט וכן כתב הישיש).

תק"א שא"ל אם מלח רגלים ולא נחתוך מהם פרסותיהן מהו?

ח"ה כל החתיכה שצמחן אסורה, ואם נתבשל כך אע"ג דליכא ס' נגד אותו החתיכה מ"מ מצטרפין בה שאר דברים שצקדרה עד למנין ס' כנגדן, דבלא"ה יש פוסקים הרבה דמתירין אף אותו החתיכה, ונהוגין עכשיו להחמיר אף ברגל אוחז, ויש אומרים שא"ל ס' כלל ברגלי עופות.

תק"ב שא"ל הכרם ובית הכוסת והמסס וכרכשתא והכנתא אם מלחו בלא הדחה ראשונה מהו?

ח"ה אסורין (ת"ח) אפילו דדיעבד (רש"י) וזיינו שידעינן בודאי שהיה בה שומן אז הם אסורים עד ס' נגד השומן והגידין. ומ"מ יש להקל בהן לגלי. וכן אם לא שיה במליחה שיעור מליחה או שנמלחו רק לגלי יש להקל. וכן אף בבישל. וה"ה אם לא ידעינן בודאי שהיה בהם שומן וגידין ומלחם בלא הדחה כשרה דלא אמרינן בודאי היה שם שומן משום שא"ל לניקרים שלא נשאר בהם שומן דכל כמה דלא ידעינן בודאי שהיה שם שומן וגידים לא נריכין ס' כנגדם וכשרים אפילו דליכא ס'.

תק"ג שא"ל אלה בני מעיים גרופין מליחה מלנר חוץ מקום שבשומן
 דבוק בה ואם מלחן מצד פגים מהו?
 ת"ל ודעתו ויחזור וימלחנה מצד חוץ אפילו לאחר מעט לעת של
 מליחה ראשונה וכן כל בני מעיים דין אחד להם.
 תק"ד שא"ל אם לא חזרו ומלחו לכן וביקשם ע"י מליחה הראשונה
 מהו?

ת"ל הכל שרי אפילו הכלים (מ"מ) בני מעיים וחלחילות שמלחו
 רק לר הפנימי שלהן ומלחוהו בצד דק בדיעבד הים מהראוי
 להתיר, אך (הלבנו"ש) אסרתן אפילו בדיעבד והמחמיר ת"ע"ב.
 תק"ה שא"ל אם מלת הביצים שיש להם חלבון עם צד מהו?
 ת"ל הביצים אסורים כדי קליפה, לפיכך אם יש להם קליפה רכה
 או קשה יסור הקליפה והשאר מותר (פרי חדש).
 תק"ו שא"ל אם נתבשל הביצה הזאת הנאסרת עם צד מהו?
 ת"ל אסרת עד ס', כל מה שנתבשל עמה (כן כתוב באו"ה וברש"ל
 ט"ז) ודבריו נראה עיקר.

דין בשר לצלי.

תק"ז שא"ל אם מלת הבשר לצלי ושהם במלחו כדי שיעור מליחה
 ולא הודח הדחם אחרונה ונללה כך מהו?
 ת"ל בדיעבד דוקא מותר. ואם ניגלה בלא מליחה אזי צריך להדיחה
 אחר הצלי ג' פעמים ואם לא הודח כלל שרי (ת"ח) (וכן משמע
 באגודה ומ"ה תר"ה) דה"ל אם נמלח ולא שהה שיעור מליחה
 צריך הדחה ג' פעמים (ורש"ל חולק) דלעולם א"ל אלא הדחה
 אחת (והמ"י) כתב דבשהה שיעור מליחה וגם ניגלה אין להחמיר
 להצטרף ג' פ'.

תק"ח שא"ל אם לא הודח תחלה ונמלח מהו?
 ת"ל אסור ואפילו לצלי (רמ"א) (ולדעת האו"ה) מותר לצלי כה"ג
 (ולדעת ומ"ה) נראה להתיר (ופרי חדש כתב) בדיעבד יש
 לסמוך על המכשיר.
 תק"ט שא"ל אם צלי שום דבר בלא מליחה כלל אם מותר לתת בלי
 תחמיו לקבל השומן?

ת"ל אסור ליתן בלי תחמיו כ"א עד אחר שגלחו חמיו וראוי לאכילה
 ואז מותר אפילו לבשל (ט"ז וש"כ) (ולא וכה"ה) (מנחת
 יעקב) אסור לזלות בשר שמלח עם בשר שלא נמלח אפילו
 הודח.

תק"י שא"ל צלי שלא ניגלה עדיין כל צרכה ומחב על הכד מהו?
 ת"ל אם ניגלה כדי שהוא ראוי לאכול לרוב בני אדם דוקא וכמ"ד
 אז מותר.

חקי"א שא"ל נשר לאחר מליחה וסדחת ואח"כ נמלח לקיום ונמלח
כ"כ כמו שמולחין לקדרה ושהה כדי שיעור מליסה
ואח"כ נפל לשם הגזינה מהו?

ח"א האי ציר הוי רותח לאסור הגזינה (כן נראה דצרי קס"כ)
(וי"א) לאחר ששהה במלחו שיעור מליחה לא מיקרי אח"כ
רותח. ולצורך גדול ער"ש או סעודות מזה יש לסמוך על
המקלין. אבל בלאו הכא חין להקל (רמ"א) (ופר"ח כתב)
דחין להקל כלל צדן זה ואף בהפ"מ באשר (הרמב"ן והראב"ד
והרשב"א והר"י והראוהרן) כולם סברי דלא פסק כח המלח
כלל אף עם שהה במלחו יום שלם או יותר. וכן הוא דעת
שאר פוסקים, ומי יקל ראשו נגדם אף בהפ"מ, וכל שלא נמלח
כ"כ מחשב זונן ואפילו נמלח שני ימים, (וי"א) דחין חנו
בקיחם צוק ועוז להחמיר אפילו במליחה לל"ג במקום שאין
הפ"מ (רמ"א) ומלח בעין מלוח לאורחא אפילו לאחר הדיתן
כל זמן שלא שהה או שרי צמים דינו כרותחת לאסור כלי
קליפה, ואין חילוק בין מלוח עליון ותפל תחתון או להפך.

חקי"ב שא"ל מחצת של חלב שנתנו בכירה תחת קדרה של נשר
והזיעה עולה מהו?

ח"א אם המחצת מגילה ועומדת בקרוב עד שהקדרה חם ב"כ
שהים"ב מחמת זיעה המחצת אז צעין שיה' בקדרה וס'
נגד החלב שבמחצת, ואם אינו חם כ"כ מחמת הזיעה וגם הקדרה
אינו רותחת בפני עצמו הכל שרי, ואם הקדרה רותחת צ"ע אסור
(פסקי מהרא"י והלבו"ש) ואם המחצת היה מכוסה הכל שרי,
מדי דהוי אשני קדרות נוגעת זו בזו, כ"ש בזיעה. (רמ"א)
(כתב הט"ז) מטעם נראה לי להתיר באם אפו (פלאגין)
של חלב בתנור ואח"כ באותו מקום רותח הושיבי שמה קדרה
ובתוכו נשר דכל שאין החלב צעין במקום שהוא הוי בקדרה
של חלב.

חקי"ג שא"ל דברים המאוסים שנפשו של אדם קצה בהם כמו נמלים
וזבובים וכיוצא בהם, אם נתערבו בתבשיל של היתר
ונמחו גופן מהו?

ח"א אם היתר זו הרבה שרי (ורש"ל וב"ח פסקו להחמיר) (ורמ"א
בס' ק"ו כתב) שאין לשנות המנהג שנהוגין להקל (ט"ז) וזמ"מ
מה שאפשר לצדוק ולהעביר במסגנית צדק ומשטין, אבל אם
לא נמחו זורקין והתבשיל מותר משום דהוא פגום, ומיהו
בחלל ובהמרה יש לחוש כמו בעבדא (רמ"א) אם נפלה פרעוש
לתוך המאכל והיה אי אפשר לסונגה נאסר הכל, (תשובת חות
יעיר סי' ק"ד).

אות נ'

חקר' שאל' אם נפל הסכין אחר שחיטה קודם שצדק אותו על קרקע קשה או אבן ואח"כ מנח בו פנימם מהו?

תל' אם נפל על החוד באופן שיש לתלות שגפנס מחמת הנפילה על הקרקע הוי כשיבר בו עצמות וכשירה, דתלינן שגפנס מחמת האבן או הקרקע. ומקמינן הסכין לחזקתו הראשונה שהיה בדוק קודם השחיטה. ולא דמי למפרקת דלא תלינן בו? דשאנו מפרקת, שהוא עגס רך, ועוד שהוא דרך הלכה והוצאה ואין דרכו לפגם בו, א"כ הוי ספק השקול ותלינן לתומרא משא"כ כאן שפיר יש לתלות שגפנס מחמת נפילה על הקרקע רק שצריך להיות שגפנס על החוד ועל קרקע קשה, שהקרקע אינו צורך פוגמת.

חקר' שאל' אם תלש ניצות צעוף לשחוט וינח דם מהו?
תל' א צריך להמית את הצעוף ולמכרו לנכרי דחיישינן שמה ניקב הוושט. אבל אםסור למכרו לנכרי כשהו חי שמה ימכרו לישראל, דאסור אפילו אחר שיתרפא הוי קרום שעל מחמת מכה וסופו לינקב וכניקב דמי וטריפה. אבל אם קנח הדם ולא בא אחרת כשירה שאינו רק תחיבות הניצוץ.

חקר' שאל' אם נאבדה הריאה קודם הבדיקה מהו?
תל' אם נאבדה הריאה קודם הבדיקה באונס או בשוגג צבחה וח' גסה טריפה. אבל צעגלים רכים היונקים וגדיים ועלאים שאין מזיון בהם סירכות יש להכשיר דיעבד. ומ"מ יש לבדוק בנלעות אם לא נמנח שם סירכא, דכל מה דאיכא לברורי מזררינן.

חקר' שאל' אם ניגלד העור העליון של הריאה מהו?
תל' אם נגלד עור העליון והתחתון קיים כשר. רק שצריך לנפח הריאה אם אין בה שאר ריעותא.

חקר' שאל' אם נפחו הריאה ונקרע הקרום מחמת הנפחה מהו?

תל' אם יש לתלות שגפחוה יותר מדאי כשרה. אבל אם אירע שגפחוה מחמת שום ריעותא צריך בדיקה. כגון מראש וכדומו שנמנח בה קודם נפיתא ואחר שגפחוה הלכה לה קריעותא. ונקרע הקרום. אם במקום הריעותא או סמוך לה בקרע הקרום, יש להטריף שאנו אומר מחמת הריעותא נקרע. אבל אם נקרע במקום אחר שלא היה שם ריעותא פלל יש להכשיר, כיון דגפחוה יותר מדאי (פי' בנ"ח ובנ"ט סי' ל"ו ס' קי"ב).

חק"ט שא' נמנח הריאה נקובה מהו ?
ח' אם נמנחת הריאה נקובה, אם יש במקום שיש לתלות במקום
דומשמי ידע דטבחא, דהיינו דהידים מוכחים על הנקב הזה
שנעשה ע"י וכשרה.

חק"כ שא' ואיזו נקב תולין בטבח במקום שנגע שם ?
ח' אם הנקב אדום ורך והוא מושך קצת באופן שניכר שנעשה
מחדש. ואין ריעותא בכלל נגדו אז אם יש מקום לתלות
בטבח תלינן. אבל אם הנקב הוא פתוח שיש קצת חלל בפי
הנקב או שהוא אדום כאדמיות המכה נפחה וקשה או שחור
סביב לו. או שיש נגד הנקב בכלל אדום או שחור שזה
מוכיח שנעשה הנקב מחיים. או סביביו לכן וקשה או שיוצא
כמין ליחה ממנו או שהוא עגול, אז אין תולין בטבח כלל
אפילו במקום שיש לתלות טריפה.

חקכ"א שא' ניקב אחד מהסימפנות לבשר הריאה מהו ?
ח' כשר שהבשר מגין עליו. אבל אם אין בשר בניהם עריפה
שחזירו קשה ואין מגין עליו.

חקכ"ב שא' אם נפרד למעלה מהגרגרת שניכר חיתוך דהיינו
באונה העליונה של ימין ?

ח' כשר, אבל אם אינו דבוקה לה אם יכול להכניס אצבע צד
הגרגרת לאונה טריפה, אבל אם היא דבוקה כולה לגרגרת
כלי שום הפרש כשר דזה רביתיהו.

חקכ"ג שא' נימוך הוולד במעי הבמה ?

ח' אז גם הבמה חסורה (א"ז) (וכן כתב אור"ס של הרש"ל
שטעות נפל להב"ח כשהעתיק דברי א"ז להכשיר הבמה א"ש
סי' י"ח) (ופר"ח מיקל).

חקכ"ד שא' נימוך הכים של השתן או ניטל מהו ?

ח' טריפה, (פר"ח) ואותן השורים המשתנים דם יש לבדוק
בשלחפות שלהם. ואם מקצת הכים טריפה.

חקכ"ה שא' נשמטה ידי בהמה או נשברו סמוך לגופם ורחוק נגזר
הדם מעבר לכלעות שרואין שעברה המכה תוך הגוף
מהו ?

ח' טריפה, והכי נהוגי (רמ"ח) משמע הא אם לא נגזר הדם
כשר, (כמ"ש בש"ע בסי' ע"ז) (אבל בסי' ד' ס"ם פ"ו מוציין)
שמוטה או שבורת יד בבמה אפילו לא נגזר הדם דהיינו
שנא איבעל גיב' (וכן כתב סת"ש צ"ח וב"ח). (והרש"ל פתוב)
בגמבר יש להחמיר ובגמט אין להחמיר, וטוב לחוש לדמיהם
בבהמות נכרי, וכלא הכי יש להורות (ב"י ש"ע) ואפילו בנגזר
הדם אין כאן בית מוחש (פר"ח) (וב"ה ב"ח) מחמיר אפילו

נשמת. וכן כתב ה"י וד"מ ות"ח.

חקב"ז שא"ל אם נשבר כלל אחד בעוף נגד הריאה מהו?
(לדעת הלבוש טריפה) (וש"כ וט"ז) מכשירין בכל ענין וכלא
בדיקה. (והנה"י) מטריף בנשבר הכלל ויש בהם עקוץ אפילו
שלא כנגד הריאה, דשם ניקב אחד מאזרים הפנימים (וכ"כ
הפר"ח) אבל אין להטריף בזהמות ישראל כה"ג.

חקב"ז שא"ל אם נשבר אגפים של עוף מהו?

מנהג פשוט לשער ברוחב אגודל אם היא פחות מרוחב אגבע
אגודל מן הגוף טריפה, אף שאין בה עקוץ ואף שנתרפא
יפה שבר אל שבר יחדיו ידבקו הרי זה טריפה (ש"כ) ואם
נשבר אגפים ברחוק מן הגוף רוחב אגבע אגודל אפילו מזומנים
כשרה (רמ"א) ואם אין בה עקוץ אף שהשבר הוא באלכסון
ויש קצת מן השבר בתוך אגודל סמוך לגוף כשרה (אך לדעת
הפרישה הוא אסור) וקצת ראי' לזה מן מה שכתוב (הט"ז צס'
זה ס"ק י"ד) על מה שכתוב (מהר"ם בהג"ה) אין חילק אם
עקוץ בנצירה או לאו אם היא רחוב מן הגוף כרוחב אגודל.
חקב"ח שא"ל אם נשבר אגפים רחוק מן הגוף ויש קצת מן השבר
בתוך אגודל ויש בו עקוץ?

ח"א אם השבר הוא באלכסון ויש מן השבר בעצם החיצון בתוך
אגודל סמוך לגוף טריפה. ואם השבר הוא בשום אף שנכנס
העצם החיצון בתוך אגודל סמוך לגוף יש להכשיר פשיטות.
חקב"ט שא"ל ואם נמצא הגוף שבור במקום שאם נעשה מחיים
הוא טריפה ואין בו לקוץ, ואינו יודע אם נשבר קודם
שחיטה, או לאחר השחיטה מהו?

ח"א כשר אפילו שהוא סמוך לגוף לתוך אגודל כשרה (לדעת הרמ"א)
מכא"ס, ומיירי שאי אפשר לבדוק הריאה כגון שאין הריאה
לפניו (ט"ז וש"כ) ומיירי דליכא שום ריעותא בצלעות או
בריאה, אבל אם יש חדה מנייהו לא סמכין אס"ס, ואפילו
בדיקה לא מהני מפני דאין אנו בקאין בבדיקה וטריפה (ד"מ
וז"ח) (וש"כ כתב) וה"ה אם יש בו עקוץ יש להכשיר בכה"ג
בהפ"מ משום ס"ס, ספק מחיים נעשה וספק לאחר שחיטה
נעשה. ואם"ל מחיים נעשתה שם לא ניקבו הריאה (כן
המשמע מדברי מהרי"א).

חקב"ז שא"ל נשמתו אגפיו מהו?

ח"א חוששן שם ניקבה הריאה לפי שהריאה נחבאת בין הצלעות
וקרום השבר הוא רך ודק בין כלל וכלל וכשנשמת גפה מנתקת
באריאה עם הגוף ואין אנו בקאין בבדיקה הראוי לה, ולכן
כל שחיטת הגוף מעיקרה הרי זה טריפה (ש"כ וט"ז).

חקל"א שא' נשמתו גפי ולא ידענן אס מחיים נשמת אז לאחר שחיטה מהו ?

ח' טריפה (רמ"א) (ותש' מ"ז כ') מסיג להכשיר דהוי ס"ס כדלעיל ולמעשה יש להחמיר ולאסור בגשמי, אבל בהפ"מ וכה"ג יש להקל (וכ"כ ה"ח) מיהו בהפ"מ יש להקל, אבל בהפסד מעט אין להקל כלל (ש"כ) ואפילו אס הוצא לשחוט לשוחטו והיה שלם קודם השחיטה אפ"ה טריפה. ולפי (הט"ז) אינו מחלק בין הפ"מ או הפסד מעט. ולפי משמעות הש"כ שראה דגם בגשמי אס יכול לתלות השחיטה בדבר אחר כגון שדרסה על גפו או נפרכם ונלחץ אל הקיר כשירה, אבל מה שפרכם העוף בשעת שחיטה לא מיקרי פרכם זה מקום לתלות (מהר"י ז"ע)

חקל"ב שא' בהמה שנפלה ממקום גבוה ז' טפחים מרגל' מהו ? ח' חוששין לריסוק אצרים שלה דרגל גבוה ד' טפחים והוי לי" עשרה טפחים ואפילו עמדה ושהתה, מעת לעת צריכה בדיקה, ובאשר דאין אנו בקאין בבדיקתה לכן לא מהני שום דבר אלא הליכה דוקא ואף אס פשטה ידה ועקרה להילוך ואינו הולך פשיטות יד לא מהני, (פר"ח) ואס לא עמדה מעצמה אלא ע"י סיוס שמסוייען לה והלכה ד' אמות ואינו נולעת ואפילו שידענן שנפל' כשירה, ואין צריך בדיקה אע"פ שלא שהתה מעת לעת (ש"כ ל"א ול"ח וט"ז פר"ח וכן עיקר).

חקל"ג שא' אס נפלה ואחר נפילתה הלכה ד' אמות ואח"כ אינו יכולה לילך. מהו ?

ח' דינה כשאר בהמה מסוכנת. חקל"ד שא' אס נפלה נותנה של עוף מחמת רוב שומן וכשאר ערוס מהו ?

ח' כשר הואיל ונעשה מרוב שומן, אבל (הישי"ש וה"ב) מחמירין ואוסרים העוף.

דין איסור שנפל להיתר.

חקל"ה שא' איסור שנפל לתוך היתר ולא נודע שיערו בשעת נפילה או שנודע כמה איסורו אלא שלא היה נודע אס היה בהיתר ס' כנגדו כדי לבטלו מהו ?

ח' אז אפילו אס יש לפגני בהיתר ס' נגד האיסור המצומק כיון דלא ידענן כמה היה האיסור וכמה צמקה מגופה אס מעט ואס הרבה הילכך הכל אסור. ולא מציעא בחלב שדרכו להיות נימח אלא אפילו בשאר איסורין כגון צמר כבילה ודג טמא. וכן כל כיוצא בזה אמרינן שהיה גדול ונצטמק הרבה מכמות

שהיה גפניך הכל חסור אם לא שבאומדנא נראה שיש ס' לפי מה שהיה יכול להיות גדול. וכן כל כחזה צוה (פר"ח). חקל"ו שאל ואם בשעת שגפל האיסור היה נדע שהיה בהיתר ס' כנגדו כדי לבטלו מהו?

תא"ל אם יד עכשיו ס' נמי בהיתר נגד האיסור מנזמק הצא לפני הכל מותר, ואפילו כשאין האיסור בעין דליכא למיקם עלה דמילתא מעמידן הדבר על חזקתו ואמרינן מסתמא דבי היכא שנתמעט מן היתר כך נתמעט מן האיסור, אבל אם בשעת נפילת האיסור לא היה בהיתר ס' כדי לבטלו אע"פ שנתמק האיסור ביותר ויש עכשיו בהיתר ס' כדי לבטלה הדבר פשוט שהכל חסור.

חקל"ו שאל אם היה ס' בהיתר בשעת נפילת האיסור ואח"כ ננטמק מן ההיתר הרבה מס' לערך מה שנתמק מהאיסור או שלא ננטמק האיסור באופן שאין בהיתר ס' עכשיו נגד האיסור מהו?

תא"ל משערינן בהיתר והאיסור כמו שצא לפני עכשיו וחזר האיסור לאיסור הכל אפילו הקדרה צין צמינו ובין שלא צמינו (פר"ח י"ג וט"ז) ומיהו אף צידעין דבשעת נפילת האיסור היה בהיתר ס' כנגד האיסור, או חסורה אינו בעין לא סמכין לחזקה ולומר שנתמעט לפי חשבון, ואי ליכא ס' השתא לא מצעין שנאמר כל מה שבתוך הקדרה אלא אפילו הקדרה עצמה נאסר שאל"פ שהיא בלועה מהיתר לערך ס' יותר מאיסור מ"מ הרי בלעה מתבטל אחר שנאסר ונאסרה ואין לישער בהיתר והאיסור צעין ס' במשקול, דהיינו אם יש שולשים ליטרות כשר כשר ונמלח עמו חצי ליטרה כשר נבילה דהיא ס' במשקל ומ"מ למראית עין אינו נראה ס' כבשר כשר המשקל לא מהי בהיתר (פר"ח ס' קי"ג ובתש"ע"ג) (והב"ח כתב) אין להקל אלא א"כ דאיכא עוד צד להקל.

חקל"ו שאל איסור אין מבטלין לכתחילה ואפילו באיסורה דרבנן אם עבר וביטל דבר יבש בדבר לח מהו?

תא"ל חתיכה נעשה נבילה אפילו אם בטל בשוגג. אבל אם עבר וביטל יבש ביבש בשוגג מותר ובבשר ובחלב אף אם עבר בשוגג אפ"ס חסורה דח"כ אלא א"כ ריבזה עליו כל כך שהוא ב"ג נגד כל מה שנעשה נבילה (ש"כ ס' ק"ט) (ואגאון מנחת יצחק ח"ג) דיש להקל בשאר אסורין בהפ"מ (וב"ח כ') דאין להקל אלא א"כ עוד צד להקל.

חקל"ו שאל ואם ריבזה עליו במידה מהו? תא"ל אם לא היה המעורבות שלו וגם לא היה מתכוין לבטל בשביל

עננו שרי אפילו לדיריה (ב"י) ואם היה שם חסור להצטל ולבני ביתו (רש"ל) וכן נמי חסור למי שצטל בשבילו.

חק"מ שא"ל חסור שנתערב בהיתר במינו או שלא במינו ומא? ח"א לעולם צעיקן ס' בהיתר נגד האיסור רק חילוק זה יש צניהם דמין במינו מדאורייתא המיעוט בטל ברוב, אך רצון הוא דמגריכים ס' ולכן ספיק לקולא דהיינו אם נשפך ממנו ולא ידעך אי ס' וברירלן שיש בהיתר מרובס מהאיסור אז אמרינן שהיה בו ס' ומותר, ואם נתערב מין בשאינו מינו מדאורייתא צעיקן בהיתר ס' נגד האיסור, ואם נשפך ולא ידעין אם היו בו ס' אז ספיקו לחומרא ואיסור (ט"ז) (והגאון המחבר אמונה שמואל ס' ק"ח משיג על הט"ז) באופן איסור רצון שגפל לתוך היתר צנישל אז במליחה ולא ידעין כמה נפל ובריר לן שיש הרבה מהיתר מבהאיסור אלא דלא ידעין אם יש בהיתר ס' נגד האיסור שגפל בתבשיל או שגמול עימו כיון שהוא איסור דרבנן אפילו במין ושאינו מינו מתיר דכיון דכבר נתבטל ברוב (ע"ש עיין בס' פ"ה ובס' קכ"ו).

חק"מ שא"ל אם נתערב מין בשאינו מינו ונשפך. דהיינו לדירן שמינו בטל ברוב מדאורייתא. ובשאינו מינו נתבטל ב"ס ונתערב בשר שחיטה עם בשר גבילה ועם רופס ואף כאן לבטלו הנשר גבילה נמצא שיש כאן היתר לבטל האיסור בבשר שחיטה מגד שהוא רוב כנגדו ובמינו מהני רוב מדאורייתא אלא שראוי לאסור הדוטב מגד שאין בו ס' נגד האיסור נמצא שנותן בו טעם בינך יעשה?

ח"א ויש"ל דחשדינן באילו אינו (כלומר באילו לא נתערב עם שגבילה כיון שכבר בטלה הגבילה מחמת ריבו מינו והיו במאן דליתא ולהיתר ממש נחש האיסור לגמרא. וכן ראוי להורות דין תורה אלא דרבנן החמירו להגריך ס' אף במינו לכן כאן יש ספק אם היה ס' באינו מינו כנגד האיסור ואף אנו יכולין לעמוד עליו כיון שגפך מותר (כ"כ בט"ז).

חק"מ שא"ל אם נתערב תחילה עם שאינו מינו ואח"כ נתוסף ע"ס מינו מהו?

ח"א הרי זה כעשה גבילה ודאי קודם שגב למינו ואחריה (כ"כ הט"ז) (אבל הרש"ל וסדרישה וס"כ ופר"ח) השיגו על דמ"א בדין זה, (והב"ח והט"ז כתוב בו) דעיקר הוא כמ"ש (הש"ע) חיברו הרמ"א וכ"כ המנחת יעקב) דאין לזוז מפסק הש"ע. חק"מ שא"ל אי חלוקין לענין מין במינו בתר שמה אז בתר טעמה? ח"א ויש"ל חלוקין בתר שמה (פ"י) אם הם שנים ואפילו לא שנים

למעשה הוי חן במנו, אבל אם הם שים בטעם ולא שים
 בשם לא הוי חן במינו (כ"כ רמ"א) (אבל הש"ך). מאריך
 ופועל מש"ס וכן הפוסקים דאדרבא דאזינן בחר טעמא ולא
 בשם שם וכן עיקר (וכ"ב בס' מ"ב ומ' ופר"ח) ובלל
 דקדמיתא איסור מחמץ כשים זו כדי להחמץ ואסור תכלין
 דשים זו כדי לתכל ואיסור מעמיד כשים באיסור כדי להעמיד
 כל חילו האסורים אסורים בכל שהוא בין במינו ובין בשאינו
 במינו ואפילו באסורא דרבנן.

חקמ"ד ש"א איסור שנתבשל אם סיתר דהיינו איסור דרבנן דומיא
 דכחל וגבינות של עכו"ם שנתבשל עם סיתר מהו?
ח"א ואפילו מכירו והוא שלם וזרקו לתוך אפה צריך ס' נגד כל
 האיסור ולפיכך התבשל בקדרה של איסור או תחב צכף של
 איסור בהיתר צריך ס' נגד כל האיסור ע' ס' נ"ו.

חקמ"ד ש"א חלב שנפל לתוך התבשיל מהו?
 ח"א אם התבשל טעמו בס' כשירה, אך צריך ליתן שם מים יבנים
 וטבע' החלב להקפיה ולנוף על המים למעלה ויסירו משם
 וצ"ח רמ"א) ואו ליכא ס' ודאי נעשה גבלה ולא מהני נחנות מים
 ב"האסור (ש"כ וט"ז).

חקמ"ד ש"א איסור שנתבשל בקדרה והסירו משם ונפל לקדרה
 מהו? אחרת מהו?

ח"א צריך לחזור ולבטל (ועיין במה נדק) ואם נפל לקדרה ראשונה
 שנית פעמים או כף שנתחב בקדרה ח"ב פעמים (עיין בס' נ"ד).
חקמ"ד ש"א תני זית של איסור שנתערב בהיתר מהו?

ח"א צריך ג"כ ס' בהיתר כנגדו וכל איסור, הן איסור דאורייתא
 והן איסור דרבנן שנתערב בהיתר אם אינו נ"ט בהיתר גתבול
 ח"ב (רמ"א). ואפילו שומן של איסור שנפל למאכל אפילו
 דאורייתא לטעמו מתבטל בס' (ט"ז) חוץ מלח ותכלין דעבדא
 דאורייתא, אם הן אסירין מחמת ענין כגון דבד חרף ותכלין
 דאיסור ובינא בהם אפילו שאינו אסורים אלא מד"ס אינו
 מתבטלים בס' (רמ"א) ואפילו גפיל לדבר ששם בשם כיון
 כפי דמלק בטעם אינו מתבטל, ואם נפל לקדרה ששם בטעמו
 מתבטל בס' (ת"ח) וסיכא דידע בצירור שאינו נ"ט כגון שנפל
 ס' קורט מלח או תכלין ליורס גדולה מותר לכ"ע (ש"כ בסיומן
 ח"ב).

אות ס' ריגו סכין

חקמ"ד ש"א סכין ארוך שיש בו פגיעה אבל יש בו פגימה מהו?
 ח"א אפילו גשאר מן הפגימה ואיך שיעור, וכרך מלח על

הפגימה אפ"ס אסור לשחוט בו גזירה שמה ישחוט כך וצמקום הפגימה :

חק"ט שא"ל ואם שחט ואמר דרי לי שלא נגעתי במקום הפגימה ? ח"ל כשרה אפילו לא כרך מטלית, וכן סבין שיש לו עקב זרחשו, ובלבד שהיה יודע מתחילה שהיה הפגימה, אבל אם לא היה יודע כלל מפגימה אפילו אמר דרי לי שלא נגעתי שחיטתו פסולה, דהוי ליה מילתא דלא רמיא על דאינשא ולא דעתא.

חק"ג שא"ל ואם היה בי"ט או בשעת הדחק כיצד יעשה ? ח"ל מותר לשחוט אפילו לכתחילה אם כורך מטלית על הפגימה ובלבד שיהיו לו הסבין ארוך כמלא נואר וזחן לנואר אלא הפגימה אפילו כשמוחץ ומביא. וכן בסבין שיש לו עקב ותחב קוסם זרחשו, אך לא דבר כבד, משום דרסה.

חק"ב שא"ל סבין שיש לו שני פיות מותר לשחוט בו ? ח"ל מותר לשחוט בו, אך צריך ליבדוק השני פיות, ואם נפגם צד אחד אסור לשחוט אפילו צד היפה משום גזירה שמה וקטוע צד הפגים, ואפילו עשה סיכר אסור לשחוט בו.

חק"ב שא"ל צריך לשחוט בהולכה והובא, וזאת היא הלכה למשה מסיני וגם ילפינן מקרא ושחט (רע"ל) לשון משיכה (כדכתיב חן שחוט לשונם) משמע לשון משיכה ואם שחט בהולכה לבד או בהובא לבד מהו ?

ח"ל אם הסבין הוא ארוך כשני צוורים של הנשחט יוכל לשחוט בהולכה לבד או בהובא לבד אבל אם הוא ארוך כנוואר ומעט חונה לה של הנשחט פסולה, שכל שאין בו כשיעור זה אי אפשר בלא דרסה, אבל חז"ל נתנו שיצור לאורך הסבין, גבי בהמה י"ד אלצעות (וסמכו על הפסוק הנאמר גבי שחט ונחתם בז"ה) בזה גמטריא עם ב' י"ד וזה דוקא גבי בהמה דהתם גבי שחט כתיב ויגשו איש שורו ואיש שישו, אבל אצל עוף לכ"ע סגי כשהסבין הוא מלא אורך ב' נוארין צדוה של הנשחט די.

חק"ג שא"ל אם שחט בהמה בסבין שאין לו שיעור הני"ל ? ח"ל אם הסבין הוא ארוך כשני צוורים של הבהמה עם העור והמפרקת בשר דלא פליגי חז"ל, ומ"מ צריך לזהר שלא לשחוט עוף בסבין גדול ששוחטים בו הבהמות שקרוב לעשות דרסה מחמת כבידות הסבין.

חק"ג שא"ל צריך לבדוק הסבין בין שחיטתו לשחיטה, ואם שחט בהמה בהמות או עופות ולא בדק בנתים ואחר שחיטה בדק הסבין ונמצא הסבין פגום ? ח"ל סביל אסור דחיישנן שמה בעור הראשונה גפגומה, ואפילו

נמצא חתוך בפמרת של אחד לא אמרין שבדאי צענם
המפרקת נפגומה מפני שהוא קשה יותר מהעור העוף שהעור
עוף היא דק אפ"ה אפוא. והטעם דהצטמם בחיו צחוקת
אישור שלימו וזוה עומדת זה דברי תו'. אבל לרש"י צחוקת
אישור אבר מן החי עומדת ואינו יונאת מאסורה עד שיודע
בדאי שטעסה שחיסה בראוי, ולכן כל ספק בשחיטה פסולה
דאוי ספק בבלה מדאורייתא.

חקנ"ר שא"ל אם בדק הסבין קודם השחיטה ולא בדק אחר השחיטה
מהו?

חז"ל זה יש חילוק אם הסבין לפני יבדוק הסבין, אבל אם אינו
לפני הכל כשר, הואיל דבדק הסבין קודם השחיטה מקמינן
הסבין על חזקתו הראשונה צחוקת בדוק אפילו שחט הרבה זה
אחר זה לא אמרין שמה נגע צענם המפרקת של אחד מהן
או מכה שחט הרבה נפגם הסבין, ואם נגע באחד מהן
ונאבד הסבין יש להחמיר אותן שנשחט אח"כ דמין הסבירה
עושה המפרקת פגומה טפי מעור ע"כ אין לנו לאבד הראשונה
כיון שבדק תחילה לא מחזיקין ריעותא.

חקנ"ר שא"ל אם חסר אונה האריך צודקן אותה למאד היתר?
חז"ל צריך לנפח הראה ולעיין היטב אם יש במקום הראוי להיות
אונה סדק כשיעור טרסא דאסא דסינו כפרק אמצעי של
אגודל, הן צעקרו והן באמצעיתו והן בסופו הוא סימן שיש
עם אונה וכשרה. או לבדוק בסמפניות אם יש לה ב' סמפניות
בדיוק ש"ב אונות הן וכשר.

חקנ"ר שא"ל כלל גדול הוא הסדק מועיל דוקא להכשיר ולא להטריף
כיצד?

חז"ל דהיינו אם יש צד שמאל אונה אחת ר"ד סדקים וצד ימין
הריאה כתיקונם אף שיש צד שמאל ד' סדקים אפ"ה כשר,
דסדק אחד מועיל להכשיר וסוי. לה ב' אונות בשמאל ושאר
סדקים אינן כלים. ולא אמרין ממ"כ אי חשנין לסדק סיהיו
כאונה ח"כ שאר סדקים נמי הוין כאונות וסוי יותר צד
שמאל מצד ימין, זה לא אמרין דקמ"ל סדק מועיל להכשיר
ולא להטריף. ולכן אם יש צימין ב' אימת וסדק וצד שמאל
יש ג"כ סדקים אפ"ה כשר, דאותו סדק שנצד ימין מחשבי
כאונה, ואותן שנצד שמאל אינן נחשבים לכלום.

חקנ"ר שא"ל ב' אונות הדבוקים לגמרי ונכשרו ע"י סדק. אם נמצא
סירכא באותו שטח השלם מגב לגב מהו?

חז"ל סירכה מגב לגב צריכה בדיקה ע"י משמוש ומיעוד ופושטין.
חז"ל ואלה גריך בדיקה כדין. אותה כמו סירכא ממקום למקום.

כיון שצריאה ואת כל השטח דבוק, והא שאין דנין כחסר אונה
 היינו משום שיש היבר סדק, ונימא סדק מועיל להכשיר ולא
 להטר' תשובה על זאת הא דאמרינן דסדק מועיל להכשיר
 ולא להטריף היינו בשם הרבה סדקים, אלו דנין י"ד במקום
 אונה והשאר במאן דליתא, אבל הכא דליכא אלא סדק אחד
 ועליו אלו דנין, וא"כ אם כבר שפטו עליו שהוא בשני אונות
 להכשיר, שוב אין יכולים לשפוט עליו שהוא במאן דליתא,
 וא"כ דנין אותו מקום כפירוד והוי סירכא מגב לגב וצריכה
 בדיקה.

דין סירכא.

חקנ"ח שא"ל תרי אונה דסריבין להדדי כסדרן מהו?
 ח"ל כשר דהיינו רבוצתיי, ואפילו בדיקה אינו צריך, אבל אם
 נסרכו כסדרן בחתיכי דאונות וסירכא ארוכה כל כך שהסירכא
 יונאת חזק לחתיכה דאונות אחר נפיחה טריפה כי הדופן
 מקלקל אותה. וחלק ג"כ טריפה.

חקנ"ט שא"ל אם היתה ארוכה כ"כ שאם מנפחין הריאה אז הסירכא
 מושך לארבע כמו אונה ואינו מכונן בשר בנתיים
 מהו?

ח"ל כשר, אבל אם הסירכא קצרה עד שמכונן הבשר טריפה.
 חק"ס שא"ל אם הם שווים קודם נפיחה מהו?
 ח"ל טריפה לפי שבהמה בחיו הריאה נפיחה היא, וסירכא הסירכא
 קצרה וס"ה ב' עיגונותא דוורדא ע"י סירכא. כסדרן ג"כ
 טריפה, כי הלכ שוכז על הכים דוורדא ב"מ שניסרך טריפה,
 ובבדיקה מכשרינן, ואם העיגונותא דבוקה צריכה (פ"י) במקום
 שורש שלה כשר דזהו רבוצתיי.

חקס"א שא"ל בודק שאמר סירכא שלא כסדרן הוה ואחד אחר
 כסדרן הוה?

ח"ל מעמידין אותה בהמה בחזקת היתר, ומיירי שצאו השנים
 לבית דין צנת אחת.

חקס"ב שא"ל בהמה שאכלה דבר איסור מהו?
 ח"ל אסור לשותטה עד שתשהה מעט לעת אחר אכילתה האיסור
 (ב"י ס' א').

חקס"ג שא"ל בהמה או ח"י שנפסקו רגליו מהו?
 ח"ל (לדעת רמ"א) אם הם במקום שלא נעשת טריפה מותר בלא
 בדיקה (ולאש"כ) צריך בדיקה היינו שלא יאכל ממנה ב"א עלי
 אש, ואם שגמלמה במש תפול ממנה תצרכות וזה בבדיקה.

דברים האסורים משום סכנה.

חקם"ד שא"ל צער ודגים אסור. לאכול יחד מפני שקשה לזרעת, ואם נפלה שלחיפות של דג לצער מהו?

ח"ל נאסר הצער ולא מהני ס' (מהרי"ל) (וכתב הפר"ח) לצטלו צס' (וכן הכח בשאלת ותשובת בח"י סי' ק"ד) כיון דאזלה לה טעמה אזלה נמי סכנתה, וגם בחתיכה של צער שנפלה ליורה של דגים לצטל פליטתו או גופו, אם נמחה וצריחא נמי צכה"ג שרי (ועיין צט"ז).

חקם"ה שא"ל אם נמלחו יחד צער ודגים מהו? ח"ל לעולם צריך ס' ואם יש ס' צדגים נגד הצער הדגים מותרים לאכילה וכן להיפך.

חקם"ו שא"ל אם קנה דבר מאכל כגון אורז ודוחן וכיוצא בהן בחזקת שאין בהם (מילצין) ואח"כ נולדו המילצין אצלו אם מותר למכרו לנכרי?

ח"ל ויש"ל מותר למכרו לנכרי אבל אסור לקנות דבר שהוא מותר כדי למכור לנכרי (צב"ה סי' פ"ד) (והפר"ח כתב) דמותר עיין צס"י ק"א.

חקם"ז שא"ל אם מותר לגבות דברים טמאים בחובו מן הנכרי? ח"ל ויש"ל דמותר דהוי ליה כמוציא מידם (רמ"א) ואפילו חזרים (תש' הרשב"א) אך צריך למוכרם מיד ואסור להשקותם כדי להשתכר בהם, אבל לדמיז מותר להשקותם (תשובת מנחת יעקב).

אות ע'.

חקם"ח שא"ל עיקר ה"ד?

ח"ל שחט צסכין פגימה, או שדחף עוף בשעת שחיטה רגלו צכותל או צגוף השוחט, והוי עיקר שנעקרו קצת הסימנים אפילו משהו. מכל חמשה הלכות אלו בשעת שחיטה הן, ופוסלין צמשהו, אפילו שחט הכל כהוגן רק שהם או דרס או חלד או עקר אפילו צמיעוט הסימנים דהיינו צמיעוט צתרא של סימן אחרון הרי זה צבלה, לכן יש לזהר כששוחט צתרגל צירחיק אותו מן הצותל ומן הצוף שלא ידחוק הצוף רגלו בשעת שחיטה אל הצותל או אל הצוף ומעשה עיקר צמשהו.

חקם"ט שא"ל ולמה יפסלו החמשה הלכות צמיעוט צתרא מידי דהוי צלא שחט כלום צמיעוט אחרון דכשר צרוז?

ח"ל אם שחט צרוז ופסק דמעשה כל השחיטה צהכשר, אבל אם שחט צרוז ולא פסק צנפסלה השחיטה צאחד מחמשה הלכות

זמיעוט בתרא, כיון דהכל מעשה אחד, ולא גמר מעשה קמא,
הרי נעשה השחיטה בפסול זמיעוט אחרון לכן טריפה .

תק"ע שא" שחט עוף וזרקו זדיעבד ולא בדק כלל מהו ?
ח"א אם נמא מיד שנחטו הסימנים כראוי , והקנה נופל בפרכוסו
דרך הפה, בידוע שלא נשמתו הסימנים וכשרה, ואם דרך בית
השחיטה נפלו בידוע שהיא שמיטה וטריפה . ואם נמא שנשחט
רק רוב, בזה יש חילוק אם נמא רוב הוושט כשר שאין דרכו
להתקרע ברוחב אלא באורך , ואם נמא רוב הקנה טריפה
דחיישין שחט לא שחט רוב רק ע"י פרכוס נתקרע ונעשה
רוב שכן דרכו של קנה להתקרע ברוחב, ואם לא בדק כלל
הרי הנשחט אסור באכילה מספק .

תקע"א שא"א שחט עגל וגדי שלא ידעין בצירר גמור שכלו
לו חדשיו . (דהיינו) ט' חדשים שלמים לגסה ? וחמשה
חדשים שלמים לדקה מהו ?

ח"א אזי הנשר אסור באכילה משום ספק נפל . ואם לא ידע
אם כלו לו שבעת ימים מיום לידתו . יש לסמוך אסימנים,
דהיינו בעגלים יש לסמוך אסימון אם יש לו קרניים קשים
שאינן יכול לתחוב בהם זיפורן , ובגדיים צריך שיהי' לו
קרניים קשים . וגם שניים . אבל נפילת הטבור לא הוי
סימין . ונכרי המס"לת אינו נאמן .

ואם שחט פרה ונמא בתוכה עובר בין חי ובין מת מותר
בשחיטות חימו (דכתיב בזהמה חותה תאכלו) (וקבלו חז"ל
דר"ל) כל שבזהמה תאכלו אבל דמו אסור . אבל שחטה ונתגבלה
או נטרפה אפילו בן ט' חי כיון שנטרפה האם טרפה ואסור
באכילה , דשחט הוא בן ח' ולא מהני ליה שחיטה . ואם
המתין עד תחלת ליל ח' ללידתו שאז יצא מספק נפל אפילו
היתה אמו טרפה נותר בשחיטת עצמו .

דין עוף שנפל לאור ושינו מראה .

תקע"ב שא"א עוף שנפל לאור ונשפה העור ובשר אבל הצלעות בין
הגוף ועצם הקוליות ונראה שראשו אדום עגול כמו צ' הצלעות
ונחתוך בסכין ונראה שנזרר הדם מהו ?

ח"א טרפה, ומכ"ש אם נעשה ריעותא במקום צומת וגידין , או
בסימנים או במקום שסמוך שהריאה מונחת שם שהיא טרפה
(תשובת מנחת יעקב) .

תקע"ג שא"א אם נחמרו (פי') נתכוונו מעיו ונשתנו כגון הלכ
והקרקובן שדרך להיות אדומים . אם הוסיפי על
אדמומית מהו ?

ח"א כשירה.

חקע"ד שא"ל אם הוריקיו כמראה גרין מהו?

ח"א אפילו משהו טריפה. ואם הוריקיו כציצה כמראה (געהעל)
(לדעת רמ"א כשרה) (ולדעת הרשב"א ורש"ל וז"ח) הוא
טריפה.

חקע"ה שא"ל הכבד דרכה להיות אדומה ואם הוריקיו כציצה מהו?
ח"א כשרה, בין צעוף כחוש ובין צעוף שומן (טור בשם הרשב"א)
(ולדעת הרש"ל) צעוף שומן כשרה באשר שצעוף שמן כבד
ירוקה כציצה, וצעוף כחש היא טריפה. (וכ"כ הש"כ וט"ז)
וכמראה גרין טריפה לכ"ע. ודוקא שנשתנה מראיתה במקום
הדק שלה כלפי פנים דאמרינן גם בני המעיים נלקו ואפילו
הם לפגני ואין רואין בה שום ריעותה אפ"ה עריפה. (ש"כ
בשם הטור) אבל ראשה האחד למעלה שלא כנגד בני מעיים
והוא ראש הגסה שבה מקום שהיו תלוי בו, וכן נד החיצון
שהוא כלפי השלעות אפילו אם נמצא ירוקת צראש הדם כשרה
(ש"כ וט"ז הרשב"א).

חקע"ו שא"ל אם הוריקה כנגד המרה או כנגד חיותא, והיינו
שהוריקה כ"כ שאם ינטל מקום הוריקה לא נשאר
כזית במקום חיותא מהו?

ח"א טריפה, (ש"ע) אבל הריאה אין חוששין לה. ואפילו נפלה
לאור נשתנה כמראה דתלינן השינוי בדבר אחר. (הרא"ש
והרמב"ם ופוסקים) ומיסו יש פוסקים דמחמרים היכא דנשתנו
כמראה ע"י נפילת האור. (והב"ח מחמיר) אפילו במקום
הפ"מ. (ולא נהירא להש"כ יבוקה טריפה והא דשינוי אברים
פוסלינן דקא כשעמדו בשינוי אחר ששלקן, אבל אם שלקו וחזרו
למראיתן כשר (ש"ע) אבל אין לסמוך על זה שאין לנו בקאין
בין שלקי למנושל (כ"כ הש"כ).

חקע"ז שא"ל אם לא נשתנו אברים אלו ואירע שלקן ונשתנו מהו?
ח"א טריפה, ודוקא אי ידעין שגפלה לאור, אבל כל זמן שלא
ידעין שגפלה לאור כשרה דתלינן השינוי בדבר אחר. ויש
לסמוך על זה במקום הפ"מ (כ"כ הש"כ ופר"ת).

חקע"ח שא"ל אם נפלה לאור וליתא לקמן למודק מהו?
ח"א לא מחזקינן ריעותא לאסורה (ש"כ) ובצנעא אם ידעין
שגפלה לאור נשתנו בני מעיים יש לנהוג ולאסורה לז"י.
(ולא כן דעת הרא"ש וטור) דלדידכו אפילו שידעין שגפלה
לאור אין שני אברים פוסל בה.

דין עוף שמלאו בשר שלא נמלח .

חקע"ט שא"ל עוף שמלאוהו בשר שלא נמלח או גידים קטנים מהו?

ח"א (דעת הרמ"א) אפילו נמלח הפנימי ולא החיצון ושהה שיעור מליחה אינו בולע מן החיצון דטורא משאיב שאיב ושרי, (והש"ב כ') היבא דנמלח הפנימי ושהה שיעור מליחה והחיצון תפל או לא שהה שיעור מליחה דנאסר הפנימי, אבל אם לא נמלח הפנימי אינו אוסר כשהחיצון נמלח ולא שהה .

חקע"ט שא"ל כשהפנימי הוא שיה לחיצון דהיינו שניהם מלוחים ושהו . או שניהם תפילים או שניהם מלוחים ולא שהו מהו?

ח"א שרי בכל ענין, אבל כשהפנימי תפל והחיצון נמלח ושהה והודח פשיטא דשרי, ואם הפנימי נמלח ולא שהה והחיצון נמלח ששהה וזהו פלט כבר בו זיר ונאסר החיצון (ש"כ ורש"ל) ובכל הני גוונא שכתוב הש"כ חולק עליו (הפד"ח) ומסיק בכולהו נקטינן להקל, ואם יש שם גם ביצם אפירס, ואם יש ס' במולייתא נגד האיסור שבמולייתא הכל שרי (ש"ך) וכל זה הוא בצלי, אבל לבשל אפילו בלא ביצם אסורם ומיהו למחר לכבד אורחים או לכבד שבת יש להתיר לכתחילה אפילו בזמן שניהם תפולים או מלוחים קצת כשהודחו .

דין אם עצמות מצטרפין לאיסור ואין מבטלין איסור לבתחילה .

חקפ"א שא"ל חתיכה של נבלה שיש בה בשר וסעצמות שנפל בתוך היתר מהו?

ח"א אם הוא צמיחו לא מבטלין סעצמות ההותר בין שיש בהן מוח ובין שאין בהם מוח לעולם מצטרפין לנבל בשר האיסור אלא אפילו עצמות יבשים וקליפתם הביצים וכו' אפילו אותן של איסור מצטרפין לנבל האיסור דמדאורייתא הוא סג"י דרובא דמין צמיחו הוא ולכן מקילים די' האף לצדף עצמות וקליפתן (או"ה ז"ח וס"כ) ולא אמרינן כיון שהבשר איסור דבוק בעצמות נעשה נבלה ואסור וכן עיקר בהפ"מ דקא"ר (רמ"א וכו' ומ"ח) אבל העצמות הרכין של נבלה אין מצטרפין לנבלו בשר נבלה אדרבא מצטרפין להוא לסדדי איסור הבשר תריץ ס' כנגד המוח וצריך ס' נגד עצמות רפין (מנחת יעקב ע"ס) .

חקפ"ב שא"ל אם מצטרפין הסותר סבלע בקדרה גבול הסותר?

ח' ויש"ל איכא דעות מחלוקות בפוסקים (לדעת קש"ע) מין צמינו
מטרפים (ולפי דברי הגאון ומ"ח) משמע שם דגם בקדרה
אינו מטרפים כי מי יכול לשער. (וכן כתב הט"ז וש"כ בשם
מהרש"ל) והרומז והקיפה היינו דק דק של צמר והתכלין צאלי
קדרה משערינו (ש"ע).

חקמ"ג שא"ל מין צאלינו מינו אם מטרפין העצמות של היתר לבטל
האיסור?

ח' ויש"ל לא מצעיא דעצמות יצאים של איסור אין מטרפין לבטל
צמר האיסור אלא אפילו עצמות יצאים של היתר נמי אין
מטרפים לבטלו דמין צאלינו מינו קי"ל טעם כעיקר דאורייתא
(פר"ח) ודווקא שגפ"ל צו כשעדיין היה חי לאפוקי אם נתבטל
האיסור מתחילה ואח"כ נפלה לקדרה של היתר אז העצמות
שבה מטרפים עם האיסור, לפי שכל מצר האיסור כשנתבטלה
לבדה (ש"ע) אבל גוף העצמות מטרפין לבטל האיסור דחתיכה
הכלוע מאיסור מטרפין לבטל האיסור (כמו שכתב בנחל צמ' צ"ו ע"ש)
דכחל מן המנין.

חקמ"ד שא"ל אם נפל האיסור לתוך היתר ונתבטל צמ' ואח"כ חזר
ונפל שם איסור מהו?

ח' אם היא של מין אחד חזר ואוסר ל"ש מין צמינו ול"ש מין
צאלינו מינו (ת"ח) אבל (הש"כ) מאריך ומסיק דביצמ' מין צמינו
יש להקל בהפ"מ כנודע בנתיים (והמ"י כ') צאלי אסורים יש
להקל בהפ"מ חוץ מצמר ותלב?

חקמ"ה שא"ל אם האיסור השני ממין אחר מהו?

ח' הכל שרי דכל אחד ואחד מטרפין גבי היתר להיות ס' נגד
איסור השני (עיין לעיל צמ' נח').

חקמ"ו שא"ל כזית חלב שגפ"ל תוך קדרה של מים ונתבטלה אותו
איסור צ"ס אם מותר לבטל באותו המים צמר?

ח' ויש"ל מותר לבתחילה לבטל צמר עם אותו מים (ת"ח והגאון
מ"ח) אוסר לבתחילה, וצדיעבד אם ביטל צמר שרי (ע"ש).

חקמ"ז שא"ל אם עירוי בכלי שני מהו?

ח' אין שחרי מאכל אוסר בכלי שני כיון דקמ"ל כ"ש אפילו היס"ב
לא מצליע ולא מפליט ע"ש.

חקמ"ח שא"ל אם הוחמו מים ביורה או בקדרה שאינו של צמר
ולא של חלב כגון יורה או קדרה חדשה או שלא

נשתמש בו אלא ירקות או שאינו צ"י ועירה ממנה
מים רותחים על הכלי צמר וכלי חולצות ביחד מהו?

ח' הכל שרי ואפילו שומן דבוק בהם דאין עירוי כ"ש ממש
סייעתא בגלים שמערה עליהם ובלעון זה מזה (רמ"א) (והש"כ

ע' ודברי רמ"א אלו הם דברי (אז"ה) ואח' (דאז"ה) מתיר
בכה"ג אפילו בשומן. דבוק בזה היינו משום דאזיל לטעמו דס"ל
עירוי אינו. מבליע ואינו מפליט אפילו כדי קליפה. אבל לדין
דקמ"ל עירוי מבשל ומבליע ומפליט עד כדי קליפה גרחה דאם
הם נקיים וודאי יש להיתר מטעם נ"ט בר נ"ט, אבל אם
היה שם שיעורי מאכל משניהם אסורים (ס"פ וכן מסכים הט"ז).
חקצ"א! אם עירו מים רותחים מכלי של איסור על כלים כשירם
מהו?

ה' (כתב ס"כ דל"ע) דיש פעמים לאסור הכלים מטעם דאין
לחומר כ"ט בר נ"ט ויש פעמים להתיר דיש לומר דאפילו מבשל
לא מבשל כ"כ שיפלוט מן הכלי ויבליע לבלי, ומ"מ בתב במקום
סאין הפ"מ יש להחמיר, ומ"מ אין לאסור אלא הכלי שבה
קלות העירוי עליו (ש"כ בשם ת"ח).

דין עכבר שנמצא בין או בשכר ובשומן.

חקצ"א שאל! עכבר דמתא אם נפל לשכר וכן וסירוי שלם מהו?
אם לא שזה בתוכו מעת לעת מותר אבל אם היה רותח אז
זמן ושהם בתוכו מ"על"ע בין שהיה שלם ובין שנחתך לחתיכות
דקות ויכול לסוגנו במסננות שלא ישר ממה בתוכו בלום בין
שנימוח לגמרי ונעשה כולה משקה ולא נשתייר ממה שום
מומיות נותר ע"י שיהיו ס' בהיתר נגד העכבר, ואם היה
מאוס עליו ואפילו שאינו מאוס לאחרים אסור לו כל זמן
שנמאס עליו (אז"ה ואפי' רצוני).

חקצ"ב שאל! אם נחתך לחתיכות דקות והוא צענין שאינו יכול
לסאנו בגון שנתערב השכר או החומץ במאכל ע"ז מהו?
ה' הכל אסור וצ"ע אינו מהני דחיישינן שמא יפגש במומיו של
איסור ולא ירגיש (ש"ע) ודוקא בשרץ יש לחוש אם נשאר שם
שלא יכול להוציא, אבל בשאר אסורים אין לחוש (רמ"א) (וכן
הרש"ל והגהות וז"ח וש"כ) כולם ס"ל לחלק בין שרץ לשאר
איסורים, שרץ דשיעורי כעדשה לא בטל אפילו באלף דהוי
כמו בר', אבל שאר אסורים אף כי יפגע במומיות של איסור
מה בכך כיון שאינו יכול לסגני הוי כיצב ביצב דקמ"ל דחד
בתרי בטל ע"ש.

חקצ"ג שאל! אם נתערב השכר שהעכבר בתוכו במאכל ע"ז בגון
עדשים וגרוסין נימוחים וכיוצא בו דהוי רוטב עבה
אם העכבר נימוח אז נחתך כמו המאכל מהו?

ה' ויש"ל ממ"ג מותר כדין לה בלח או יבש ביצב דמבעלו אחרדי
אבל אם המאכל נימוח ונעשה רוטב והעכבר נחתך לחתיכות

דקות ונתערבו החתיכות דקות במאכל אין שם ביטל אפילו
 זאלץ שהרי התבטל כוונתו והיו לח והחתיכות קטנות של
 עכבר הוי יבש ואין היבש מתבטל בלח (הפ"ח).
 חקצ"ד שא"ל אם יש בתבטיל נמי חתיכות בשר של היתר דקות
 דמערבי עם חתיכות של עכבר ולא מינכרי איזה הם
 של איסור ואיזה מהם של היתר מהו?

ח"ל אם יש רוב חתיכות שם של היתר הכל שרי דהוי יבש ביבש
 וחד בתרי בטל, אבל אם אחד מהם ניכר או של היתר או
 של איסור הוי לי' איסור הניכר ואסור הניכר אין לא ביטל
 וכן היתר הניכר אינו מבטל איסור שאינו ניכר, ע"כ גכון
 להחמיר כל היבא דניכר האיסור דלא מהני ביטל (מנחת יעקב)
 ודין זה ישנו בכל האיסורין כמ"ש הרשב"א בת"ה דלאו דוקא
 בשרנים אלא אפילו בשאר אסורים דיש לחוש אפילו לפחות מכזית
 שהרי חזי שיעור מדאורייתא אסור ע"כ, וכן היא דעת הר"ן (וכן
 משמעות הב"י וכן דעת הרש"ל וכן הסכמת הט"ז, וראוי לחוש
 לדבריהם להחמיר) (וגם במנחת כהן הבי' ראיות לט"ז).

חקצ"ה שא"ל עכברה שנפל לחומץ מהו?

ח"ל (לדעת הש"ע) אינו נאסר החומץ כ"א ששהה שם מעט לעת
 (ולדעת מ"א בא"ח סי' תמ"ז) משמע דחומץ הנזכר כאן בש"ע
 מיירי בחומץ שכר או בחומץ יין שאינו חזק דלא מיקרי דבר
 חריף, אבל בחומץ חזק אם שהה כדי שיתגנו על האש וירתיח
 נאסר החומץ.

חקצ"ו שא"ל עכברא דמתא שנפלה ליין ושמן או לשאר משקים אם
 פוגם או לא?

ח"ל ויש"ל דוודאי פוגם וא"כ ס' לבטלה, ולפ"ז אם נפלה לשומן
 נמי דינא הכי (רמ"א) (ורש"ל) דוגה לאסור בשומן אוחא
 ושאר משקים ואינו מתיר אלא ביין, ושמן ודבש. (והפ"ח
 כתב) ואנו אין לנו אלא כדברי ש"ע להתיר באכברא דמתא
 בכל משקין.

חקצ"ז שא"ל אם שפכו מידי יום ציומא שומן בקדרה ויש להסתפק
 שמה העכבר היה שם כשיעורי עליו והשומן בא לפני
 כשהוא קשה. וכן אם נמצא העכבר עליו מהו?

ח"ל הכל אסור אפילו דאיכא ס' נגד כל העכבר.

חקצ"ח שא"ל אם לא עירו עליו רוח או שיערו עליו וידוע שלא
 היתה שם עכבר כשיעוריו עליו, והשומן בא לפני
 כשהוא קשה, וכן אם נמצא העכבר עליו מהו?

ח"ל סגי בגטילת מקום (רמ"א) אבל אם בא לפני כשהוא רך,
 וכן אם ידוע שהיה רך כשנפל לתוכו אע"פ כשבא לפני הוא

קשה אמרינן מספק שמא נכבזש צו יום שלם, אלא ח"כ ידעינן
צבירר שלא היה רך יום שלם אחר שנא לשם, דעכצרא דדצרא
ודאי משציה וצמן ודצש פוגס (ש"כ פר"ח).
חקצ"ט שא"ל אם ידוע שהיה רך יום שלם ונתקשה אח"כ ולא
ידעינן אם היתה שם העכצר כשהיה רך או לאו
מהו?

ח"ל אסור, ומיהו בכל הני אי חיכא ס' נגד העכצר מותר (ת"ח)
וצמקוס הפ"מ לסמוך אדצרי מקילין הנ"ל (רמ"א) חזן משכר
וחומן וחזן מעירו עליו רותח דחוזר הדין כנ"ל (ט"ו).

ברמבם פ"י מ' ש' מונה ע' טריפות בפרטן. ואלו הן :

א"ל דרוסה, ב"ל ניקב תרצן הוושט, ג"ל ניקב קרום של מוח, ר"ל
נתמסמם המוח בעצמו, ח"ל ניקב הלב עצמו לבית חללו, ו"ל ניקב
קנה הלב, ו"ל ניקב המוח, ח"ל ניקב הכבד, (אך בזה לא קי"ל
כוותו כמש"ל בסי' מ"א.) (כ"א צקנה שהכבד תלוי צו) כמש"ל
ס' סי' ל"ג, ט"ל ניקב הקיצה, ו"ל ניקב הכרם, יא"ל ניקב המסס,
יב"ל ניקב בית הכוסת, יג"ל ניקבו מעיהו, יד"ל נמלאו המים לחזן
ונהפכו, טו"ל ניקב הטחול צעציו, טז"ל חסרה המרה, יז"ל נמלא
שני מרות, יח"ל חסרה הקיצה, יט"ל נמלאו שני קיבות, כ"ל חסרה
הכרם, כא"ל נמלא שני כרם, כב"ל חסרה המסס, כג"ל נמלא שני
המסס, כד"ל חסרה בית הכוסס, כה"ל נמלא שני בית הכוסס,
כו"ל חסרה אחד מן המעיים, כז"ל נמלאו שני מעיים, כח"ל ניקב
הריאה, כט"ל ניקבו הקנה למטה צמקוס שאינה ראו לשחיטה,
ל"ל ניקב סימפון סימפוני הריאה אפילו לחציו (עיין פ' רש"ל
באז"ה שלו בדף ל"ה. ועיין בטור סי' ל"ו) (נטל מקום מהריאה)
לא"ל נימך סימפון סימפוני הריאה, לב"ל ליחה סרוחה דריאה,
לג"ל נמלאו זה מים סרוחים, לד"ל נמלאו זה מים עכורים (ב"ג
דיגס הללו דהיינו ליחה סרוחה מים סרוחים ומים עכורים, פליגי
עליה הרז"ה והרש"א ורן, ופסק הרמ"א בסי' ל"ז ל"ן דקמ"ל
כותייהו צמקוס הפסד מרובה,) לה"ל נתמסמסו הריאה, לו"ל נשתנו
מריאה, לז"ל נהפך הוושט צמראה, לח"ל חסרה הריאה ממנין האונות,
לט"ל נתחלפו האונות, מ"ל הותירו האונות מגצה, מא"ל נסרקה אונה
לאונה שלא כסדרן, מב"ל נמאלת הריאה בלא חותוך אונות, מג"ל
חסר מקצת הריאה, (ואנן מחליקין בין כף כפופה לכף פשוטה.
אם יכול להניח צתוך הכף כפופה אגודל לאחר הנפיחה דעריפה
ש"ע סי' ל"ו) אצל כף פשוטה כשירה, מד"ל יצט מקצת הריאה,
מה"ל נמלא הריאה נפיחה ועומדת, מו"ל צמקה הריאה מפחד אדם
מו"ל חסר הרגל צו מתחלת צרייתא בין שנחתוך, מח"ל או שהייתא

יתרה הרגל, מט' נטלה צומת הגדין, נ"ל נטלה הכבד, נא"ל נטלה
הלחי עליון (עיון טור רא' ל"ג), נב"ל נטל הבוליא, נג"ל כוליא
שהקטנה ביותר עד כפול, כוליא שלקתה, נד"ל כוליא שנמצאת בה
ליחה, נה"ל שנמצאת בה מים עכורים אע"פ שאינם סרוחים, נו"ל
שנמצאות בה מים סרוחים, נז"ל נפסק חוט השדרה, נח"ל נמך המוח
של חוט השדרה ונתמסמם, נט"ל נקרע רוב הזר הנפוע את הכיס,
ס"ל נגלד העור שעלה, סא"ל נתרסקו האזורים מנפילה, סב"ל נדלדלו
הסימנים, סג"ל נשתברו רוב זלעותיו, סד"ל נעקרו רוב זלעותיו, סה"ל
נעקר זלע א' בחלייתו, סז"ל נעקרה חוליא א', סח"ל נשמט הירך,
סח"ל חסרה הגלגלת כסלע, מט"ל נתבס רוב הגלגלת ונתרונן.

ת"ר שא"ל עוף היבשה שנשכתה חולדה בראשה, או נגפה בעץ או
באבן מהו?

ה"ל טריפה, לפי שאין לנו בקאין צדיקות הטריפות בעצם
הגלגולת אפילו ניקב כל שהיא טריפה, אבל בנתרונן אין חילק
בין בהמה לעוף אפילו לדין (כ"כ ה"ס של שלמה וע"ז).
חר"א שא"ל אם הדם יורד מוחמת הקרע של עור והעצם קיים
מהו?

ה"ל כשר, (כ"כ הש"כ בשם רש"ל) ואפילו העוף של מים (ע"ש
באו"ה).

חר"ב שא"ל אם אינו בגולגולת רק נפוח והעצם גלגלת שלם מהו?
ה"ל כשר ואפילו בעוף של מים (כ"כ בספר האו"ה).

חר"ג שא"ל עוף שיש בעצם גולגולת חטוטרות, וגם הניצות
שעליו הם גבוהת ושאר נוצת של גלגולת ויש גומא ונקב
בגולגולת באותה מקום מהו?

ה"ל כשר (כ"כ הגאון המחבר ז"ל והגאון מנחת יעקב).

חר"ד שא"ל נפחתה וחסר ממנה בהמה כסלע נמי טריפה? וצריה
קטנה, ובעופות הכל משערינן לפי גדלו ולפי קטנו,
אבל פחות מכל יס להכשיר אפילו בזמן הזה.

תר"ה שא"ל אם ניקב בה ניקבים שיש בהם חסרון. ואין בניקבים
כסלע אלא ע"י צירוף מהו?

ה"ל טריפה (ע"ש) וכשאין בין נקב לנקב כמלא נקב אז אפילו
שלם שצניהם נידן כנקב, כמו בגרגרת אבל נקבים שאין
בהם חסרון אפילו כמערק להו והיו רוצה לא פסול בגולגולת
(כן כתב הבית יעקב והפרי חדש).

תר"ו שא"ל עומם שאפה פת עם דבר האיסור בתנור אחד אם
מותר לישראל ליקנות הפת ונכרי?

ה"ל וק"ל אסור לאכול ממנו הפת אם יש פת אחר דכל זה

מיקרי לכתחילה, אבל אם אין לו פת אחר צרויה מותר דהוי כמו דעיזד.

אות פ'. דין פיצול.

תר"ז שא"ל אם קודם נפיחה לא הוי יתרת כט"ד אלא לאחר נפיחה מהו?

ת"ל טריפה דבסמה בחי' הריאה נפוחה היא, אבל אם חסר אונה אחת ואין ביתרת אלא כט"ד לאחר נפיחה וקודם נפיחה לא הוי כשר. וטעם זהוה בחי' הריאה נפיחה היא, ודוקא באונה האמנית אמרינן זאת.

תר"ח שא"ל אם יש באונה העליונה של ימין יתרת יותר מט"ד מהו?

ת"ל כשר, ודוקא מחציה למעלה לצד הגרגרת שם דרכו להסתפלל, אבל למטה ומחציה לצד חוד טריפה דשם רחב ואין צרכה להסתפלל.

תר"ט שא"ל אם יש פיצול על אונה עליונה של ימין מהו? ת"ל כשר אפילו יותר מט"ד, משום דדרכו להסתפלל שם, אבל לא באונה העליונה של שמאל.

תר"י שא"ל אם היה הפיצול קצרה מן הגומא מהו? ת"ל טריפה, דאז לא הוי פיצול אלא יתרת שלא צדרי דאונה (עיין ט"ז).

תר"א שא"ל אם הפיצול אינה ממלאת הגומא מהו? ת"ל כך צריך להיות, אם נמצא על גב הריאה אונה וגומה תחתיה וכשנפתחין הריאה כל האונה גופלת לתוך הגומה כשרה. דאין זה יתרת כי אם פיצול הריאה ומאחר שהגומא היא תחתיו לכות זו אינה עתידה להתפרק כמו יתרת. ולכן אפילו אינה נכנס לתוך הגומא, רק בשמניחין היד עליה נכחת כשרה דכמו כן בחי' הבסמה, אם הכלעות דוחפין הפיצול מניחין אותה לתוך הגומא, ואינה חובכת שתתפרק. לכן אפילו כשמסירין היד היא חוזרת ויוצאת קצת מן הגומא כשרה. אבל אם אינו ממלאת הגומא ויוצאת מן הגומא קצת אף כשמניחין היד עליו אז אם כל הפיצול היא כט"ד אפ"ס טריפה מפני שסופו להתפרק. וכ"ש אם הפיצול מגבה צד המחוזר שבה לצד שיפולה של הריאה וצד הפרוד שבה לצד השדרה, אפילו אם מונח הכל בגומא יש לאסור מפני שסופה להתפרק. תרי"ב שא"ל עוף שלא נפתח ונמלח עם הלז והכבד והמוח מהו? ת"ל יש לנלות אוחת עוף. (תשובת אפרים סי' ג"ט. וכן הוא בתשובת סר"ש הלני סי' ח"ד) אבל שאר עופות שנמלחו עמו מתרים

בנישל (תשובת הר"ש הלוי) (ופר"ח) מתיר אפילו אותו עצמו
בנישל (ובתשובת נחלת שבעה ס"י כ"ד) נוטה דעתו להחמיר.
חרי"ג שא"ל דג שנתח צסקין של נכרי מהו?
ח"א מאחר שאי אפשר לתקנו הוי ליה דעיבד ושוטף עליו מים
ויעבור עליו בכח צחור הסכין וגרירה ממש מבשר הדג ח"ג
(תשובת ח"י סי' ק' קע"ט).
חרי"ד שא"ל אם חתוך פתתן של לחם דק דק צסקין של חלב ב"י
תוך הרוטב של בשר או להיפך מהו?
ח"א הרוטב מותרת והפתתן אסורין (כ"ב או"ה).
חרי"ו שא"ל פת חמה שמונחת ע"ג חציות פתוחה של י"ג מהו?
ח"א כנגד המגופה נאסרה הפת (רמ"א) ואפילו בסתם יינס או
שאר יי"ג שמותר בהנאה לכ"ע משום דריח כה"ג חשוב שותה
(תוס' ור"ן) אבל אם היא פת זוננות והחציות פתוחה, או
פת חמה וחציות מגופה מותר. ואם היא פת שעודה חמה
אפילו החציות מגופה אסור הפת (ש"ע).

ה' פריון בכור.

חרי"ז שא"ל אם בכור לאב ואין בכור לאם אם צריך פדיון?
ח"א ויש"ל אין צריך פדיון רק אם היא בכור לאם אפילו אין
בכור לאב צריך פדיון.
חרי"ז שא"ל באיזה זמן הוא זמן פדיון?
ח"א ויש"ל ביום ל"א ללידתו. ואם חל יום ל"א בשבת או ב"ט אין
פודין עד אחר י"ט. ואם יש בו תענית ציבור פודין אותו
ביום ועושין סעודה בלילה.
חרי"ח שא"ל דמי הפדיון כמה הוא?
ח"א ויש"ל איכה כמה דעות (אך הגאון ר"ש כזה"ג מו"ה אליהו
ווילנא ז"ל ה"ה כתב שצריך ליתן ה' רט פרייטש.
חרי"ט שא"ל המפלת שפיר מלא דם או מלא מים או מלא גוונים
כמין דגים וחגבים שקצים ורמשים, והפלת ליום שמונים
אם הכולדים אח"כ חייבין בפדיון?
ח"א ויש"ל כל אלו בכור לבטל והבא אחר כל אלו פטורים מפדיון
(ש"ע) וכל זמן שאין שפיר מרוקים אין פטור הבא אחר
ואפילו בזמן הזה סומכין על זה (ובתש' דרכי טעם ס' י"ג)
מביא באשה שהפילה תוך 3 חודש לעבורה, כמין בשר חתיכה
קטנה ולא היה בה שום ריקס כלל רק כעין רירין וצפר,
והורה הבא אחריו פטור מפדיון, אך דצריך ליתן לבתן חמשה
רט ואינו מצריך דספק צרכות להקל. (וכן הוא בתשובת שבות
יעקב פ"ג ומשיג על התשובה הנ"ל) דאם נתן החמישה רט

לכהן דגריד לצדק . (וכן היא בתש' ח"צ סי' ק"ל) אפילו אם
רוצה לצדק יצדק ברכות פדיון ולא שהחיינו להצרכות אינו
מעבדת (ע"ש) .

אות צ' .

תר"ב שא"ל הנא לאכול בזהמה או חיה או עוף שגריד לשחטו
כמאמר הכתוב (דברים י"ז כ"א) וזבחת כאשר צויתך
היכן צונו לשחוט ?

ח' גריד לישחוט מן הצואה, דהיינו הסימנים הקנה והושט בהולכה
והוצאה ואפילו אם לא שחט צדיעצד רק רוב הסימון אחד
לעוף, דהיינו רוב הנראה לעינים מיד בהסקפה הראשונה,
ובזהמה הן גסה והן דקה שני סימנים או רוב הנראה לעינים
מכל סימן וסימן אז הוא מותר . אבל אם לא שחט בעוף רק
רוב סימן שאינו נראה לעינים . או אם שחט אפילו בזהמה
סימן א' שלם ומסימון השני לא שחט רק רוב שאינו נראה
לעינים פסולה , וגריד לשחוט בסימנים . דהיינו מן הושט
השני עורות דם לו שני עורות החיון , אדום והפנימי לבן
ובקנה אינו מועיל אם שחט רוב הגרגרת דהיינו הטבעתים,
כיון דהמה אינן מקיפים סביב בזהמה , ובעוף המה עבים
למעלה ודקים למטה ויש לחוש שלא ישחוט רק רוב הקנה
דהיינו רוב הגרגרת, ולכן גריד לשחוט רוב הקנה היא הקרום
שמצפנים המחבר הטבעות יחד וזה ניקרא קנה .

וארכ"א שא"ל ואם נמקה הריאה מהו ?

ח' אם כל הריאה ננטמקה שנעשית כמו פירות זמיקים וכמושים,
ועדיין לא הגיעו להיות יבשים , אם מחמת בני אדם שפחדה,
כגון ששחט אחרת לפניו , וכיוצא בזה טריפה , משום שאינה
חוזרת לצרייתה , ואם נעשה בידי שמים כגון שפחדה מקול
רעם וכדומו הדרי צריח וכשרה . ומפני שאין לנו יודעין מחין
באלה יש לבדוק אותה להיניח את הריאה בקצץ בכלים
המקררים ובמים שהתחילו להיות פושרים מקרריתם כדי
שישארי פושרין כל מעת לעת וצחורף איפכא כד שלא יתקררם
וינאלו מגדר פושרין להיות קרים , ולהניחה שם מעת לעת
לראות אם תחזור לאותנה , אבל אין לא בקיחין צדיקה
זו וצפרט השוחט אין לו רשות להורת צדן זה כי יש בזה
מה חילוקי דינים ישאל לחכם .

וארכ"ב שא"ל ואם נמקה אונה אחת מהו ?

ח' אם נמקה אונה אחת או רוצא . נותנין לתוכה דהיינו לתוך
הקנה הרבה מים פושרין ומענעון אם חזרה לקדמותה כשרה

ואם לאו טריפה, דקוי כמו הסרת אונס אצל או זמקה
מקצת אונס כשרם בלא בדיקה.

חרכ"ג שא" מה בין יבש לזמקה?

ח" ריאה שיבשה משהו מזחוך טריפה ולא מהני בדיקה דכל יבש
כנקוב דמי. ושיעור יבש, כשנפרך בצפורן, ואין אלו בקיאיין
בזה, לכן כשמשרטט ציפורן על הריאה ונראה השירטוט
בחומס ואינו חוזר מיד הוי ליה יבש. ואפילו ניקב אותו
מקום ויצא דם טריפה, שמה כתיבשו הקדומים לבדם. אצל
זמקה אינו נאמר אלא ברובא אונס אחת שלמה כהכ"ל (עיין
פרי מגדים בדין שחפרה אונס אחת ואינו אונס אחת במקום
החמר רק שהיתה זמקה מה דינו).

דינו טריפות בצלעות.

חרכ"ד שא" בהמה יש לה כ"צ צלעות שיש בהן מוח דהיינו י"ח
צלעות מכל צד. לצד אותן ב' צלעות קטנות הנחתכות
עם החזה שאנו קורים צלעות ויקראיים חזה, וכל
צלע, תקועה בחוליא שלה וי"ח הן. ואם נשתצרו רובן
של כ"צ צלעות פחזים ולמעלה כלפי השדרה מהו?
ח" טריפה, בין נשתצרו מכל צד או אחד מחד זה וכלע אחת
מחד השני טריפה, ואם נשצר כלע אחת צעוף (עיין לעיל
באות ע').

חרכ"ה שא" נעקרו מחוליא ומחוליא קיימת מהו?

ח" הוי כחולי נשתצרו וטריפה, ובמקום הפסד מרובה כשירה
כה"ג (ש"כ וט"ז) (ולדעת הפ"ח) אפילו בהפסד מועט יש להקל.
חרכ"ו שא" נשתצרו צלעות קטנות שאין בהם מוח מהו?
ח" כשירה, וס"ה נעקרו (רש"א א"ח"ה) ואפילו לגדולת אין מנטרפין
לאיסורא (ש"כ וט"ז).

חרכ"ז שא" נפקר מצלעות גדולת צלע וחצי חוליא מהו?

ח" טריפה, (ש"ע גרש"ל וז"ח גלבוש ואר"ה) הכל מעדיפין אפילו
בצלעות קטנות כה"ג, ודוקא נעקרו. אצל אם אירע כך
חסורה כשירה, (רמ"א וט"ז) ושלא הפסד מרובה יש להחמיר
(ת"ח).

חרכ"ח שא" אם נמצא חוליא אחת יתרה אפילו עם שני צלעות.
מגון שיש י"ב י"ג י"ד ט"ו מפל צד ודומות זו לזו או
נמצא י"ח או ט"ו בצד אחד ובצד השני היא מחזיקה
מהו?

ח" כשירה, אמנם יש למנוע מלחלוטם סממנים מפני שקרובים
למחזיקים (ש"כ ט"ז ע"ק).

חריב'ט שא' נעקרו חוליא אחת כולא מאומן שאין צה' צלעות
מהו?

ח' טריפה, ואפילו כעקרה למטה במקום שאין פסיקות חוט צוסל
שם, אפילו הכי טריפה (ש"ע ורמ"א).

אות ק'

חריב'ט שא' קיצה שניקבה מהו?
ח' טריפה, אם חלב שעל היתר (פי') החלב עצמים הקיצה
שעליו ניקרא דאיתירא שאוכלין אותו בני ארץ ישראל אם זה
החלב סותם הניקב כשירה. ואם החלב שעל הקשת סותמו
פי' הקיצה שהוא עשוי כמו הקשת וחלב מצחון שעליו נקרא
דאקשתא ואסורה באכולה אם זה החלב סותם הניקב טריפה
(ש"ע).

דין קורקובן והטריפות שלו.

חריב'ט שא' הקורקובן יש לו שני עורות (דהיינו) הכים מצפנים
הוא עור אחד, וכל הבשר כולה היא עור השני, ואם
ניקב זה שלא כנגד זה מהו?

ח' כשרה (ש"ע) ומכ"ש אם ניקב זה בלא זה דכשרה (ש"כ).
חריב'ט שא' מחט שנמצא תחוב בקורקובן צפנים ולא ניקב מעבר
לעבר מהו?

ח' בודקין אותו מצחון במקום המחט כנגדו אם נמצא שם קורט
דס טריפה. ואם אינו נמצא שם ק"ד אפילו אם לא נשאר
רק מעט מעור החיצון שלא ניקב כשרה. (רמ"א וג"פ בשם
או"ה) אם ניקב מעבר לעבר טריפה אפילו בלא קורט דס.
ואם נמצא תחובה מיד חוץ טריפה אפילו כהפ"מ. ואם נמצא
ניקב מיד החיצון ולא ידעין אם מחמת חולי ניקב או מחמת
קץ או מחט תלינן להקל (רמ"א) והוי ס"ס (ש"כ) (אך הט"ז)
מסיק לאסור בכל מקום משום דהוי ס"ס שחינו יכול להתהפך.
חריב'ט שא' מחט שנמצא בקורקובן וכולה נבלעת בכשרה ונשאר
כמו חצי אנבע מיד הכים וגם מיד החוץ שלא היתה
המחט אוכל ולא היה ניכר שום ניקב לא לגד חוץ
ולא לגד פנים מהו?

ח' תלינן להקל (ש"ע) ואם אין עליו ק"ד מצחון כשרה. ויש
מחמירין ואוסרים כה"ג. ויש לחוש לדבריהם אם לא כהפ"מ
(רמ"א).

חריב'ט שא' אם יש היכר מצפנים ולא מצחון כגון שיש ק"ד מצפנים
ולא מצחון מהו?

ח' כשרה (מדברי או"ה ש"כ) וה"ס ניקב לגד אחד ושומן איתמו

כשר . כן הוא משמעות כל הפוסקים (וכ"כ הש"כ סי' מ"ז ס"ב
ב, ודלא כתש' באר עש"ק) (כתב הש"כ) דוקא כשהנוקב בלי
מחט הוא דמהני סתימות השומן . אלא לעולם מהני (כן כתב
מנחת יעקב) .

תרל"ה שא"ל תולעים היוצאים מקורקובן מהו ?
ח"ל כשר דלאחר שחיטה פירשו (ש"ע) (ח"ל ד"מ ובה"ג ה"ה או"ה)
אמנם ר"ג מאור הגולה הוצרך להניח הריאה בשמש עד שתתחמם
אם יוצאים יותר כשר ואם לאו טריפה . אבל דעת הפוסקים
להקשיר בכל ענין (עיין בש"כ סי' ל"ו ס"ק י"ח) .

תרל"ו שא"ל קלוח מקדרה רותחת שנפל על קדרה זונן מהו ?
ח"ל איכא זזה דעת וחולקים בפוסקים ראשונים ואחרונים .
ומחלקים בין אם נפסק קליחו לבין שלא נפסק הקלוח (יעיין בט"ז
ס"ק כ"ז) (אבל הפר"ח כתב בס' ס"ח ס"ק י"ח) דלא שאני
לן בין נפסק הקילח ללא נפסוק אלא כל חוס שהיה כל כח
שהיס"ב אומר ע"ש .

תרל"ו שא"ל אם הקולח בא אל הקדרה חמה, או לקדרה שעומד
אלה האש מהו ?

ח"ל אז אפילו אם הקילח הוא זונן הכל אסור , כיון שבא הקילח
מלמעלה הוי כמו עילאי והקדרה העומד במקומו והקילח
בא עליו מבחוץ חשוב הקדרה תתאי וכבר קי"ל דתתאי גבר
והוי כזונן לתוך חם דכולא אסורה (רמ"א וס"כ ס"ק ל"ד) .

תרל"ח שא"ל קדרה של בשר וקדרה של חלב שנוגעין זה בזה מהו ?
ח"ל אין האחד לאסור לחצירו דאינו מפעפע מדופן לדופן (ת"ח)
אלא מכלי למאכל יפעפע (כמ"ש לעיל) .

תרל"ט שא"ל קדרה של בשר שנתבשל בה חלב מהו ?
ח"ל אם נתבשל בה תבשיל של חלב תוך מעת לעת שנתבשל בה
תבשיל של בשר אז סגי בם' בתבשיל של חלב נגד הקדרה
דמסתמא אנו אומרים שהיה הכלי נקי ולא היה בה שומן
דבזק ואז התבשיל מותר והקדרה אסורה לבשל בה אפילו
ירקות ודגים, ואפילו לאחר מעת לעת כיון שיש צבולע איסור
בשר וחלב (פר"ח) .

תר"מ שא"ל אם עבר ובישל בזהו הקדרה תוך מעת לעת שנאסר
מהו ?

ח"ל (כתב הש"כ ס"ק ג') אם נתבשל בו תבשיל חלב שרי התבשיל
ואם של בשר נאסר גם התבשיל ההוא, וכן להיפך שאם
קדרה היה מתחילה של חלב ובתוך מעת לעת נתבשל בה
בשר ואז נאסר הקדרה, ובתוך מעת לעת איסורו חזר ובישל

זה תנשיל, אם הוא של צפר מותר התנשיל, ואם היא של חלב נאסר. גם התנשיל ההוא?
חרמ"א שא" קדרה של צפר שנתנשל זה תנשיל חלב לאחר מעת לעת מהו?

ח"ה הוי ליה הטעם הצפר הנבלע בו נותן טעם לפגם, ואפילו צדליכא ס' בתנשיל נגד הצלועה אפ"ה התנשיל שרי דאמרינן מסתמא היה הקדרה מקונה והודח יפה, אבל אם ידעינן צודאי שהקדרה לא היה מקונה והודח יפה והיה שומן דבוק זה דקמ"ל דשומן דבוק אפילו נשתהא כמה ימים אינו נפגם. (עיין צ"כ ס' ק"ג וצ"כ ס' ק' ט"ו, ובט"ז ס' ק"ח) שכולם כאחד כתבו גם הכי. ולכן נריך ס' נגד שומן הדבוק ואז אם יש ס' שרי התנשיל מאחר שהקדרה אינו צ"ו ושבי נהוג (רמ"א) (ודלא כהרש"ל) שכתב מאחר דאיכא ממשות צעין אז הטעם שבקדרה אינו בת יומא נותן טעם לשבח ואין דבריו מוכרחים (ש"כ צ"כ ס' ק"נ ס"ך ט"ז) והקדרה לעולם אסור לבשל בה צפר או חלב, אבל לשאר דברים כגון דגים וירקות מותר לבשל בה אפילו לבתחילה (ש"כ ס' ק"ג) ואפילו תוך מעת לעת והיינו אם הוא הקדרה של מתכת, אבל אם היא של חרס אפילו להשתמש בו זמן אסור (ועיין צפר"ח) ואם עבר ובישל בו תוך מעת לעת (עיין לעיל).

חרמ"ב שא"א אם בישל דבר מה תוך קדרה של איסור צ"י ואח"כ חזר ובישל בה תוך מעת לעת בישל אחר מהו?

ח"ה מותר שהשבח בא מכת היתר, וכן אם נשאר בקדרה מתנשיל האסור בקדרה ועמד בתוכו יום או יומיים לא מיקרי צ"י אלא מזמן הבישל עד כ"ד שעות.

חרמ"ג שא"א צפר שנתנשל בקדרה של חלב, והיה זה מקדם לבישל צפר בתוכו חלב כל הלילה מהו?

ח"ה אפילו הכי הצפר שרי דלא נחשב הקדרה צ"י משום החלב שהיה בה כל הלילה, ואם שהה זה החלב מעת לעת הצ"ח (הלבוש) מתירן (והרש"ל והט"ז) אוסרין להצפר שנתנשל בו עד ס' כנגדו.

חרמ"ד שא"א קדרה חדשה של חרס שהיה בה חלב כל הלילה ואח"כ נתנשל בה צפר מהו?

ח"ה נאסר הצפר עד ס' כנגד החלב הצלועה, דבקדרה חדשה צולע אפילו זמן.

חרמ"ה שא"א קדרה של צפר שנשלו בו צפר וברוך מ"ע של בישל צפר החומו בו מים חמין ואחר ששהה מעת לעת מבישל צפר בישלו בו חלב מהו?

מותר. אע"פ שהוא תוך מעת לעת מחימום המים (ש"כ בסי' נ"ד ס"ק כ"ב) והטעם מזוהר (הש"כ בסי' ק' ט"ו) שם משום דהוי ליה ג' נ"ט. א' שנבלע בכלי, וממנו למים ומים חוזרים ונחנו טעם ב' בכלי (ועיין סס).

ואיך שאל קדרה שנאסרה מבלעות איסור בשר וחלב ובתוך מעת לעת לאיסורו הוחמו בו מים חמין אי מונין מ"על"ע משעת ביטלו או משעת החימום המים ?

חז' (לדעת הפר"ח) משמע דמונין מעת לעת משעת בשולו ולא משעת חימום המים, ואם חזרו ובשלו בתוכו לאחר מעת לעת של ביטולו בתוכו אף שהוא תוך מעת לעת לחימום המים הוי ליה אינו ב"י, אבל אנו אין לנו אלא כדברי (הש"כ והרש"ל ודרישה ורמ"א) דכשהוחמו בתוכו מים תוך מעת לעת הוי ליה כאילו חזר ונתבשל בו האיסור וצריך מ"על"ע משעת חימום המים.

חרמ"ח שאל אם כבר עבר לילקח אחד קודם החימום, דהיינו בערב בשלו בו האיסור וניער האיסור ממנו ועמד ריקן כל הלילה ואח"כ הוחמו בו מים אי מונין משעת החימום מעת לעת או משעת ביטול האיסור ?

חז' ויש"ל אין למנות מעת לעת משעת חימום המים אלא משעת הביטול (ש"כ וע"ז בסי' ק"ג) אבל אם חממו המים מיד שנעשה ב"י מחדש צריך מעת לעת מחימום המים כמו בשאר איסורים (ש"כ) והמים לעולם אסורים (ט"ז ע"ש בסי' הנ"ל).

אורח ר'

חרמ"ח שאל הריאה שניקבה מהו ?

חז' אם הריאה גקובה, אם יש לתלות דהיינו שנטלה כלב קודם הדביקה והחזירה כשהיא ניקבה או שיש לתלות שהעביר הבדוק או הקצב ידו בזה או שהעביר שם בסכין בלא כח אפילו אם הוציא הנכרי הריאה נמי יש לתלות בו הניקב, דהידים מוכחים על הניקב הזה שגעשה על ידו וכשרה.

חרמ"ט שאל ואם יש הרבה נקבים בריאה מהו ?

חז' אפילו יש הרבה נקבים יכול לתלות במקום דמשמשי ידי דטבחא אם יכול לתלות שפגע שם בידו או בצפרו או בסכין. ודע שאל וצ"ח מיקב תולין בטבח במקום שנגע שם ?

חז' אם הניקב אדום ורך והוא משוך קצת באופן שניכר שנעשה מחדש ואין רועותא נגדו אז אם יש מקום לתלות או בטבח או בקצב תולין, אבל אם הניקב הוא פתוח שיש קצת חלל בפי הנקב או שהוא אדום באדמימות המבזה נפוחה וקשה,

או שחור סביב לו, או שיש כמו הנקב בצלעות אדם או שאף
זה מוכיח שנעשה הניקב מחיים, או שסביבו לבן וקשה, או
שיגוף כמין ליחה ממש או שהוא עגול, או אין תולין בטבח
כלל אפילו במקום שיש לחלות וטריפה.
תרנ"א שא"י ריאה דנימוחה וקרום שלה קיים וחלל מחזיק רבעית
לוג מהו?

ח"י כשירה, דחסרון מצפנים לא שמי חסרון, אבל אם חסרה
צפנים כגון גומא ואינו עולה בצפיחה טריפה. חסרון מצחון
שמי' רסרון, אבל אם עולה בצפיחה כשר, פיצול מנצל פשר
ומקמאי טריפה.

תרנ"ב שא"י ריאה שלימה וכשתולין אותה תפול ממנה חתיכות מהו?
ח"י טריפה, וה"ה ריאה נפיחה כמו עיקר חריות של דקל ג"כ
טריפה.

תרנ"ג שא"י ריאה שהרגיש בה במשמים היר שמחט צתוכה מהו?
ח"י אם שלימה הריאה נפותין אותה אם עלה בצפיחה כשרה, בין
היא דקה או עבה ובין נכנס דרך חודרה או דרך קופה,
אבל אם יש קורט דם בחון כנגד המחט טריפה, ובן היכא
דנפחוהו ולא הירגיש עדיין במחט דק ואח"כ מצאנו דחתיכה
ג"כ טריפה, אבל נחט שכמאל בסומפנות דהיינו בסומפנות
דבה דריאה כשר, ואפילו נחתכה.

תרנ"ד שא"י חצר הכבד יש לו שני עורות ואם ניקב עור אחד
מהו?

ח"י כשר, אבל אם ניקבה שניהם טריפה, קרום שפלה ממנה מכה
אינו קרום. נקב שיכולין לתלות ביר הטבח כשר פלגיל.

תרנ"ה שא"י צדק שהוגיא ידו ואמר טריפה ואח"כ צדק אחר ולא
מצא שום ריעותא? שום ריעותא צריאה מהו?

ח"י הראשון נאמן. שוחט שצדק ואמר טריפה ואח"כ נתבדר הדבר
שלא נפתח הטרפס הכבד ונמצא שלא נגע בריאה ואח"כ פתחו
הטרפסא ולא מצא בו שום ריעותא כשר, דוקא שבטבח אומר
צפירוש שצריאה מצאה ריעותא לו. טריפה, אבל אם אמר סתם
טריפה שיכול לומר שמצא נקב בטרפסא מה שלא מצא השני.

תרנ"ו שא"י סקונה ראה ואמר שמצא בה. סתמא במקום שהוא
טריפה, והמוכר אומר שהיתה במקום שהיא כשר מהו?

ח"י כשר כיון שבאו שנים לב"ד צבת אחת אין ספק עדות. (לפי
הש"כ אסור למעון ולמסוגל סירדה על הצועה ודפוקה למקום
אחר, וה"ה משיכרי הדפוקה למקום אחר ג"כ אסור.)

תרנ"ז שא"י הריאה שמלחה בלא נקיבות החוטין שבה מהו?
ח"י כשר, ודוקא צדיעבד, ולכתחילה יש לזהר בזה. (ע"ז, ת"מ.)

ח"ה ש"א ריאה טריפה שנואלת בין הכשרות ואמר הדוק שהוא
 יודע הסירכא בזהו שהוא טריפה, ובשגגה נתערכה
 אותו הריאה עם הכשירות, ולא היה בכזשים ערבוניא
 והוא אומר שמן כבש זה היא הריאה מהו?
ח"ה כשירה הכזשים אחרים (ש"ע).

אות ש'.

שחיטה מן הזוהר וחמשה הלכותה כולם המה הלכה למשה מסינו.
ח"ה ש"א שהיה הפוסלת השחיטה כיצד?
ח"ה אם שחט ועמד מלישחוט ושהה בתחילת שחיטה או באמצע או
 בסופו סרי זה שהיה, ומכמי התלמוד נתנו שיעור לשהיה, אבל
 כבר קיימו וקבלו קדמונים ז"ל לפסול שהיה אפילו כל שהוא
 בין בקנה ובין בזושט בין במיעוט קמח ובין במיעוט בתרא.
 ואם שחט ונמצא גמי או עשז דק תוך הוושט או תוך הקנה
 ונחתך עימו אסור משום שהיה, דכל דבר דך שאינו מתוח
 אינו נחתך מהר כל כך כמו דבר דך המתוח. א"כ ודאי
 שהה בשחיטה בחתיכות גמי (הגה"ה) אבל זאת לאו דוקא אם
 בדק הסימין ונמצא רק מעט דהיינו בחצי סימין למטה סמוך
 לגוף או בחצי הסימין למעלה סמוך לראש אבל לא בכל שני
 חצי סימנים אינו פוסל השחיטה כיון שאינו נמצא חצי גמי
 או עשז החצי למעלה וחצי למטה בודאי לא נחתך עמו בשעת
 שחיטה (ע"כ) וכן אם נדחה ידו בשעת שחיטה אל הקיר או
 שנגע בכותל או בקרקע הוי שהיה, וכן אם חתך באמצעו
 בשעת שחיטה ונזהל הוי שהיה (אבל אם חתך באמצעו של
 חצירו בשעת שחיטה יש להכשיר עיין בשו"ת פ"מ ח"ש ס' מ"ב)
 וכן אם שחט בהמה בסכין שאינו חד ונתעכז כשיעור שהיה
 בשחיתות מיעוט אחרון של סימין הראשון פסולה. (עיין ש"ע
 סי' כ"ג ס"ק ד') ולכן יש לזהר לסלק הניצות בעוף ואמר
 בכזשים ובעזים שלא יבא לידי שהיה או לידי חלדה. ומטעם
 זה אם שחט עוף או בהמה ברוב שני סימנים ושהה למות לא
 ימתנו בסכין יפה דהוי שהיה במיעוט בתרא ולא בקרדום
 דהוי עיקר במיעוט בתרא, רק ימיתנו ע"י הכאה על ראשו.
ח"ה ש"א אם שחט וצריך והביאו לו עוד לשחוט מה יעשה
 בצרכה?

ח"ה אם כיון לבא בשעת צרכה על כל מה שיבואו לו לשחוט אפילו
 ממינס שונים וגם לא סח בנתיים מדברים שאינן מענין השחיטה
 אז אין צריך לברך שנית, אבל אם סח בנתיים מדברים שאינן
 מענין השחיטה או לא כיון לבו על כל מה שיבואו לו לשחוט

נריך לנרך זרכת השחיטה שנית, אכל אס. דינר מדזרים שהן מענין השחיטה מותר לנרך אפילו בין זרכה לשחיטה, וגם הכסוי לא הוי הפסק, אכל אס דינר בין זרכה לשחיטה מענין שאינו מענין השחיטה נריך לנרך שנית, ואס דינר בין שחיטה לשחיטה נריך לכסות דס שחיטה הראשונה ולנרך על השחיטה השני'. אכל על כסיו שני לא ינרך דשחיטה לא הוי הפסק אס לא סך זכתיים. אס שחט ולא ינא דס? כשרה דמשפחה אחת יש שאין להם דס.

אס הביאו לו לשחוט דנר שאתיילד זו ריעותא ונריך שאלת חכם מה יעשה? אס אפשר לו להמתין עד שיביאו לו דנר כשר לשחוט ינרך על הכשר ויכוון בזרכתו להוציא את הספק וישחטנו בלא זרכה (וגם יכסה בלא זרכה) (הגהה) ואס אירע כה"ג זי"ט יותר נכון לשחוט בלא זרכה מלשחוט יותר מזורך י"ט (וכ"כ זכרתי זי"ד סי' י"ט הגהה) בכל מקום שוחטין, חוץ לתוך ימים ונהרות שלא יאומרי לשר של ים הוא שחטו ולא לתוך הכלי שלא יאמרו מקבל דס לזרקו לע"ז וגם לא במקום הטניפות משום שאסור לנרך. ואס אי אפשר זענין אחר ינרך זרחוק ארבע אמות לאחוריו (כמבואר זרעא"ח) ופי חזיר אפילו עולה מן הכנר כנזא' עוברת דמי, ואסור לשחוט כנגדו, וגם ערוס לא ישחוט שאין יכול לנרך אס לא שיש חגורה עליו.

דין ניטל השליא.

חרס"א שא' זכמה או עוף שניטל השליא דהיינו האס שהולד מונח בזוכה מהו?

ח' כשרה ושלל של זינים דינו כמו אס זכמה וכ"ש ניקז דכשרה ויש מחמירין לאסור זנימוק וזניקזו ויש להחמיר אס לא זכפסד מרובה (רמ"א) (וז"ח) מחמיר אפילו זכפ"מ זניקובה (וכן נראה דעת הישי"ש) (אך הש"כ משיג) ומיבא דברי (או"ה) (והאגודה ושאר פוסקים) דנקז האס כשרה, (וכתב הרש"ל) ונחתך כשרה (דרכי משה) ולדינא ניקטין להקל זניקז וזנחתך קצת וזנימוק שהוא כשרה (פר"ח) ולפ"ז יש להורות זעוף שנמצא לפעמים זינים (געשוואללען) נמיקים הרבה כמו מוגלא דכשרה זכפ"מ (קה"י כך כתוב הפר"ח).

חרס"ב שא' נימוק הולד זמעי הזכמה מהו?

ח' אז גם הזכמה אסורה (ח"ו) (וכך הכתוב באו"ה של הרש"ל) שטעות נפל להז"ח כשהעתיק הספר ח"ו להכשיר הזכמה (ח"ש סי' י"ח ופר"ח מיקל).

הרמ"ג שא"ל תחת שמואל בשלל של צינים ?
 ח"ל עריפה. (ש"כ בשם הרש"ל) (וכן הוא באו"ה) והטעם משום
 שהיה צחלל הגוף .

דין שרצים הנמצאים בפירות .

הרמ"ד שא"ל הפאזוללה העשין מפירות יבשים בלא צרירה וזדיקה
 מהו ?

ח"ל (לדעת הנ"ל) היא היתר גמור ואפילו מן העכו"ם ואין בהם
 משום ביטלי גברי . אבל הנעשה מן הגודגנות (שקורין ויינקסל
 לדעת הרש"ל ונ"ל יס להחמיר .

הרמ"ה שא"ל פירות שהתלוע ושהה אותו י"ב חודש ואח"כ בל
 לבשם כינד יעשה ?

ח"ל ויש"ל יתנם לתוך מים גוננים , המתולעים והמניקנים יעלו
 למעלה ואח"כ יתנם בקדרת מים רותחים שאם נשאר בו
 תולעת ימות מיד (ש"ע) ולא מהני בהם אם בדוק הרוב אלא
 צריך לבדוק כלם (רמ"א) ודוקא לאחר י"ב חודש מהני זדיקה
 זו, (ט"ז) (והרש"ל כתב) דדוקא בקטניות ופולין מהני זדיקה
 זו, אבל פירות שיש להם גרעינן בפנים לא מהני תקון זה .
 (והש"כ כתב) שאין דעת פוסקים כן אלא כדעת (רמ"א)
 דבחוב פרות סתם .

הרמ"ו שא"ל פרי שדרכן להתלוע אם בשלן תוך י"ב חודש בלא
 זדיקה מהו ?

ח"ל אם אפשר לבדוקן אחר הביטול יבדקו, ואם אי אפשר לבדוק
 פותרים .

הרמ"ז שא"ל אם נמצאו תולעים או פירות מתלעים בקדרה מהו?
 ח"ל ישלך ואוכל השאר כי אין לך פרי שאין בה ס' נגד הטעם
 החולע חוץ מפרי גודגנות דאין בה ס' נגד הטעם החולע .
 דהיינו שלא נמצא אלא ח' או ב', אבל אם נמצא ג' או ד' אז
 הוחזיק בתבטול זה שיש שם יותר .

הרמ"ח שא"ל אם אי אפשר לסונני ולהפיר מתולעים מהו ?

ח"ל אז תבל אסור, אבל אם הוא אפשר לסונני אז הוא מעביר
 המתולעים והשאר מותר (רמ"א) אפילו יודע שהיה שם תולעים
 תדבק (ש"כ) (והנה מנחת יעקב כתוב) הו דאמרינן דאם
 נמצא ג' תולעים ה"ז בחזקת שיש שם תולעים יותר, היינו
 בתבטול מעט, אבל בתבטול מרובה צריך להיות יותר .

אמת ה'

הרמ"ט שא"ל תולע נכזת השמיטה וינא דס מהו ?
 ח"ל אם תלוש נכזת וינא דס צריך להקטיל את הסוף ולמכרו

לעכו"ס דחיישינן שמה נקבב הנושט, אבל אסור לעברו לחינו ישראלי
 ערס שימותו דחיישינן שמה לא ימות אותו פגרי וינחמו עד
 שיתרפא וימכרו לישראל ויבא לידי תקלה, האסור אפילו אחר
 שיתרפא החתוך דהוי קרום שעלה מחמת מכה וסופו לגקוב
 ובנקב דמי וטריפא וכון שימית הגברי את העוף קפטי ישראל
 ולא ימיתו ישראל צידים.

ובזהמה אם נחתך כל העור מפולש טרופה מטעם הכ"ל וג"כ
 צריך למכרו ולהמיתו בפניו כמו שצארנו צעוף. ואם לא נחתך
 כל העור, אזי ישחוט למעלה או למטה ממקום החתוך. ואח"כ
 יצדוק צעור השני מצפנים אם לא נחתך כל העור מפולש
 כשר ואם לאו טריפה. וכן אם נמצא גרר יבש על הפולש
 ישחוט למעלה או למטה ויצדוק העור ככ"ל (כתב הרש"ל יש
 לזהר בכבשים שגמטא בהם תחת העור שחין שקריג צלאטעערנין
 שלא ישחוט אותו מחמת שצריך צדיקה).

חר"ע שא"ל סירכא תלוי יוצא מבשר הריאה ואונה דצוקה למקום
 אחר כשרה, ונתנא שצריך לצדוק ענה הצלעות או
 צאר מקומות שבגדר הסירכא, אם אין שם מכה ומסתמא
 משם נתקם הסירכא ודוגה. כסירכא דצוקה למקום אחר וצריך
 צדיקה. סירכא תלוי ולמטה מלא מלוגלא אז דם כעין כפתור
 אם הסירכא עלה צנפיתם חגו מועל צדיקה. וסירכא
 היוצאת מן הצוהר ואין בשר הריאה מוכסה אונתה. או סירכא
 תלוי יצאה מתוך הגומא או מתוך הקמט או מכף פשוטה
 ומכ"ש מכף כפופה כל הב"ל טריפה ואינו מועיל משחוק ובעוק.
 תרע"א שא"ל אם נמצא תולעת בקרום הטח מהו?

ח"ל טריפה אף שחיות קיים ואפילו אינו ניכר שם האם ואין
 זו קורט דם (רמ"א), (וסק"כ סיבא דברגה"ל) דיש להחיות
 אם לא נמצא רושם צמקום עליה ולא בקרום החתומין.
 תרע"ב שא"ל אם נמצא תולעת חתך לקדרה כגון בחוטם מהו?
 ח"ל כשרה (ש"ע).

חרע"ג שא"ל אם נמצא תולעים על הריאה ויש נוקדים ואין אנו
 יודעים אם קודם השחיטה או לאחר השחיטה מהו?
 ח"ל כשר, וכן אם נקב אחד מהסומפונות שצפנים לחצירו ג"כ
 טריפה.

חבר"ד שא"ל תולעים היוצאים מקורקובין מהו?
 ח"ל כשר דלאחר שחיטה פירשו (ש"ע) נו"ל ד"מ ובהגה"ה או"ה)
 אמנם ר"ג מאור הגולה הוצרך להניח הריאה בשמנה עד שתחשמה
 אם יוצאים כשר, ואם לאו פסול. אבל דעת הפוסקים להפשיט
 בכל עינו, (עיין בש"כ תוך סי' ל"ו ס"ק י"ח).

חרע"ה שא"ל תרגלות שהיא חלולה מהו?

ח"ל יש לחוש שפי' הדם ממקום למקום אסורה אף בשעת הדחק ואפילו בהפ"מ (ט"ז בשם הת"ח) (והש"כ משיג דהיכא שהן חלולין ואין בו בני מעיים מותר בדאיכא ס'. וכן הוא דעת (רמ"א) (והספר"ח והמנחת יעקב כתב) דמ"מ יש להחמיר אף שאין בו בני מעיים, דהא עכ"פ יש בתוך העוף הריאה שלו שדבוקה בצלעות ושאר דברים קטנים ויש לחוש שנבלע מהם למקום אחר.

חרע"ז שא"ל תמכא (שקורין קריין) שנמלל תוך קערה חולצת נקי אם מותר לאכול אותו תמכא עם בשר?

ח"ל ויש"ל מותר כי אין כאן דוחקא דסכינא וגם ליכא שמיניות (ט"ז ס' ק"ג).

חרע"ז שא"ל תכלין שדכו במדיקה של בשר אם מותר לאוכלם בחלב? ח"ל ויש"ל אסור (רמ"א) ואפילו שהמדיקה אינו ב"י (ט"ז ורמ"א) (הג"ה וכן נהוגין ש"כ וכן דעת כל האחרונים).

חרע"ח שא"ל המבשל פירות קטנות (שקורין קערשין) ולא בדק ואח"כ נמצא ח' או ב' מותלעת?

ח"ל הכלל אסירון (ובת"ח כתב) אם יש בתבשיל גם שאר דברים אז אותו הפרי שנמצא בו תולעת אסור והשאר מותר, אבל אם נמצא ג' או ד' חוזר הדין כמו שנזכר עיין לעיל.

חרע"ט שא"ל ירקות שנמצא בהם תולעים והירקות היו מזושים מהו?

ח"ל הרוטב מותר וע"י סיכון והירקות עצמן אם נמצא שם ב' תולעים אסירות, ודווקא ירקות, אבל שאר פירות כמהין ופטוריות אפילו לאחר בשילן מותרים ע"י הבדיקה (ש"כ).

חר"צ שא"ל חולעים הנמצאים בקמח מהו?

ח"ל אסור (ש"ע) והיינו אם הקמח מונח על הקרקע, אבל מונח בכלי מדינא מותר הקמח בהפסד מרובה (פר"ח) ודוקא לאכילה הוא אסור, אבל מותר לעשות ממנה יין שרף ומותר בשתייה (פר"ח וט"ז וז"ל ומנחת יעקב).

חדע"א שא"ל קמח שהיתלוע אם מותר לימכור לעכו"ס?

ח"ל אסור פן יחזור וימכרו לישראל (רמ"א) ודווקא צבת אחת, אבל מעט מעט מותר למכרו לנכרי.

חרצ"ב שא"ל תולעת שזדין ב' דגים שנמלחו או שנתבשלו עם הדג מהו?

ח"ל (פסק מהרי"ל) לקלוק מקומו דטעמו נתבטל בחתיכה כנגדו? ופ"ה אם נמצא חתיכה (קרעפס) בראש הדג נתבטל אם יש ס' כנגדו כשרה (מהרי"ל) (וכתב הט"ז בס' ל"ב ס' ק"י"ב)

ולפי הסברא נראה דלא הוי דבוק דהא מונח במקום שאפשר לרעוב לבוא שם מכל הצדדין, וכיון שחתיכה נעשה כזלה בשאר אסורים אינו חלל מדרבנן ויש ג"כ כאן להקל ולא צעיקן חלל ס' נגד השרץ,

חרצ"ג שא"ל זבוב או נמלה וכיוצא בהן שנמנח בתבשיל ולאחר מותן הוציאו מהתבשיל ע"י כף אם הכף נאסר או לא מהו?

ת"ל הכף נאסר, ואם חזרו ותחבו לתוך התבשיל לדעת (הרש"ל וט"ז וב"ח והש"כ) נאסר התבשיל עד ס'.

חרצ"ד שא"ל תרנגלות טריפה שנתערב בין הכשירות ונמנח ביניהם צניהם ולא ידענו מהו?

ת"ל הצניה מותרת דאין כאן תערובת וודאי רק בתרנגלות ולא גזרינן שיקח התרנגלות מהקצועים (או"ה ש"ך מנחת יעקב). חרצ"ה שא"ל תערובות שהיא איסור וודאי והוא חשוב אי אמרינן צי"ס ס'?

ת"ל ויש"ל אין אמרינן צי"ס ס' עד שנתערב בשלש תערובות, אבל לא בשני תערובות, אבל אם הספק נתערב לא צעיקן רק צ' תערובות והוי ס' ס' והיא לקולא (ט"ז).

דין תערובות כלים טריפה בכשרים.

חרצ"ו שא"ל היה כאן שתי קדרות של היתר ונפל לתוך אחד מהם ואינו יודע לאיזה נפל ואין באחת לבטל האיסור, ואם מטריפים השני קדרות חיבא ס' בתבשיל נגד האיסור מהו?

ת"ל מטריפין השני קדרות שהיו ס' לבטל האיסור (ש"ע) אפילו למאן דקמ"ל חנ"כ אפ"ה מטריפין (ש"ך וט"ז) (ודלא כצ"ח) ואפילו אחד עומד בצית ואחד בעלי"י אם אינו יודע באיזה מהן נפל האיסור לתוכו מטריפין והא דמטריפין היינו דשני הקדרות שייכים לאדם אחד ואז יש בידו של עתיד להתערבם יחד ומש"ה אמרינן ינטרפי (ש"ע) ויש מחמרים אפילו של אדם אחד אין להקל ולהטריפים, ולצורך הפ"מ יש להחיר באדם אחד ואפילו לא נתערב כיון שמן התורה מותר ע"י ביטול ברוז רק מדרבנן צריך ס' וכיון שיש ספק לאיזו מהן שנפל ונכנס שניהם לספק מטריפין לבטל ומותר כל אחד בפני עצמו (ט"ז).

חרצ"ז שא"ל אם יש כאן שני מיני היתר כגון האחד הוא בשר והשני הוא תבשיל של חלב אי מטריפין השני מיני היתר לבטל האיסור?

ח" ויש"ל אין מעטרפין לבטל, (וכתב הרש"ל) דאס איז עומדים לערנס יחד השני תשלים של היתר, כגון האחד נתבטל במתקת והשני נקי הא אין מעטרפין. וה"ה לכל דבר היודע שאין דרכם להתערבם (ש"ך), ואס השני קדרות הם ראויס לערבם אך שהם של שני בני אדם אין מעטרפין לבטל האיסור (ש"ע) והיינו אס צאו צבת אחת (ש"ך).

דין הערובת יב"ש ביב"ש.

חרצ"ח שא"ל איסור שללאן עם היתר בתנור אחד מהו? ח"א זה הכלל גדול דאין אנו מתירין ריחא אפי' דדיעבד, אלא א"כ התנור פתוח קצת מן הצד או למעלה במקום שהעשן יוצא, ובמקום הפ"מ אין להחמיר דדיעבד אפילו סתום לגמרי (ש"ך) ואס אחד מהם חריף ריחא מילתא היא ואפי' דדיעבד אסור. ואס שניהם מגולגל, אצל אס אחד מהן מבוסה אפי' צנצק דעלמא מותר, וי"א דכל מקום דאמרינן ריחא מילתא היא ואוסר היינו דוקא בליכא ס' מן ההיתר נגד האיסור, אצל בדאיכא ס' מן ההיתר אפי' בכל מה שבתנור מבטל האיסור (רמ"א) וזריחא יש לסקל דכל הנכנס צמפק מסייע לבטל (ט"ז) וכן יש לנהוג לצורך הפסד (רמ"א) ומפרש הש"כ דהיינו הפ"מ (וכן הוא בתש' רמ"א) ואי ליכא הפ"מ צריך בכל חתיכה וחתיכה צפני ענמה ס' נגד האיסור, (והרש"ל) לא חילק ואוסר לעולם בתנור סתום אפי' גדול ומשמע אפי' בהפ"מ (והצ"ח פוסק כרמ"א). וחמין שלנו שטומנין תוך התנור בשבת (כ' ה"א צסי' תמ"ז) שיש לו ריח חזק, אס שניהם מגולגל והתנור סתום כולם אסורים, ובהפסד מרובה יש להקל (רמ"א).

חרצ"ח שא"ל אס מותר לשאוף בפיו ריח יי"כ דרך נקב שבתניות לידע אס הוא טובאולא?

ח"א ויש"ל מותר (ש"ע) אצל אסור לטועמו אע"פ שאינו בולע.

